

Mötesbok: Kulturnämnden (2026-05-19)

Kulturnämnden

Datum: 2026-05-19

Plats: Saluten, Länken 2 trappor, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Tisdag 19 maj kl. 13:15 i Saluten, Länken 2 tr

Kl. 13:15 Upprop och formalia

Information om gemensam samverkan IFN/KN avseende nya socialtjänstlagen

Ärenden enligt dagordningen

Kl. 14:20 ca stipendieutdelning och fikapaus

Behandling av mötesärende

30/26 Val av justerare, fastställande av dagordning och anmälan av jäv maj 2026	3
31/26 Verksamhetsuppföljning januari till april 2026 T1	4
32/26 Internkontrollplan 2026 - Återrapport och uppföljning T1	28
33/26 Remiss: Utbyggnadsplan för hållbar tillväxt	35
34/26 Remiss: Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag, KS-2026/00271	48
35/26 Stöd till studieförbund 2026	57
36/26 Information, rapporter och övriga frågor maj 2026	60
37/26 Anmälningssärenden/delegationsbeslut maj 2026	61

Tjänsteskrivelse

2026-05-08

Kulturnämnden

Diariennr: KU-2026/00006

Val av justerare, fastställande av dagordning och anmälan av jäv maj 2026

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att utse en ledamot att justera protokollet digitalt.

att godkänna kallelse och dagordning, samt

att till protokollet notera eventuell anmälan om jäv.

Ärendebeskrivning

Dagordningen bifogas med mötesboken till nämnden. Eventuella tillägg i dagordningen noteras i nämndens protokoll under rubriken Information, rapporter och övriga frågor. En jävig person får varken delta i handläggningen av ett ärende eller närvara vid nämndens beslut i ärendet.

Beslutsunderlag

Föredragningslista/protokoll

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Elisabeth Anttu
nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-05-11

Kulturnämnden

Diarienumr: KU-2024/00068

Verksamhetsuppföljning januari till april 2026 T1**Förslag till beslut**

Kulturnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens rapport till kulturnämnden för verksamhetsuppföljning januari – april 2026.

att godkänna nämndens rapport till kommunstyrelsen för verksamhetsuppföljning januari – april 2026.

att paragrafen är omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Kulturförvaltningen har upprättat verksamhetsuppföljning för perioden januari – april 2026.

Kulturnämnden har upprättat förenklad rapport till KF/KS för perioden januari – april 2026 i enlighet med av KS fastställd anvisning.

Beslutsunderlag

Kulturförvaltningens rapport till kulturnämnden januari till april 2026
KS-2025/01807 Kulturnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till april 2026

Beredningsansvariga

Jenny Skarstedt, kulturdirektör
Peter Gustavsson, controller
Björn Söderbäck, HR-chef
Helena Karlström, bibliotekschef
Beatrice Hammar, kulturskolechef
Elin Hellrönn, programchef
Daniel Andersson, ledningskoordinator
Leif Mårtensson, ledningskoordinator

Beslutet ska skickas till

SLK ekonomi och styrning
KS diarium

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2024/00068

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Leif Mårtensson
ledningskoordinator

Kulturförvaltningens rapport till kulturnämnden, januari – april 2026

Kulturdirektörens sammanfattning perioden, januari – april 2026

Kulturdirektörens sammanfattning

Under perioden har förvaltningen arbetat med inriktningsmål och tilläggsuppdrag. Förvaltningens verksamheter har flera pågående förändringsarbeten som rymmer allt från förbättrade förutsättningar för medarbetare, utvecklad verksamhet och nya lokaler till ökade statliga uppdrag. Förvaltningen har under perioden samverkat en omorganisation i syfte att bättre svar upp mot krav på utvecklingsarbete.

Internationellt deltagande

I januari deltog Kulturdirektör och Programchef i Kulturhuvudstadsnätverket ECOC i Uleåborg i samband med invigningen av Kulturhuvudstadsåret.

Samarbete med Vasa stad kring Aurora Music Forum har inletts.

Dialog kring ökat samarbete med Vasa samt Uleåborg pågår.

Nationellt deltagande

Kulturdirektör har valts in i styrelsen för Sveriges Fritids- och kulturchefer och har där uppdraget som kontaktperson gentemot Kulturrådet.

Under perioden har kontakterna med Kulturrådet samt Kulturdepartementet intensifierats genom Arctic Arts Summit och kulturministerns deltagande i arrangemanget samt Kulturrådets respektive departementets program kopplat till det.

Samarbetet med Uppsala kommun som inleddes under hösten 2025 genom den förstudie som genomfördes tillsammans med RISE, har intensifierats och en EU-ansökan till EIT Culture & Creativity är under arbete.

Kulturdirektör samt verksamhetschefer och representanter från nämnden deltog på Folk och Kultur 2026 i Eskilstuna där också Kultur för seniorer genomförde en programpunkt om verksamheten.

Regionalt deltagande

Kulturdirektör har under perioden deltagit i det nya regionala kulturchefsnätverket som leds av Region Västerbotten samt en referensgrupp kopplad till nätverket avseende utredning om kommunernas kulturkapacitet. Resultatet presenteras på Mötesplats Lycksele i maj.

Kulturdirektör har också deltagit i Kulturrådets regionala dialog tillsammans med Region Västerbotten och representanter för institutionerna samt ägarsamråd för Norrlandsoperan respektive Västerbotten Museum.

På förvaltningen

Ny Ledningskoordinator rekryterades under T3 2025 och har nu under perioden börjat sin anställning och introducerats till arbetet. Nuvarande Ledningskoordinator går i pension under T2.

Den förvaltningsgemensamma nya funktionen, Kultursamordnare, (gemensamt projekt med Kulturförvaltningen och Stöd – och omsorgsförvaltningen) kopplad till flera av förvaltningens uppdrag samt UVTS och nya Socialtjänstlagen rekryterades också under T3 2025 och har påbörjat sin anställning. Kultursamordnaren är en del av Kulturförvaltningens stab men har sitt uppdrag framför allt i Väven.

Under perioden samverkades en omorganisation med anledning av förändrade uppdrag och omvärld samt tydlig efterfrågan på utvecklingsarbete från politiken. Omorganisationen omfattar tre delar/verksamheter; Programavdelningen, Bibliotek samt staben.

Kulturnämndens uppdrag till förvaltningen

Förvaltningen får i uppdrag att revidera modellen för stöd till studieförbund. Modellen bör ta hänsyn till den nya beräkningsgrunden för studieförbunden från Folkbildningsrådet. Uppdraget är en fortsättning från 2025. Under T1 fortgår arbetet.

Förvaltningen får i uppdrag att se över modellen för verksamhetsstöd till föreningar, festivaler och stiftelser samt stöd för tillfälliga kulturarrangemang. Översynen ska ta i beaktande hur nya föreningar kan beredas möjlighet att ta del av stödet samt hur och på vilka grunder stödet till befintliga föreningar kan justeras. Uppdraget är en fortsättning från 2025. Nämnden beslutade vid sammanträdet i mars att godkänna rapport samt ge i uppdrag att bereda vidare frågan.

Förvaltningen får i uppdrag att utifrån analys av genomförd besökarundersökning i Väven tillsätts en arbetsgrupp som ska arbeta för ökad tillgänglighet i Vävens lokaler samt anpassad skyltning och besökarvägledning. En beställning av förstudie för undersökningen har skett.

Förvaltningen får i uppdrag att göra en kartläggning av förvaltningens digitala kanaler. Kulturförvaltningen når i dag sin publik över flera spridda kanaler vilket riskerar splittrade användarresor, dubblerad information och otydliga budskap. Kartläggningen ska ligga till grund för att kunna enas om struktur, tonalitet och design samt tydliggöra ansvar. Mot bakgrund av för närvarande genomförande större arrangemang kommer arbetet vidtas under hösten.

Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en ny metod för samlad statistik över såväl besökare som programaktiviteter i Väven tas fram för att skapa ett samlat underlag för Väven som gemensam mötesplats. Arbetet är påbörjats och beräknas vara klart T3 med avsikt att ny statistikmodell införs 2027.

Förvaltningen får i uppdrag att utreda kostnaden för inköp och drift av en ytterligare biblioteksbus som en del av kommande äskanden i budgetprocessen. Nämnden fastställde rapporten vid sammanträdet i mars.

Kulturförvaltningens arbete avseende tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag 2023:1 avseende att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Förvaltningen följer de ansatser som antagits i kompetensförsörjningsplanen och arbetar löpande med bemanningsfrågor för att säkerställa verksamheternas förmåga att fullfölja grunduppdraget.

Tilläggsuppdrag 2023:2 avseende att öka samarbetet och ansvarstagande över förvaltnings- och nämndsgränser.

Förvaltningen arbetar löpande med detta tilläggsuppdrag. Det sker bland annat i arbetet med kulturlöftet, Summerzone, SM-veckan, Spelrum, nationella minoriteter, samverkan i fastighetsrelaterade frågor och, landsbygdsprogram med flera.

Tilläggsuppdrag 2021:8 avseende risken att skattemedel används felaktigt.

Kulturnämndens verksamhetsstöd till föreningar, stiftelser och studieförbund samt budget för stipendier och tillfälliga kulturarrangemang hanteras av Föreningsbyrån som lyder under fritidsnämnden. Utöver Föreningsbyråns egna kontroller av bidragsmottagare har kulturförvaltningen återkommande möten med föreningar och studieförbund för att följa upp, samverka och minska risken för otillbörligt nyttjande av kulturnämndens stöd. Stöd för tillfälliga kulturarrangemang betalas ut efter ett arrangemang är genomfört.

Tilläggsuppdrag 2025:1 avseende analys av konsekvenser av förändrade demografiska förutsättningar.

Analys har påbörjats och kommer att redovisas för Kulturnämnden under hösten. Anvisningar för uppdraget har fastställts av kommunstyrelsen.

Tilläggsuppdrag 2025:11 avseende uppdrag till Fritidsnämnden och kulturnämnden att initiera samarbete med föreningslivet och studieförbunden utifrån civil beredskap.

Uppdraget har påbörjats tillsammans med företrädare för Fritidsförvaltningen. Uppdraget kommer att redovisas för kulturnämnden under hösten.

Bibliotekens verksamhet – sammanfattning perioden, januari – april 2026

Bibliotekschefens sammanfattning

Direktupphandling av bibliotekstransporter och fortsatta insatser för att uppnå fullt funktionerande bibliotekssystem och bibliotekswebb har under årets första månader blandats med desto angenämare publika inslag, såsom ett nytt samarbete med Norrlandsoperan, Barnens littfest i Väven, uppskattade aktiviteter och välbesökta bibliotek.

Bibliotekets verksamhetsbeskrivning

Förändringen av hanteringen av kommunens internpost medförde behov av upphandling av bland annat transporter mellan folkbiblioteken samt mellan Skolbiblioteksservice och kommunala grundskolor. En tämligen brådskande direktupphandling genomfördes för att hinna få en lösning på plats innan internposten upphörde, vilket lyckades. Ny upphandling behöver genomföras för att få en långsiktig lösning på plats. Innan detta fortlöper dock bibliotekstransporterna på önskvärt sätt för att upprätthålla medieflödet i kommunen och motverka arbetsmiljömässiga påfrestningar inom verksamheten.

Bytet av bibliotekssystem och bibliotekswebb under hösten 2025 har krävt fortsatt arbete med kravuppföljning och nödvändiga anpassningar. Brister i tillgänglig programvara i kombination med prestandaproblem hos leverantören har medfört fortsatt omfattande arbetsinsatser inom den egna verksamheten, även utöver förväntade utmaningar med nya system. Det har orsakat frustration bland medarbetare i och med försvårade arbetsmoment, fördröjd och därmed försämrade service till biblioteksanvändare. Fortsatta insatser krävs för att uppnå fullt funktionerande system, dels genom upprepade interna fortbildningstillfällen, dels genom dialog och kravuppföljning med leverantör till dess att leveransen kan godkännas.

Betydligt mer positivt är stadsbibliotekets nya samarbete med Norrlandsoperan som också har uppmärksamats i lokalmedia. Den som har ett bibliotekskort i Umeåregionen och är minst 16 år kan nu låna det så kallade Norrlandsoperankortet på stadsbiblioteket i Umeå. Kortet ger möjlighet att hämta ut två biljetter till operans egna föreställningar under den kommande veckan. Det första lånet gjordes samma dag som kortet lanserades och det har sedan fortsatt vara populärt.

Under perioden har drygt 900 aktiviteter genomförts vid biblioteken. Ungefär 14 000 personer har deltagit i aktiviteterna: Av de 900 aktiviteterna utgjorde cirka 62 procent riktade till barn och unga, 11 procent till personer med annat modersmål än svenska och 9 procent till personer med funktionsnedsättning. 6 procent av aktiviteterna avsåg ökad digital kompetens.

Årets stora event Barnens littfest, blev en sedvanligt lyckad tillställning i Väven. Genomförandet skedde i direkt anslutning till Umeås uppskattade Littfest. För första gången hölls prisutdelning för det nationella priset Stora Bokvalet under Barnens littfest. Stora Bokvalet syftar till att synliggöra barn och ungas röster och stimulera läslust, helt i linje med Barnens littfest som är en hyllning till den lustfyllda läsningen.

Under valåret 2026 uppmärksammar Umeås bibliotek konceptet "Ordet är fritt!". Konceptet är framtaget av de regionala biblioteksverksamheterna i norra Sverige med syfte att öka medvetenhet och engagemang för den fria åsiktsbildningen samt att stärka demokratin. Arbetet har bara inletts för att fortgå under året.

På liknande sätt som att demokrati är en grundbult för bibliotekens verksamhet och vice versa. Oavsett om det är valår eller ej, är klimat och miljö av ständig vikt för samhällets utveckling. Det har under årets inledning uppmärksammats på biblioteken bland annat genom att kommunens miljöstrateg har hållit åtta välbesökta föreläsningar med rubriken "Så påverkar klimatförändringarna Umeå". På så sätt har engagerade medborgare kommit i direkt kontakt med kommunal förvaltning och fått ta del av viktig information. För att inspirera fler att tänka på hur var och en kan påverka klimatet genom sina handlingar har biblioteksmedarbetare arbetat fram en klimatutmaning där den som vill kan genomföra ett antal miljövänliga utmaningar och få ett diplom från biblioteket.

Arbetet med det utökade uppdraget för Sveriges depåbibliotek och lånecentral fortsätter med förberedelser inför 2027, utifrån behov av delvis nya arbetssätt och tillräckliga lokaler för att även hantera den mångspråkiga lånecentralens bestånd. Detta då Umeå framöver kommer att husera Sveriges enda nationella lånecentral.

Bibliotekens arbete avseende inriktningsmål och program

Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.

Umeå ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Folkbibliotek är viktiga som trygga platser i samhället, öppna för alla att besöka och tillgängliga på flera håll i Umeå kommun. Därutöver besöker biblioteksbusen delar av kommunen som har långt till ett vanligt bibliotek. Detta för att bereda fler invånare möjlighet att i sin närhet ta del av bibliotekens omfattande mediasamling och utbud av tjänster och aktiviteter, vilka är anpassade efter respektive biblioteks primära upptagningsområde.

Folkbiblioteken arbetar kontinuerligt för att tillhandahålla en representativ mediasamling och programverksamhet vars innehåll kan visa en mångfald av åsikter och olika perspektiv som kan erbjuda identifieringsmöjligheter och samtidigt utmana normer, maktstrukturer och värderingar. Regnbågsbiblioteket är en etablerad del av stadsbiblioteket och alla närbibliotek har regnbågshyllor och aktiviteter med hbtq-tema. Under våren har en fortsättning på biblioteksverksamhetens hbtqi-diplomeringen genomförts i samarbete med Biblioteksutveckling Västerbotten. Medarbetare deltagit i två utbildningsdagar för att hålla diplomeringen uppdaterad.

En stor del av bibliotekens verksamhet riktar sig till barn och unga, med aktiviteter som främjar såväl läsning och språkutveckling som eget skapande, digital delaktighet och kunskapsinhämtning. Under sportlov och påsklov har många kostnadsfria aktiviteter erbjudits på både närbiblioteken och stadsbiblioteket, men olika former av boksamtal, sagostunder på svenska och andra språk, kunskapsförmedlande och kreativa aktiviteter erbjuds löpande. Även vuxna erbjuds möjlighet att ta del av informativa och läsfrämjande

aktiviteter på biblioteken, liksom möjlighet att delta i skapande verksamhet i form av bland annat handarbetsträffar. På biblioteken kan både enskilda personer och olika grupper visa upp eget skapande och verksamhet genom utställningar. Här kan nämnas Rebellmammornas aktiviteter med berättelser och bilder som visas på Holmsunds bibliotek denna vår.

Bibliotekens arbete för att sänka trösklarna och få fler att känna sig välkomna, trygga och inkluderade pågår ständigt. Det tar sig bland annat form i språkcaféer med olika teman, handarbetscaféer, nyhetscaféer på lätt svenska, matlagning med vardagssvenska och varierande aktiviteter som utformats i samråd med barn och unga. Det görs även genom den etablerade bokklubben Readers are Leaders med ungdomar som läser för barn på Ersboda och Ålidhem.

Mer än ett bibliotek i kommunen har extraöppet för familjer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Sinnesintryck dämpas i lokalen och personer med NPF kan välkomnas i en lugn och mer lätthanterlig miljö. Det genomförs även aktiviteter i andra lokaler än bibliotekens egna för att nå fler, såsom berättarstunder för barn och föräldrar med annat modersmål än svenska. Många aktiviteter genomförs i samarbete med studieförbund och lokalt föreningsliv, bland annat Vän i Umeå, vilket bidrar till att fler kan få kännedom om bibliotekens erbjudanden.

Samtalsserien Demokrati och inkludering har fortsatt som planerat med öppen dialog kring angelägna teman som rör människors liv i Umeå, nu även med tillfällen på Ersboda och Ålidhem förutom i Väven. Det kommunala FIKA-samarbetet fortgår samtidigt. Bland annat har den prisbelönta journalisten Atilia Yoldas hållit två mycket lyckade föreläsningar om machokultur, jämställdhet och rättvisefrågor för målgruppen högstadielärover på Mariehem och Ålidhem.

Biblioteksstatistik

Besök och lån	T1 2026	T1 2025	Förändring i %	Notering
Besök på minabibliotek.se	544 775	645 284	-15 %	Ny bibliotekswebb
Fysiska besök på biblioteken	450 813	444 337	1,5 %	
Totalt antal lån*	545 472	569 987	-4,3 %	
*varav antal lån av barnmedia	354 378	370 356	-4,3 %	
*varav antal lån via SBS	38 184	39 821	-4,1 %	Lån till skolor
*varav antal e-lån	19 028	12 615	51 %	Böcker och film

Det är oklart om minskningen av antal lån har något samband med statistikhanteringen i det nya bibliotekssystemet eller om det har annan orsak, vilket behöver undersökas och följas upp under året. Ökningen av e-lån beror till viss del av att e-film återkommit i utbudet, men även fler lån av e-böcker och e-ljudböcker.

Kulturskolans verksamhet – sammanfattning perioden januari – april 2026

Kulturskolechefens sammanfattning

Under inledningen av 2026 fattades beslut i Kulturskolans ledning, om att hela den pedagogiska arbetsgruppen från och med 2027 ska ha samma arbetstidsavtal. I verksamheten idag arbetar pedagoger och lärare utifrån två skilda arbetstidsavtal. Ett beslut om en dylik förändring har inneburit facklig dialog och förhandlingar, stora informationsinsatser för personalen och en omfattande riskanalys med tillhörande handlingsplan för arbetsmiljöarbetet.

Parallellt har arbetet fortskridit kring Kulturskolans nya lokaler, där inflytt planeras till Kulturskolan Vasagatan i maj 2026, och där Kulturskolan Hamnmagasinet renoveras från och med juni 2026, med planerad återinflyttning i februari 2027.

Ett tydligt uppdrag är, att i samverkan med flertalet andra förvaltningar, utveckla aktiviteter på Nydala under den gemensamma satsningen Summerzone. Kulturskolans verksamhetschef sitter i styrgruppen och två samordnare från Kulturskolan sitter i arbetsgruppen för denna satsning.

Ytterligare en satsning som involverat Kulturskolan är ansökan om att bli European Youth Capital 2029. Kulturskolan har aktivt deltagit på olika sätt i framtagandet av ansökan, och Umeå är också vidare till omgång två i processen om utmärkelsen.

Kulturskolans verksamhetsbeskrivning

Kulturskolans år startar på hösten, och våren är vår andra termin på läsåret, dvs T1 ligger mitt i verksamhetsåret. Statistik för året presenteras i T2, när vårterminen och sommarens aktiviteter är avslutade.

Verksamheten har genomförts enligt planering i de olika verksamhetsbenen; kursverksamhet, den öppna och riktade verksamheten, samt inom ramen för Kulturlöftet i grundskola och anpassad skola, och också för förskolor runt om i kommunen.

Kulturskolans arbete avseende inriktningsmål och program

Kulturskolan stärker jämlika uppväxtvillkor och främjar folkhälsoarbetet genom att arbeta långsiktigt med olika kulturaktiviteter och verksamheter i flera delar av staden och kommunen, där det riktade och uppsökande arbetet är en viktig del för att fler barn och unga ska hitta till verksamheten.

Under 2026 fortsätter arbetet med After School, Kultur för hälsa och El Sistema, där musik-, film-, konst-, teater- och dansverksamhet erbjuds på grundskolor runt om i kommunen – Ålidhem, Mariehem, Ersboda och Umedalen. Regelbundna kulturaktiviteter i dans, drama och skapande erbjuds också anpassad skola under hela läsåret i samverkan med Carslundsskolan.

Musikundervisning erbjuds på cirka 30 grundskolor i kommunen, under, eller i nära anslutning till, skoltid.

Kursverksamhet i övrigt erbjuds i flertalet estetiska ämnen på Midgårdsskolan, Hammagasinet och i tillfälliga lokaler på Hus 140 (Umestan).

Genom Kulturlöftet garanteras alla elever i kommunala grundskolor minst en kulturaktivitet per läsår, ett sätt att säkerställa barnkonventionens artikel 31, i samverkan med utbildningsförvaltningen. Även förskolans elever erbjuds kulturaktiviteter i stor utsträckning. Detta är en viktig del i att säkerställa att alla barn i Umeå har tillgång till såväl egna konstupplevelser som möjlighet till eget skapande.

Kulturskolan har i flertalet år utvecklat arbetssätt och metoder för att ta vara på de ungas åsikter, idéer och tankar, för att skapa möjligheter till såväl delaktighet som reellt inflytande. Under 2026 fortsätter Kulturskolan satsningen på KulturCrew, en aktivitet som uppmuntrar ungas eget arrangörskap, med stöd av vuxna. Under 2025 har ett legoevent arrangerats för lekterapi på NUS, en konstmarknad för unga konstnärer arrangerats på Väven, en ung jazzkväll i samarbete med Umeå Jazzförening, såväl som ett tillfälle av Öppen scen, där barn i alla åldrar tog tillfället att uppträda.

I arbetet med ansökan till European Youth Capital 2029 fördes dialog med Kulturskolans Elevförening om hur Umeå kan bli en ännu bättre kulturstad för unga som bor i vår stad och kommun.

Elevföreningen har också, tillsammans med Kulturskolan och Ungdomens Hus (Fritid Unga), startat upp ett Hamnisråd, där engagerade ungdomar tar initiativ och arbetar med utvecklingen av framför allt musikverksamheten medan Hammagasinet renoveras.

Kulturskolans statistik

Redovisas i T2

Programavdelningens verksamhet – perioden januari – april 2026

Programchefens sammanfattning

Under T1 har Programavdelningen fortsatt utveckla det publika uppdraget med särskilt fokus på tillgänglighet, demokratiska mötesplatser och social hållbarhet. T1 har präglats av intensifierad planering inför Arctic Arts Summit 2026, utveckling av nytt programkoncept "Debattbaren", planering inför vårens större utställningsöppningar samt ökad samordning inom Väven.

Ett viktigt steg har varit introduktionen av ny kultursamordnare för unga i Väven vilket möjliggjort fördjupat arbete med att engagera barn och unga i det publika kulturutbudet. Inledande samarbeten har startat där syftet är att utveckla metoder och innehåll som utgår från ungas behov och perspektiv.

I linje med beslutade uppdrag har avdelningen under T1 initierat flera gemensamma utvecklingsinsatser, bland annat kopplade till besökaryvänlig kommunikation, förbättrad statistikhantering samt översyn av skyltning och orienterbarhet i Väven.

Uppdraget från nämnd omfattar förbättringar av skyltning, orientering och det allmänna bemötandet i Vävens gemensamma ytor. För att uppnå ett fungerande system för enklare orientering och navigering i huset krävs en förståelse för de fysiska förutsättningarna och besökarnas beteende. Lösningar behöver dessutom tillmötesgå både kognitiva och estetiska krav inklusive lagstadgade krav om tillgänglighet. En beställning av en förstudie för genomgång av Vävens nuvarande besökaryvägledning i relation till besökarnas upplevelse och branschpraxis har gjorts till kommunens upphandlade kommunikationsbyrå, Henson.

Under T2 planeras för en Vävengemensam utbildning i bemötande med extern föreläsare. Utbildningen kommer ge verktyg för bemötande och är uppdelade i flera olika steg, inledningsvis en workshop baserad på reella besökarmöten/scenarier från huset. Utbildningen är kopplad till kommunens värdegrund och ambitionen är att utbildningen kan fungera som en bas för fortsatt arbete med bemötandefrågor på verksamhetsnivå.

Uppdraget att kartlägga förvaltningens digitala kanaler inleds under T2.

Under T1 har Programavdelningen tagit initiativ till att skapa en samlad och jämförbar statistikmodell för Väven som helhet, detta sker i samarbete med förvaltningens enhetschefer i Väven. Syftet är att analysera programutbud och besökarsstatistik på ett enhetligt sätt. Arbetet beräknas vara klart T3 och den nya statistikmodellen implementeras 2027.

Under T1 har kulturförvaltningen samverkat ny organisation något som bland annat berör Programavdelningen. Förändringarna träder i vid årsskiftet 2026/2027 men det förberedande arbetet påbörjas under T2. Förändringen innebär dels en flytt av vaktmästeriet från enheten för Arrangemang och Scener till Väven Lär, samt uppförandet att en ny, egen scenteknikverksamhet.

Rekrytering av ny kommunikatör till Arrangemang och Scener med ett Vävenövergripande uppdrag har inletts under T1 och ny kommunikatör förväntas vara på plats under T2.

Kultur för seniorer har under T1 presenterat verksamheten i en programpunkt vid det kulturpolitiska konventet Folk och Kultur (Eskilstuna).

Programavdelningens verksamhetsbeskrivning

Vid Kvinnohistoriskt museum har en ny basutställning invigts under T1 med titeln "Svensk genushistoria – 200 år". Det är en digital och lekfullt utformad utställning som skildrar vägen till jämställdhet och hur samhället har formats genom olika skeden. Utställningen riktar sig till en bred publik, men har särskilt fokus på unga och är utformad som en pedagogisk bas för skolbesök bland annat inom ramen för Kulturlöftet. I utställningen ingår filmen "Glasögonen" som introducerar genusperspektiv på historia och visar vad som händer när perspektiven vrids och granskas. Ytterligare två filmer " Kropp och relationer" samt "Makt och pengar" belyser avgörande händelser i Sveriges jämställdhetsutveckling.

Vid Kvinnohistoriskt museum öppnade i februari utställningen "Fångad – kvinnan bakom brottet", en omarbetning av Polismuseets utställning "Avtryckaren". Genom polisfotografier från perioden 1850–1920 lyfts berättelser om kvinnor som levde i fattigdom och marginalisering och kom i konflikt med samhällets normer. Utställningen synliggör kvinnors erfarenheter av kriminalisering och social utsatthet och ger röst åt individer som ofta saknats i historieskrivningen. Till utställningen hör även ett barnspår för åldrarna 9–12 år där besökarna genom interaktiva inslag får följa historier om personer som "Morsan", "Skånska Ingrid" och "Ester". Spåret är framtaget för att möjliggöra dialog med yngre besökare om rättvisa, normer och historiska levnadsvillkor. Utställningen har visats inom ramen för Kulturlöftets skolprogram och har varit mycket uppskattad.

Utställningen "The Goddess Returns – Protect the Earth" avslutades under T1 och lämnar nu plats för "Födas och att föda" som öppnar 9 maj.

Vid Umeå Konsthall öppnade i februari Lars Brunströms utställning "Solens sista bleka strålar (över savannen) innan natten". Utställningen består av naturtrogna och interaktiva installationer, där ett lejon och en krokodil i naturlig storlek ackompanjeras av ett suggestivt ljudspår komponerat av Dror Feiler. Utställningen har rönt stor uppskattning från både publik och media och en tydlig ökning i besökarantal noterades i samband med öppningen.

Inom konstverksamheten har T1 till stor del präglats av planeringen inför Arctic Arts Summit där konsthallens utställning "ArcticArt" blir ett centralt inslag i toppmötets program. Utställningen visas i Umeå konsthall samt i Ateljén och har vuxit fram i dialog med toppmötets teman. Utställningen samlar konstnärer med ursprung från olika delar av Sápmi och verken rör sig mellan historia och samtid.

Snarare än att illustrera toppmötets teman erbjuder utställningen en fördjupande konstnärlig plats för reflektion. Urvalet har styrts av konstnärernas relevans för tematik snarare än kategori och betonar mångfald i uttryck. På grund av kort produktionstid bygger utställningen i stor utsträckning på existerande verk, via lån eller nyförvärv. Ett samarbete sker även med Aejlies samiska centrum i Tärnaby, vars slöjdsamling delvis visas som en del av helheten. Utställningen öppnar i samband med toppmötet, under T2.

Inom enheten för Arrangemang och scener har producenterna under T1 engagerats i ett flertal kommunövergripande uppdrag vad gäller offentliga arrangemang utanför Väven. Redan förra året inleddes samarbete med Visit Umeå och Fritidsförvaltningen inför SM-veckan Vinter 2026, ett stort arrangemang som genomförts under T1.

Fjolårets nya satsning Spelrum – också det ett samarbete med Visit Umeå, går in på sitt andra år. Arbetet inför Spelrum 2026 inleddes under T1 och genomförs sista fredagen i augusti.

Inom enheten är också ett stort antal medarbetare involverade i planering inför Arctic Arts Summit 15–18 juni.

Under 2026 har vi fortsatt investera i Kajscenens ljud, ljus och bildmiljö i syfte att förbättra och vidareutveckla besökarupplevelsen vid både offentliga kulturarrangemang samt vid konferenser. På Vävenscenen fortsätter arbetet med att flytta mixplats samt en investering i nytt PA-system. Investeringarna förväntas vara klara under T2. Byta av golv på Vävenscenen är ett identifierat behov som kommer att utredas under T2-T3 så även behovet av nytt toalettpaket på plan 1.

Med Vävens besökare i fokus har en ny samverkansrutin tagits fram tillsammans med Blå Huset. Syftet är att möjliggöra för satsningen ”Gotthards vid älven” under sommaren. Samverkansrutinen gäller från och med 20 juni till och med 17 augusti. Utöver detta pågår dialog med Blå Huset gällande förtäringsservice kopplat till Vävenscenen och Kajscenen.

Kulturreceptionen har under T1 öppnat en egen shop, utbudet består av lokalt hantverk med Västerbottensprofil. Kommunhörnan, som ligger i anslutning till Kulturreceptionen har under T1 varit bokad totalt 52 dagar. På Öppen Vägg plan 4 har fem utställningar satt upp under T1.

Programavdelningens arbete avseende inriktningsmål och program

Inriktningsmål 2 – Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden Samordningsansvar: kommunstyrelsen och individ- och familjenämnden. Mål 2 destinerar särskilt till: individ- och familjenämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden samt Umeå kommunföretag, AB Bostaden och UPAB.

.

Program för Social Hållbarhet

Fokusområde 1 - Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

1. Stärka inkludering och jämlikhet

Inom Musei- och konstenheten pågår arbete med att öka tillgängligheten och nå nya målgrupper genom att stärka synligheten och utveckla metoder för att möta besökare i Vävens lokaler. En särskild satsning har gjorts på att aktivera Kvinnohistoriskt museums publika miljöer, bland annat genom uppförandet av en ny utställningsvägg i entrén samt en ljud – och tyginstallation inspirerad av norrskan. Dessa åtgärder ligger i linje med museets

mål att främja spontana besök och stärka platsidentiteten för att underlätta orientering i Väven. Den nya utställningsväggen har redan tagits i bruk och visar nu lokalhistoriska tillägg till den större utställningen "Att födas och föda" under rubriken "Föda i norr". Här lyfts förlossningens historia i ett lokalt sammanhang samtidigt som frågor ställs till besökaren om framtidens förlossningsvård. Liknande satsningar planeras även för entrén till Umeå Konsthall i syfte att öka dess synlighet och identitet i Väven.

Kulturhändelsen Spelrum är en del av avdelningens arbete för att Umeå fortsatt ska växa utan utsatt områden, växa tryggt och säkert (UVTS). Satsningen, som nu är inne på sitt andra år, syftar till att skapa plattformar för gemensamma kulturupplevelser som kan bidra och öka känslan av gemenskap och tillhörighet.

Kultur för seniorer har utöver breda samarbeten med föreningslivet och det professionella kulturlivet fortsatt samarbeten med fokus på nationella minoriteter. Under T1 har 7 arrangemang genomförts med inriktning på finska, meänkieli eller samiska. Kultur för seniorer har från om med 2026 tilldelats en utökad budget, som en del av den utökningen har under T1 ytterligare en programsamordnare anställts. Tjänsten är en deltid. Resterande medel är en utökning av programbudget där ett av huvudmålen är att nå nya målgrupper och att öka närvaron utanför centrum.

1.2 Förebygga brottslighet och våld

Under 2025 rekryterade Kulturförvaltningen och Stöd – och omsorgsförvaltningen en kultursamordnare med inriktning på unga. Tillsammans med denna kultursamordnare har producenterna i Väven samt Kultur för Seniorer inlett fördjupade arbeten för att nå målgruppen unga, även generationsöverskridande. Tanken är att arbetet ska utmynnas i verksamhet som genomförs T2-T3.

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

Arbetet med kommunens Konstpolicy har under T1 gått in i sitt slutskede, där slutlig bearbetning och formulering av svar på remissyttranden har genomförts. Policyn har fått ett positivt mottagande, bland annat i lokalpressen (VK) och i KS, och en bred majoritet av de tillfrågade nämnderna har ställt sig bakom policyn.

Konstverksamheten har fortsatt sitt aktiva deltagande i stadsutvecklingsprojekt, bland annat i det pågående arbetet med Renmarkstorget. Under T1 har även ett nytt förvaltningsövergripande samarbete initierats. Konstverksamhetens bidrag i detta arbete är att utveckla nya arbetsmetoder, ta fram ett konstprogram för området samt att, i samarbete med andra aktörer, möjliggöra en ny konstnärliga gestaltning med koppling till Ålidhemsparken.

Programavdelningens statistik

	T1 2026	T1 2025
Antal besök Kvinnohistoriskt museum	13 804	15 000
Antal pedagogiska program/visningar/workshops KHM	44	53
Antal deltagare vid programaktiviteter KHM	883	724
Antal digitala program KHM	0	0
Antal digitala tittare KHM	0	0
Antal besök Umeå konsthall	8495	7558
Antal pedagogiska program/visningar/workshops Umeå Konsthall	37	45
Antal deltagare / publik Umeå konsthall	498	885
Antal publik Kultur för Seniorer	3336	3080
Antal arrangemang	31	43
Antal digitala program KFS	3	6
Antal digitala tittare KFS	332	850
Antal bokningar av samtliga uthyrningsbara lokaler i Väven	482	322
Antal offentliga bokningar med kulturellt innehåll i Väven	406	236
Antal bokningar Kajscenen	45	43
Antal bokningar Vävenscenen	56	49

Kommentarer:

Avseende besök KHM: två större ombyggnationer med stängda salar har påverkat statistiken. En utställning (stora salen) med något smalare utställningstema än vanligt påverkar också antal besök.

Avseende publik KFS: Något färre arrangemang med anledning av inskolning av ny kollega, planering och medverkan vid Folk och Kultur samt att förra året utgjorde en satsning med anledning av verksamhetens 25-årsjubileum.

Utvecklingsstöd – perioden januari – april 2026

Kulturkonsulentens sammanfattning

Under det första tertialet har det varit två handläggningstillfällen för utvecklingsstöd, den 15 januari och den 15 mars. Av totalt 58 ansökningar under perioden har 22 ansökningar beviljats stöd för kulturverksamhet. Fem av de beviljade stöden är samfinansierade med andra stödformer. Tre av dem är samfinansierade med Umeå Fritids stöd Rättigheter och samhällsnytta och Folkhälsa on anläggningar. Två av dem är samfinansierade med Kulturpotten för nationella minoriteter.

Under det första tertialet har utvecklingsstöd beviljats för en summa av 680 tkr.

Kulturförvaltningen – Personalrapport perioden januari – april 2026

Måluppfyllelse personalpolitiska mål

Personalpolitiska mål

Kompetensförsörjning

Den sammantagna bedömningen för kulturnämnden i sin helhet visar inga betydande utmaningar kopplat till kompetensförsörjning. De potentiella utmaningar som identifierats är kopplat till ett fåtal specifika befattningar inom kulturskola i form av enstaka instrumentlärare. Kulturnämndens verksamheter strävar vid rekryteringar alltid efter mångfald tillsammans med rätt kompetens för uppdraget.

Kulturnämnden har även ett välfungerande och systematiskt arbetsmiljöarbete vilket bidrar till en attraktivitet som arbetsgivare, vilket tillsammans med ett närvarande engagerat ledarskap stärker förutsättningarna för fortsatt god kompetensförsörjning och en hög attraktivitet.

En ytterligare faktor som ger förutsättningar för chefer till ett närvarande ledarskap är att samtliga chefer har färre medarbetare än det personalpolitiska målet på 30 medarbetare per chef.

Under perioden har ett antal vakanta tjänster tillsatts genom aktiv personalplanering samt interna förflyttningar och interna rekryteringar. Andelen tillsvidareanställda påverkas bland annat av tjänstledigheter och andra tillfälliga vakanser och för perioden har förvaltningarna 92 procent tillsvidareanställda jämfört med 94 procent motsvarande period föregående år.

Sjukfrånvaro

Under verksamhetsårets första tertial har sjukfrånvaron varit något högre än föregående år, motsvarande period. Verksamheterna vittnar om en ökning av långtidssjuka som ej har bäring på arbetsmiljö eller är arbetsrelaterade. Dessa sjukdomsfall är relaterade till benbrott och dylikt i privata sammanhang samt kroniska sjukdomsdiagnoser.

Under perioden har verksamheterna noterat en högre korttidsfrånvaro än föregående år kopplat till virussjukdomar. Som en förebyggande åtgärd har ett antal enheter börjat vidta åtgärder så som desinficering av handtag och liknande. För perioden har nämnden 15,2 sjukdagar per årsarbetare jämfört med motsvarande period 2025 då antal sjukdagar var 14,4 per årsarbetare. Detta stämmer väl överens med övrig iakttagelse av sjukfrånvaro som verksamheterna gör för perioden.

Verksamhetens chefer har löpande dialog och kontakt med HR-stöd för hantering av de ärenden som genererar både korttids- och långtidsfrånvaro och HR har tertialvisa avstämningar med samtliga ledningsgrupper för att tillsammans ha en god överblick över

både kompetensförsörjning, arbetsmiljöarbete och arbete med främjande av en hållbart låg sjukfrånvaro.

Nyckeltal	Utfall januari–april 2026			Utfall januari–april 2025		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro (%)	6,6	5,4	6,2	6,2	5,3	5,9
Långtidsfriska (%)	64	66	65	58	66	61
Andel heltidsanställda	82	80	81	86	77	83
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	93	90	92	93	90	92

Kulturförvaltningen - Ekonomirapport för perioden januari – april 2026

mnkr	Budget jan-apr 2026	Utfall jan-apr 2026	Budget- avvikelse jan-apr 2026	Budget- avvikelse jan-apr 2025	Budget helår 2026	Prognos helår 2026	Årsprognos budgetavvikelse 2026
Stab/Nämnds- Verksamhet/stöd till föreningar festivaler och studieförbund	-14,1	-13,8	0,3	-0,2	-41,4	-40,4	1,0
Kulturskolan	--15,9	-15,8	0,0	-0,2	-42,1	-42,8	-0,6
Bibliotek	-24,9	-24,3	0,5	-0,5	-67,2	-68,1	-0,8
Programavdelningen	-9,5	-8,9	0,6	0,4	-26,9	-26,5	0,4
Verksamhetens nettokostnad	-64,3	-62,9	1,4	-0,6	-177,7	-177,7	0,0

Kulturnämnd

Stab / Nämndsverksamhet / Stödet till föreningar festivaler och studieförbund

Budgetavvikelse januari till april: 0,3 mnkr. Orsaker till avvikelsen kan hänföras till personalkostnader då det finns bland annat vakans på staben samt lokalhyreskostnader kopplat till scenen Stage.

Årsprognos budgetavvikelse: 1,0 mnkr. Orsaker till avvikelsen beror på lägre personalkostnader till följd av vakans på staben lokalhyreskostnader kopplat till scenen Stage. Årsprognosen för stödet till föreningar, festivaler och studieförbund är 0.

Kulturskola

Budgetavvikelse januari till april: 0,0 mnkr. Personalkostnaderna avviker från budget med -0,2 mnkr då viss övertalighet finns, medan inköp av scenkonst, Summerzone m.m avviker från budget med 0,2 mnkr kopplat till säsongsvariationer.

Årsprognos budgetavvikelse: -0,6 mnkr. Orsaken till budgetavvikelsen 2026 beror på personalkostnader. Det finns en viss övertalighet kopplat till minskade externa bidrag samt nya LAS regler om trädde i kraft hösten 2022 vilket innebar bland annat att heltid är norm och att visstidsanställningar konverteras till tillsvidareanställning snabbare än tidigare. Arbete med personalplanering och ekonomiuppföljning görs löpande under året.

Bibliotek

Budgetavvikelse januari till april: 0,5 mnkr. Orsaker till avvikelsen är personalkostnader 0,3 mnkr samt mediainköp och övriga personalrelaterade driftskostnader 0,2 mnkr

Årsprognos budgetavvikelse: -0,8 mnkr. Orsaken till budgetavvikelsen 2026 beror på personalkostnader. Det finns en viss övertalighet kopplat till minskade externa bidrag samt nya LAS regler om trädde i kraft hösten 2022 vilket innebar bland annat att heltid är norm och att visstidsanställningar konverteras till tillsvidareanställning snabbare än tidigare. Arbete med personalplanering och ekonomiuppföljning görs löpande under året.

Programavdelningen

Budgetavvikelse januari till april: 0,6 mnkr. Orsaker till avvikelsen är personalkostnader 0,3 mnkr kopplade till bland annat en vakant tjänst övrig avvikelse kan härledas till utställningar och program till följd av säsongsvariationer.

Årsprognos budgetavvikelse: 0,4 mnkr. Orsaker till budgetavvikelsen beror på att intäkterna kopplat till arrangemang på Väven förväntas bli högre än budgeterat samt att personalkostnaderna förväntas bli något lägre än budget.

Investeringar

mnkr	Budget 30 april 2026	Utfall 30 april 2026	Budget- avvikelse 30 april 2026	Utfall helår 2025	Budget helår 2026	Prognos helår 2026	Årsprognos budgetavvikelse 2026
Reinvestering kulturverksamhet	-0,9	-1,0	-0,1	-2,5	-2,6	-5,3	-2,6
Konstinköp	-0,7	-0,5	0,3	-1,8	-2,2	-2,2	0,0
Gestaltad livsmiljö	-0,3	0,0	0,3	-	-1,0	-1,0	0,0
Nya lokaler Kulturskolan	-0,7	0,0	0,7	-	-2,0	-2,0	0,0
Verksamhetens nettoinvesteringar	-2,6	-1,5	1,1	-4,3	-7,8	-10,5	-2,6

Investeringsutfallet efter årets fyra första månader uppgår till -1,5 mnkr. Utfallet utgörs av konstinvesteringar samt reinvesteringar i kulturlokaler. Årsprognosen visar på en avvikelse på -2,6 mnkr största orsaken till det är inköp av ett nytt PA-system i Väven. I årsredovisning 2025 upplystes det om att denna avvikelse skulle kunna uppstå. Planeringen är att gå med överskott kommande år.

Kulturnämndens rapport till KS, januari–april 2026

Personaluppföljning

Personalpolitiska mål

Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

Kompetensförsörjning

Den sammantagna bedömningen för kulturnämnden i sin helhet visar inga betydande utmaningar kopplat till kompetensförsörjning. De potentiella utmaningar som identifierats är kopplat till ett fåtal specifika befattningar inom kulturskola i form av enstaka instrumentlärare. Kulturnämndens verksamheter strävar vid rekryteringar alltid efter mångfald tillsammans med rätt kompetens för uppdraget.

Kulturnämnden har även ett välfungerande och systematiskt arbetsmiljöarbete vilket bidrar till en attraktivitet som arbetsgivare, vilket tillsammans med ett närvarande engagerat ledarskap stärker förutsättningarna för fortsatt god kompetensförsörjning och en hög attraktivitet.

En ytterligare faktor som ger förutsättningar för chefer till ett närvarande ledarskap är att samtliga chefer har färre medarbetare än det personalpolitiska målet på 30 medarbetare per chef.

Under perioden har ett antal vakanta tjänster tillsatts genom aktiv personalplanering samt interna förflyttningar och interna rekryteringar. Andelen tillsvidareanställda påverkas bland annat av tjänstledigheter och andra tillfälliga vakanser och för perioden har förvaltningarna 92 procent tillsvidareanställda jämfört med 94 procent motsvarande period föregående år.

Sjukfrånvaro

Under verksamhetsårets första tertial har sjukfrånvaron varit något högre än föregående år, motsvarande period. Verksamheterna vittnar om en ökning av långtidssjuka som ej har

bäring på arbetsmiljö eller är arbetsrelaterade. Dessa sjukdomsfall är relaterade till benbrott och dylikt i privata sammanhang samt kroniska sjukdomsdiagnoser.

Under perioden har verksamheterna noterat en högre korttidsfrånvaro än föregående år kopplat till virussjukdomar. Som en förebyggande åtgärd har ett antal enheter börjat vidta åtgärder så som desinficering av handtag och liknande. För perioden har nämnden 15,2 sjukdagar per årsarbetare jämfört med motsvarande period 2025 då antal sjukdagar var 14,4 per årsarbetare. Detta stämmer väl överens med övrig iakttagelse av sjukfrånvaro som verksamheterna gör för perioden.

Verksamhetens chefer har löpande dialog och kontakt med HR-stöd för hantering av de ärenden som genererar både korttids- och långtidsfrånvaro och HR har tertialvisa avstämningar med samtliga ledningsgrupper för att tillsammans ha en god överblick över både kompetensförsörjning, arbetsmiljöarbete och arbete med främjande av en hållbart låg sjukfrånvaro.

Nyckeltal	Utfall januari–april 2026			Utfall januari–april 2025		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro (%)	6,6	5,4	6,2	6,2	5,3	5,9
Långtidsfriska (%)	64	66	65	58	66	61
Andel heltidsanställda	82	80	81	86	77	83
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	93	90	92	93	90	92

Ekonomiuppföljning

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

(mnkr med en decimal)	Budget jan-apr 2026	Utfall jan-apr 2026	Budget-avvikelse jan-apr 2026	Budget-avvikelse jan-apr 2025	Budget helår 2026	Prognos helår 2026	Årsprognos budgetavvikelse 2026
Verksamhetens intäkter	10,2	7,5	-2,7	1,2	27,0	28,7	1,7
Verksamhetens kostnader	-74,5	-70,5	4,1	-1,8	-204,7	-206,4	-1,7
Verksamhetens nettokostnader	-64,3	-62,9	1,4	-0,6	-177,7	-177,7	0,0

Nettokostnaden för perioden januari-april uppgår till -62,9 mnkr. Budgetavvikelsen för perioden uppgår till 1,4 mnkr. Samma period föregående år var budgetavvikelsen -0,6 mnkr.

Kostnadsutfallet efter 4 månader uppgår till 70,5 mnkr. Kostnaderna avviker från budget med 4,1 mnkr. Den största orsaken till det är kopplat till Arctic Arts Summit som avviker med 2,9 mnkr. Konferensen äger rum i juni och det är då merparten av kostnaderna uppstår, till tertial 2 kommer budgetavvikelsen att minska. Personalkostnaderna avviker från budget med 0,8 mnkr till följd av vakanser inom programavdelningen och staben. Driftskostnader såsom mediainköp, IT, lokaler, inventarier, artistgager avviker från budget med 0,4 mnkr.

Intäkterna avviker från budget med -2,7 mnkr. Den största orsaken till det är kopplat till Arctic Arts Summit som avviker med -2,9 mnkr vilket matchar överskottet på kostnaderna. Hyresintäkter och övriga ej budgeterade intäkter exempelvis skadeståndsansättning för borttappade och skadade böcker avviker med 0,2 mnkr.

Årsprognos, nettokostnad -177,7 mnkr, vilket innebär ingen budgetavvikelse och en budget i balans. Årsprognos kostnader -206,4 mnkr är en avvikelse mot budget på -1,7 mnkr som utgörs av statsbidragsfinansierad verksamhet -0,3 mnkr (årsprognos utfall -10,0 mnkr), Arctic Arts Summit -0,5 mnkr (årsprognos utfall -7,1 mnkr) en utökning av programmet kopplat till regionerna Jämtland/Härjedalen, Norrbotten, Västernorrland avvikelsen finansieras också av samma regioner, driftskostnader -0,4mnkr (årsprognos utfall -27,7 mnkr). För personalkostnader är årsprognosen en avvikelse på -0,6 mnkr (årsprognos utfall -127,9 mnkr). En viss övertalighet finns inom verksamheterna bibliotek och kulturskola till följd av minskade externa bidrag samt nya LAS regler som trädde i kraft hösten 2022 vilket

innebar bland annat att heltid är norm och att visstidsanställningar konverteras till tillsvidareanställning snabbare än tidigare. För lämnade bidrag till föreningar festivaler och studieförbund (årsprognos utfall –33,7 mnkr) visar prognosen inte på någon budgetavvikelse.

Årsprognos för intäkter 28,7 mnkr är en avvikelse mot budget på 1,7 mnkr.

Statsbidragsfinansierad verksamhet 0,3 mnkr, Arctic arts summit 0,5 mnkr, hyresintäkter, biljettintäkter samt övriga ej budgeterade intäkter, exempelvis skadeståndersättning för borttappade och skadade böcker, 0,9 mnkr är orsaker till avvikelsen.

Investeringar

(mnkr med en decimal)	Budget 30 april 2026	Utfall 30 april 2026	Budget- avvikelse 30 april 2026	Utfall helår 2025	Budget helår 2026	Prognos helår 2026	Årsprognos budgetavvikelse 2026
Verksamhetens nettoinvesteringar	-2,6	-1,5	1,1	-4,3	-7,8	-10,5	-2,6

Investeringsutfallet efter årets fyra första månader uppgår till -1,5 mnkr. Utfallet utgörs av konstinvesteringar samt reinvesteringar i kulturlokaler. Årsprognosen visar på en avvikelse på -2,6 mnkr största orsaken till det är inköp av ett nytt PA-system i Väven. I årsredovisning 2025 upplystes det om att denna avvikelse skulle kunna uppstå. Planeringen är att gå med överskott kommande år.

Diariennr: KU-2025/00053

Internkontrollplan 2026 – Återrapport och uppföljning T1

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna uppföljning av internkontrollplan tertial 1, 2026.

att den interna styrningen och kontrollen tertial 1, 2026 är tillräcklig.

att paragrafen är omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Den av kulturnämnden fastställda Internkontrollplanen skall följas upp och återrapporteras i anslutning till tertialrapporter respektive årsbokslut.

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för intern styrning och kontroll vars handledning har fastställts av kommunstyrelsen.

Syftet med internkontrollplanen som hjälpmedel är att nämnden med rimlig säkerhet uppnå de av kommunfullmäktige fastställda målen och verksamhetskraven.

Nämnderna har enligt kommunallagen (6 kap 7§) det yttersta ansvaret inom sitt verksamhetsområde att se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att den fungerar på ett betryggande sätt.

Internkontrollen avseende bristande support från IT har återrapporterats på kulturnämnden i april 2026. Förvaltningen fortsätter dialogen med IT för att förbättra supporten.

Övriga ärenden i internkontrollplanen är påbörjade. Införandet av nytt IT-system för biblioteken har genomförts. Kontroller och justeringar av funktionalitet pågår. Kulturskolans förändringar pågår och följs löpande upp av verksamheten.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2025/00053

Beslutsunderlag

KS-2025/01087 Kulturnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till augusti

Beredningsansvariga

Leif Mårtensson, ledningskoordinator

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Leif Mårtensson
ledningskoordinator

Kulturnämnden 2026

Riskinventering, riskvärdering och internkontrollplan

Samråd genomfördes vid Kulturnämndens sammanträde den 23 oktober 2025. Riskvärdering har skett i enlighet med nedanstående definitioner:

Riskinventering/riskanalys

Sannolikhet	Definition	Värde
Osannolik	- praktisk taget obefintlig risk att fel uppstår	1
Mindre sannolik	- mycket liten risk att fel uppstår	2
Möjlig	- det finns en möjlig risk att fel uppstår	3
Sannolik	- det är mycket troligt att fel uppstår	4

Konsekvens	Definition	Värde
Försumbar	- konsekvensen av ett fel är obetydlig för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	1
Lindrig	- konsekvensen av ett fel är liten för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	2
Kännbar	- konsekvensen av ett fel uppfattas som besvarande för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	3
Allvarlig	- konsekvensen av ett fel är så stor att felet inte får uppstå	4

Riskhantering

Riskvärde	Rekommendation till hur risken ska hanteras	Innebär
12–16	Minimera risk	<i>Direkta och omfattande åtgärder ska finnas med i internkontrollplan</i>
4–11	Reducera risk	<i>Åtgärder för att minska risk ska finnas med i internkontrollplan</i>
1–3	Acceptera risk	<i>Inget agerande krävs – åtgärder tas ej med i internkontrollplan</i>

Beslutad av:
Kulturnämnden

Diarienummer:
KN-2025/?????

Datum och paragraf för beslutet:
2025-11-20, § ?

Dokumenttyp:
Plan

Giltighetstid:
jan- dec 2026

Dokumentansvarig:
Kulturförvaltningen

Riskvärdering Kulturnämnden 2026

Riskanalys

Verksamhet: Kulturnämnden

Upprättad: 2025-10-23

Steg 1 - Riskinventering			Steg 2 - Riskvärdering			
Kontrollområde	Identifierad risk (Tänk även på möjligheter, eller vilken risk vi får om vi inte tar chansen att fånga en möjlighet)	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering
IT System	Nytt bibliotekssystem och webb införs under 2025. Risk för införandeproblem	R1	Mindre sannolik	Allvarlig	8	Reducera risk
IT System	Bristande support från IT kan få återverkningar för bibliotekens verksamhet	R2	Möjlig	Kännbar	9	Reducera risk
Verksamhet	Kulturskolans förändringar avseende verksamhet och lokaler till följd av ombyggnationer och flytt under 2026	R3	Mindre sannolik	Kännbar	6	Reducera risk

Riskanalys

Verksamhet: Kulturnämnden

Upprättad: 2025-10-23

Steg 1 - Riskinventering			Steg 2 - Riskvärdering			
Kontrollområde	Identifierad risk (Tänk även på möjligheter, eller vilken risk vi får om vi inte tar chansen att fånga en möjlighet)	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Rekommenderad riskhantering
IT System	Nytt bibliotekssystem och webb införs under 2025. Risk för införandeproblem	R1	Mindre sannolik	Allvarlig	8	Reducera risk
IT System	Bristande support från IT kan få återverkningar för bibliotekens verksamhet	R2	Möjlig	Kännbar	9	Reducera risk
Verksamhet	Kulturskolans förändringar avseende verksamhet och lokaler till följd av ombyggnationer och flytt under 2026	R3	Mindre sannolik	Kännbar	6	Reducera risk
		R4			0	
		R5			0	
		R6			0	

Internkontrollplan Kulturnämnden 2026

Kulturnämnden
2025-11-20

Steg 3 - Gör en plan på vad som behöver åtgärdas utifrån riskvärderingen på verksamhetsnivå					
Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Ansvarig	Återrapporteras	Nr
R1	Reducera risk	Risk- och sårbarhetskontroll samt översyn av rutiner i samarbete med leverantör av det nya bibliotekssystemet.	Kulturdirektör	T 2	R1
R2	Reducera risk	Risk- och sårbarhetskontroll samt översyn av rutiner och åtgärdsplaner i dialog med IT .	Kulturdirektör	T 1	R2
R3	Reducera risk	Risk- och sårbarhetskontroll samt översyn av rutiner med anledning av de lokal- och verksamhetsmässiga förändringarna.	Kulturdirektör	T 3	R3
R4					R4
R5					R5
R6					R6

Uppföljning Kulturnämnden 2026

Interkontroll uppföljning 2026			
	Kulturnämnden	2026-05-19	
Steg 4 Återrapportering / Uppföljning			
	Återrapport & uppföljning T1	Återrapport & uppföljning T2	Återrapport & uppföljning T3
	Informationsärende Kulturnämnden 2026-04-29		

Diariennr: KU-2026/00021

Remiss: Utbyggnadsplan för hållbar tillväxt

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

I april 2025 beslutade kommunstyrelsen att en så kallad utbyggnadsplan ska tas fram för Umeå kommun. Översiktsplanen svarar på var och hur kommunen ska utvecklas och växa, medan utbyggnadsplanen ska svara på när, d.v.s. i vilken ordning planering och utbyggnad ska ske. Syftet med utbyggnadsplanen är att konkretisera genomförandet av kommunens översiktsplan och underlätta samordning av exploateringsprojekt och strategiska satsningar inom kommunkoncernen. Avsikten är också att öka fokus på framdrift och genomförbarhet i projekten.

Utbyggnadsplanen kommer att bestå av en textdel som beskriver principerna för prioritering av utbyggnadsområden samt en prioriteringsordning där utbyggnadsprojekt inom kommunen är tidsatta. Det som nu skickas ut på remiss är endast textdelen.

Kulturnämndens yttrande

Kulturnämnden ser positivt på grundtanken i den föreslagna utbyggnadsplanen.

Tillgång till kultur nämns vid vikten av att områden har blandade funktioner, sidan fyra. Kulturnämnden anser dock att utbyggnadsplanen i än högre grad borde visa på kulturens betydelse för ett attraktivt liv i de olika stadsdelarna, nya såväl som i befintliga. Kulturnämndens verksamheter förväntas bidra på olika sätt till hela kommunens tillväxt, utbildning, service och utbud. Därmed även i utbyggnadsplanen.

Kulturnämnden har vid ett flertal tillfällen påtalat att kulturella mötesplatser och andra faciliteter för kulturutövare saknas i översiktsplanerna liksom i den föreslagna utbyggnadsplanen.

Som exempel saknar kulturnämnden kulturens betydelse och beskrivning

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2026/00021

under rubriken *Ekonomiska förutsättningar*, sidan 4, stycke 2. Här exemplifieras kommunal service. Kulturnämnden anser att även kulturell verksamhet och service kan komma i fråga.

Under avsnittet Etableringar och företagens tillväxt, sidan 8–9, talas det mycket om diversifiering och blandstaden och människors möjlighet att gå, cykla eller åka buss. Kulturnämnden vill i denna del också påminna om nödvändigheten för kulturell service såsom bibliotek och möjligheter till scener. Detta i synnerhet när Umeås kulturliv utgör en central del i kommunens tillväxtmål samt Umeå växer tryggt och säkert.

Beslutsunderlag

Utbyggnadsplan för hållbar tillväxt, remissversion mars 2026

Beredningsansvariga

Leif Mårtensson

Daniel Andersson

Beslutet ska skickas till

mexregistrator@umea.se

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Leif Mårtensson
ledningskoordinator

Utbyggnadsplan för hållbar tillväxt

Principer för prioritering av utbyggnadsområden i Umeå kommun.

Remissversion mars 2026.

Innehållsförteckning

Varför en utbyggnadsplan?	3
Ekonomiska förutsättningar	4
Utbyggnadsplanens roll	5
Prioriteringsgrunder	7
1 Mångfald i bostadsutbudet och staden	7
Prioriterat projekt kompletterar områdets befintliga bostadsutbud och/eller riktar sig mot särskilt prioriterade grupper	7
Prioriterat projekt stärker områdets kvaliteter och/eller ger en ökad blandning av funktioner....	8
2 Etableringar och företagens tillväxt	8
Prioriterat projekt stärker Umeås diversifiering och möjliggör en bredd av arbetstillfällen	8
Prioriterat projekt integreras i blandstaden	9
Prioriterat projekt bidrar till den gröna omställningen.....	9
3 God ekonomisk hushållning	10
Prioriterat projekt genomförs i områden där gator, parker, kommunal service och teknisk infrastruktur redan finns	10
Prioriterat projekt ger utväxling av större kommunala eller statliga investeringar och strategiska satsningar	10
Tidsperioder och avgränsningar	11

Varför en utbyggnadsplan?

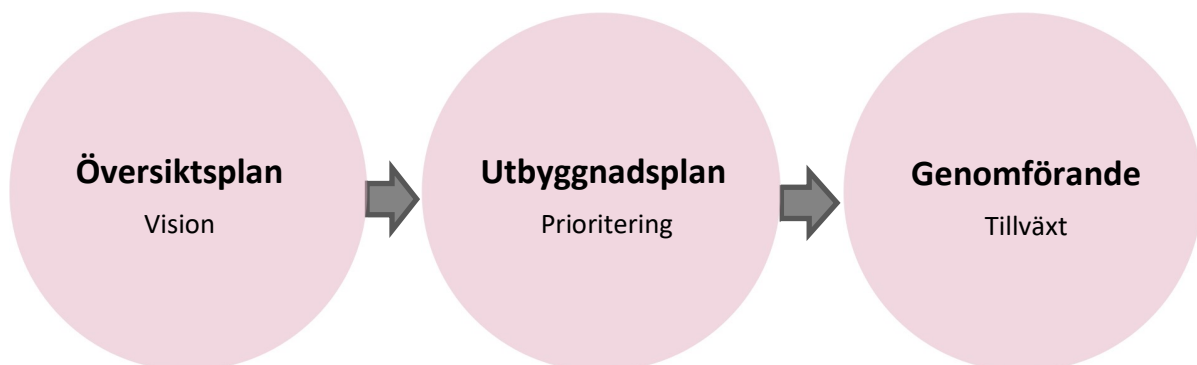
Umeå växer och det innebär att det behövs fler bostäder, fler möjligheter för näringslivet att växa och ett ökat utbud av service. Det är kommunens översiktsplan som visar den långsiktiga visionen för Umeås utveckling, där beskrivs kommunens utvecklingsstrategier för en hållbar tillväxt och visar *var* nya bostäder och verksamheter ska byggas. Utbyggnadsplanen visar *när* olika exploateringsprojekt kan byggas ut.

Syftet med utbyggnadsplanen är att styra bebyggelseutvecklingen mot önskad inriktning samt att prioritera områden med goda förutsättningar för genomförande. Det finns inte förutsättningar för att planera för ny bebyggelse överallt samtidigt, utan det behövs en strategisk och välavvägd prioritering. I utbyggnadsplanen har förutsättningar och konsekvenser av olika byggnadsprojekt vägts samman med hänsyn till framtagna prioriteringsgrunder för att säkra den långsiktiga utvecklingen.

Utbyggnadsplanen är också ett verktyg för att skapa förståelse för helheten och underlätta samordning av exploateringsprojekt och strategiska satsningar mellan de aktörer som är involverade i samhällsbyggnadsprocessen, en gemensam utgångspunkt. Utbyggnadsplanen skapar förutsättningar för bättre framdrift och effektivare processer, vilket är nödvändigt för att hålla önskad tillväxttakt.

Umeå växer

Fler invånare, bostäder, näringsliv och service

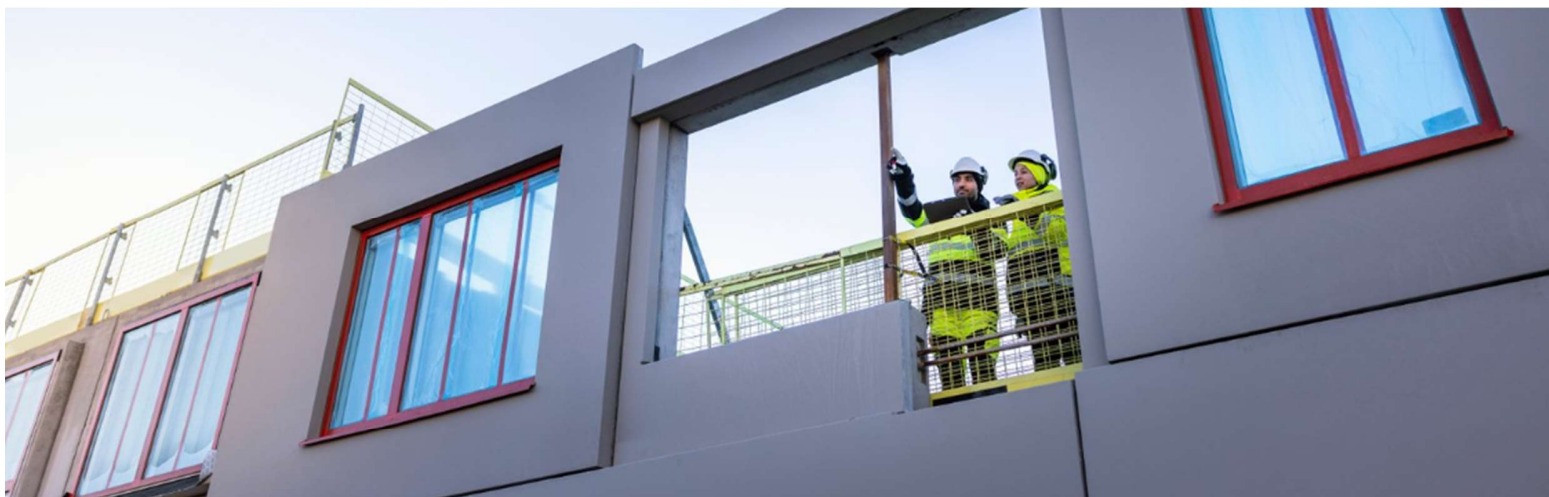
Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska de resurser och tillgångar som kommunen förfogar över användas till rätt saker och nyttjas på ett effektivt sätt, på såväl kort som lång sikt. För utbyggnadsplanen innebär det att visa en rimlig utbyggnadstakt som förhåller sig till behovet av ny bebyggelse, men också utifrån tillgängliga resurser och med hänsyn till kommunens investeringsram samt projektens mognadsgrad och genomförbarhet. För att kunna utveckla ett bebyggelseområde måste förutsättningarna finnas, exempelvis måste den tekniska infrastrukturen ha tillräcklig kapacitet. Vice versa kan utbyggnad av ett område ge upphov till nya behov, såsom kommunal service i form av exempelvis för- och grundskolor. Många projekt är också ömsesidigt beroende av varandra, vilket kräver att samband och tidsaspekter beaktas i planeringen.

Utbyggnadsplanen har tagits fram på uppdrag av Kommunstyrelsen och ska beslutas i Kommunfullmäktige. Utbyggnadsplanen gäller för samtliga kommunala förvaltningar och kommunala bolag.

Ekonomiska förutsättningar

Varje exploateringsprojekt ska bära sina exploateringskostnader, det vill säga de åtgärder som krävs för att skapa ett fullt fungerande område. Utöver bebyggelsen kan det innebära markberedning, rivning av befintliga anläggningar, flytt av ledningar samt utbyggnad av ny infrastruktur. I områden med kommunala gator och parker ansvarar kommunen för att iordningställa allmän plats i takt med utbyggnaden, vilket belastar kommunens resurser.

Nya bebyggelseområden medför också löpande kostnader. Gator, torg och parker ska driftas och underhållas, exempelvis genom snöröjning och parkskötsel. Ökat tryck på kommunal service kan kräva nya skolor, förskolor och vårdlokaler eller utbyggd kapacitet i ledningsnät, vilket påverkar kommunens investeringsram. Samtidigt ger nya invånare ökade skatteintäkter och stärker stadens mångfald. Tillväxt och bostadsefterfrågan skapar närhet till arbetsplatser, service och infrastruktur samt breddar utbudet av aktiviteter. En attraktiv och mångsidig stad lockar fler invånare, ökar köpkraften och underlättar för företag att etablera sig. Täta miljöer ger företag tillgång till en stark marknad, specialiserade underleverantörer och kompetens.

Utbyggnadsplanens roll

I och med den tillväxt som sker i Umeå är trycket på nybyggnadsprojekt periodvis hög och det är viktigt att kommunen har beredskap för att kunna möta behov och efterfrågan.

Genomförandekapacitet och bidrag till tillväxten ska vägas mot påverkan på övrig planering och resurssättning samt vilka investeringskrav projektet innebär för kommunen.

Utbyggnadsplanen:

- Anger när olika utbyggnadsområden kan genomföras
- Vägleder och prioriterar beviljade planbesked
- Skapar förutsättningar för strategiska markköp
- Sker i nära samspel med den årliga budgetprocessen.

Utbyggnadsplanen är inte bara ett strategiskt dokument, utan även ett utvecklat arbetssätt där representanter från flera av kommunens verksamheter gemensamt planerar och samordnar sina pågående och planerade processer till en helhet. I detta sammanhang analyseras projektsamband, kommunala behov som uppstår till följd av utbyggnadsområden samt de investeringsbehov som projekten medför för kommunen och dess bolag. Genom en gemensam utgångspunkt skapas bättre förutsättningar för effektivt arbete samt välavvägda prioriteringar och beslutsunderlag. Underlaget till utbyggnadsplanen revideras löpande.

En väl avvägd prioritering skapar också möjligheter att hantera förändringar i form av mer brådskande projekt genom att ta höjd för och skapa beredskap för om resurser behöver omfördelas. Sådana förändringar behöver dock särskilt motiveras och konsekvensbedömas då det får effekter på annan planering.

”Utbyggnadsplanen är inte bara ett strategiskt dokument, utan även ett utvecklat arbetssätt där representanter från flera av kommunens verksamheter gemensamt planerar och samordnar sina pågående och planerade processer till en helhet.”

Prioriteringsgrunder

Som stöd till den prioritering som anges i utbyggnadsplanen har tre prioriteringsgrunder tagits fram med utgångspunkt i kommunens uppsatta mål och strategier för hållbar tillväxt. Dessa kriterier ska beaktas vid prioritering av exploateringsprojekt och kommunala investeringar. Alla projekt har olika förutsättningar och kommer inte uppfylla alla prioriteringsgrunder, men projekt som tillskapar mervärden, bidrar till helheten och där synergieffekter uppnås väger tungt.

- 1. Mångfald i bostadsutbudet och staden**
- 2. Etableringar och företagens tillväxt**
- 3. God ekonomisk hushållning**

1 Mångfald i bostadsutbudet och staden

Prioriterat projekt kompletterar områdets befintliga bostadsutbud och/eller riktar sig mot särskilt prioriterade grupper

Med en växande befolkning behövs fler bostäder och utgångspunkten är att Umeå ska växa med människorna i fokus. Ett varierat utbud av goda bostäder är en förutsättning både för att möjliggöra för nya invånare att flytta hit och för att kunna bibehålla goda boendemiljöer för de som redan bor i kommunen. Goda bostäder i livets alla skeden är också en viktig förutsättning för kommuninvånarnas livskvalitet och för att stimulera rörligheten på bostadsmarknaden.

När befintliga bebyggelseområden ska kompletteras med nya bostäder ska underrepresenterade boendeformer prioriteras. Det är viktigt att åstadkomma en blandning av olika bostadstyper, upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar för att motverka segregeringseffekter och utestängning på bostadsmarknaden samtidigt som möjligheten att göra bostadskarriär inom den egna stadsdelen skapas. Kommunen har därtill ett uttalat ansvar att planera och iordningställa bostäder för särskilda grupper, vilket framgår av kommunens Bostadsförsörjningsprogram.

Prioriterat projekt stärker områdets kvaliteter och/eller ger en ökad blandning av funktioner

En attraktiv, trygg och upplevelserik livsmiljö är en förutsättning för att Umeå ska kunna nå sina tillväxtmål. Det är centralt att ta hänsyn till vardagslivets villkor för människor i olika livssituationer, bryta barriärer och stärka social sammanhållning. Områden som innehåller både bostäder och verksamheter, med närhet och god tillgång till grönska, utbud av service, kultur, kollektivtrafik, arbetsplatser etcetera bidrar till en omväxlande och upplevelserik stad där människor möts. Stadsdelar och kvarter med goda kopplingar och trivsamma utemiljöer uppmuntrar också till fysisk aktivitet och underlättar för människor att röra sig hållbart. En trivsam, vacker och inkluderande stad är även viktigt för Umeås besökare och för näringslivets utveckling.

2 Etableringar och företagens tillväxt

Prioriterat projekt stärker Umeås diversifiering och möjliggör en bredd av arbetstillfällen

Utveckling av näringslivet, att skapa fler arbetstillfällen och stärka attraktiviteten för både företagare och arbetstagare är en förutsättning för tillväxt. Umeå kommuns sysselsättning är stark och antalet nya arbetsställen har stadigt ökat parallellt som befolkningen i sysselsättningsåldern ökar. Förstärkningen återfinns inom nästan alla branscher vilket visar på en bredd inom Umeås arbetsmarknad. Samtidigt som allt fler är i sysselsättning har många företag dock svårare att finna efterfrågad kompetens. Fokus är att skapa förutsättningar för ett växande näringsliv, fler arbetstillfällen och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Det är därför viktigt att möjliggöra etablering i olika lägen och prisklasser för att möta efterfrågan från olika branscher.

Prioriterat projekt integreras i blandstaden

Intentionen är att lokaler för verksamheter ska integreras i blandstadsbebyggelsen och att det ska vara nära mellan bostäder, service och arbetsplatser. En sammanhållen stadsstruktur där möjligheterna att gå, cykla eller åka buss till arbete och fritid är goda ger förutsättningar för korta resvägar, hållbara färdstätt och en hög tillgång till olika funktioner. Den blandande staden skapar också bättre förutsättningar för attraktiva och levande stadsrum under hela dygnet, vilket bland annat påverkar tryggheten. Det är dock viktigt att dessa lokaler för exempelvis handel och service är i rätt storlek och på rätt plats, placerade i lägen som ger goda näringsförutsättningar. Särskilt intressanta lägen är exempelvis i vissa noder längs kollektivtrafikens stomlinjer, vid målpunkter och vid platser med naturliga flöden av människor.

Prioriterat projekt bidrar till den gröna omställningen

Umeå står inför stora satsningar, växer och vill vara en förebild i den gröna omställningen. Omställning pågår redan, men behöver accelerera för att uppnå antaget klimatmål om klimatneutralitet år 2040. Därför är det viktigt att attrahera, omhänderta och utveckla etableringar som möter efterfrågan på exempelvis grön energi eller som bidrar till klimatomställningen. Nya etableringar bör därmed ses som en strategisk del av den långsiktiga hållbara utvecklingen.

3 God ekonomisk hushållning

Prioriterat projekt genomförs i områden där gator, parker, kommunal service och teknisk infrastruktur redan finns

För att hushålla med mark och resurser samt stärka befintligt utbud ska stor del av tillkommande bebyggelse ske i befintlig struktur där exempelvis gator, VA-system och kommunal service finns sedan tidigare. Redan påbörjade utvecklingsprojekt ska också byggas färdigt för att dra nytta av genomförda investeringar, och om nya områden påbörjas innan andra färdigställts ska det göras efter noggrant övervägande.

I områden där investeringar i skolor och förskolor planeras kan dock extra satsningar på bostadsbyggande motiveras. Det kan även handla om att understödja och kraftsamla i områden där det finns överkapacitet i befintliga skolor och förskolor. Att tillföra bostadsbebyggelse i en jämn takt är fördelaktigt för kommunens lokalförsörjningsansvar då det ger förutsättningar för ett jämnt behov och minskar risken för stora tillfälliga behov.

Prioriterat projekt ger utväxling av större kommunala eller statliga investeringar och strategiska satsningar

För att få utväxling av större investeringar och strategiska satsningar kan sådana områden stärkas med annan bebyggelseutveckling. Det kan handla om att stärka stora företagsetableringar med kringfunktioner eller bostäder i närområdet. Det kan också handla om att tillskapa bebyggelse i närhet till stora infrastrukturprojekt såsom ny- eller ombyggnad av större vägar, broar, järnväg, kollektivtrafiknoder eller åtgärder i el-, energi- och VA-system.

Tidsperioder och avgränsningar

Ett exploateringsprojekt tar lång tid från start till färdigställande, från de första skisserna och tidiga utredningar, genom detaljplanprocessen och fram tills området är utbyggt är det inte ovanligt att ett projekt tar minst 10 år. Stora projekt kan pågå betydligt längre än så eftersom det ofta krävs fler och mer omfattande utredningar och avvägningar i planeringsskedet och att genomförandet därefter sker etappvis.

Utbyggnadsplanen har fyra tidsperioder. De tre första perioderna har tidsintervall om fyra år vardera, medan den sista perioden är en utblick framåt utan bortre tidshorisont. Den första tidsperioden präglas av projekt som kommit långt i planeringen, för dem finns exempelvis redan en antagen detaljplan eller så är den på gång. För de två efterföljande tidsperioderna har planeringen inte kommit lika långt eller så behöver projekten vänta av andra anledningar, vilka beskrivs i detta dokument.

Olika typer av projekt finns inom varje tidsperiod, dels för att möta efterfrågan på en variation av bebyggelse och funktioner, dels minska känsligheten inför konjunkturförändringar. Mindre exploateringsprojekt som saknar beroenden med andra projekt redovisas dock inte på en detaljerad nivå. Inte heller kommunens reinvesteringsprojekt eller drift- och underhållsprojekt av exempelvis befintliga lokaler eller infrastruktur redovisas.

Tjänsteskrivelse

2026-05-08

Kulturnämnden

Diarienumr: KU-2026/00023

Remiss: Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag, KS-2026/00271

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att ställa sig bakom yttrandet i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun saknar idag politiskt fastställd styrning som

- normerar arbetet med att bedöma, besluta, rekvirera, bokföra, nyttja och återrapportera riktade statsbidrag.
- tydliggör ansvars- och rollfördelning i de fall riktade statsbidrag kan/bör fördelas till flera nämnder.

Avsaknad av politiskt fastställd styrning inom området försvårar ansvarsfördelning och gränsdragning mellan kommunens nämnder. Avsaknad av gemensamma principer/förhållningsätt och arbetsätt (normering) innebär att sådan normering behöver upparbetas vid bedömning och rekvirering av varje enskilt riktat statsbidrag som kan/bör fördelas till två eller flera nämnder, något som är administrativt betungande och därför inte sker i den omfattning och med den kvalitet i beslutsunderlag som är eftersträvarsvärd.

Umeå kommun saknar även systematik/stödjande strukturer som:

- Underlättar nämnders och förvaltningars arbete med bevakning och bedömning av de riktade statsbidrag som staten aviserar.
- Ger överblick över vilka riktade statsbidrag som rekquireras av nämnder och förvaltningar och vilken omfattning dessa statsbidrag har. Avsaknad av överblick/helhetsbild innebär att det är svårt att bedöma konsekvenser för kommunen som helhet, enskild nämnd och berörd verksamhet om ett eller flera riktade statsbidrag tillkommer eller faller bort.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2026/00023

Mot ovanstående bakgrund beslutade kommunstyrelsen den 17 mars att ge Stadsledningskontoret i uppdrag att inleda beredning av förslag till riktlinje för hantering av statsbidrag.

Stadsledningskontorets avdelning för ekonomi & styrning har därför upparbetat förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Förslaget har upparbetats i samråd med förvaltningarnas ekonomichefer. Förslaget lämnas nu på remiss till kommunens nämnder.

För att underlätta kommunens, nämndernas och förvaltningarnas arbete med bevakning och bedömning av de riktade statsbidrag som staten aviserar har regeringen gett Ekonomistyrningsverket och Statskontoret i uppdrag att inrätta en statsbidragsportal. Portalen ska enligt regeringens uppdrag inrättas senast den 31 mars 2026.

Kulturnämndens yttrande

Kulturnämnden ställer sig bakom förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag.

Kulturnämnden välkomnar ny hantering och tydlighet i hantering av de riktade statsbidragen.

Beslutsunderlag

Förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Beredningsansvariga

Daniel Andersson

Peter Gustavsson

Leif Mårtensson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märkning KS-2026/00271

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Leif Mårtensson
ledningskoordinator

Remissutgåva

Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS-2026/00271

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum, paragraf för beslut:
2026-10-13, § XX

Dokumentansvarig
SLK Ekonomi & styrning

Dokumentet styr:
Kommunstyrelse
och nämnder

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Omfattning och avgränsning	3
Vilka styrs av riktlinjen?.....	3
Begrepp och definitioner.....	4
Principiell roll- och ansvarsfördelning	4
Krav på hantering av riktade statsbidrag	5
1. Bevakning	5
2. Bedömning	5
3. Rekvirering	5
4. Fördelning	6
5. Redovisning/bokföring	6
6. Genomförande av prestation enligt villkor	6
7. Åtterrapporering	6
8. Återbetalning.....	7
Revidering av riktlinjerna	7
Relaterade styrdokument	7

Bakgrund

Statens styrning över kommuner sker dels via lagstiftning och författning, dels via generella och riktade statsbidrag.

Hantering av riktade statsbidrag ska ske i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda riktlinje för god ekonomisk hushållning och riktlinje för kommunens planeringsprocess, detta innebär att hanteringen av riktade statsbidrag ska:

- främja effektiv användning av de medel kommunen som helhet förfogar över
- skapa förutsättningar för långsiktighet
- främja samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen
- vara transparent och att vägval/beslut ska vara spårbara i efterhand

Generella statsbidrag

De generella statsbidragen fördelas inom ramen för det kommunala utjämningsystemet och utfaller i enlighet med den fördelningsmodell staten tillämpar. De generella statsbidragen är ej villkorade utan varje kommun kan nyttja dessa medel utifrån egna prioriteringar och förutsättningar. Umeå kommunfullmäktige fördelar de generella statsbidrag som tilldelas kommunen i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år.

Staten kan även tilldela kommunerna generella statsbidrag för riktade frågor, även om staten kommunicerar att medlen avser "riktade" satsningar så föreligger inget rekvisiterings- eller återrapporteringskrav. Dvs det står kommunerna fritt att nyttja och förfoga över tilldelade medel utifrån egna prioriteringar och förutsättningar.

Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag (specialdestinerade) är öronmärkta för ett visst ändamål. De flesta av dessa betalas ej ut med automatik utan behöver rekvisiteras och återrapporteras. Flera betydande riktade statsbidrag hanteras bland annat av Skolverket, Socialstyrelsen, Migrationsverket och Myndigheten för Civilt Försvar (MCF).

Syfte

Dessa riktlinjer syftar till att tydliggöra definitioner och begrepp, normera hantering av riktade statsbidrag samt tydliggöra roll- och ansvarsfördelning i kommunstyrelsens och nämnders hantering av riktade statsbidrag. Detta gäller särskilt i de fall då en nämnd har ansvar för att samordna hanteringen av bidrag som berör flera nämnder.

Omfattning och avgränsning

Denna riktlinje normerar hantering av riktade statsbidrag. Denna riktlinje normerar inte hantering av generella statsbidrag, projektmedel samt bidrag riktade till enskilda individer (fr arbetsförmedling etc).

Vilka styrs av riktlinjen?

Kommunstyrelse, kommunens nämnder samt kommunstyrelsens och nämndernas förvaltningar.

Begrepp och definitioner

Villkor	Ett villkor definieras som ett krav på prestation från bidragsmottagaren att genomföra vissa avgränsade åtgärder för att få tillgodogöra sig bidraget.
Generella statsbidrag	Bidrag från staten utan villkor Generella statsbidrag redovisas under posten <i>Generella statsbidrag och utjämnning</i> . Detta innebär att generella statsbidrag fördelas av Umeå kommunfullmäktige i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år.
Riktade statsbidrag	Bidrag från staten med villkor Riktade statsbidrag redovisas som en post under <i>Verksamhetens intäkter</i> . Detta innebär att riktade statsbidrag ingår i verksamhetens nettokostnader och är utöver tilldelade medel från kommunfullmäktige.
Hantering av	Med hantering av riktade statsbidrag menas i detta dokument en process i vilken följande moment ingår: Bevaka, bedöma, rekvirera, fördela, följa upp, åiterrapportera och återbetala samt överklaga beslut om det aktuella statsbidraget.

Principiell roll- och ansvarsfördelning

- Nämnd¹ ansvarar för att den kommunövergripande riktlinjen för hantering av riktade statsbidrag följs. Nämnderna kan vid behov skapa egna skriftliga rutiner för att säkerställa att bevakning, ansökan och åiterrapportering av statsbidrag sker i enlighet med den kommunövergripande riktlinjen.
- Nämnd har ansvar för att hantera riktade statsbidrag som endast berör den egna nämnden. Nämnderna kan med fördel delegera hanteringen av statsbidragen.
- En nämnd kan ha samordningsansvar för hanteringen av riktade statsbidrag inom ett verksamhetsområde som berör flera nämnder. Nämnden kan med fördel delegera samordningsansvaret.
- En nämnd med samordningsansvar ska hantera riktade statsbidrag i samverkan med övriga berörda nämnder. Samtliga berörda nämnder ska komma överens om moment såsom bedömning och fördelning mellan nämnder samt övriga moment som inte är av administrativ karaktär.
- Nämnd har ansvar för att hantera riktade statsbidrag som berör den egna nämnden och extern part. Nämnderna kan med fördel delegera hanteringen av statsbidragen. Nämnden ansvarar för att skriftligen komma överens med extern part om moment såsom bedömning och fördelning samt övriga moment som inte är av administrativ karaktär.

¹ innefattar även kommunstyrelsen som nämnd

Krav på hantering av riktade statsbidrag

1. Bevakning

Respektive nämnd har ansvar för att bevaka utlysningar om riktade statsbidrag inom nämndens ansvarsområde (samt inom de utgifts- och politikområden som ligger inom nämndens befintliga eller potentiella grunduppdrag). Sådan bevakning bör innefatta både tillkomst och bortfall av riktade statsbidrag. Nämnderna kan med fördel delegera sådan bevakning av riktade statsbidrag till förvaltningschef eller annan tjänsteperson. Om nämnden delegerar bevakning bör delegat informera nämnden om väsentliga förändringar (tillkomst/bortfall av riktade statsbidrag) när hen får kännedom om att väsentliga förändringar aviserats.

Nämnd har ansvar för att inom ramen för årlig planerings- och uppföljningsprocess informera kommunstyrelsen om väsentliga förändringar avseende riktade statsbidrag som nämnden fått kännedom om.

2. Bedömning

Respektive nämnd har ansvar för att bedöma om utlysta riktade statsbidrag ska rekvideras. Vid sådan bedömning bör nämnden bedöma om de medel nämnden kan rekquirera genom det riktade statsbidraget är tillräckliga för att tillgodose de krav på prestation, administration och återrapportering som åläggs nämnden vid beviljad rekvisering.

Nämnd ansvarar för att säkerställa en medvetenhet om vilka möjligheter och åtaganden som statsbidraget medför. Statsbidrag som bedöms medföra väsentlig ambitionshöjning eller varaktig kostnadsökning ska särskilt beaktas.

Vid bedömning ska även dialog med eventuella andra nämnder som bedöms ha möjlighet att rekquirera ett specifikt riktat statsbidrag genomföras. Vid dialog ska frågan om vilken nämnd (om flera nämnder kan söka) som har samordningsansvar för hantering och rekvisering av statsbidraget för kommunens räkning avgöras.

3. Rekvisering

Efter bedömning och eventuell dialog med andra berörda nämnder har den nämnd som utsetts som samordningsansvarig nämnd ansvar för att rekvisering sker.

Nämnderna kan med fördel delegera rekvisering och vidare hantering av riktade statsbidrag. Respektive nämnd behöver i så fall säkerställa att nämndens delegationsordning innehåller delegation avseende ansökan eller rekvisition av riktade statsbidrag om beslut om ansökan ska fattas av tjänsteperson. Beslut enligt delegation om att ansöka/rekquirera eller inte söka ett statsbidrag ska meddelas nämnden, beslutet ska motiveras.

Statsbidrag som kräver åtaganden utöver ordinarie verksamhet ska beslutas av nämnd om inte frågan om rekvisering av specifikt riktat statsbidrag delegerats från nämnd till tjänsteperson.

4. Fördelning

Vid fördelning av riktat statsbidrag mellan flera nämnder ska förslag till fördelningsnyckel utarbetas i dialog mellan berörda nämnder. Förslag till fördelning ska dokumenteras skriftligt och innehålla motivering till vald fördelning.

Förslag till fördelning ska fastställas av berörda nämnder.

Kommunstyrelsen har ansvar för att, om behov bedöms föreligga, besluta om samordningsansvar och/eller fördelning av riktade statsbidrag som berör flera nämnder i de fall berörda nämnder ej kan komma överens om samordningsansvar eller fördelning mellan berörda nämnder.

5. Redovisning/bokföring

Nämnderna ansvarar för att redovisa statsbidrag på ett korrekt sätt enligt god redovisningssed och anvisning från Stadsledningskontoret.

6. Genomförande av prestation enligt villkor

Den/de nämnder som är mottagare av medel från ett riktat statsbidrag ansvarar för att prestation och övriga villkor som förknippas med det riktade statsbidraget tillgodoses.

För de statsbidrag som kräver en utökad organisation eller särskilda kostnadsökningar ska en separat handlingsplan redogöra för hur prestationen ska utföras och hur övriga villkor som förknippas med det riktade statsbidraget tillgodoses. I planen ska det framgå hur eventuella återbetalningskrav ska fördelas (se även punkt 8 nedan).

Handlingsplanen ska anmälas till den/de nämnder som ansvarar för att prestation genomförs och villkor efterlevs.

7. Återrapportering

Nämnderna återrapporterar nyttjande av medel och prestationskrav för de statsbidrag nämnden rekviderat på ett korrekt sätt till ansvariga myndigheter i enlighet med de villkor som följer med det riktade statsbidraget.

Under året ska en fortlöpande återrapportering avseende nämndens nyttjande av riktade statsbidrag ske från nämndens förvaltning till nämnden i lämplig omfattning. Om förvaltning identifierar att villkor/prestationskrav riskerar att ej tillgodoses ska nämnden informeras så tidigt som möjligt. Om nämnd får indikation på att villkor/prestationskrav ej kommer att tillgodoses och det därmed uppstår risk för återbetalning ska nämnd informera kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder.

Utöver den löpande rapporteringen ska en mer omfattande återrapportering till nämnd ske en gång per år. Årlig återrapportering ska innefatta:

- En sammanställning över de riktade statsbidrag nämnden nyttjat, omfattning av de medel nämnden rekviderat och beviljats per statsbidrag samt uppgift om ev återbetalning till följd av att nämnden ej uppfyllt statsbidragets villkor.

Denna sammanställning ska behandlas i samband med nämndens rapport för tertial 3.

Protokollsutdrag och sammanställning ska vidarerapporteras till kommunstyrelsen i samband med att nämnden överlämnar rapport för tertial 3 till kommunstyrelsen.

8. Återbetalning

Om prestation ej tillgodoses har respektive nämnd ansvar för att hantera ev återbetalning av riktade statsbidrag som endast berör den egna nämnden. Om riktat statsbidrag fördelats till flera nämnder och en/eller flera nämnder ej uppfyller prestationskrav och krav på återbetalning därmed uppstår för det riktade statsbidraget i sin helhet ska den/de nämnder som ej tillgodosett villkor/prestationskrav stå för återbetalningskravet.

Revidering av riktlinjerna

Denna riktlinjes aktualitet och relevans prövas kontinuerligt i enlighet med Umeå kommuns Riktlinje för styrande dokument. Om aktualitets- och relevansprövning påvisar behov av revidering tillställs denna bedömning kommunstyrelsen för beslut om att riktlinjen ska revideras. Förslag till revidering bereds och tillställs därefter kommunstyrelsen för fastställande.

Relaterade styrdokument

Riktlinje för God ekonomisk hushållning

Riktlinje för planeringsprocess

Tjänsteskrivelse

2026-05-11

Kulturnämnden

Diarienumr: KU-2026/00026

Stöd till studieförbund 2026**Förslag till beslut**

Kulturnämnden beslutar

att fördela Umeå kommuns stöd till studieförbunden 2026 enligt beslutad fördelningsmodell med rapporterad verksamhet för åren 2023, 2024 och 2025 som grund.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun fördelar årligen stöd till studieförbunden genom kulturnämnden. År 2026 finns 8 600 000 kronor avsatta för ändamålet.

Medlen fördelas enligt den fördelningsmodell som kulturnämnden beslutade 2020-05-27. Studieförbundens stöd ska fördelas utifrån rapporterad verksamhet de senaste tre åren. Årets fördelning av stöd till studieförbund bygger därför på den verksamhet som inrapporterats för åren 2023, 2024 och 2025.

Kulturnämnden har gett uppdraget åt kulturförvaltningen att kontrollera rimligheten i den verksamhet som förbunden rapporterat in. Alla förbunds årsmöteshandlingar och verksamheternas utveckling i jämförelse med bidragets storlek har granskats. Statistik har även hämtats från Folkbildningsrådet. Inga ytterligare strykningar har kommit in för åren 2023, 2024 eller 2025.

2025 har inneburit stora interna organisationsutmaningar för studieförbunden. Eftersom studieförbunden arbetar över hela länet och/eller Norrlandsregionerna så har samtliga studieförbund dragit ned på anställningar, samt stängningar av lokala kontor i framför allt inlandet. Studieförbundet och Sensus har gått in under ett organisationsnummer, och ABF ska ingå i en delad organisation med ABF Skellefteå. Detta för att stärka verksamheterna, och underlätta samverkan med vad som tidigare var andra avdelningar.

Studieförbundens verksamhet i Umeå är dock mer eller mindre oförändrad. Här finns ett stort underlag för folkbildningsuppdraget, och den totala förbundsgemensamma verksamhetsvolymen för Umeå verkar i stort ha stabiliserats efter de senaste årens nedskärningar, omstruktureringar samt

Tjänsteskrivelse

Dnr: KU-2026/00026

inträde i ny statlig stödmodell. Men det går inte att lyfta studieförbundens verksamhet utan att ta hänsyn till deras utmaningar på regional och nationell nivå.

Bidrag 2026 fördelas enligt nedanstående tabell:

Studieförbund	Bidrag 2026
ABF	1 083 885 kr
Bilda	1 136 832 kr
Folkuniversitetet	1 125 975 kr
Medborgarskolan	847 325 kr
NBV	750 303 kr
Sensus	1 168 794 kr
Studieförbundet	1 309 878 kr
Studieförbundet Vuxenskolan	1 177 007 kr
Summa	8 600 000 kr

Beslutsunderlag

Fördelning till studieförbund

Beredningsansvariga

Daniel Vikström, kulturkonsulent

Beslutet ska skickas till

Studieförbunden

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Daniel Vikström
kulturkonsulent

Umeå kommuns bidrag till studieförbunden 2026

Totalt belopp att fördela: 8 600 000 kr

Organisationsbidrag	860 000 kr
Tillgänglighetsbidrag	688 000 kr
Verksamhetsbidrag studiecirkel	5 332 000 kr
Verksamhetsbidrag kulturprogram	1 290 000 kr
Verksamhetsbidrag annan folkbildningsverksamhet	430 000 kr
summa	8 600 000 kr

ÅRETS FÖRDELNING

	ABF	Bilda	FU	SFR	SV	NBV	MBSK	Sensus	Totalt bidrag
Organisationsbidrag	116 526 kr	106 096 kr	140 549 kr	107 433 kr	88 892 kr	52 077 kr	80 691 kr	167 737 kr	860 000 kr
Tillgänglighetsbidrag	56 089 kr	121 191 kr	6 020 kr	6 020 kr	456 462 kr	6 020 kr	30 178 kr	6 020 kr	688 000 kr
Verksamhetsbidrag studiecirkel	696 106 kr	640 909 kr	804 513 kr	1 048 481 kr	522 984 kr	511 240 kr	526 481 kr	581 286 kr	5 332 000 kr
Verksamhetsbidrag kulturprogram	165 093 kr	227 877 kr	92 387 kr	93 200 kr	75 308 kr	163 629 kr	183 147 kr	289 359 kr	1 290 000 kr
Verksamhetsbidrag annan folkbildningsverksamhet	50 072 kr	40 760 kr	82 507 kr	54 744 kr	33 360 kr	17 338 kr	26 828 kr	124 391 kr	430 000 kr
Summa	1 083 885 kr	1 136 832 kr	1 125 975 kr	1 309 878 kr	1 177 007 kr	750 303 kr	847 325 kr	1 168 794 kr	8 600 000 kr

Bidrag 2026 1 083 885 kr 1 136 832 kr 1 125 975 kr 1 309 878 kr 1 177 007 kr 750 303 kr 847 325 kr 1 168 794 kr 8 600 000 kr

Bidrag 2025	1 478 763 kr	1 017 703 kr	1 012 721 kr	1 331 564 kr	923 169 kr	735 178 kr	906 780 kr	1 194 121 kr
<i>Skillnad</i>	- 394 878 kr	119 129 kr	113 254 kr	- 21 686 kr	253 838 kr	15 125 kr	- 59 455 kr	- 25 327 kr

Diariennr: KU-2026/00003

Information, rapporter och övriga frågor maj 2026

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av informationen.

Ärendebeskrivning

Kl. 13.15 efter uppöppet: Information gemensam satsning individ- och familjenämnden och kulturnämnden avseende nya socialtjänstlagen

Gerda Berglund, kultursamordnare

Kl. 14.20 ca Utdelning av stipendium till årets kulturutövare Arnaud Guy och Mi von Ahn

Information från förvaltningen

Kulturdirektören informerar

Verksamhetscheferna informerar om nuläget inom Kulturskola, program och bibliotek

Rapport från Marskonferensen 4–6 maj

Tema: Jag hör vad du säger – samtal i förändring

Kurt-Åke Sjöström (S), Linn Nilsson (S), Liv Granbom (M) och Birgitta Stål (V)

Beredningsansvariga

Jenny Skarstedt

Beatrice Hammar

Elin Hellrönn

Helena Karlström

Gerda Berglund

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Elisabeth Anttu
nämndsekreterare

Diariennr: KU-2026/00004

Anmälningsärenden/delegationsbeslut maj 2026

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden för maj 2026.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen redovisar ärenden beslutade med stöd av nämndens delegationsordning, samt ärenden från kommunens övriga beslutande organ som rör kulturnämndens ansvarsområden.

Beslutsunderlag

Delegationsbeslut

Kulturkonsulent

Stöd till föreningar, dnr: KU-2026/00004-15

Anmälningsärenden

Allmänna ärenden

Beslut i kommunfullmäktige (KF) 2026-04-27 § 107, Årsredovisning 2025 och fråga om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder, dnr: KU-2023/00062-41

Beslut i KF 2026-04-27 § 114, Översyn av styrdokument våren 2026, KU-2026/00002-69

Beredningsansvariga

Daniel Vikström

Elisabeth Anttu

Jenny Skarstedt
kulturdirektör

Elisabeth Anttu
nämndsekreterare

Anmälningsärenden Kulturnämnden (2025-05-19)

Handläggare:	Daniel Vikström, Rebecka Jakobsson
Sökande:	Lynx Studios
Arrangemang:	Lynx Filmläger
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arr, samt utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	217508
Datum:	2026-08-10 – 2026-08-15
Sökt belopp:	99 400 kr
Beviljat belopp:	59 850 kr (samfinans med ytterligare 29 050 från Umeå fritid)
Motivering till beslut:	Det är ett årligen återkommande arrangemang, inom kulturområdet film som riktar sig till ungdomar. Lynx Studios ordnar ett filmläger där deltagarna får göra kortfilm från idé till färdig film. Upplägget är att yrkesverksamma filmskapare håller i föreläsningar / workshops / övningar med deltagarna som sedan delas in i grupper med 4-5 deltagare vardera, som sedan under handledning får skapa sina egna filmer.

Handläggare:	Daniel Vikström, Rebecka Jakobsson
Sökande:	Tavelsjö Hembygdsförening
Arrangemang:	Folkmusik och gammeldans
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arr, samt utvecklingsstöd Folkhälsa och anläggningar

Ärendenr i Rbok:	217439
Datum:	Sommaren 2026
Sökt belopp:	50 000 kr
Beviljat belopp:	36 000 kr (samfinans med ytterligare 14 000 kr från Umeå fritid)
Motivering till beslut:	Under sju sommarkvällar anordnar Taveljö Hembygdsförening folkmusik live där publiken kan lära sig fler folkdanser och ha trevligt tillsammans. Varje kväll inleds kl 19 med en timmes utläring av de vanliga gammeldanserna schottis, snoa, polka, vals, hambo, humppa, masurka och polska. Därefter blir det mellan kl 20 - 22 två timmars allmän gammeldans. För musiken svarar spelmanslag och gillen från hela Västerbotten, Umeå, Vännäs, Vindeln, Lycksele, Sorsele, Lövsånger och Skellefteå. Stöd beviljas för musikernas arvode och dansinstruktör, medan fritid beviljar stöd för hyra av dansloge och marknadsföring.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	OUTBREAK
Arrangemang:	OUTBREAK FEST VIII
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	27734
Datum:	2026-10-10
Sökt belopp:	50 000 kr
Beviljat belopp:	50 000 kr
Motivering till beslut:	Stöd beviljas till en endagsfestival på STAGE med fyra band samt eventuellt en konstutställning i samma evenemang.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Out of Step

Arrangemang:	Out of Step vår 2026 #51-54
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang
Ärendenr i Rbok:	217737
Datum:	VT 2026 (fyra tillfällen)
Sökt belopp:	32 000 kr
Beviljat belopp:	32 000 kr
Motivering till beslut:	Fyra arrangemang med livemusik på Verket med band från bland annat Mexico, Brasilien och Stockholm. Målet med arrangemangen är att ge lokala band möjlighet att spela med etablerade och internationella artister.

Handläggare:	Daniel Vikström
Sökande:	Umeå Barockkör
Arrangemang:	Vidderna inom mig
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arr
Ärendenr i Rbok:	217406
Datum:	2026-06-17
Sökt belopp:	47 720 kr
Beviljat belopp:	47 720 kr
Motivering till beslut:	Umeå barockkör ska i samarbete med Såhkie, Ersbodakören, Svenska kyrkan, Folkuniversitetet, en barnkör och Svante Henryson framföra det samiska oratorier Vidderna inom mig i Umeå stadskyrka under Arctic Art Summit. Det framförs på nordsamiska, och är en blandning av klassisk, samisk och samtida musik. Stöd beviljas för att stötta upp musikernas arvoden.

Handläggare:	Daniel Vikström
Sökande:	JAQ Studios
Arrangemang:	JAQbeat #2

Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arr
Ärendenr i Rbok:	217460
Datum:	2026-09-16
Sökt belopp:	113 000 kr
Beviljat belopp:	50 000 kr
Motivering till beslut:	JAQ Studios sätter upp en spelning på Stage med en inriktning på reggae, hiphop, r'n'b, neosoul och jazzfusion. Föreningen sätter upp artisterna Fröken B från Stockholm, Umeås egna Armed & Robbery och samtliga kompas av Frågan musikförenings husband Lofi Voodoo. Det kommer erbjudas Hiphop-karaoke, och de kommer även filma konserter med en förhoppning om att kunna göra konsertserien till ett återkommande arr. Stöd beviljas för lokalhyra, artistarvoden, DJ och ljud/ljusteknik.

Handläggare:	Daniel Vikström, Eva Lindgren
Sökande:	Finska Klubben
Arrangemang:	Filmläger 2026 för ungdomar från de nationella minoriteterna
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arr, samt Kulturpotten
Ärendenr i Rbok:	217531
Datum:	2026-08-03 – 2026-08-07
Sökt belopp:	125 000 kr
Beviljat belopp:	58 500 kr, med ytterligare 20 000 kr från Kulturpotten
Motivering till beslut:	Finska klubben anordnar för andra året i rad ett filmläger för unga från de nationella minoriteterna. Då föregående års läger riktade sig till finlandssvenska unga så öppnar de upp lägret för unga från samtliga nationella minoriteter. Projektet syftar till att utveckla en metod som stärker minoritetsungdomars identitet och sociala integration genom film. I regionen saknas initiativ som specifikt riktar sig till denna målgrupp, vilket skapar ett behov av att testa denna metod. Genom att kombinera filmskapande och förankringen till minoritetskultur får ungdomarna ett unikt

	verktyg för självuttryck och språklig och kulturell medvetenhet.

Handläggare:	Daniel Vikström, Eva Lindgren
Sökande:	Finska Klubben
Arrangemang:	Teaterföreställning Valokuvavarkaat ("Fotorövare")
Bidragsform:	Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arr, samt Kulturpotten.
Ärendenr i Rbok:	220876
Datum:	2026-05-15
Sökt belopp:	35 500 kr
Beviljat belopp:	13 500 kr, med ytterligare 20 000 kr från Kulturpotten.
Motivering till beslut:	Finska Klubben i Umeå firar sitt 70-års jubileum under 2026. Klubben har beslutat att anordna olika typer av evenemang under jubileumsåret - något för alla - i syfte att främja den sverigefinska kulturen i Umeå. Sverigefinska amatörteatergruppen Pendeli, med Sverigefinska skådespelare från hela Sverige, bjuds in för att ge föreställningen Valokuvavarkaat på Klossen på Ålidhem. Utvecklingsstöd stärker upp beviljad summa från Kulturpotten.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-04-27

§ 107

Diarienummer: KS-2025/00278

Årsredovisning 2025 och fråga om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa Umeå kommunkoncerns resultat till 708 mnkr varav Umeå kommuns resultat ingår med 430 mnkr

att fastställa styrelse och nämnders budgetavvikelse till 247 mnkr, varav jämförelsestörande poster 0 mnkr

att fastställa Umeå kommuns årsredovisning för år 2025

att fastställa årets balanskravsresultat till 419 mnkr

att ombudgetera totalt 142,9 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2025 till investeringsbudgeten för 2026, enligt bilaga

att ombudgetera totalt 71,1 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2025 till investeringsplanen för 2027, enligt bilaga

att ombudgetera totalt 67,1 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2025 till investeringsplanen för 2028, enligt bilaga

att rikta anmärkning mot äldrenämnden med motivering enligt kommunrevisionens rapport

att bevilja ansvarsfrihet för år 2025 för kommunstyrelsen, nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att både politiskt och juridiskt analysera innebörden och konsekvensen av revisionens anmärkning mot äldrenämnden samt återkomma med till kommunfullmäktige med förslag om uppföljning och förslag.

Jäv

I beslut om anmärkning och ansvarsfrihet har personer som anges i kommunallagen, kap 5, 11 och 12 ej deltagit. Det vill säga ledamöter och

tjänstgörande ersättare, som under 2025 tjänstgjort i kommunstyrelsen eller någon annan nämnd (eller närstående till dessa) deltar inte i beslut i frågan om anmärkning eller ansvarsfrihet gällande det egna förtroendeuppdraget eller närståendes förtroendeuppdrag.

Reservation

Lars Forsgren, för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden till förmån för eget yrkande om att vägra ansvarsfrihet för äldrenämnden.

Ärendebeskrivning

I planeringen för 2025 har fullmäktige budgeterat med ett resultat som är 2% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Utfallet blev dock två procentenheter bättre, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 234 mnkr.

Resultat - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

I årsredovisningen för Umeå kommunkoncern redovisas ett positivt resultat för koncernen som uppgår till 708 mnkr (miljoner kronor) vilket är en ökning med 404 mnkr i jämförelse med föregående år. Kommunens resultat uppgår till 430 mnkr, vilket är en ökning med 297 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunens resultat om 430 mnkr innebär en positiv budgetavvikelse på 234 mnkr. Budgetavvikelsen beror främst på lägre pensionskostnader på grund av lägre inflation och lägre personalkostnader på grund av tillfälligt högre vakansgrad inom vissa verksamheter.

Styrelse och nämnder redovisar en budgetavvikelse på 247 mnkr i förhållande till nämndsramar från fullmäktige.

Årets utfall är högre än lämnad prognos i delårsrapporten med 116 mnkr, vilket främst förklaras av lägre pensionskostnader, högre intäkter från kraftverksamheten, lägre kostnader inom individ- och familjenämndens samt för- och grundskolenämndens verksamheter än prognostiserat.

Resultatet för 2025 är högre än för 2024 och stärker den finansiella ställningen något. Det krävs fortsatt resultatnivåer i nivå med det finansiella målet för att bibehålla en god finansiell ställning för att långsiktigt kunna täcka kommunens finansiering av investeringar.

Efter att Sverige har varit i en lågkonjunktur de senaste åren är bedömningen för perioden 2026–2027 att Sverige är i en svag högkonjunktur. Utvecklingen för svensk ekonomi påverkas i hög grad av utvecklingen av inhemsk efterfrågan. Hushållens konsumtion förväntas bli den främsta drivkraften, men den har blivit förskjuten då hushållen på grund av en osäker omvärld har hållit tillbaka konsumtionen. USAs och Israels anfall mot Iran har ökat osäkerheten i världsekonomin och de långsiktiga konsekvenserna går i dagsläget inte att bedöma.

Behovet av anpassningar och investeringar kopplade till demografiutveckling, osäkerhet i omvärlden och klimatpåverkan kommer fortsatt att kräva god ekonomi och ekonomisk planering så att det lagstadgade kravet på god ekonomisk hushållning alltjämt uppnås.

Investeringar - utfall, budgetavvikelse och prognosavvikelse

Kommunkoncernens nettoinvesteringar uppgår per 31 december 2025 till 2 790 mnr (2 705 mnr). Nettoinvesteringarna ökade med 85 mnr under 2025. Det är fortsatta investeringar i lokaler, bostäder och infrastruktur som ett led i att möjliggöra kommunens tillväxt.

Kommunens nettoinvesteringar uppgår per den 31 december 2025 till 1 524 mnr (1 938 mnr), vilket är 522 mnr lägre än beslutad investeringsram (2 046 mnr). Inga nya finansiella leasingavtal har tillkommit under innevarande år.

Balanskravsresultat

Kommunens balanskravsresultat uppgår till 419 mnr.

Bedömning god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har beslutat om grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål, tilläggsuppdrag och finansiella mål för kommunen.

I årsredovisningen görs en uppföljning av nämndernas och bolagens grunduppdrag/ändamål, fyra inriktningsmål, tre personalpolitiska mål, åtta tilläggsuppdrag och ett finansiellt mål som kommunfullmäktige har fastställt i planeringsdirektiv, budget och investeringar för 2025.

Uppföljningen görs genom en sammanvägd bedömning utifrån nämndernas och styrelsens rapportering per 31 december 2025.

Uppföljningen visar att:

- Av totalt 16 nämnder bedömer 13 att grunduppdraget uppfylls i hög grad och tre att det uppfylls till viss grad.
- Av totalt 18 bolag har 14 gjort bedömningen att grunduppdraget uppfylls i hög grad. Tre bolag bedömer att det uppfylls i viss grad och för ett bolag saknas bedömning.
- För ett av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål bedöms att kommunen gör tillräckligt. För två mål krävs mer arbete och för ett mål kommer mycket mer arbete att krävas.
- För kommunfullmäktiges tre personalpolitiska mål bedöms arbetet löpa enligt plan.
- Av totalt sex tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har tilldelat nämnderna är tre genomförda och tre delvis genomförda.
- Kommunfullmäktiges finansiella mål (resultatmålet) uppnås för 2025

För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunfullmäktiges fastställda definition ska nämndernas/bolagens grunduppdrag tillgodoses inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige har angett och kommunens finansiella ställning ska vara god.

Kommunstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att god ekonomisk hushållning uppnås för kommunen och kommunkoncernen för helåret 2025.

Ombudgering investeringar

Kommunens investeringsbudget uppgick till 2 046 mnkr 2025. Utfallet blev 1 524 mnkr vilket är en avvikelse med 522 mnkr.

Styrelse och nämnder begär att inom investeringsbudgeten ombudgera totalt 281,1 mnkr av kvarvarande medel till åren 2026–2028.

Beslutsunderlag

Umeå kommuns årsredovisning 2025

Styrelse och nämnders budgetavvikelse 2025

Förslag ombudgering av investeringsmedel till 2026–2028 – sammanställning samtliga projekt

Revisionsberättelse 2025 Umeå kommun Slutlig

Revisionsredogörelse 2025_Slutlig

Granskning av bokslut och årsredovisning 2025 Umeå

Det sakkunniga biträdets yttrande Umeå 2025 (Azets)

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-04-27

Grundläggande granskning 2025 Styrelse och nämnder (justerad)
Grundläggande granskning 2025 IT-kapacitetsnämnden
Grundläggande granskning 2025 PA-nämnden
Grundläggande granskning 2025 Inab
Grundläggande granskning 2025 Science park
Grundläggande granskning 2025 Umeva/Vakin
Grundläggande granskning 2025 Umeå Energi AB
Grundläggande granskning 2025 Umeå Hamn AB
Grundläggande granskning 2025 Umeå Kommunföretag AB
Grundläggande granskning 2025 Umeå Parkering AB
Grundläggande granskning 2025 Västerbottens Museum
Grundläggande granskning 2025 AB Bostaden
Grundläggande granskning 2025 Kvarkenhamnar AB
Grundläggande granskning 2025 Nolia AB
Grundläggande granskning 2025 Umeå Deponi
Granskningsrapport 2025 Väven i Umeå AB
Granskningsrapport 2025 INAB
Granskningsrapport 2025 Science Park i Umeå AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Energi AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Energi Elhandel AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Energi Elnät AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Energi Sol Vind och Vatten AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Energi UmeNet AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Vagnverkstad AB
Granskningsrapport 2025 AB Bostaden
Granskningsrapport 2025 AB Bostaden Parkering
Granskningsrapport 2025 Kommunicera i Umeå AB
Granskningsrapport 2025 Kvarkenhamnar AB
Granskningsrapport 2025 Nolia AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Deponi och Avfallcenter AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Hamn AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Kommunföretag AB
Granskningsrapport 2025 Umeå Parkerings AB
Granskningsrapport 2025 Västerbottens Museum AB
Signerad Revisionsrapport Umeva – Lekmannarevisorer
Signerad Revisionsrapport Vakin – Lekmannarevisorer
Bilaga 1 - Granskningsredogörelse Väven i Umeå AB 2025

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-04-27

Skrivelse - Information om ställningstagande i revisionsberättelse 2025
(till kommunfullmäktige och äldrenämnden)
Protokollsutdrag äldrenämnden 2026-04-23, § 58
Äldrenämndens yttrande/förklaring över revision - Grundläggande
granskning 2025

Beredningsansvariga

Lena Höök Gustafsson, ekonomidirektör
Malin Blom, redovisningschef
Maria Edlund, controller
Dan Gideonsson, ledningskoordinator
Urban Blomdal, budgetchef
Anette Sjödin, controller

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens
förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Föredragande: Lena Höök Gustafsson, ekonomidirektör redogör för
årsredovisning 2025 och Ewa Miller (M), kommunrevisor informerar om
revisionsrapporten och bedömningar.

Följande yttrar sig: Hans Lindberg, Anders Ågren, Bore Sköld, Hanna
Lundin Jernberg, Mariam Salem, Davis Kaza, Anders Sellström, Lena
Karlsson Engman, Janet Ågren, Veronica Kerr, Arvid Lundberg, Lars
Forsgren, Petter Nilsson, Lars Nilsson, Moa Brydsten, Patrik Brännberg,
Anna-Karin Sjölander, Peter Vigren, Sven-Olov Edvinsson, Anders
Norqvist, Ronny Kassman, Jan-Olov Carlsson, Lars Brännström, Åsa
Bäckström, Maria Lindvall och Per-Erik Johansson.

Årsredovisning 2025

Yrkanden

**Hans Lindberg (S), Anders Ågren (M), Bore Sköld (V), Hanna Lundin
Jernberg (L), Mariam Salem (MP), Davis Kaza (AP), Anders Sellström**

(KD), Janet Ågren (S), Arvid Lundberg (MP), Lars Forsgren (SD), Lars Nilsson (SD), Moa Brydsten (S), Anna-Karin Sjölander (-)(C), Sven-Olov Edvinsson (C), Anders Norqvist (L), Ronny Kassman (S) och Maria Lindvall (-)(L) – Bifall till kommunstyrelsens förslag gällande årsredovisning 2025.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag gällande årsredovisning 2025. Ordföranden finner att kommunfullmäktige **beslutar** att bifalla kommunstyrelsens förslag:

- att fastställa Umeå kommunkoncerns resultat till 708 mnkr varav Umeå kommuns resultat ingår med 430 mnkr
- att fastställa styrelse och nämnders budgetavvikelse till 247 mnkr, varav jämförelsestörande poster 0 mnkr
- att fastställa Umeå kommuns årsredovisning för år 2025
- att fastställa årets balanskravsresultat till 419 mnkr
- att ombudgetera totalt 142,9 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2025 till investeringsbudgeten för 2026, enligt bilaga
- att ombudgetera totalt 71,1 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2025 till investeringsplanen för 2027, enligt bilaga
- att ombudgetera totalt 67,1 mnkr av kvarvarande investeringsmedel 2025 till investeringsplanen för 2028, enligt bilaga.

Kommunrevisionens anförande

Ewa Miller (M), kommunrevisionens ordförande föredrar revisionsberättelsen inklusive bedömningar. Sammanfattningsvis: Kommunrevisionen tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2025, riktar anmärkning mot äldrenämnden för bristande måluppfyllelse i verksamheten samt för bristande styrning och intern kontroll av verksamheten, samt tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och utskott samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Ordförande Marie-Louise Rönmark (S) redogör för utredning som skett med anledning av anmärkning. ”Med anledning av revisorernas skrivelse om anmärkning mot äldrenämnden har kommunfullmäktiges presidium vid ett antal tillfällen träffat äldrenämnden och kommunrevisionen. Jag som ordförande har begärt in yttrande från äldrenämnden. Yttrandet har

bifogats KF-handlingarna vid fredagens uppdatering. Med anledning av ovanstående ställer sig presidiet och jag som ordförande bakom revisionens slutsatser om att bevilja ansvarsfrihet för 2025 och en anmärkning mot äldrenämnden”.

Fråga om anmärkning och ansvarsfrihet för styrelse och nämnder

Yrkanden

Per-Erik Johansson (S) (har under 2025 inget uppdrag i kommunstyrelse eller nämnd) – Att kommunfullmäktige riktar en anmärkning mot äldrenämnden med motivering enligt revisorernas rapport.

Per-Erik Johansson (S) och **Sven-Olov Edvinsson (C)** (har under 2025 inget uppdrag i kommunstyrelse eller nämnd) – Att bevilja ansvarsfrihet för år 2025 för kommunstyrelsen, nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Maria Lindvall (-)(L) och **Anders Norqvist (L)** – Biträder yrkandet om att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden.

Davis Kaza (AP), Petter Nilsson (SD) och **Patrik Brännberg (AP)** – Bifall till att vägra ansvarsfrihet för äldrenämnden.

Sven-Olov Edvinsson (C) med instämmande av **Maria Lindvall (-)(L)**, **Anders Norqvist (L)** och **Anders Ågren (M)** – att ge kommunstyrelsen i uppdrag att både politiskt och juridiskt analysera innebörden och konsekvensen av revisionens anmärkning mot äldrenämnden samt återkomma till kommunfullmäktige med förslag om uppföljning och förslag.

Jäv

I beslut om anmärkning och ansvarsfrihet har personer som anges i kommunallagen, kap 5, 11 och 12 ej deltagit. Det vill säga ledamöter och tjänstgörande ersättare, som under 2025 tjänstgjort i kommunstyrelsen eller någon annan nämnd (eller närstående till dessa) deltar inte i beslut i frågan om anmärkning eller ansvarsfrihet gällande det egna förtroendeuppdraget eller närståendes förtroendeuppdrag.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-04-27

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till att kommunfullmäktige riktar anmärkning mot äldrenämnden med motivering enligt revisorernas rapport. Ordföranden finner att kommunfullmäktige **beslutar** att rikta anmärkning mot äldrenämnden med motivering enligt revisorernas rapport.

Bifall mot avslag till Sven-Olov Edvinssons (C) m.fl. förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige **beslutar** att bifalla förslaget.

Bifall till att bevilja ansvarsfrihet *mot* bifall till att vägra ansvarsfrihet för kommunstyrelse och nämnder (utom äldrenämnden). Ordföranden finner att kommunfullmäktige **beslutar** att bifalla att bevilja ansvarsfrihet för kommunstyrelse och nämnder (utom äldrenämnden).

Bifall till att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden *mot* bifall till att vägra ansvarsfrihet för äldrenämnden. Ordföranden finner att kommunfullmäktige **beslutar** att bifalla att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden.

Nej-röst för att vägra ansvarsfrihet för äldrenämnden.

Omröstningsresultat

Med 52 ja-röster mot 6 nej-röster, och 7 som avstår på grund av jäv **beslutar** kommunfullmäktige att bifalla att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden. [Voteringslista](#)

Reservation

Lars Forsgren, för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet att bevilja ansvarsfrihet för äldrenämnden till förmån för eget yrkande om att vägra ansvarsfrihet för äldrenämnden.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder för beslut om ombudgeteringar.

Förslag till ombudgeteringar av investeringsmedel till 2026-2028

Ansvarig nämnd	Grupp	Projektname	Verksamhet	Omb 2026	Omb 2027	Omb 2028
Brand- och räddningsnämnd	Övriga	Utr Holmsund brandstation	Räddningstjänst	-122	0	0
Brand- och räddningsnämnd	Övriga	Utrustning o inv ny brandstation	Räddningstjänst	10 632	0	0
Fritidsnämnd	Övriga	Brygga Norrbyskär	Idrotts- & fritidsanl.	2 258	0	0
För- och grundskolenämnd	Övriga	Inv Hedlunda nybyggnad F-6	Utbildning F-9	1 142	0	0
För- och grundskolenämnd	Övriga	Inv Mariehemsskolan F-6	Utbildning F-9	817	0	0
Gymnasie- och vuxenutbildn	Fastigheter	Forslunda stall och grishus	Gymnasieutbildning	-765	0	0
Individ & familjenämnd	Övriga	Investering inventarier ny	Funktionshinderomsorg	3 433	0	0
Individ & familjenämnd	Övriga	Socialtjänstens Hus, inventarier	Individ och familjeomsorg	800	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Reinv, Stadshus området	Fastigheter	794	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Nolia idrottscentrum	Fastigheter	-3 000	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Kungsgatan	Gator och vägar	8 636	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Kungsvägen etapp 1	Gator och vägar	-22 952	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Renmarkstorget	Gator och vägar	37 799	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Järnvägspassage Holmsund	Gator och vägar	6 477	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Storgatan	Gator och vägar	992	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Väg 503, projektering	Gator och vägar	16 226	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Bölevägen	Gator och vägar	-16 656	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Nygatan	Gator och vägar	-7 194	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Dragongatan	Gator och vägar	-5 300	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Sjukhusbacken	Gator och vägar	-5 360	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Norrbyskär	Gator och vägar	13 939	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Norra Obbolavägen	Gator och vägar	5 606	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Framkomlighetshöjande kollektivtrafik	Gator och vägar	3 119	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Djupbäcken Klimatanpassning	Gator och vägar	2 991	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Tvårån Klimatanpassning	Gator och vägar	7 263	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Åtidhems stadsmiljö Park	Parker	838	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Olofsdals park	Parker	-7	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Mariedalsparken	Parker	2 860	0	0

Förslag till ombudgeteringar av investeringsmedel till 2026-2028

Teknisk nämnd	Gator och vägar	Bölesholmarna enl utvecklingsplan	Parker	861	0	0
Teknisk nämnd	Gator och vägar	Storsjöparken	Parker	3 938	0	0
Teknisk nämnd	Övriga	Säkerhet och beredskap	Gemensamma verksamheter	14 354	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Stadshuset Östra Stallarna	Fastigheter	7 500	0	29 075
Teknisk nämnd	Fastigheter	Mariehemsskolan F - 6 utbyggnad till två paralleller	Utbildning F-9	5 380	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Förskola Mariedal (fd Varglyan) 6 avd	Förskoleverksamhet	1 619	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Berghemsskolan F - 6 utbyggnad till två paralleller	Utbildning F-9	10 116	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Carlslundsskolan åk 7-9 nybyggnad sex paralleller	Utbildning F-9	100	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Förskola Kungsgården 8 avd	Förskoleverksamhet	11 040	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Sjöfruskolan åk 4 - 6 utbyggnad till fem paralleller	Utbildning F-9	500	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Championjonen vux elevökn	Vuxenutbildning	2 575	75	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Vasaskolan gymn elevökn	Gymnasieutbildning	868	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Aulan på Maja Beskow	Gymnasieutbildning	1 080	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Grisbackaskolan kök matsal 4 klassrum	Utbildning F-9	9 456	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Innertavle ersätt en byggnad för åk 4 - 5	Utbildning F-9	7 504	2 000	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Skärgårdsskolan utemiljö	Utbildning F-9	1 353	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Trygghetsanpassning Dragonskolan	Gymnasieutbildning	2 383	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Hedlundaskolan F - 6 utbyggnad till två paralleller	Utbildning F-9	5 170	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Umeå Kommun paviljong (UKP)	Förskoleverksamhet	1 165	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Sjöfruskolan utemiljö	Utbildning F-9	4	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Förskola Stöcke 6 avd	Förskoleverksamhet	-627	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Rödängsskolan nybyggnad en parallell F-6	Utbildning F-9	0	0	4 738
Teknisk nämnd	Fastigheter	Stöcke skola nybyggnad två paralleller F - 3	Utbildning F-9	-1 147	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Ram anpassningar Gym-Vux	Gymnasieutbildning	0	6 456	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Brännlands skola (paviljong, tillgänglighet)	Utbildning F-9	-2 116	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Förskola Yttersjö 4 avd	Förskoleverksamhet	-1 986	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Carlslund idrottsplats, etapp 1+2	Fritidsverksamhet	100	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Sävar fritidsgård	Fritidsverksamhet	285	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Athena fritidsgård	Fritidsverksamhet	0	100	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Umeå Arena tillbyggnad isgrop, klimatanp	Fritidsverksamhet	-461	0	0

Förslag till ombudgeteringar av investeringsmedel till 2026-2028

Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboende 1 2020	Funktionshinderomsorg	1 087	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboende 2 2020	Funktionshinderomsorg	489	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboende 2022	Funktionshinderomsorg	919	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboende 2023, 2	Funktionshinderomsorg	-5 965	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboenden Tomtebogård 2 plan	Funktionshinderomsorg	612	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboende 2024, 3	Funktionshinderomsorg	0	500	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Gruppboende 2025 och Gruppboende 2026	Funktionshinderomsorg	-1	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Förstärkt serviceboende Malmen 27 2 plan	Funktionshinderomsorg	-3 819	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Vård- och omsorgsboende 60 pl	Äldreomsorg	0	0	6 700
Teknisk nämnd	Fastigheter	Vård- och omsorgsboende 90 pl (Tomtebostrand)	Äldreomsorg	-37	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Daglig verksamhet	Funktionshinderomsorg	0	26 714	20 000
Teknisk nämnd	Fastigheter	Sävar hemtjänstlokal/dagverksamhet	Äldreomsorg	0	0	1 600
Teknisk nämnd	Fastigheter	Kontor Magistervägen	Fastigheter	-29	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Brandstation norr	Räddningstjänst	0	25 675	5 000
Teknisk nämnd	Fastigheter	Åtgärdsprogram Transporter Laddinfrastruktur tjän	Fastigheter	-131	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Åtgärdsprogram Bygg och anläggning Fastighetsinv	Fastigheter	505	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Ökad civilberedskap	Fastigheter	-1 816	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Kulturskola	Kulturverksamhet	-9 361	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Brandstation Signalvägen, funktioner maa höjd be	Räddningstjänst	-3 112	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Sävar skola ersätta paviljong	Utbildning F-9	9 791	0	0
Teknisk nämnd	Fastigheter	Förskola Rödåsel 2 avd	Förskoleverksamhet	0	9 059	0
Äldrenämnd	Övriga	Inventarier/digitalisering extern förhyrning, ny	Äldreomsorg	7 500	500	0
		Summa totalt		142 911	71 078	67 113

Styrelsers och nämnders budgetavvikelser

Belopp i tkr

Nämnd	Budget 2025	Utfall 2025	Budgetavvikelse
Överförmyndarnämnd	-16 164	-14 692	1 472
Kommunstyrelse	-1 315 728	-1 210 347	105 381
Kommunfullmäktige	-3 983	-3 092	891
Personalnämnd	-1 290	-896	394
Valnämnd	-3 500	-3 318	182
Teknisk nämnd	-1 554 424	-1 563 745	-9 321
Byggnadsnämnd	-62 929	-49 859	13 071
Miljö- & hälsoskyddsnämnd	-21 752	-21 202	550
Umeåregionens räddningsnämnd	-86 384	-83 383	3 001
Äldrenämnd	-1 397 121	-1 322 742	74 379
Individ & familjenämnd	-1 774 413	-1 791 108	-16 695
Fritidsnämnd	-158 692	-157 727	965
Kulturnämnd	-169 675	-169 330	345
För/Grundskolenämnd	-2 338 017	-2 285 860	52 157
Gymn/vuxenutb.nämnd	-651 803	-631 487	20 316
Gem IT-nämnd Ume-Ske	0	-1	-1
Gem PA-nämnd Umeregionen	0	0	0
Summa	-9 555 874	-9 308 790	247 085

Årsredovisning 2025

Innehåll

Inledning	4
Stabilitet och framtidstro i en turbulent tid	4
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling.....	6
Den kommunala koncernen.....	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	18
Händelser av väsentlig betydelse	25
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	26
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	28
Balanskravsresultat.....	47
Väsentliga personalförhållanden	49
Förväntad utveckling.....	58
Resultaträkning	60
Balansräkning.....	61
Kassaflödesanalys	62
Noter	63
Not 1. Tillämpade redovisningsprinciper.....	63
Not 2. Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar.....	75
Not 3. Upplysning om upprättade särredovisningar	75
Not 4. Jämförelsestörande poster	75
Not 5. Kostnad för räkenskapsrevision	76
Noter till resultaträkningen	77
Noter till balansräkningen	79
Noter till kassaflödesanalysen	86
Driftredovisning	87
Ramjusteringar.....	88
Budgetavvikelse per nämnd	88
Prognosavvikelse per nämnd.....	88

Budgetavvikelse per verksamhet.....	89
Investeringsredovisning.....	91
Bilagor	94
Bilaga 1. Sammanställning av rapporter från kommunens bolag 2025	94
Bilaga 2. Rapportering av nämndernas grunduppdrag	116
Bilaga 3. Nämndernas rapportering av personalpolitiska mål	159
Bilaga 4. Uppföljning av mål och program.....	179
Bilaga 5. Uppdragsredovisning	189
Bilaga 6. Beslutade förändringar styrdokument.....	191
Bilaga 7. Tilläggsanslag eller resultatöverföringar mellan nämnder 2025, drift respektive investeringar	194

Inledning

Stabilitet och framtidstro i en turbulent tid

Under 2025 präglades omvärlden av djupgående osäkerhet. Internationellt har demokratin utmanats på ett helt nytt sätt, vi ser ett fortsatt krig i Ukraina, en tillväxt i Europa som har varit svag och till det en arbetslöshet i Sverige som har stigit.

I Umeå ser bilden annorlunda ut. Vi lever i en trygg kommun. Utvecklingen på arbetsmarknaden är fortsatt stark och arbetslösheten låg jämfört med riket, även om den ökat något från historiskt låga nivåer. Det är ett styrkebesked. Bakom utvecklingen finns en bred branschmix, universitetens och universitetssjukhusets starka ställning samt ett växande kunskapsintensivt näringsliv.

Kommunkoncernens resultat för 2025 är i balans, och trots demografiska utmaningar inom välfärden kan vi fortsätta bygga för framtiden. Resultatet uppgick till 708 miljoner kronor, en ökning med 404 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat om 430 miljoner kronor. Resultatet påverkas främst av lägre pensionskostnader till följd av den vikande inflationen. Därtill har tillfälliga vakanser uppstått inom vissa verksamheter. De demografiska utmaningarna kopplade till barn och äldre fortsätter och kommer att vara centrala även framöver. Samtidigt ger kommunkoncernens stabila finansiella ställning oss goda förutsättningar att möta kommande år.

Under året har flera viktiga beslut fattats. Kommunfullmäktige har beslutat att övergå från LOV till LOU inom hemtjänsten, med syfte att stärka kvalitet, likvärdighet och långsiktig kostnadskontroll. Äldreomsorgen har samtidigt mött utmaningar inom vårdkvalitet, bemanning och arbetsmiljö. Ett omfattande arbete har genomförts och skapar viktiga förutsättningar för fortsatt utveckling.

En reviderad klimatfärdplan har antagits och kommunstyrelsen har förstärkt visseblåsarfunktionen, vilket bidrar till ökad transparens och ett stärkt ansvarstagande.

Budgeten för 2025 har haft ett tydligt fokus på ekonomisk hållbarhet och effektiv resursanvändning. Investeringar i infrastruktur, klimatanpassning och digitalisering stärker Umeås långsiktiga välfärd och beredskap.

Utvecklingen av Umeå hamn bidrar till att stärka regionens logistikkapacitet. De öst–västliga förbindelserna över Kvarken, tillsammans med deltagandet i Interreg Aurora, förstärker Umeås strategiska roll i norra Europa. Medverkan vid Expo 2025 i Osaka, tillsammans med Umeå universitet, gav ytterligare internationell synlighet inom forskning, innovation och hållbar utveckling.

Umeå fortsätter att visa sin styrka som kultur- och evenemangsstad. Rally Sweden genomfördes för fjärde gången med Umeå som värdstad och blev åter en framgång med stort internationellt intresse. Littfest och Brännbollsyran lockade besökare från hela landet och bidrog till stadens attraktionskraft.

Enligt Talent City Index 2025 är Umeå norra Sveriges starkast klättrande stad i attraktivitet, med särskilt goda resultat inom trivsel, kreativitet och trygghet.

Umeå är fortsatt en trygg stad, men det är inget vi kan ta för givet. Trygghetsarbetet fortsätter därför i nära samverkan med polis, föreningsliv och näringsliv. Under året har kommunen också stärkt sin krisberedskap och det civila försvaret, vilket bidrar till ökad uthållighet i en mer osäker omvärld.

Under 2025 växte Sverige med ca 17 000 personer varav Umeå växte med 1024 personer vilket visar på att Umeå är en attraktiv stad att flytta till. Tillväxten är en förutsättning för långsiktig välfärd och ekonomisk stabilitet, och målet om 200 000 invånare år 2050 ligger därför fast. Med en stark arbetsmarknad, ett framstående universitet och ett diversifierat näringsliv har Umeå goda förutsättningar att fortsätta utvecklas.

2025 visar att Umeå klarar att växa och fatta ansvarsfulla beslut även när omvärlden är turbulent. Det är den förmågan, att kombinera ekonomisk stabilitet med långsiktig utvecklingskraft, som gör Umeå kommun rustad att möta framtiden.

Hans Lindberg (S)

kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar information om förvaltning av den kommunala koncernen och kommunen. Förvaltningsberättelsen är en av årsredovisningens delar enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Övriga delar i årsredovisningen är resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning och investeringsredovisning. Årsredovisningen ska läsas som en helhet och ger en överskådlig och rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning för det gångna året och jämförelseåret för både den kommunala koncernen och kommunen.

LKBR och god redovisningssed enligt Rådet för kommunal redovisning i rekommendationen *RKR R15 Förvaltningsberättelse* reglerar vilka rubriker och vilket innehåll som behöver finnas med i förvaltningsberättelsen.

Översikt över verksamhetens utveckling

I avsnittet redovisas en översikt över kommunkoncernens och kommunens verksamhet över en femårsperiod och en kortfattad analys av väsentliga förändringar.

Verksamhetens utveckling i kommunkoncernen

Kommunkoncernens redovisade resultat 2025 uppgår till 708 mnkr (304 mnkr) och genomsnittet för de senaste fem åren är 664 mnkr. I början av femårsperioden påverkades resultatet mycket av pandemieffekter, framför allt inom kommunens verksamheter, och erhållna tillfälliga statsbidrag. Under 2023-2024 påverkades resultatet i kommunkoncernen negativt av pågående inflation, med kostnadsökningar som följd.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 359 mnkr (4 procent) sedan föregående år och ökningstakten är något lägre jämfört med genomsnittet under femårsperioden på 406 mnkr. Snittet påverkas av höga generella statsbidrag i början av pandemin.

Koncernbolagen redovisar högre resultat för 2025 jämfört med året innan, främst på grund av högre intäkter kopplade till bostäder samt högre avfallsintäkter som ger en engångseffekt på grund av förändrad redovisningsprincip.

Antalet invånare i Umeå kommun har under året ökat med 1 024 personer och uppgår till 135 273 personer. Den senaste femårsperioden har antal invånare i kommunen i genomsnitt ökat med 1 010 invånare per år. Befolkningsutvecklingen skapar ökade behov av kommunal service som skola, vård och omsorg, nya bostadsområden och infrastruktur.

Investeringsnivån i den kommunala koncernen, 2 790 mnkr (2 705 mnkr), är 85 mnkr högre än föregående år. I årets investeringar ingår mark- och exploateringsprojekt med 142 mnkr (422

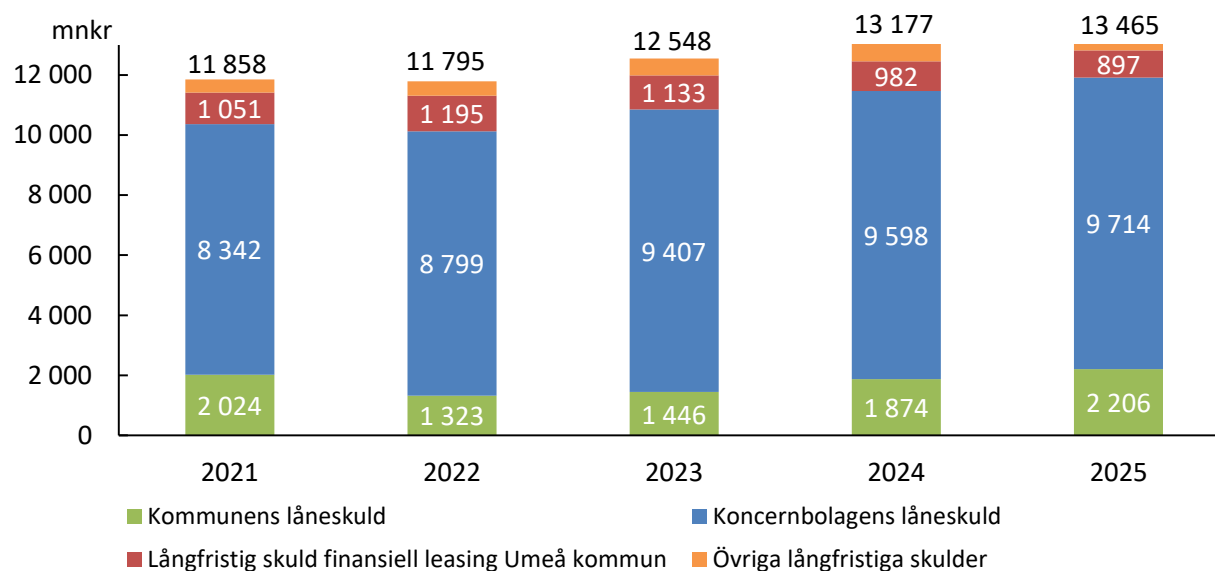
Förvaltningsberättelse

mnkr). Fortsatta investeringar i lokaler, bostäder, infrastruktur för gator, vägar, vatten, avlopp, distribution av el och värme och transportinfrastruktur krävs för att möjliggöra kommunens tillväxt.

Självfinansieringsgraden, hur stor andel av investeringarna som finansieras av resultatet minskat med av- och nedskrivningar, är 75 procent och genomsnittet för femårsperioden är 80 procent. Ökad självfinansieringsgrad minskar behovet av upplåning. Totalt har kommunkoncernen investerat för 12 049 mnkr under de senaste fem åren och under samma tidsperiod har kommunkoncernens långfristiga låneskuld ökat med 1 672 mnkr.

Den totala långfristiga skulden i kommunkoncernen har ökat under femårsperioden med 1 607 mnkr från 11 858 mnkr till 13 465 mnkr (diagram 1). Ökningen beror främst på att redovisning av finansiell leasing har införts i kommunen 2022–2023 och därför har omräkning gjorts för jämförelseåret 2021. Skulden för finansiell leasing efter eliminering i kommunkoncernen uppgår till 897 mnkr för 2025 (982 mnkr). Nedan redovisas delar som den långfristiga skulden i kommunkoncernen består av och utvecklingen under en femårsperiod. Av grafen framgår även att kommunens låneskuld har ökat med 182 mnkr under fem år och att koncernbolagens låneskuld har ökat med 1 372 mnkr under samma period.

Diagram 1. Kommunkoncernens långfristiga skulder

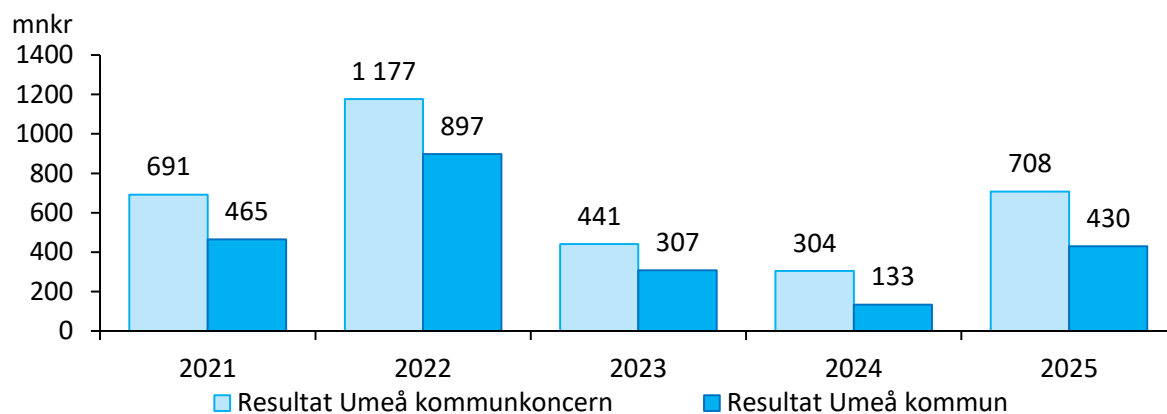

Kommunkoncernens soliditet¹ inklusive kommunens totala pensionsförpliktelser har ökat från 30 procent till 34 procent under fem år. Höga resultatnivåer och amortering av lån har stärkt det egna kapitalets andel i balansräkningen.

¹ Soliditeten mäter hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med egna medel.

Tabell 1. Verksamhetens utveckling i kommunkoncernen²

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Folkmängd	135 273	134 249	133 091	132 235	130 997
Verksamhetens intäkter	5 623	5 657	5 371	5 414	5 023
Verksamhetens kostnader	12 954	13 032	12 408	11 467	11 143
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 736	9 377	9 032	8 601	8 131
Årets resultat	708	304	441	1 177	691
Soliditet (%)	40	40	40	40	38
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	34	33	33	33	30
Investeringar	2 790	2 705	2 528	2 312	1 832
Investeringar per invånare (kr)	20 625	20 149	18 995	17 484	13 985
Självfinansieringsgrad (%)	75	59	66	101	98
Total långfristig skuld	13 465	13 177	12 548	11 795	11 858
Total långfristig skuld per invånare (kr)	99 539	98 153	94 281	89 197	90 521
Långfristig låneskuld	12 038	11 556	10 853	10 122	10 366
Långfristig låneskuld per invånare (kr)	88 990	86 079	79 066	76 546	79 132
Totala tillgångar	31 322	30 027	28 960	27 481	25 518
Totala tillgångar per invånare (kr)	231 547	223 666	217 595	207 819	194 798
Eget kapital	12 573	11 892	11 672	11 078	9 740
Eget kapital per invånare (kr)	92 945	88 582	87 699	83 775	74 353
Antal anställda	13 407	13 517	13 883	13 802	13 478

Diagram 2. Resultat i kommunkoncernen och kommunen

Verksamhetens utveckling i kommunen

Kommunens redovisade resultat uppgår till 430 mnkr och genomsnittet för de senaste fem åren är 446 mnkr. Under coronapandemiåren (2020–2022) var resultatet på en högre nivå på grund av minskad verksamhet samtidigt som staten lämnade stöd i form av generella statsbidrag för en befarad försämrad konjunktur under 2020–2022, men den uteblev. Resultatnivån för 2023 påverkades av ett högre kostnadsläge på grund av hög inflation och återgång till ordinarie verksamhet. För 2024 redovisades ett lägre resultat, vilket främst förklaras av sämre utveckling av

² För 2021 och 2022 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av finansiell leasing i kommunen. För 2023 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av pensionsstiftelse.

Förvaltningsberättelse

skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt ökade pensionskostnader. Resultatet för 2025 är i linje med femårsnittet och förklaras av högre resultatkrav, lägre pensionskostnader och lägre personalkostnader på grund av högre grad av vakanser i vissa verksamheter.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har under den senaste femårsperioden i genomsnitt ökat med 406 mnkr per år.

Verksamhetens intäkter har ökat med 3 procent och verksamhetens kostnader har ökat med 17 procent under de senaste fem åren. Den låga intäktsökningen beror främst på att intäkter från kraftverksamhet och exploateringsverksamhet har en negativ utveckling för jämförelseperioden, vilket drar ner intäktsökningen. Övriga intäkter som till exempel hyror, arrenden och bidrag har ökat enligt index.

Ökningen av verksamhetens kostnader utöver årliga indexuppräkningsförklaras främst av inflation, som har medfört ökade pensionskostnader och driftskostnader.

Investeringsnivån i kommunen ökade väsentligt efter pandemiåren (2020–2022) och överstiger investeringsnivåerna före coronapandemin. Självfinansieringsgraden är i genomsnitt under femårsperioden 110 procent. Självfinansieringsgraden har minskat de senaste tre åren som en konsekvens av väsentligt högre investeringsnivåer.

Tabell 2. Verksamhetens utveckling i kommunen³

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Folkmängd	135 273	134 249	133 091	132 235	130 997
Kommunal skattesats (kr)	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Verksamhetens intäkter	2 019	2 061	2 027	2 067	1 963
Verksamhetens kostnader	10 519	10 502	10 033	9 122	9 020
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 736	9 377	9 032	8 601	8 131
Årets resultat	430	133	307	897	465
Soliditet (%)	29	29	30	30	27
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	20	19	20	19	15
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser och exklusive förmedlade lån till koncernbolagen (%)	33	31	33	32	25
Investeringar	1 524	1 938	1 103	749	630
Investeringar per invånare (kr)	11 266	14 436	8 288	5 664	4 809
Självfinansieringsgrad (%)	75	40	81	197	159
Långfristig skuld	12 553	12 221	11 382	10 612	10 585
Långfristig skuld per invånare (kr)	92 797	91 029	85 520	80 251	80 803
Låneskuld	2 206	1 874	1 446	1 323	2 024
Låneskuld per invånare (kr)	16 308	13 959	10 865	10 005	15 451
Totala tillgångar	22 568	21 621	20 456	19 102	17 630
Totala tillgångar per invånare (kr)	166 832	161 052	153 699	144 455	134 583
Eget kapital	6 611	6 188	6 186	5 791	4 770
Eget kapital per invånare (kr)	48 869	46 093	46 479	43 793	36 413
Antal anställda	12 158	12 285	12 595	12 440	12 141

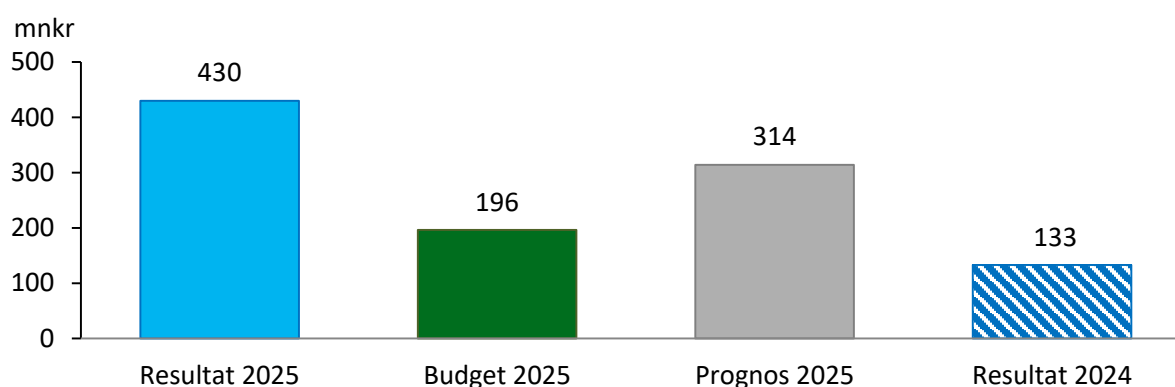
³ För 2021 och 2022 är talen omräknade utifrån införande av redovisning av finansiell leasing i kommunen. För 2023 är talen omräknade utifrån införandet av redovisning av pensionsstiftelse.

Förvaltningsberättelse

Kommunens låneskuld har ökat med 182 mnkr under de senaste fem åren. Under coronapandemiåren (2020–2022) bidrog bättre resultat och en period med lägre investeringsnivå till ett minskat lånebehov. Men, de tre senaste årens betydligt högre investeringsnivåer har ökat kommunens upplåning.

Soliditeten⁴, inklusive totala pensionsförpliktelser och exklusive förmedlade lån till koncernbolagen, har förbättrats under femårsperioden. Under åren 2020–2022 redovisades högre resultatnivåer och, som en effekt av lägre investeringsnivåer under den perioden, en minskad låneskuld. Därefter har soliditeten bibehållits.

Diagram 3. Kommunens resultat jämfört med budget och prognos

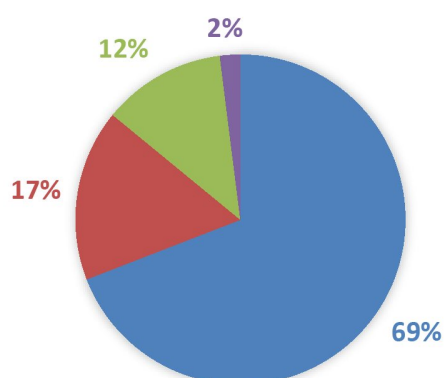

Helårsbudgeten för 2025 uppgick till 196 mnkr och prognosen för helåret som lämnades i augusti visade ett prognostiserat utfall på 314 mnkr. Utfallet för 2025 om 430 mnkr ger en prognosavvikelse på 116 mnkr, vilket främst förklaras av lägre pensionskostnader och lägre kostnader i individ- och familjenämndens verksamheter än prognostiserat.

Budgetavvikelsen för helåret är 234 mnkr och det hänför sig främst till lägre kostnader för pensioner och lägre volymer och tillfälliga vakanser i vissa verksamheter.

⁴ Soliditeten mäter hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med egna medel.

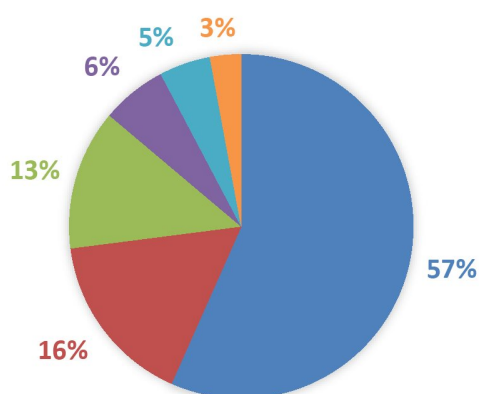
Diagram 4. Finansiering av kommunens verksamheter 2025 (procentuell andel)

VARIFRÅN KOMMER PENGARNA?

- Skatteintäkter (8 288 mnkr)
- Verksamhetens intäkter (2 019 mnkr)
- Generella statliga bidrag och utjämning (1 448 mnkr)
- Finansiella intäkter (238 mnkr)

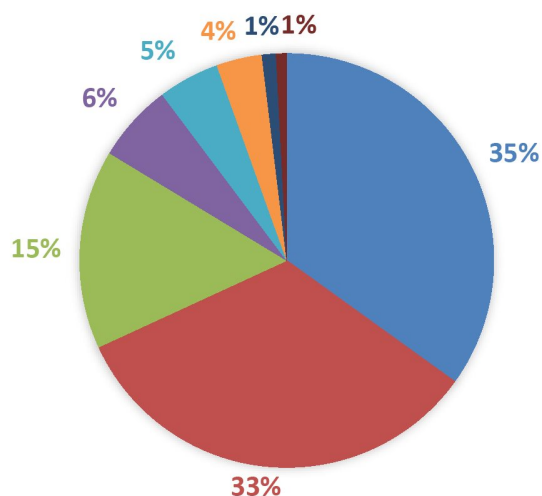
Diagram 5. Kostnadsfördelning mellan kommunens verksamheter 2025 (procentuell andel)

HUR ANVÄNDS PENGARNA?

- Personalkostnader (6 551 mnkr)
- Driftskostnader (1 886 mnkr)
- Köp av huvudverksamhet (1 525 mnkr)
- Avskrivningar (708 mnkr)
- Lämnade bidrag (557 mnkr)
- Finansiella kostnader (336 mnkr)

Diagram 6. Kommunens kostnader 2025 (procentuell andel)

TILL VAD ANVÄNDS PENGARNA?

- Vård och omsorg (3 675 mnkr)
- Pedagogisk verksamhet (3 492 mnkr)
- Gemensamma lokaler och verksamheter (1 635 mnkr)
- Infrastruktur, skydd mm. (640 mnkr)
- Fritid och kultur (502 mnkr)
- Affärsverksamhet (374 mnkr)
- Särskilt riktade insatser (115 mnkr)
- Politisk verksamhet (86 mnkr)

Den kommunala koncernen

Avsnittet ger en översiktlig beskrivning av den kommunala koncernen och de enheter som ingår. Den kommunala koncernen i Umeå omfattar kommunstyrelsen, nämnder och kommunens bolag (bild 1). Umeå kommun samverkar med andra kommuner i fyra nämnder. Vilka principer för ägande som gäller när kommunala företag konsolideras i den sammanställda redovisningen framgår av not 1, redovisningsprinciper.

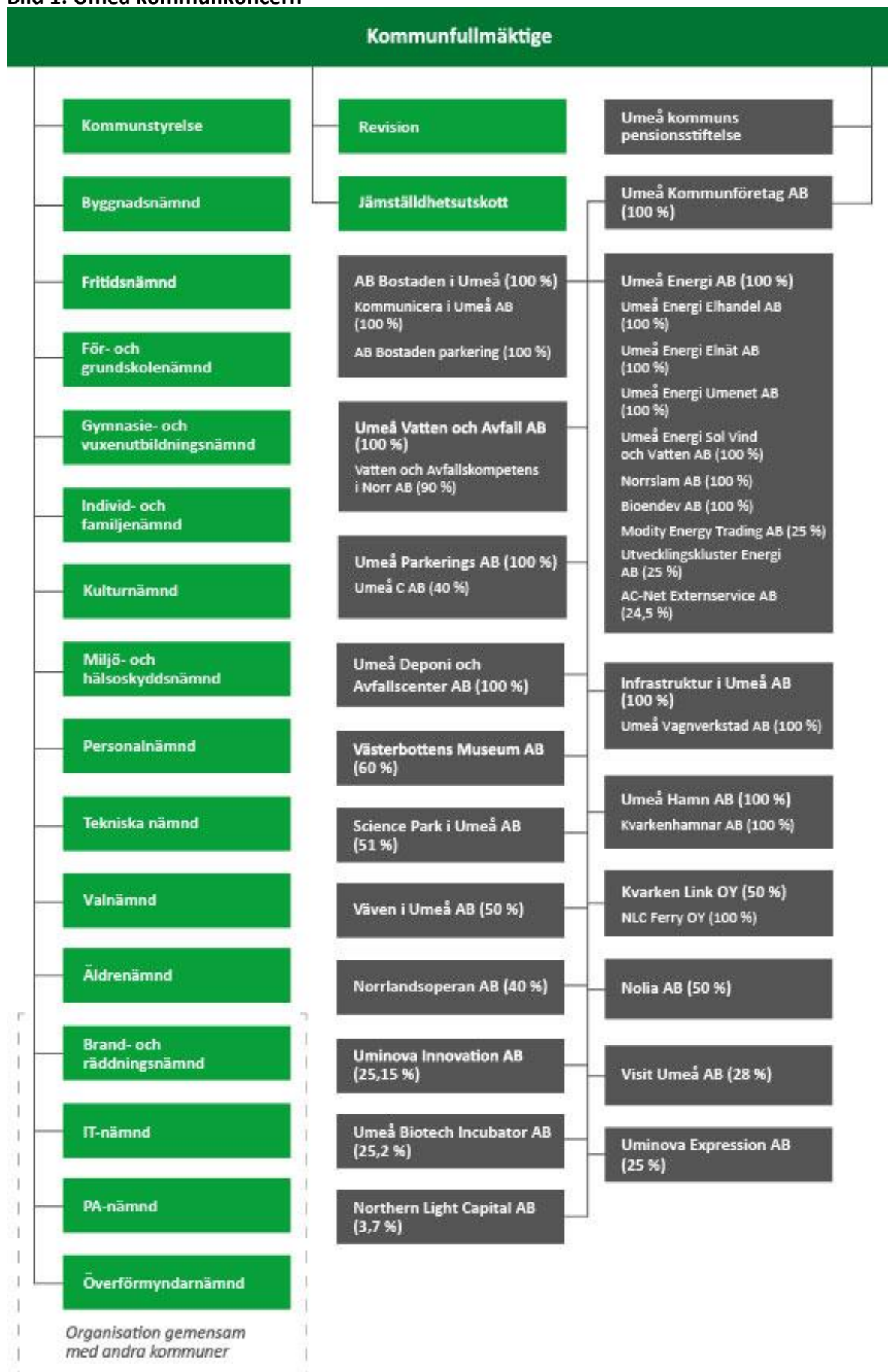
Under 2025 har den kommunala koncernens sammansättning förändrats enligt följande:

- Modity Energy Trading AB ägs till 25 procent av Umeå Energi AB från och med 2025-04-01.
- Bolaget Dåva Deponi och Avfallscenter AB har ändrat namn till Umeå Deponi och Avfallscenter AB per 2025-05-19.

I bolag som kommunen inte äger själv fanns följande andra betydande ägare (med andelstal inom parentes) 31 december 2025:

- Vasa stad:
 - Kvarken Link OY (50 %)
- Region Västerbotten
 - Norrlandsoperan AB (60 %)
 - Västerbottens Museum AB (40 %)
 - Science Park i Umeå AB (40 %)
 - Uminova Innovation AB (16,08 %)
 - Umeå Biotech Incubator AB (16 %)
- Umeå universitet genom Umeå Universitet Holding AB:
 - Science Park i Umeå AB (9 %)
 - Uminova Innovation AB (50,3 %)
 - Umeå Biotech Incubator AB (58,8 %)
 - Uminova Expression AB (75 %)
- Sveriges lantbruksuniversitet genom SLU Holding AB:
 - Uminova Innovation AB (8,46 %)
- Fort Knox Förvaring AB:
 - Väven i Umeå AB (50 %)
- Piteå kommun genom Piteå kommunföretag AB:
 - Nolia AB (50 %)
- Destination Umeå ekonomisk förening:
 - Visit Umeå AB (36 %)

Bild 1. Umeå kommunkoncern

Tabell 3. Kommunkoncernens bolag och verksamheter

Bolag	Verksamhet
Umeå Kommunföretag AB (UKF)	Umeå Kommunföretag AB är moderbolag för Umeå kommuns helägda bolag och för bolag som Umeå kommun äger med minst 25 procent. Bolaget ska samordna verksamheten inom kommunkoncernen samt utgöra den sammanhållna funktionen för att utöva ägarstyrning över Umeå kommuns hel- och delägda bolag. Bolaget ska biträda övriga bolag i kommunkoncernen med utbildning, management, juridisk kompetens och ledningstjänster samt i finansieringsfrågor. Bolaget ska också ombesörja upphandling, planering samt administration av kollektivtrafik utifrån kommunfullmäktiges trafikplan och budget. Bolaget ska främja verksamhet för att utveckla unga entreprenörer i Umeå.
Umeå Energi AB	Umeå Energi AB:s uppgift är att främja kommunens utveckling och på kort och lång sikt, med stor miljöhänsyn, trygga uthållig energiförsörjning för Umeå kommuns invånare. Bolaget ansvarar för att öppna nät för eldistribution och bredband sköts kostnadseffektivt och har hög leveranssäkerhet. Bolaget ska ta en särskild roll för att vidareutveckla fördelar som en öppen och väl utbyggd infrastruktur kan ge Umeå; ur profil-, utvecklings- och näringslivsmässig synpunkt.
AB Bostaden i Umeå	AB Bostaden har som uppdrag att i Umeå kommun förvärva, avyttra, äga och förvalta fastigheter eller tomträtter, bygga och förvalta bostäder med hyresrätt, affärslägenheter och kollektiva anordningar.
Umeå Vatten och Avfall AB (Umeva)	Umeva äger och ansvarar för allmänna vatten- och avloppsanläggningar och återvinningscentraler i Umeå kommun. Bolaget tillhandahåller vatten- och avloppstjänster och sköter de delar av avfallshanteringen som faller under kommunens ansvar. Umeva har sedan 2016 gett uppdrag till Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB (Vakin) att utföra samtliga uppgifter som Umeva utförde tidigare. Vakin ägs av Umeva, Vindeln Vatten och Avfall AB och Nordmaling Vatten och Avfall AB.
Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	Inab ska utveckla, marknadsföra och initiera till infrastrukturlösningar för miljövänligare transporter som omfattar logistiska lösningar för järnvägs-, fartygs- och vägtransporter. Bolaget äger och förvaltar resecentra Umeå C, Umeå Ö och Hörnefors med anknypning till Botniabanan och badhuset Navet. Bolaget ansvarar för att utveckla Umeå som ett logistiskt nav.
Umeå Deponi och Avfallscener i Umeå AB (Umeå DAC)	Umeå DAC ansvarar för all kommunal deponiverksamhet i Umeå kommun och ska med den kommunala kompetensen och kommunalrättsliga principer driva Dåva avfallsanläggning på ett miljömässigt och företagsekonomiskt riktigt sätt, med inriktning att vara en regional och nationell resurs.
Umeå Parkerings AB (Upab)	Upab har som mål för verksamheten att tillhandahålla väl belägna och attraktiva parkeringsanläggningar, driva parkeringsrörelse och parkeringsövervakning. Bolaget ska även övervaka parkeringsvillkor i Umeå kommun som fastställs av tekniska nämnden.

Förvaltningsberättelse

Bolag	Verksamhet
Västerbottens Museum AB	Västerbottens museum ansvarar för kulturmiljöverksamheten i hela Västerbottens län och för att bevara, dokumentera, utforska, vårda och levandegöra regionens kulturarv, konst och konsthantverk. Verksamheten ska präglas av hög kunskap och kvalitet, mångfald, jämställdhet, attraktionskraft, tillgänglighet och god balans mellan historia, nutid och framtid. Museet ska verka för att en bred allmänhet tar del av regionens kulturarv.
Science Park i Umeå AB	Science Park i Umeå AB har i uppdrag att profilera satsningsområden så att universitetets forskning och universitetssjukhusets verksamheter tillsammans med startups, företag och aktörer i innovationssystemet gemensamt attraherar externa etableringar, investerare och utvecklingssamarbeten till området.
Umeå Hamn AB	Bolaget ansvarar för planerade investeringar i hamnområdet enligt Vision 2024. Dotterbolaget Kvarkenhamnar AB har till uppgift att bedriva hamnrörelse i Umeå, med ett brett utbud av tjänster för transport- och sjöfartsnäringens behov.
Norrlandsoperan AB	Norrlandsoperan AB arbetar för att utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella operan, musiken, dansen och scenkonsten i regionen.
Nolia AB	Nolia AB bedriver kongress- och mässverksamhet och är ett kommunalt bolag som ägs av Piteå och Umeå kommunföretag med femtio procent var. Bolagets verksamhet ska också bidra till ett ökat antal besökare och bidra till att stärka ägarkommunernas och regionens varumärke.
Väven i Umeå AB	Väven i Umeå AB äger och förvaltar fastigheten Väven som ligger i centrala Umeå. Lokalerna används både till kulturverksamhet och kommersiell verksamhet.
Kvarken Link OY	Bolaget har efter färdigställandet uppdraget att äga den nya färjan, Aurora Botnia. Färjan är världens mest miljövänliga fartyg i sin klass. Dotterbolaget NLC Ferry OY (Wasaline) bedriver rederiverksamheten och trafikerar sträckan Umeå–Vasa.

Privata utförare

Också privata utförare^{5 6} som inte är kommunala koncernföretag får uppdrag av kommunen, det är utifrån kommunallagens regler att lämna över kommunala angelägenheter. Umeå kommun anlitar privata utförare inom följande väsentliga områden. I tabellen redovisas belopp och andel av totalt utförd verksamhet:

Tabell 4. Andel privata utförare av kommunal verksamhet⁷

Köpt verksamhet	2025 (mnkr)	2025 (%)	2024 (mnkr)	2024 (%)
Vård och omsorg				
Hemtjänst	171	29	201	31
Särskilt boende	42	5	36	4
Insatser enligt LSS ⁸ /SFB ⁹	207	18	209	19
Färdtjänst och riksfärdtjänst	30	91	22	90
Vård för vuxna med missbruk	74	63	71	64
Barn- och ungdomsvård	170	57	163	59
Infrastruktur, skydd med mera				
Gator, vägar och parker	55	22	62	25
Fastighet				
Fastighet (snöröjning, sandning, takskottning)	44	13	52	14
Pedagogisk verksamhet				
Vuxenutbildning	26	23	20	19

Andelen anlidade leverantörer har inte förändrats väsentligt under året och leverantörerna är i allt väsentligt desamma.

För *Hemtjänst* har två hemtjänstutförare under 2025 sagt upp sina avtal. De externa utförarnas andel av de beslutade hemtjänsttimmarerna har minskat under året. Arbete för att övergå till LOU-upphandlad hemtjänst under 2026 har påbörjats efter beslut i kommunfullmäktige i september 2025.

För *Färdtjänst* har två nya utförare upphandlats som ersätter den tidigare leverantören.

När det gäller *Gator, vägar och parker* och *Fastighet* påverkas köpt volym och andel av varierande omfattning av vinterväghållning mellan åren, det beror på varierande snö- och isförhållanden. För vinterväghållning har avtalen för två utförare upphört och ersatts av tre nya utförare.

⁵ En privat utförare är en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet (kommunallagen 10:7). I Umeå kommun används begreppet externa utförare.

⁶ Kommunfullmäktige beslutade 25 oktober 2021 att anta nya riktlinjer för styrning och uppföljning av externa utförare, där nämndernas ansvar för styrning och uppföljning av externa utförare framgår.

⁷ I tabellen redovisas andelen köpt verksamhet från leverantörer som kommunen har gjort inköp av under 2024 eller 2025 i förhållande till den verksamhet som bedrivs av kommunen. Tabellen är uppdelad på de olika verksamheter där privata utförare anlitas. Verksamheter med mindre köpt verksamhet än 15 mnkr tas inte med i tabellen.

⁸ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

⁹ Socialförsäkringsbalken (SFB)

Förvaltningsberättelse

För kommunal *Vuxenutbildning* upphandlades nya avtal med externa leverantörer under hösten 2024 för perioden 2025–2026 och prisjusteringen blev omfattande. Leverantör för utbildningar på grund- och gymnasienivå är ny under 2025, leverantörer för yrkesutbildningar är samma som tidigare år.

Avtalssamverkan

Genom avtalssamverkan kan en kommun eller en region överlåta att utföra uppgifter till en annan kommun eller en annan region. Kommunens nämnder ska lämna upplysning om väsentliga förändringar när det gäller avtalssamverkan till kommunstyrelsen. Några sådana väsentliga förändringar i avtalssamverkan har inte rapporterats för 2025.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Här beskrivs förhållanden som inte redovisas i resultat- och balansräkning, bland annat analys av väsentliga risker och i förekommande fall osäkerhetsfaktorer för gjorda uppskattningar och bedömningar och vidtagna åtgärder. Avsnittet innehåller även upplysningar om finansiella risker, hur de hanteras och upplysningar om totala pensionsförpliktelser för kommunkoncernen och kommunen.

Omvärlds- och verksamhetsrisker

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för risker framför allt när det gäller följande områden: ekonomisk konjunktur på nationell, regional och lokal nivå, demografiska förändringar, förändringar i skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag, försörjningskvotens långsiktiga utveckling och kompetensförsörjningens utveckling.

Konjunkturrelaterade risker

Inflationen har stabiliserats under 2025. Den halverade livsmedelsmomsen, som införs i april 2026, bedöms få stor betydelse för inflationen då livsmedelspriserna utgör en stor del av konsumentprisindex (KPI); nästan 14 procent. Momssänkningen bedöms ge en betydande prisnedgång och inflationen för helåret 2026 bedöms bli en halv procentenhet lägre av det skälet. Motsatta effekten sker när den tillfälligt halverade livsmedelsmomsen höjs, vilket antas ske i januari 2028. Sammanfattningsvis bedöms förändringarna av livsmedelsmomsen ge lägre inflation 2026–2027 men högre inflation 2028.

Osäkerhet tynger den globala ekonomin med konsekvensen att konsumtionen dämpas och investeringar uteblir. Geopolitiska spänningar och främst USA:s handelskrig skapar osäkerhet kring den globala konjunkturen. Konsekvenserna för världsekonomin är svåra att förutse. Särskilt hög osäkerhet är förknippad med USA som är navet för världsekonomin och finansmarknaden. Tullsatserna på USA:s import har höjts markant, från omkring 3 procent till cirka 17 procent i genomsnitt. Trots det syns ännu ingen tydlig nedgång i den amerikanska utrikeshandeln. Motåtgärder från omvärlden har varit begränsade och en eskalerande global handelskonflikt har därmed kunnat undvikas, åtminstone hittills. En stor osäkerhet kvarstår när det gäller hur utvecklingen kommer att se ut framåt.

Det kommunala skatteunderlaget ökar i normal takt kommande år, med en starkare utveckling 2027. Bedömningarna från regeringen respektive Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om skatteunderlagets utveckling följer samma bana, men tillväxten är något högre åren fram till 2027 och något lägre 2028 enligt regeringen. Kommunsektorns ekonomiska utrymme har emellertid försvagats varaktigt, den höga inflationen 2023–2024 har inneburit en högre prisnivå som har minskat verksamhetsvolymen skatteintäkterna kan finansiera.

Förvaltningsberättelse

Norra Sveriges konjunktur bedöms starkare än övriga Sveriges och Umeås starka branschbredd och stora offentliga sektor skapar i vanlig ordning motståndskraft mot starka svängningar.

Risken hanteras genom informationsinhämtning och åtgärder för att minska osäkerhet och stabilisera beslutskapacitet på olika nivåer i kommunen.

Demografiska förändringar

Den senaste tio åren har Sveriges befolkning ökat med drygt 737 000 personer, det motsvarar 7,5 procent eller i snitt 0,83 procent per år. SCB:s senaste prognos visar att tillväxten framöver blir betydligt lägre än tidigare beräknat. Till 2036 väntas befolkningen öka med cirka 254 000 personer (2,4 procent), motsvarande en årlig tillväxttakt på 0,20 procent. Antalet födda steg tillfälligt under pandemin, men återgick därefter till den nedåtgående trend som har präglat det senaste decenniet.

Umeå kommun följer denna nationella utveckling. Befolkningstillväxten 2025 ligger på samma nivå som 2024, men är lägre än tidigare år. Den dämpade tillväxten förklaras av färre födda, högre utvandring och ett svagare inrikes flyttnetto till följd av rikets lägre befolkningstillväxt.

Inbromsning i befolkningstillväxt på det nationella planet påverkar även Umeå. Risken består i hur väl kommunen klarar av att ställa om till förändrade planeringsförutsättningar.

Risken hanteras genom kontinuerlig komplettering av befintliga underlag för planering och bevakning av demografiska förändringar.

Risk för förändringar i skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter och statsbidrag på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling och på Umeå kommuns egen befolkningsprognos och antaganden som dessa två prognoser vilar på. Osäkerhet som konjunktur- och inflationsutveckling medför även risk för osäkerhet i kommunens prognoser över skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag.

Risken hanteras genom kontinuerlig uppföljning och komplettering av befintliga underlag för planering och fortlöpande bevakning av förändringar i skatteunderlag, skatteintäkter och statsbidrag.

Risker relaterade till försörjningskvotens långsiktiga utveckling

Försörjningskvoten uttrycker hur många personer varje person i arbetsför ålder förväntas försörja. För i stort sett samtliga Sveriges kommuner ökar försörjningskvoten fram till 2040, framför allt beroende på att andelen som är 65 år eller äldre ökar. I 40 procent av Sveriges regioner ökar även andelen i åldrarna 0–19 år. Även i Umeå bedöms försörjningskvoten långsiktigt öka, men till väsentligt lägre nivåer än i övriga kommuner. Förändringar i försörjningskvoten kan medföra viss

risk för att behovet av kommunens verksamheter långsiktigt ökar i högre takt än kommunens intäkter.

Risken hanteras genom komplettering av befintliga underlag för planering och bevakning av kort- och långsiktiga demografiska förändringar.

Risker relaterade till kompetensförsörjning

De senaste åren har präglats av tilltagande kompetensbrist då arbetsmarknadens utveckling i Västerbotten har varit mycket god. Faktorer som ett starkt befintligt näringsliv, god konjunktur, tillkomst av nya arbetsplatser och viss rörelse mellan branscher har lett till gynnsamma förhållanden.

Omfattande varsel och uppsägningar under det gångna året har påverkat länet, samtidigt som arbetslöshetsnivån fortsatt ligger på en nivå lägre än riksgenomsnittet. Den relativa arbetslöshetsnivån har ökat i länet som helhet, men påverkan utanför Skellefteå kommun har varit relativt liten. Umeå kommun och flera av kranskommunerna, som också utgör gemensam arbetsmarknadsregion, ligger fortsatt på 3,2–4,3 procent arbetslöshet. Det gör att arbetsmarknadsläget till stor del kvarstår, det vill säga fortsatta signaler om arbetskraftsbrist och relativt begränsade möjligheter att tillgodose arbetsmarknadens behov med befintlig lokal och regional arbetskraft. Det utgör en utmaning när konjunkturen förväntas vända uppåt med förväntat ytterligare arbetskraftsbehov i Umeåregionen. Med redan hög sysselsättningsgrad, låg arbetslöshet och minskande långtidsarbetslöshet finns väsentlig risk för kraftigt försvårad arbetskraftsbrist när konjunkturen vänder. Det riskerar att påverka företagens tillväxtpotential, kommunens möjlighet att kompetensförsörja egna verksamheter och medföra ökade kostnader inom löneområdet.

Risker relaterade till kompetensförsörjning hanteras genom planering och genomförande av åtgärder för att tillgodose kommunens kort- och långsiktiga behov av kompetens.

Risker relaterade till prisutveckling och tillgänglighet till resurser

Koncernen står inför stora framtida investeringar primärt i infrastruktur som Umeås tillväxt skapar. Omvärldsläge och osäkerhet när det gäller handelspolitiska åtgärder kan påverka både prisutveckling och tillgänglighet till resurser.

Risken hanteras genom bevakning och beredskap för att hantera eventuella avvikelser.

Finansiella risker och riskhantering

Finansverksamheten bedrivs inom Umeå kommuns internbank. Internbankens arbete med finansiella risker utgår från finanspolicy för Umeå kommunkoncern som beskriver övergripande ramar som gäller för finansverksamheten i kommunen och kommunens majoritetsägda bolag

Förvaltningsberättelse

(ägarandel mer än 50 procent). Policyn detaljeras genom regler och riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige.

Umeå kommuns internbank finansierar den kommunala koncernens gemensamma skuldportfölj med externa krediter, främst för de majoritetsägda bolagen. Koncernens strategi är att reducera lånebehovet med inkommande och tillgänglig likviditet så att eventuell överskottslikviditet hos någon part används till att minska kommunkoncernens skuld.

Utöver den skuldportfölj som finns i internbanken, finns det för Umeå Kommunföretag AB, Umeå Energi AB och Kvarken Link OY bolagsspecifika externa lån.

De finansiella risker som kommunkoncernen är exponerad mot är främst ränterisk, finansieringsrisk och finansiell motpartsrisk.

Ränterisk

Vid årsskiftet uppgick den räntebärande nettoskulden för internbanken till 10 937 (10 408) mnkr varav för kommunen 2 206 (1 874) mnkr och kommunföretagen 8 731 mnkr.

Reversupplåningen sker i huvudsak hos Kommuninvest och som komplement Nordea Bank AB till en ränta som motsvarar 3-mån STIBOR¹⁰ plus marginal. För att begränsa exponeringen mot risken i rörlig ränta har internbanken ingått ränteswappar med varierande löptid. På balansdagen 2025-12-31 hade internbanken utestående ränteswappar med ett nominellt nettobelopp om 7 955 (8 955) mnkr. Internbanken har också ingått avtal om framtidsstartade swappar till ett belopp om 315 (1 100) mnkr.

Enligt de antagna reglerna och riktlinjerna ska den genomsnittliga räntebindningstiden ligga inom ett spann på 3–6 år med en norm på 4 år. Vid årsskiftet låg portföljens räntebindningstid på 3,6 (3,8) år inklusive de framtidsstartade räntesäkringarna. Utan räntesäkring med swappar hade räntebindningstiden för skuldportföljen legat på 0,1 (0,1) år.

Finansieringsrisk

Enligt regler och riktlinjer för finansiell verksamhet får högst 50 procent av kreditvolymen förfalla inom de närmaste 12 månaderna. 2025-12-31 förfaller 52,6 (47) procent av kreditvolymen inom ett år. Refinansiering är avtalad och sänker kreditvolymen med förfall inom de närmaste 12 månaderna till en nivå under 50 procent inom en två veckors period.

Enligt regler och riktlinjer ska också en likviditetsreserv på 300 mnkr finnas tillgänglig vid varje tidpunkt. Per årsskiftet fanns 599 (499) mnkr i outnyttjad checkkredit.

¹⁰ STIBOR (Stockholm Interbank Offered Rate) är en referensränta som beräknas som ett medelvärde på räntor som används när banker lånar ut till varandra utan säkerhet. Referensräntor används i prissättningen av många finansiella avtal inklusive lån.

Kredit- och likviditetsrisk

Risken att motparten inte kan fullgöra sina avtalsmässiga förpliktelser hanteras genom att endast ingå avtal med motparter som har en hög lång kreditvärdighet. Den långa kreditvärdigheten ska hos Moodys vara lägst A2 och hos Standard & Poors lägst A-. Alla avtal som har ingåtts under året har gjorts med motparter som har motsvarande eller högre rating än lägsta nivå.

Väsentliga finansiella risker och riskhantering i kommunkoncernen beskrivs i tabell 5 och gäller även för de minoritetsägda bolagen (ägarandel 50 procent eller mindre).

Tabell 5. Finansiella risker

Finansiell risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Ränterisk	Risk att räntorna går upp och räntekostnaderna stiger	Kommunkoncernövergripande	Ingår avtal om räntesäkringar enligt regler och riktlinjer för finansiell verksamhet
Finansieringsrisk	Risk att inte ha tillgång till nödvändig finansiering	Kommunkoncernövergripande	Medlemskap i Kommuninvest
Kredit- och likviditetsrisk	Risk att motparten inte kan fullgöra sina förpliktelser	Kommunkoncernövergripande	Ingår avtal endast med motparter med hög och lång kreditvärdighet, hos Moodys lägst A2 eller S & P lägst A-
Valutarisk	Umeå kommun har gentemot EIB borgat för Kvarken Link OY:s lån i euro för ny färja.	Kvarken Link OY	Borgen hanteras inom ramen för internbankens löpande uppföljning, utifrån bolagsstyrelsens signaler.

Upplysning om pensionsförpliktelser

Kommunen har pensionsförpliktelser¹¹ som uppgår till 3 291 mnkr (3 314 mnkr). I kommunens bolag redovisas pensioner som en kostnad när de tjänas in. Pensionsförpliktelserna i kommunens bolag tryggas genom en pensionsstiftelse och genom försäkringslösning.

Kommunens pensionsförpliktelser redovisas sedan 1998 enligt blandmodellen, vilket innebär att

1. intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och kostnadsförs först i samband med utbetalning, förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 2 076 mnkr (2 136 mnkr)
2. förmånsbestämd ålderspension (FÅP)¹², och även särskild avtalspension och visstidspensioner som har tjänats in från och med 1998, kostnadsförs löpande och redovisas som avsättning, förpliktelsen som redovisas som avsättning uppgår till 1 215 mnkr (1 178 mnkr).

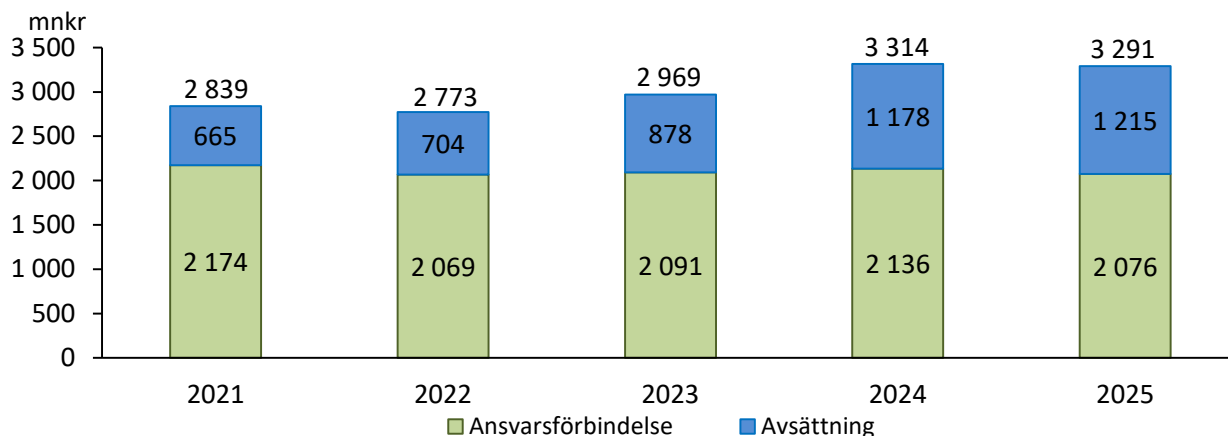
¹¹ Pensionsförpliktelse är en juridiskt bindande skyldighet att utbetala pension i enlighet med kollektivavtal eller andra avtal och utfästelser. Pensionsförpliktelsen omfattar pensioner som redovisas som ansvarsförbindelse och avsättning och inkluderar särskild löneskatt.

¹² Förmånsbestämd ålderspension (FÅP) är pension för personer som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp.

Förvaltningsberättelse

Kommunen följer Rådet för kommunal redovisnings rekommendation, RKR R10 Pensioner, när det gäller värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser.

Diagram 7. Pensionsförpliktelser inklusive ansvarsförbindelse, utveckling i kommunen

Kommunens totala pensionsförpliktelse har minskat med 23 mnkr inklusive särskild löneskatt jämfört med föregående år. Pensionsskuldens utveckling den senaste femårsperioden framgår av ovanstående diagram. Under denna period har pensionsförpliktelsen ökat på totalen med 452 mnkr (16 procent). Ökningen har skett i och med att ansvarsförbindelsen har minskat med 98 mnkr (5 procent) samtidigt som avsättningen har ökat med 550 mnkr (83 procent).

Tabell 6. Pensionsförpliktelser i Umeå kommun¹³

Pensionsförpliktelser (mnkr)	Umeå kommun	
	2025	2024
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) avsättning inklusive särskild löneskatt	1 215	1 178
b) ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	2 076	2 136
Summa pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 291	3 314
varav pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	49	58
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	187	183
Summa pensionsförpliktelser inklusive försäkring och stiftelse	3 478	3 498
Förvaltade pensionsmedel, marknadsvärde		
Pensionsförsäkringskapital	225	215
varav överskottsmedel	0	0
Marknadsvärde pensionsstiftelse	186	191
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel i kommunen (egen förvaltning)	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	412	406
Finansiering		
Återlånade medel	3 066	3 092
Konsolideringsgrad (%)	12	12

¹³ Konsolideringsgrad är andel av pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel.

Förvaltningsberättelse

För att trygga pensioner för tidigare anställda i Umeå kommun (födda före 1936) och deras efterlevande bildade kommunen en pensionsstiftelse 2010. En extern förvaltare sköter förvaltningen av pensionsstiftelsernas kapital.

Kommunen har möjlighet att årligen begära gottgörelse från pensionsstiftelsen för att täcka föregående årskostnad för utbetalning av pensioner till stiftelsens destinatärer¹⁴. Gottgörelse kan begäras när stiftelsens förmögenhet (marknadsvärde) överstiger pensionsåtagandet. Under året har gottgörelse utbetalats till kommunen med 13 mnkr (12 mnkr). Pensionsstiftelsens marknadsvärde 2025-12-31 uppgår till 186 mnkr (191 mnkr). Ansvarsförbindelsen för den berörda åldersgruppen uppgår till 49 mnkr (58 mnkr) inklusive löneskatt.

Kommunen genomförde år 2005 en försäkringslösning för före detta anställda födda 1940–1941 och under 2021 en partiell inlösen av pensioner för anställda födda 1959–1962. Pensionsförsäkringslösningarna reducerar pensionsförpliktelserna i kommunens ansvarsförbindelse.

¹⁴ Destinatärer är den grupp individer som stiftelsen är bildad för att främja.

Händelser av väsentlig betydelse

Här beskrivs händelser av väsentlig betydelse för kommunkoncernen och kommunen som har inträffat under 2025 eller efter årets utgång.

Händelser av väsentlig betydelse under året

Inflationen har stannat av, vilket medför att pensionskostnader går ner väsentligt under 2025.

Ett generellt högre kostnadsläge medför däremot ett behov av anpassningar i kommunkoncernens verksamheter även kommande år.

Under året har byte av ansvar för vägar kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken genomförts och likvidavräkning gjorts mellan kommunen och Trafikverket med 250 mnkr samt att kommunen lämnar ägandet av Kolbäcksbron och tre trafikplatser sammanlagt värda 60 mnkr i utbyte mot flera vägar innanför ringleden runt Umeå till samma värde.

Kommunen har inga pågående betydande rättstvister.

För att se den totala effekten av ovanstående händelser bör flera delar av årsredovisningen beaktas.

Händelser av väsentlig betydelse efter årets slut

- 1 januari 2026 delades utbildningsförvaltningen i två förvaltningar; för- och grundskoleförvaltningen respektive gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, efter beslut i kommunfullmäktige i april 2025 (Dnr: KS-2024-00468).
- 5 februari 2026 såldes samtliga aktier i driftbolaget NLC Ferry Ab Oy, som ansvarar för färjetrafiken mellan Umeå och Vasa, till Stena Line Scandinavia AB.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I avsnittet lämnas information om väsentliga aspekter av styrning, uppföljning och intern kontroll för kommunkoncernen och kommunen.

Den kommunala koncernen omfattar kommunstyrelsen, kommunens nämnder och kommunägda bolag. I avsnittet *Den kommunala koncernen* finns en organisationsöversikt som visar hur Umeå kommunkoncern är organiserad.

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2024 finansiellt mål, inriktningsmål och personalpolitiska mål, investeringsbudget, budgetramar och tilläggsuppdrag för 2025. Kommunens nämnder har under året vid delårs- och årsbokslut redovisat status för grunduppdrag, personalpolitiska mål, inriktningsmål och tilläggsuppdrag. Kommunens och kommunkoncernens resultat och finansiella ställning återrapporteras till kommunfullmäktige i delårsrapport och årsredovisning.

Väsentliga förändringar av styrning av den kommunala koncernen under 2025

Utveckling av styrning

Arbete för att strukturera och aktualitets- och relevanspröva befintliga styrsignaler och styrdokument har under året fortsatt. Totalt har 21 kommunövergripande styrdokument reviderats, 21 nya styrdokument har fastställts (varav många utgörs av taxor/avgifter) och 14 har upphävts genom beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Med anledning av justeringar i och behov av förtydligad ansvarsfördelning fattade kommunfullmäktige under året beslut om revidering av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder. Revideringarna innefattar bland annat hantering av nämndsinitiativ, hantering av stiftelser och uppdatering av tekniska nämndens grunduppdrag när det gäller fordonshantering, digital omställning och klimatomställning. I samband med kommunfullmäktiges beslut om att höja förmågan vad gäller civil beredskap reviderades reglementet och tekniska nämnden gavs ansvar för reservkraft, reservlivsmedel, reservdrivmedel och beredskapslagring.

Kommunfullmäktige beslutade också om revideringar i generella ägardirektiv som styr hel- eller majoritetsägda bolag. Revideringarna gjordes för att tydliggöra målen i kommunkoncernen och bolagens ansvar för säkerhet och beredskap.

Ett arbete har pågått de senaste åren för att se över och utveckla kommungemensam styrning av upphandling och inköp. Kommunfullmäktige fastställde i oktober ny policy, nya riktlinjer och förändring i nämndernas reglemente. Förändringarna syftar huvudsakligen till att stärka kommunens förmåga att strategiskt nyttja inköps- och upphandlingsverksamheten, tydliggöra roll- och ansvarsfördelning på politisk nivå, stärka avtalsuppföljning och kontroll samt säkra att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap.

Förvaltningsberättelse

Enligt lagen om kommunal energiplanering ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunfullmäktige fastställde ett energiprogram som ersätter energiplanen från 2003. Programmet är anpassat till förändrat omvärldsläge och tydliggör energisystemets roll i omställningen mot kommunens gemensamma tillväxt- och klimatmål.

Under året reviderades lönepolicyn och en riktlinje för lönestrategiskt arbete fastställdes. Kommunfullmäktige fastställde en plan för digital omställning 2025–2028 som lägger fokus på utveckling av gemensamma grundläggande förutsättningar, kraftsamling inom relevanta områden och samverkan för att öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Strategi för jämställdhetsarbete antogs av kommunfullmäktige första gången 2011 och reviderades 2017 och i en uppdatering under året gick styrdokumentet från att vara en strategi till att vara en policy för jämställdhetsarbete. Det är för att harmonisera med övrig styrning och ny styrmodell. Policyn innehåller principer och förhållningssätt och ska fungera som ett stöd till framför allt nämnder för att förstå hur jämställdhetsarbete kan integreras i den egna nämndens ordinarie arbete.

Kommunstyrelsen fattade beslut om plan för kommersiell service på Umeås landsbygder, ett verktyg för kommunens långsiktiga och strategiska planering av kommersiell service på landsbygderna.

Mer information om beslutade styrdokument finns i bilaga 6; Beslutade förändringar styrdokument 2025.

Intern kontroll

Nämndernas arbete med intern kontroll regleras av lag och av riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt för hur intern styrning och kontroll ska bedrivas. Kommunstyrelsen lämnar anvisningar till kommunens nämnder för hur arbetet med intern kontroll ska genomföras.

Den årligen återkommande processen går till så att förvaltningschef förbereder nämndens internkontrollarbete, nämnden tar fram kontrollområden och genomför riskanalys/riskvärdering, förvaltningschef eller motsvarande upprättar förslag till internkontrollplan med åtgärder som tillsammans med kontrollområden och riskanalys fastställs av nämnd. Förvaltningschef eller motsvarande ansvarar för att genomföra internkontrollplanens åtgärder och rapportera status i internkontrollarbetet till respektive nämnd. Nämnden godkänner uppföljning.

Kommunstyrelsen kontrollerar inom ramen för sin uppsiktsplikt att respektive nämnd har fastställt kontrollområden, riskanalys, internkontrollplan och genomfört uppföljning. Kommunstyrelsen ska enligt plan behandla uppföljning av nämndernas arbete med intern kontroll vid sitt sammanträde i april och därmed bedöma om nämndernas arbete med intern styrning och kontroll har varit tillräckligt och ändamålsenligt under 2025.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I avsnittet finns en utvärdering av om kommunfullmäktiges mål med betydelse för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och samt en uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och tilläggsuppdrag. I avsnittet finns också en analys av kommunkoncernens ekonomiska resultat och finansiella ställning.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog i december 2024 (KF 2024-12-16, § 220) en riktlinje för god ekonomisk hushållning. I riktlinjen definieras god ekonomisk hushållning som

- att respektive nämnds och bolags ändamål (grunduppdrag) är tillgodosett inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige har angett
- att kommunens finansiella ställning är god.

Nedan görs en uppföljning av det finansiella målet för kommunen samt nämndernas och bolagens grunduppdrag som kommunfullmäktige har fastställt i reglemente respektive bolagsordning och specifika ägardirektiv. Uppföljningen görs genom en sammanvägd bedömning utifrån nämndernas, bolagens och kommunstyrelsens rapportering per 31 december 2025.

I avsnittet ingår även uppföljning av fyra inriktningsmål och åtta tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har fastställt i *Planeringsförutsättningar, budget och investeringar för 2025*. De tre personalpolitiska målen följs upp i avsnittet *Väsentliga personalförhållanden*. Inriktningsmål, tilläggsuppdrag och personalpolitiska mål ingår inte i bedömningen av god ekonomisk hushållning enligt kommunfullmäktiges definition.

Utöver grunduppdrag och inriktningsmål, personalpolitiska mål och tilläggsuppdrag har kommunfullmäktige också fastställt ett stort antal mål, uppdrag och aktiviteter i anslutning till fristående planer, program och strategier. Arbete pågår för att se över och minska antalet mål.

Grunduppdrag

Grunduppdraget förtydligar det kommunala ändamålet för respektive nämnd/bolag samt nämndens/bolagets roll och ansvar. Kommunfullmäktige ansvarar för att fastställa grunduppdrag till nämnd och kommunalt ändamål för bolag. Uppföljning sker genom att respektive nämnd/bolag lämnar rapport med bedömning av hur väl de har lyckats med sitt grunduppdrag.

Tabell 7. Nämndernas bedömning av grunduppdraget januari–december 2025

Nämnd	Bedömning
Kommunstyrelsen	i hög grad uppfyllt
Byggnadsnämnden	i hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden	i hög grad uppfyllt
För- och grundskolenämnden	i hög grad uppfyllt

Förvaltningsberättelse

Nämnd	Bedömning
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	i hög grad uppfyllt
Individ- och familjenämnden	i hög grad uppfyllt
Kulturnämnden	i hög grad uppfyllt
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	i hög grad uppfyllt
Personalnämnden	i hög grad uppfyllt
Tekniska nämnden	i hög grad uppfyllt
Valnämnden	i hög grad uppfyllt
Äldrenämnden	i viss grad uppfyllt
Brand och räddningsnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt
IT-kapacitetsnämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
PA-nämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
Överförmyndarnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt

För året har 13 av 16 nämnder bedömt att uppdraget uppfylls i hög grad medan tre nämnder har bedömt att det uppfylls i viss grad. Äldrenämnden grundar sin bedömning på att alla personer som fått beslut om vård- och omsorgsboende inte har kunnat erbjudas boende inom tre månader och att det varit långa väntetider i hemsjukvården. Brand- och räddningsnämnden rapporterar att målet för tillsynsverksamheten inte uppnås och att nämnden har haft perioder då den inte kunnat upprätthålla den beslutade beredskapen för räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB). Överförmyndarnämnden bedömer att ytterligare åtgärder behöver vidtas på grund av lång väntetid för att få en god man eller förvaltare. Mer detaljerad information finns i bilaga *Rapportering av nämndernas grunduppdrag* (bilaga 2).

Tabell 8. Bolagens bedömning av grunduppdraget januari–december 2025

Bolag (kommunens ägarandel)	Bedömning
Umeå Kommunföretag AB (100 %)	i hög grad uppfyllt
Umeå Energi (100 %)	i hög grad uppfyllt
AB Bostaden i Umeå (100 %)	i hög grad uppfyllt
Umeå Vatten och Avfall AB (100 %)	i hög grad uppfyllt
Umeå Parkerings AB (100 %)	i hög grad uppfyllt
Umeå Deponi och Avfallscenter AB (100 %)	i hög grad uppfyllt
Infrastruktur i Umeå AB (100 %)	i hög grad uppfyllt
Umeå Hamn AB (100 %)	i viss grad uppfyllt
Västerbottens museum AB (60 %)	i viss grad uppfyllt
Science Park i Umeå AB (51 %)	i viss grad uppfyllt
Kvarken Link OY (50 %)	saknas
Väven i Umeå AB (50 %)	i hög grad uppfyllt
Norrlandsoperan (40 %)	i hög grad uppfyllt
Nolia AB (50 %)	i hög grad uppfyllt
Visit Umeå AB (28 %)	i hög grad uppfyllt
Umeå Biotech Incubator AB (25,2 %)	i hög grad uppfyllt
Uminova Innovation AB (25,15 %)	i hög grad uppfyllt
Uminova Expression AB (25 %)	i hög grad uppfyllt

För perioden har 14 av 18 bolag gjort bedömningen att uppdraget uppfylls i hög grad. Tre bolag bedömer att det uppfylls i viss grad. För Umeå hamn grundas bedömningen på att upprustning av

Förvaltningsberättelse

infrastrukturen pågår men tar tid. Västerbottens museum anger att den främsta orsaken till att kraven i ägardirektiven inte uppnås är museets ekonomiska situation. Science Park i Umeå hänvisar till att bolaget sedan tidigare har tagit viktiga steg för att skapa nya verksamhetslokaler och att det arbetet sedan har sedan pausats enligt beslut av ägarna. Arbetet pågår för att se över och ändra koncernstrukturen.

För ett bolag saknas bedömning. Se mer utförlig redovisning i bilaga 1.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer. Styrning när det gäller inriktningsmålen samlas i tre program¹⁵. Inriktningsmålen följs upp genom att utveckling i programmen rapporteras (bilaga 4) och bedömning av målen utifrån om arbetet går enligt plan, om mer arbete krävs eller om kommunen behöver göra mycket mer.

Bedömningen i programrapporten visar att kommunen gör tillräckligt för ett av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål, för två krävs mer arbete och för ett behöver kommunen göra mycket mer.

Tabell 9. Bedömning av arbete för att uppnå inriktningsmål från kommunfullmäktige

Inriktningsmål	Bedömning
Mål 1: Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.	mer arbete krävs
Mål 2: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.	mer arbete krävs
Mål 3: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.	vi gör tillräckligt
Mål 4: Umeå ska vara klimatneutralt till 2040.	vi behöver göra mycket mer

Tilläggsuppdrag

När det gäller de sex tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige har tilldelat nämnderna är tre genomförda och tre delvis genomförda.

Tabell 10. Utfall för kommunfullmäktiges tilläggsuppdrag till nämnder

Tilläggsuppdrag	Bedömning januari–december
Tilläggsuppdrag: 2024:1 Kommunövergripande målstyrning och planering	delvis genomfört
Tilläggsuppdrag: 2023:1 Omställning	delvis genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:2 Samarbete över nämndsgränser	genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:3 Klimatpolitiskt råd	genomfört
Tilläggsuppdrag 2022:11 Revidering upphandlingspolicy	genomfört
Tilläggsuppdrag 2021:8 Välfärds kriminalitet	delvis genomfört

¹⁵ Program tillväxt, Program social hållbarhet och Program klimatneutrala Umeå 2040

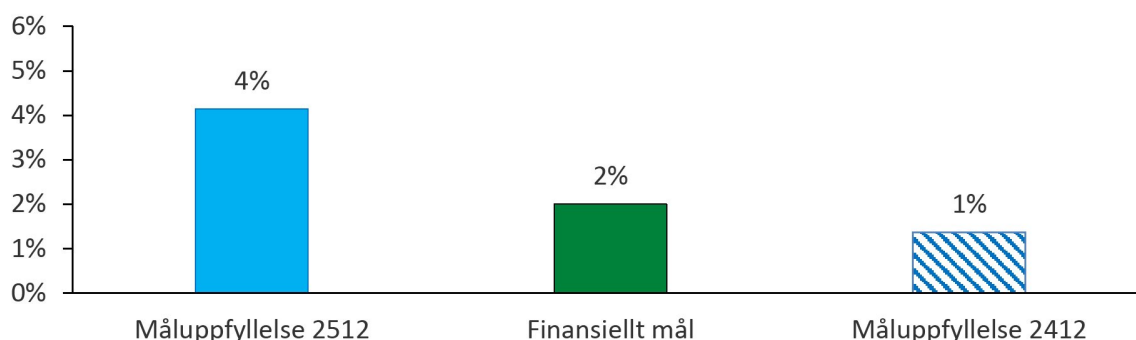
Uppföljning av kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har satt upp ett finansiellt mål för 2025.

Tabell 11. Uppföljning av finansiellt mål

Nr	Mål	Måluppfyllelse 2025	Motivering/kommentar
8	Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 2 procent 2025–2028.	Helt uppfyllt	Resultatet per 31 december uppgår till 430 mnkr och skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning till 9 736 mnkr. Det ger ett utfall per 31 december på 4,4 procent, vilket gör att målet för 2025 uppnås.

Diagram 8. Uppfyllelse av finansiellt mål nr 8

För 2025 utgör kommunens resultat drygt 4 procent av periodens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och därmed uppfyller kommunen det finansiella målet på 2 procent. I kommuner med 100 000–199 999 invånare uppgick resultatet (2024) i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning i genomsnitt till 2,5 procent. I Sveriges samtliga kommuner uppgick resultatet i genomsnitt till 0,9 procent (2024). I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2025 är resultatmålet höjt till 2 procent.

Bedömning av god ekonomisk hushållning för 2025

Uppföljning av nämndernas *grunduppdrag* för perioden januari–december visar att 13 av 16 nämnder bedömer att grunduppdraget uppfylls i hög grad och tre nämnder att det uppfylls till viss grad.

Uppföljning av bolagens grunduppdrag för perioden anger att 14 av 18 bolag bedömer att grunduppdraget uppfylls i hög grad, tre bolag att det uppfylls till viss grad och för ett bolag saknas bedömning.

Kommunfullmäktiges finansiella mål (resultatmålet) uppnås för 2025.

För att uppnå god ekonomisk hushållning enligt kommunfullmäktiges fastställda definition ska nämndernas/bolagens grunduppdrag tillgodoses inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige har angett och kommunens finansiella ställning ska vara god.

Förvaltningsberättelse

Kommunstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att god ekonomisk hushållning uppnås för kommunen och kommunkoncernen för helåret 2025.

Resultat och ekonomisk ställning

Utvärdering av Umeå kommuns finansiella resultat och ställning utgår från koncernperspektivet med nedbrytning på kommunen.

Kommunkoncernens resultat jämfört med föregående år

Kommunkoncernens redovisade resultat 2025 uppgår till 708 mnkr (304 mnkr), en ökning med 404 mnkr i jämförelse med föregående år. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 78 mnkr (cirka 1 procent).

Verksamhetens intäkter har minskat med 34 mnkr, vilket främst beror på att bidrag för sanering av Norrbyskär och försäkringsersättningar för brand och takras på brandstationer erhöles 2024.

Verksamhetens kostnader har minskat med 78 mnkr, vilket främst beror på minskade personalkostnader på grund av väsentligt lägre pensionskostnader som en följd av minskad inflation. Temperaturen har under året varit varmare än normalt, vilket har medfört lägre elpriser samtidigt som priserna på biobränsle sjönk och det har bidragit till lägre kostnader.

Kostnader för *avskrivningar* är 122 mnkr högre än föregående år och uppgår till 1 390 mnkr. Förändringen består huvudsakligen av avskrivningar på nya aktiverade tillgångar under år 2024 och 2025.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 359 mnkr (cirka 4 procent). Ökningen beror huvudsakligen på att den positiva utvecklingen av skatteunderlaget under året har genererat högre skatteintäkter.

Umeå Energi AB minskade intäkterna under året med 21 mnkr till 1 740 mnkr (1 761 mnkr). Oplanerade driftstopp i biobränslepannan har belastat resultatet negativt. Elnätsaffären har påverkats negativt på grund av storm och ovanligt höga temperaturer under vintermånaderna har lett till lägre volymer och minskade rörliga intäkter. Även vindkraftsproduktionen har påverkats negativt av låg tillgänglighet i verken i kombination med låga spotpriser. Resultat efter finansiella poster uppgick till 97 mnkr (68 mnkr).

AB Bostaden ökade intäkterna med 80 mnkr under året till 1 408 mnkr (1 328 mnkr), vilket främst beror på höjda hyresnivåer. Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till 206 mnkr (188 mnkr).

Umeå Vatten och Avfall AB ökade intäkterna med 32 mnkr till 578 mnkr (546 mnkr). Resultat efter finansiella poster uppgick till -4 mnkr (6 mnkr). Brukningstaxan för vatten och avlopp höjdes inför 2025 med 4 procent vilket har gett 10 mnkr mer taxeintäkter jämfört med föregående år. Rörelsekostnaderna har ökat jämfört med föregående år på grund av löneökningar och

Förvaltningsberättelse

förstärkning av personalstyrkan i och med omorganisation av vatten och avlopp med syftet att förstärka förmågan att möta både nuvarande och framtida behov. För avfall och återvinning är avfallstaxan oförändrad för 2025, vilket ändå har resulterat i ökade taxeintäkter motsvarande 3 mnkr jämfört med föregående år. Kostnaderna för avfallshanteringen har ökat med 3 mnkr jämfört med föregående år, främst till följd av högre kostnader för underentreprenader.

Umeå DAC AB minskade intäkterna under året med 25 mnkr till 80 mnkr (105 mnkr). Verksamheten har stora variationer från år till år och under 2024 togs det emot ovanligt stora mängder avfall. Under året har stora mängder förorenad jord, muddermassor och sulfidjord omhändertagits från ett flertal projekt. Resultat efter finansiella poster uppgick till 31 mnkr (57 mnkr).

Umeå Hamn AB ökade intäkterna under året med 1 mnkr till 32 mnkr (31 mnkr). Resultatet är bättre jämfört med föregående år tack vare volymökningar i det helägda dotterbolaget Kvarkenhamnar AB. Umeå Hamn AB har lägre kostnader för reparation och underhåll på grund av framflyttade och omvärderade åtgärder och lägre räntekostnader till följd av att investeringar har blivit senarelagda. Resultat efter finansiella poster uppgick till -20 mnkr (-72 mnkr).

Umeå Parkerings AB ökade intäkterna under året med 10 mnkr till 130 mnkr (120 mnkr). Avgiftsparkeringen har ökat med 15 procent och månadsabonnemangen har ökat med 7 procent i omsättning. Ökningen beror dels på indexuppräkning men till störst del av volymökning. Resultat efter finansiella poster uppgick till 17 mnkr (16 mnkr).

Kommunens resultat jämfört med föregående år

Kommunens redovisade resultat för 2025 uppgår till 430 mnkr (133 mnkr), en ökning med 297 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen mellan åren består till störst del på låg kostnadsutveckling för verksamhetens nettokostnader samtidigt med förväntad utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Verksamhetens intäkter har minskat med cirka 42 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår för Umeå kommun till 2 019 mnkr (2 061 mnkr). Förändringen beror främst på

- bidrag till sanering av Norrbyskär (avslutat 2024)
- försäkringsersättningar för brand och takras på brandstationer som erhöles 2024

Verksamhetens kostnader har ökat med cirka 17 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år och uppgår till 10 519 mnkr (10 502 mnkr).

Den låga kostnadsutvecklingen förklaras främst av

- minskade personalkostnader på grund av väsentligt lägre pensionskostnader som en följd av minskad inflation som överstiger den årliga löneökningen
- tillfälligt högre vakansgrad än normalt i några större verksamheter

Förvaltningsberättelse

- lägre kostnader för sanering av Norrbyskär som avslutades 2024
- lägre volymer för köp av huvudverksamhet inom hemtjänst, förskola och vinterväghållning.

Kostnader för *avskrivningar* är 63 mnkr högre än föregående år och uppgår till 708 mnkr.

Förändringen består huvudsakligen av avskrivningar på nya aktiverade tillgångar under år 2024 och 2025.

Kommunens *skatteintäkter* uppgår till 8 288 mnkr och har ökat med 402 mnkr (158 mnkr) jämfört med föregående år, en något högre ökning jämfört med historiskt genomsnitt i nominella tal.

Generella statsbidrag och utjämning uppgår till 1 448 mnkr. Utfallet är 43 mnkr lägre jämfört med föregående år. I utfallet för 2025 ingår generella statsbidrag som har klassificerats om från riktade statsbidrag med 7 mnkr (43 mnkr).

Umeå kommuns negativa *finansnetto* har förbättrats med 60 mnkr jämfört med samma period föregående år. Det beror främst på lägre räntekostnader på pensionsavsättning.

Några jämförelsestörande poster har inte identifierats (not 4 Jämförelsestörande poster).

Kommunens resultat jämfört med budget och prognos¹⁶

Tabell 12. Kommunens resultat jämfört med budget och prognos, detaljerad

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Utfall 2024
Verksamhetens nettokostnader	-9 208	-9 436	-9 310	-9 086
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 736	9 786	9 746	9 377
Finansnetto	-98	-155	-122	-158
Årets resultat	430	196	314	133

Kommunens resultat om 430 mnkr innebär en budgetavvikelse på 234 mnkr.

Verksamhetens intäkter är 332 mnkr högre än budget för året. Det beror främst på ökade bidrag från Socialstyrelsen och Skolverket och högre intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter.

Verksamhetens kostnader är 102 mnkr högre än budgeterat för året. Det förklaras främst av

- högre kostnader för köp av verksamhet, främst inom individ- och familjeomsorg
- högre kostnader för underhåll och beläggningsarbete och för inköp som kommunen har fått statsbidrag för
- högre kostnader för IT-licenser och kostnader för osäkra fordringar.

Redovisade kostnader för *avskrivningar* är i paritet med budget.

Kommunens *skatteintäkter* är 15 mnkr lägre än budget. Det beror främst på försämrad utveckling av skatteunderlaget för 2025. För 2025 redovisar Umeå kommun *generella statsbidrag och*

¹⁶ Någon budget har inte upprättats för den kommunala koncernen som helhet. Därför redovisas budgetavvikelse enbart för Umeå kommun.

Förvaltningsberättelse

utjämning med ett belopp som är 35 mnkr lägre än budget. Omklassificering till generella statsbidrag¹⁷ av erhållna statsbidrag för insatser Utöka bemanning sjuksköterskor, Inställda digitala nationella prov och För skolor mot brott (sammanlagt 7,4 mnkr) görs i enlighet med RKR:s rekommendationer.

Umeå kommuns negativa *finansnetto* är sammantaget 57 mnkr bättre än budget. Det beror på att ränteintäkter från utlåning till kommunens bolag är lägre än budget med 46 mnkr samtidigt som räntekostnaderna är lägre än budget med 103 mnkr, på grund av lägre upplåningsbehov till följd av lägre investeringsutfall och lägre ränta.

Utfallet är 116 mnkr högre än lämnad prognos i delårsrapporten om 314 mnkr, vilket främst förklaras av lägre pensionskostnader, högre intäkter från kraftverksamheten samt lägre kostnader inom individ- och familjenämndens samt för- och grundskolenämndens verksamheter än prognostiserat.

Resultatutveckling och resultatnyckeltal

God ekonomisk hushållning är en lagstadgad förutsättning för att hantera utmaningar och oförutsedda händelser och innebär att kommunen ska ha ett resultat med marginal för att täcka kostnader som oförutsedda händelser skulle kunna medföra.

Känslighetsanalysen i tabell 13 visar hur kommunens ekonomi påverkas vid olika händelser. Om händelsen i första kolumnen inträffar så får den en ekonomisk effekt på ungefär det belopp som finns i andra kolumnen.

Tabell 13. Känslighetsanalys

Känslighetsanalys, årseffekt	mnkr
Förändring av skatter, bidrag och utjämning vid befolkningsförändring med 100 invånare (19–64 år)	+/-6
Generella statsbidrag och utjämning, förändring 1 procent	+/-14
Skattedebitering med 1 krona	+/-364
Förändring av intäkter för taxor och avgifter 1 procent	+/-4
Lönekostnadsförändring inklusive sociala avgifter med 1 procent	+/-60
Pensionskostnadsförändring inklusive särskild löneskatt 1 procent	+/-6
Prisförändring köp av verksamhet 1 procent	+/-15
Årlig avskrivningskostnad vid förändrade investeringar med 100 mnkr (viktad komponentavskrivning)	+/-4
Ränteförändring med 1 procentenhet på befintliga lån	+/-22
Räntekostnad vid förändrad upplåning med 100 mnkr	+/-3

I tabellen ovan har en befolkningsförändring med 100 invånare för gruppen 19–64 år valts då de är den primära grupp som påverkar kommunens skatteintäkter.

¹⁷ Per 2025-12-31 redovisas följande generella statsbidrag: Utöka bemanning sjuksköterskor (6,0 mnkr), Inställda digitala nationella prov (0,7 mnkr) och statsbidrag För skolor mot brott (0,7 mnkr).

Köp av verksamhet är sådan verksamhet där privat part utför kommunala åtaganden; till exempel fristående skolor och privata utförare inom hemtjänst.

Kommunens internbank säkrar sin låneportfölj på olika löptider. Därför får en ränteförändring inte omedelbar effekt på kommunens räntekostnader, utan uppgiften i tabellen värderar effekten av en procents förändring på snitträntan baserat på låneportföljen 2025-12-31.

Skattesatsens utveckling och jämförelse med andra

Tabell 14. Skattesatsens utveckling med jämförelser

Skattesats till kommun (kr)	2025	2024	2023	2022	2021
Umeå kommun	22,80	22,80	22,80	22,80	22,80
Västerbottens läns kommuner (ovägt medel)	23,28	23,26	23,28	23,29	23,29
Kommuner med 100 000–199 999 invånare (ovägt medel)	20,82	20,91	20,91	20,91	20,95
Riket	20,71	20,70	20,67	20,67	20,71

Den kommunala skattesatsen i Umeå på 22,80 kronor har varit oförändrad de senaste fem åren. Detta är cirka femtio öre lägre än snittet för kommunerna i Västerbottens län (23,28 kronor). Umeå kommuns skattesats är cirka två kronor högre än genomsnittet för kommuner i liknande storlek respektive snittet för hela riket.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Tabell 15. Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Årets resultat	430	133	307	897	465
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	9 736	9 377	9 032	8 601	8 131
Årets resultat i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	4	1	3	10	6

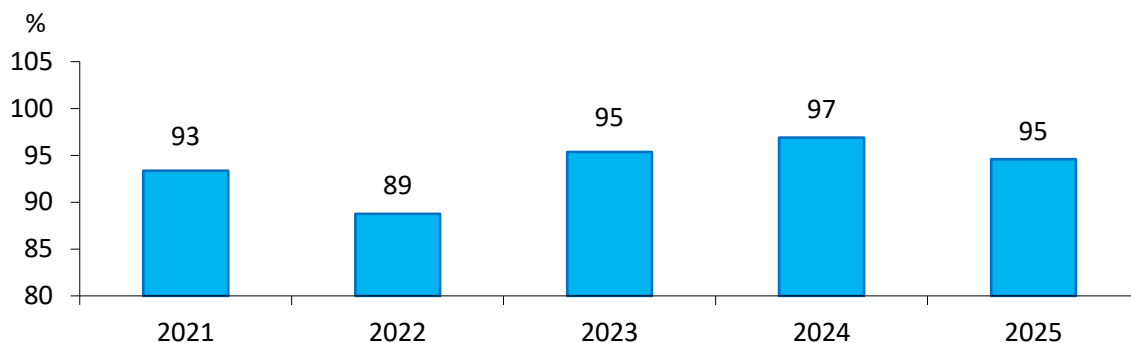
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är det kortsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat under de senaste fem åren, men sista två åren i en lägre takt på grund av rådande lågkonjunktur. Årets resultat har ökat under perioden 2020–2022 till stor del på grund av extra statsbidrag under coronapandemin, det har också stärkt soliditeten och kommunens förmåga till egen finansiering av investeringar. Åren 2023–2024 präglades av lägre resultat på grund av hög inflation och det har bland annat medfört en fördubbling av kommunens pensionskostnader. Årets resultat påverkas främst av lägre verksamhetskostnader i några av kommunens verksamheter och då främst lägre kostnader för pensioner och tillfälligt högre vakansgrad i några större verksamheter än normalt.

Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Ett sätt att följa hur ekonomin utvecklas är att jämföra utvecklingen för verksamhetens nettokostnader med utvecklingen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Diagram 9. Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning de senaste fem åren i procent

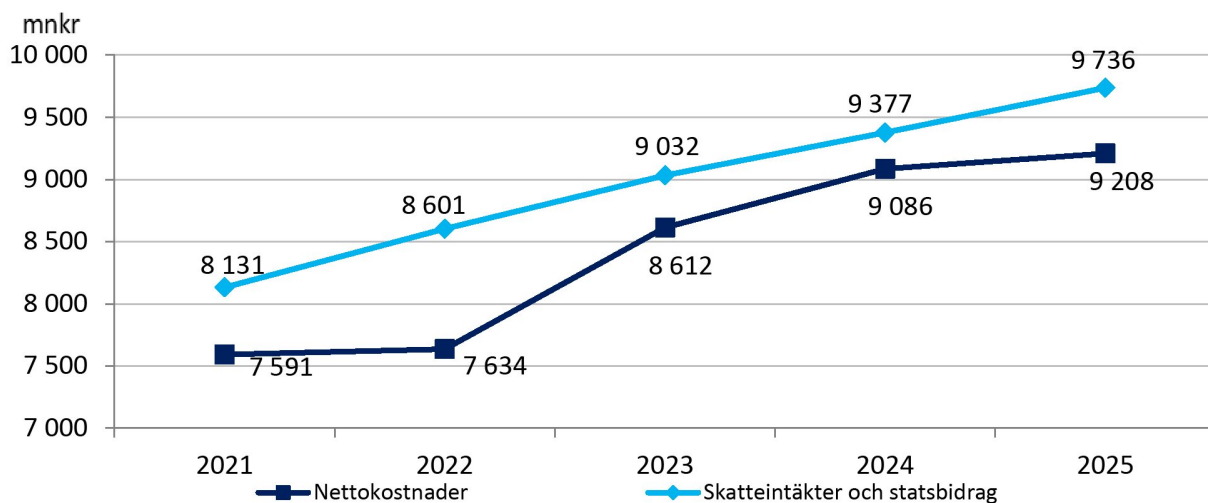

Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för 2025 uppgår till 95 procent (97 procent). Ett tal som är under 100 procent är en förutsättning för en ekonomi i balans och en miniminivå.¹⁸ Snittet för de senaste fem åren uppgår till 94 procent.

Förutsättningen för att upprätthålla en ekonomi i balans är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Under femårsperioden har skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökat med cirka 20 procent medan verksamhetens nettokostnader har ökat med cirka 21 procent. Motsvarande ökning har under år 2025 varit 4 procent för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och 1 procent för verksamhetens nettokostnader.

¹⁸ Av proposition 2003/04:105 God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting framgår om relationen mellan begreppen god ekonomisk hushållning och balanskrav, att balanskravet (att intäkterna ska överstiga kostnaderna), är en miniminivå. För att kravet på god ekonomisk hushållning ska anses vara uppfyllt bör resultatet i normalfallet ligga på en högre nivå som konsoliderar ekonomin. Lagförarbetena betonar att det är nödvändigt att kommuner och regioner är väl förberedda för att kunna möta de växande behoven av kommunal verksamhet. Det kan ske genom att både verksamhet och ekonomi genomsyras av en god ekonomisk hushållning i både ett kort- och långsiktigt perspektiv. Därför framhåller lagförarbeten vikten av det mer långsiktiga målet om en god ekonomisk hushållning.

Diagram 10. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt verksamhetens nettokostnadsutveckling de senaste fem åren i mnkr

Det är stora förändringar under åren 2021–2025 i förhållandet mellan skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning jämfört med nettokostnader.

För 2021 förklaras förändringen i nettokostnader främst av minskad verksamhet på grund av restriktioner i coronapandemin som har medfört en lägre kostnadsutveckling. Samtidigt har statens ersättningar kopplade till coronapandemin för samma år och förbättrad utveckling av skatteunderlaget för 2021 gjort att intäkterna har ökat mer än förväntat.

2022 fortsatte förbättringen av skatteunderlaget medan verksamheten successivt återgick till nivåer liknande före pandemin. Höga energipriser tillkom som gjorde att intäkter från kraftverksamheten ökade kraftigt. Kraftintäkterna påverkade verksamhetens nettokostnader.

2023 var ökningstakten för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samma som tidigare år, medan verksamhetens nettokostnader ökade på grund av återgång efter pandemin och högre kostnader på grund av inflation.

Under 2024 var skatteutvecklingen lägre jämfört med tidigare år och samtidigt var kostnadsläget högre på grund av inflation.

2025 är skatteutvecklingen i paritet med tidigare år medan kostnadsutvecklingen är väsentligt lägre, främst på grund av lägre kostnader för pensioner samt tillfälligt högre vakansgrad i några större verksamheter än normalt.

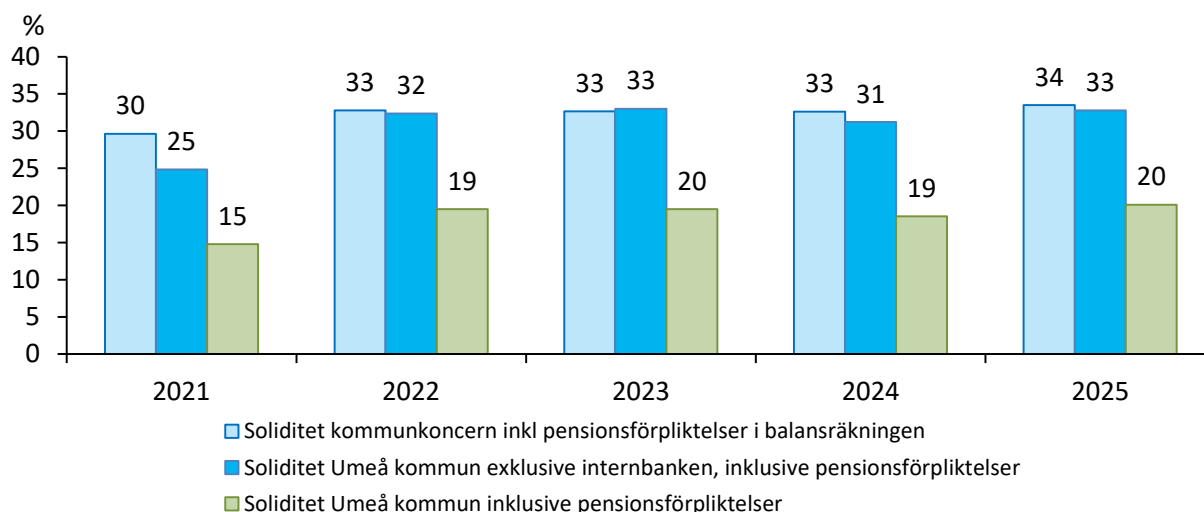
Kommunkoncernens och kommunens ekonomiska ställning

Den ekonomiska ställningen i kommunkoncern och kommun kommenteras nedan utifrån följande parametrar och nyckeltal.

Soliditet

Nyckeltalet soliditet visar den procentuella andelen av tillgångarna som är finansierade med eget kapital och mäter den finansiella styrkan. Soliditeten beskriver den långsiktiga betalningsförmågan och en hög soliditet medför en lägre finansiell risk. Soliditeten i Umeå kommunkoncern och kommun beräknas genom att inkludera samtliga pensionsförpliktelser i Umeå kommun som skuld i stället för som ansvarsförbindelse. Utvecklingen för soliditeten i kommunkoncernen och kommunen framgår nedan.

Diagram 11. Soliditet i kommunkoncern och kommun över fem år¹⁹

Kommunkoncernens soliditet med kommunens pensionsförpliktelser uppgår till 34 procent (33 procent) per 31 december 2025. I genomsnitt för den senaste femårsperioden var soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommunkoncernen på balansdagen cirka 32 procent. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommunkoncerner i Umeås storlek²⁰ var i snitt de senaste fem åren 32 procent.

Kommunens soliditet med pensionsförpliktelser uppgick 31 december 2025 till 20 procent (19 procent). I genomsnitt för den senaste femårsperioden var soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommunen på balansdagen cirka 18 procent. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser i kommuner i Umeås storlek²¹ var i snitt de senaste fem åren cirka 31

¹⁹ "Soliditet för Umeå kommun exklusive internbanken, inklusive pensionsförpliktelser i balansräkningen" i diagrammet ovan innebär samma siffror som i övriga soliditetsmått, men med eliminering av vidareutlåning till bolagen. I Kolada-statistiken görs inte någon sådan eliminering.

²⁰ Kommuner med 100 000–199 000 invånare. Källa: Kolada.

²¹ Kommuner med 100 000–199 000 invånare. Källa: Kolada.

Förvaltningsberättelse

procent. I denna uppgift ingår både kommuner med och utan internbank och det påverkar jämförbarheten.

*Kommunens soliditet*²² beräknad med pensionsförpliktelser, men utan internbanken, ökade med 2 procentenheter till 33 procent under året (31 procent). Under den senaste femårsperioden har soliditeten enligt denna beräkning varit 31 procent i genomsnitt.

Låneskuld och internbankens skuldförvaltning²³

Kommunkoncernens finansverksamhet hanteras i Umeå kommuns internbank. I enlighet med kommunens finanspolicy samlas de i huvudsak majoritetsägda bolagens och kommunens betalflöden i en gemensam koncernkontostruktur. Kommunkoncernens strategi är att reducera lånebehovet med inkommande och tillgänglig likviditet så att eventuell överskottslikviditet hos någon part används till att minska koncernens totala skuld. Internbanken försörjer den koncerngemensamma skuldportföljen med externa krediter på kapitalmarknaden.

Tabell 16. Förändring av låneskuld och räntor inom internbanken

mnkr	2025-12-31	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Internbankens låneskuld	-10 937	-10 408	-9 756	-8 918	-9 149
Upplåning från kommunkoncernen	0	0	0	0	-16
Internbankens externa skuldportfölj	-10 937	-10 408	-9 756	-8 918	-9 133
Utlåning till kommunkoncernen	8 731	8 534	8 310	7 594	7 126
Nettoskuld Umeå kommun	-2 206	-1 874	-1 446	-1 323	-2 024
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter från lån	228	239	200	144	147
Borgensintäkter	4	4	4	4	5
Räntekostnader för lån	-222	-233	-192	-129	-148
Internbankens räntenetto	10	9	12	19	3

Internbankens externa upplåning uppgår till 10 937 mnkr (10 408 mnkr), en nettoökning med 529 mnkr jämfört med föregående år. Utöver lån via internbanken lånar kommunkoncernen 1 101 mnkr (1 148 mnkr) direkt från externa kreditgivare.

Tabell 17. Kommunkoncernens låneskuld

mnkr	2025-12-31	2024-12-31	+/-
Kommunkoncernens långfristiga låneskuld	12 038	11 556	483
Varav internbanken			
Umeå kommun	2 206	1 874	332
AB Bostaden i Umeå	3 974	4 131	-158
Umeå Energi AB	1 600	1 392	208

²² Soliditet exklusive internbanken, inklusive pensionsförpliktelser

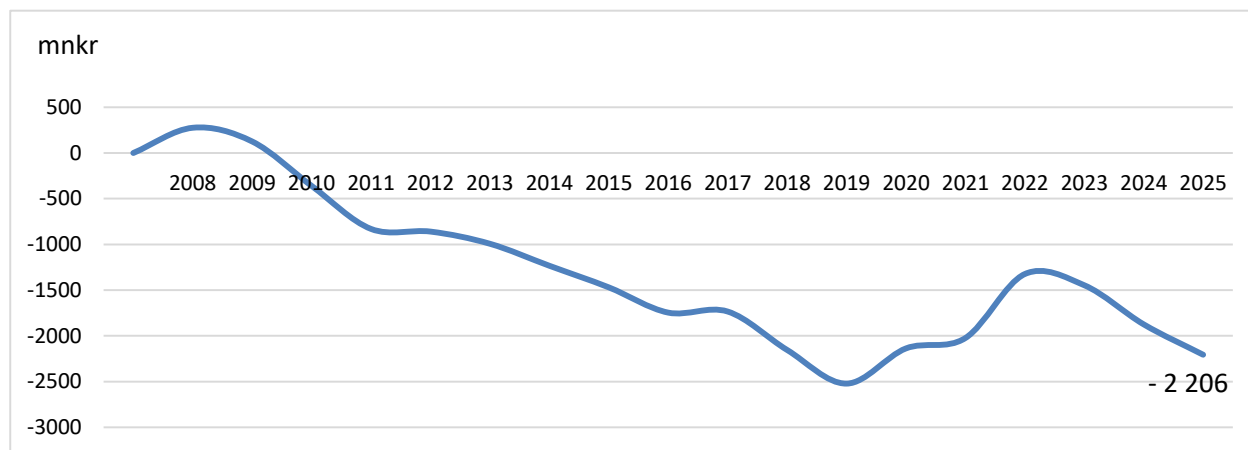
²³ I uppgifterna ingår inte lån i Väven i Umeå AB. Se även Not 1 Redovisningsprinciper om hur den sammanställda redovisningen upprättas.

Förvaltningsberättelse

mnkr	2025-12-31	2024-12-31	+/-
Umeva AB	1 791	1 704	87
Umeå Kommunföretag AB	-79	-37	-42
Infrastruktur i Umeå AB	688	711	-24
Umeå Hamn AB	791	681	110
Umeå Folkets Husförening	81	85	-4
Västerbottens Museum AB	18	17	1
Övriga bolag plussaldo	-131	-151	20
Internbankens låneskuld	10 937	10 408	530
Varav upplåning utanför internbanken			
Umeå Kommunföretag AB	360	360	0
Umeå Energi AB	363	386	-23
Kvarken Link OY, 35 miljoner EUR	379	402	-23
Upplåning utanför internbanken	1 101	1 148	-47
Total långfristig låneskuld, koncern	12 038	11 556	483

Kommunkoncernens totala låneskuld ökade med 483 mnkr till 12 038 mnkr (11 556 mnkr). Umeå kommun ökade sin upplåning i internbanken med 332 mnkr och bolagens andel i internbanken tillsammans ökade upplåningen med 198 mnkr. Kommunens skuld uppgick vid utgången av året till 2 206 mnkr (1 874 mnkr) och utgör 18 procent (16 procent) av den totala låneskulden.

Diagram 12. Utveckling av Umeå kommuns låneskuld i internbanken

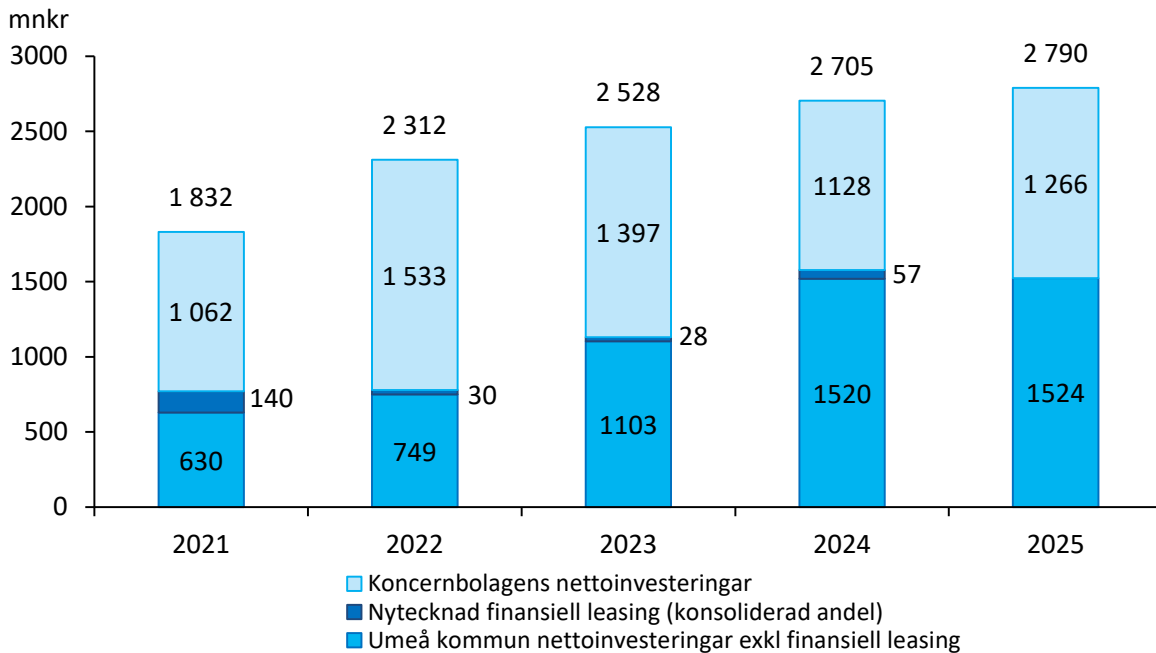

Den genomsnittliga upplåningsräntan för internbankens skuldportfölj under år 2025 var 2,09 procent (2,30 procent). På balansdagen 2025-12-31 var räntan 2,15 procent (2,13 procent). Enligt beslut i kommunfullmäktige lägger internbanken på ett marknadsmässigt påslag om 0,45 procentenheter vid utlåning till de kommunala bolagen.

Nettoinvesteringar²⁴

Kommunkoncernens nettoinvesteringar ökade med 85 mnkr jämfört med föregående år och uppgår per 31 december 2025 till 2 790 mnkr (2 705 mnkr).

Diagram 13. Kommunkoncernens och kommunens nettoinvesteringar²⁵

Investeringar med fokus på utbyggnad och förstärkning av elnätet har genomförts för att trygga en uthållig energiförsörjning och skapa förutsättningar för samhällets elektrifiering.

Nybyggnation och färdigställande av bostäder fortgår enligt plan. Under året har 32 lägenheter blivit färdiga och klara för inflyttning. I projektportföljen ligger planering för cirka 600 lägenheter i varierande lägen som Haga, Ersboda, Ålidhem, Mariehem och Holmsund. Byggstart är planerad att ske under de kommande fem åren.

I Umeå hamn har ny- och ombyggnation av Norra kajen börjat och färjepir, pelare och kassun har renoverats. Upphandling av entreprenör för projekt Energi pir pågår med byggstart under början av 2026.

Utbyggnad av Forslunda vattenverk slutfördes under 2025. Projekt Tomtebo strand har börjat under året och kommer att fortlöpa under kommande år. På Mariehemsvägen sker reinvestering av dag-, spill- och vattenledningar.

²⁴ Nettoinvesteringar = investeringar efter avdrag för erhållna investeringsbidrag

²⁵ Från och med 2022 har kommunen ändrat redovisningsprincip för mark- och exploateringsprojekt för att följa god redovisningssed för redovisning av kommunal markexploatering. Förändringen innebär att pågående exploateringsprojekt har klassificerats om från att redovisas som omsättningstillgång till anläggningstillgång. Det innebär att bland årets investeringar redovisas utfall för exploateringsprojekt med cirka 142 mnkr (422 mnkr).

Förvaltningsberättelse

I kommunkoncernen har bland annat följande större investeringar skett:

- investeringar i bostäder för 342 mnkr, varav nyproduktion (58 mnkr) och i kvarteret Perceptorn påbörjad ombyggnation av 475 enkelrum och 8 lägenheter (105 mnkr)
- investeringar i ledningsnät och region- och fördelningsstationer för 279 mnkr och anläggningsinvesteringar i fjärrvärme och kyla med 111 mnkr
- ny- och ombyggnation av Norra kajen med 78 mnkr.

Kommunens nettoinvesteringar uppgår till 1 524 mnkr, vilket är 522 mnkr lägre än beslutad investeringsram (2 046 mnkr). Årets utfall är 414 mnkr lägre än föregående års genomförda investeringar. Det beror främst på att förra året omfattade nytecknade finansiella leasingavtal till ett värde av 418 mnkr och inga nya finansiella leasingavtal har tillkommit under innevarande år.

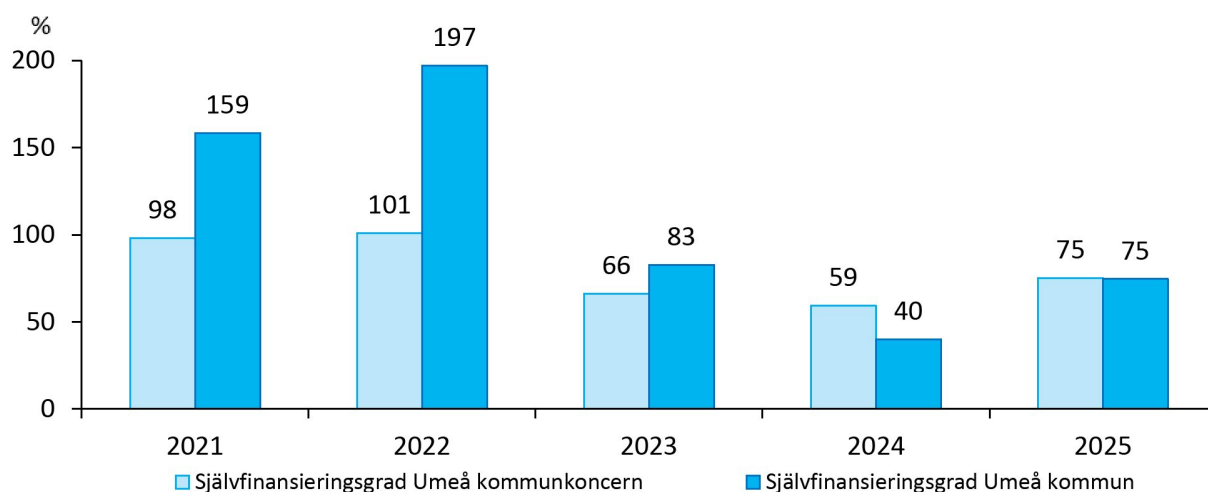
Investeringsvolymerna överstiger nu de nivåer som redovisades innan pandemin. Behovet av investeringar är fortsatt stort på grund av förseningar under pandemin. Investeringsvolymerna påverkas också kraftigt av en högre kostnadsnivå på grund av ökad inflation de senaste åren. De lägre investeringsnivåerna under 2020–2022 orsakades av förseningar och förskjutningar av investeringsprojekt under coronapandemin och kriget i Ukraina.

Budgetavvikelsen beror dels på att investeringar i fastigheter blivit pausade på grund av förändrade befolkningsprognoser, projekt som har blivit tidsförskjutna och projekt som färdigställs till lägre kostnad än budgeterat. Dessutom har investeringsprojekt i kommunens exploateringsverksamhet blivit försenade eller framflyttade.

Självfinansieringsgrad

Nyckeltalet *självfinansieringsgrad*²⁶ mäter hur mycket av årets investeringar som är finansierade med medel tillförda internt från verksamheten. Ju större internfinansiering desto lägre är behovet att låna externt. Diagram 14 visar självfinansieringsgraden för kommunkoncernen och kommunen under den senaste femårsperioden.

²⁶ Självfinansieringsgrad visar i vilken utsträckning kommunen har kunnat finansiera årets investeringar med medel som har uppstått i internt i verksamheten. Självfinansieringsgraden beräknas enligt följande: (resultat + avskrivningar och nedskrivningar)/nettoinvesteringar.

Diagram 14. Självfinansieringsgrad i kommunkoncernen och kommunen

Kommunkoncernens självfinansieringsgrad uppgick per 31 december 2025 till 75 procent (59 procent). I genomsnitt för femårsperioden uppgår självfinansieringsgraden för kommunkoncernen (mätt per sista december) till 80 procent.

Kommunens självfinansieringsgrad uppgick per 31 december 2025 till 75 procent (40 procent). Kommunens resultat har ökat under år 2025 vilket bidrar till en förbättrad självfinansieringsgrad. I genomsnitt de senaste fem åren var Umeå kommuns självfinansieringsgrad 110 procent. Kommuner i Umeås storlek²⁷ hade i genomsnitt de senaste fem åren en självfinansieringsgrad på cirka 96 procent.

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelsens utveckling den senaste femårsperioden framgår av tabell 18. Under denna period har pensionsförpliktelsen ökat totalt med 454 mnkr (15 procent). Ökningen beror främst på att avsättningen har ökat med 550 mnkr (83 procent) samtidigt som ansvarsförbindelsen har minskat med 98 mnkr (5 procent).

Tabell 18. Totala pensionsförpliktelser i kommunen

Totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt (mnkr)	2025	2024	2023	2022	2021
Pensionsförpliktelser, avsättning	1 215	1 178	878	704	665
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse	2 076	2 136	2 091	2 069	2 174
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring	187	183	191	189	185
Summa	3 478	3 498	3 160	2 962	3 024

Prognosparametrarna för prisbasbelopp och inkomstbasbelopp har fastställts för nästkommande år. Prisbasbeloppet höjs med 0,7 procent vilket kommer att medföra en lägre ökning av pensionskostnader och uppräknig av pensionsskuld jämfört med tidigare år.

²⁷ Kommuner med 100 000–199 000 invånare. Källa: Kolada.

Bedömning av kommunkoncernens och kommunens resultatutveckling och ekonomisk ställning

Kommunkoncernens och kommunens resultatutveckling och ekonomiska ställning är fortsatt god. Pandemiåren har bidragit till att väsentligt stärka den finansiella ställningen i kommunkoncernen.

Resultatet i kommunen i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är för 2025 4,4 procent, vilket är lägre än genomsnittet under femårsperioden på fem procent. Det som krävs för att nå lagförarbetenas krav på god ekonomisk hushållning är att kommunen har en resultatnivå i storleksordning liknande snittet för den senaste femårsperioden och att överskottet inte genereras genom externa tillskott som tillfälliga statsbidrag. Under perioden har pandemiårens resultat varit på en ovanligt hög nivå, på grund av inställd verksamhet, tillfälliga riktade statsbidrag med mera. Ekonomin under pandemiåren innehåller därmed jämförelsestörande poster orsakade av pandemins effekter och speglar därför inte ekonomin för kommunens ordinarie verksamhet fullt ut.

Att ha en budget i balans över tid är enligt lagens intention en miniminivå. För att uppnå god ekonomisk hushållning ställs det krav på väsentligt högre resultatnivåer för att konsolidera kommunen och skapa finansiell stabilitet. Kravet ställs mot bakgrund av att kommuner ska ha en buffert för tillväxt, oförutsedda händelser och klara kommande pensionsutbetalningar för den pensionsförpliktelse som redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Som kommunens ekonomi ser ut per sista december 2025 finns förmåga att klara det.

När resultatet är positivt skapas bättre förutsättningar för en god finansiell stabilitet. De senaste årens goda resultat har gjort att kommunens egna kapital har ökat. Kommunen har amorterat på lån från externa kreditgivare med 939 mnkr under den första delen av femårsperioden (2021–2022) och lånat upp 1 031 mnkr under perioden 2023–2025. De amorteringar som gjordes under pandemiåren har bidragit till en stabil grund inför kommande år.

Under 2024 och 2025 har investeringstakten stabiliserats på en högre nivå från låga investeringsnivåer under pandemiåren. Resultatet för 2025 gör att självfinansieringsgraden återigen är på en stabil nivå.

För att även fortsatt bibehålla en god ekonomisk hushållning krävs fortsatt höga resultatnivåer för att långsiktigt kunna täcka kommunens finansiering av investeringar. Även i kommunfullmäktiges budgetbeslut för år 2026 är resultatmålet 2 procent.

Umeå kommun växer och har den senaste femårsperioden ökat med 4 276 invånare. Den förväntade tillväxten enligt aktuella befolkningsprognosen kommande år är lägre än de ökningarna som har skett på senare år. Lägre födelsetal kräver anpassningar primärt i förskoleverksamheten och på sikt även i grundskoleverksamheten. Samtidigt ökar den äldre befolkningen.

Efter att Sverige har varit i en lågkonjunktur de senaste åren är bedömningen för perioden 2026–2027 att Sverige är i en svag högkonjunktur. Utvecklingen för svensk ekonomi påverkas i hög grad av utvecklingen av inhemsk efterfrågan. Hushållens konsumtion förväntas bli den främsta

Förvaltningsberättelse

drivkraften, men den har blivit förskjuten då hushållen på grund av en osäker omvärld har hållit tillbaka konsumtionen.

Behovet av anpassningar och investeringar kopplade till demografiutveckling, osäkerhet i omvärlden och klimatpåverkan kommer fortsatt att kräva god ekonomi och ekonomisk planering så att det lagstadgade kravet på god ekonomisk hushållning alltjämt uppnås.

Balanskravsresultat

I avsnittet redovisas årets resultat efter balanskravsjusteringar, balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER) utifrån krav som LKBR ställer på redovisningen.

Balanskravsresultatet är årets resultat efter avdrag för realisationsvinster som har uppstått vid försäljning av anläggningstillgångar, justering för orealiserade vinster och förluster i värdepapper²⁸ och nyttjande/reservering till resultatutjämningsreserv. Kommunallagen föreskriver att om ett negativt balanskravsresultat uppstår för ett räkenskapsår ska underskottet återställas de kommande tre åren.

Umeå kommun redovisar ett positivt balanskravsresultat för 2025 och därmed nås kommunallagens balanskrav. Kommunen har inga negativa balanskravsresultat från tidigare år att återställa. Kommunens balanskravsresultat för 2025 med två jämförelseår redovisas nedan.

Tabell 19. Balanskravsutredning

mnkr	Utfall 2025	Utfall 2024	Utfall 2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	430	133	307
– Samtliga realisationsvinster	–7	–3	–11
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	–4	–4	–24
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	–	–	–
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	419	126	272
– Reservering av medel till resultatreserv ²⁹	–	–	–
– Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	–	–	–43
+ Användning av medel från resultatreserv	–	–	–
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	–	–	–
= Årets balanskravsresultat	419	126	229

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan tidigare år förfogar kommunen över en resultatutjämningsreserv (RUR) på 903 mnkr som efter kommunfullmäktiges beslut kan nyttjas under en lågkonjunktur utifrån det regelverk för RUR som kommunfullmäktige har beslutat. Från och med 2024 är reservering till RUR inte längre möjlig utifrån nya regler i kommunallagen. Medel som är reserverade i RUR till och med 2023 kommer att kunna nyttjas till och med 2033. Efter kommunfullmäktiges beslut kan medlen nyttjas under en lågkonjunktur utifrån de förutsättningar som finns i kommunfullmäktiges riktlinje för god ekonomisk hushållning (2024-12-16) där regelverket för RUR framgår.

²⁸ Avser värdeförändring av placeringar, Umeå kommuns pensionsstiftelse.

²⁹ Från 2024 finns möjlighet att reservera medel till resultatreserv (RER) förutsatt att kommunfullmäktige, innan avsättning görs, har beslutat om ett regelverk för det. Vid denna rapportens upprättande har kommunfullmäktige inte fattat beslut om ett regelverk för RER.

Förvaltningsberättelse

Tabell 20. Reserverade medel till RUR

mnkr	2025-12-31
2017	163
2019	116
2020	283
2021	251
2022	47
2023	43
Totalt reserverade medel till RUR	903

Resultatreserv (RER)

Från 2024 finns det möjlighet för kommuner att reservera medel till resultatreserv (RER) förutsatt att kommunfullmäktige, innan reservering görs, har beslutat om ett regelverk för det. Vid denna årsredovisnings upprättande har kommunfullmäktige inte fattat beslut om ett regelverk för RER.

Väsentliga personalförhållanden

I avsnittet redovisas sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges personalpolitiska mål, pågående arbete inom strategiska områden och väsentliga personalförhållanden med utgångspunkt i personalstatistik.

Personalpolitiska mål

De personalpolitiska målen är kommunövergripande mål som relaterar till väsentliga personalförhållanden. Kommunfullmäktige har fastställt tre personalpolitiska mål för 2025 som följs upp genom en sammanvägning av nämndernas rapportering av utveckling inom respektive mål (bilaga 3). Bedömningen baseras på om arbetet går enligt plan eller om mer arbete krävs. För samtliga mål bedöms arbetet gå enligt plan.

Tabell 21. Bedömning av arbete för att uppnå personalpolitiska mål från kommunfullmäktige

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Övergripande bedömning och motivering

Flertalet nämnder bedömer att arbetet med attraktivitet och kompetensförsörjning har gått enligt plan. Beroende på nämndernas olika uppdrag och storlek är det stor variation. För vissa nämnder handlar det om att attrahera och rekrytera flera hundra nya medarbetare medan andra nämnder har att besätta ett fåtal nyckelbefattningar.

Majoriteten av nämnderna bedömer att arbetet med ledarskap går enligt plan. Andelen chefer som har max 30 medarbetare har ökat från 82 procent 2024 till 86 procent 2025 och den största ökningen gäller kvinnliga chefer. Medelvärde för kommunen ligger på 20 medarbetare per chef och samtliga nämnder ligger totalt under riktvärdet på max 30 medarbetare per chef.

Arbetet med friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden fortgår och merparten av nämnderna anger att arbetet går enligt plan. Fyra av nämnderna framhåller att mer arbete krävs, främst relaterat till att sjukfrånvaron ligger på en för hög nivå. Sjukfrånvaron på kommunnivå är något lägre än 2024, med fortsatt stor skillnad mellan kvinnor och män även om differensen minskat under senare år.

Den årliga medarbetarenkäten visar både utmanande och främjande aspekter i arbetsmiljön och det hanterar verksamheterna i sina handlingsplaner. På övergripande nivå visar resultaten bland annat att de flesta trivs och att kunskaper och färdigheter tas tillvara. Det är hög skattning på området lika rättigheter och möjligheter och området återhämtning har förbättrats.

Förvaltningsberättelse

Fortsatta insatser för att skapa bättre förutsättningar i allmänhet och i kvinnodominerade verksamheter i synnerhet krävs för att kunna åstadkomma önskvärd utveckling.

Tabell 22. Resultatmätt – målvärde och utfall år 2025 jämfört med 2024 och 2023

Resultatmätt	Mål 2025	Utfall 2025			Utfall 2024			Utfall 2023		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaroprocent	6,5	7,8	4,8	6,9	8,0	5,0	7,1	8,1	4,9	7,1
Andel långtidsfriska	60	59	68	61	58	67	61	58	70	61
Andel heltidsanställda	92	92	94	93	92	92	92	91	92	92
Andel skyddsombud som genomgått introduktion	90	67	66	67	68	64	67	78	75	77
Andel chefer med max 30 medarbetare	85	86	87	86	81	85	82	83	84	84
Medarbetarenkäten, totalt medelvärde	4,8	5,0	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Arbete och utveckling inom de personalpolitiska målområdena beskrivs i följande avsnitt.

Kompetensförsörjning i kommunen

Enligt Umeå kommuns kompetensförsörjningsprognos för perioden 2025–2035 kommer det att finnas ett beräknat rekryteringsbehov på 10 600 tillsvidareanställda³⁰ fram till 2035. Det grundar sig dels i att behovet av tillsvidareanställda beräknas öka med 1096 personer fram till 2035 (från 10 386 till 11 482) och dels i att närmare 9 500 beräknas sluta på grund av pension och övriga avgångar.

Samtidigt som behoven ökar är arbetslösheten nu är låg. Med det i åtanke behöver ytterligare insatser göras för att behålla befintliga medarbetare. En annan aspekt som lyfts fram i de personalpolitiska målen är ökad mångfald, vilket är en av flera framgångsrika strategier för en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen.

Under 2025 har en kommungemensam kompetensförsörjningsplan utarbetats med utgångspunkt i en sammanvägd analys. Planen återfinns som bilaga till personalnämndens verksamhetsplan. Respektive nämnd har gjort motsvarande plan, även den som bilaga till sin verksamhetsplan.

Ett stort antal rekryteringar har genomförts under året. Totalt annonserades 2 565 lediga tjänster ut, exklusive extrajobb, arvoderade uppdrag och prova-på-dagar, men inklusive sommarvikariat. Sammanlagt anställdes 1 984 personer, en viss ökning jämfört med föregående år.

Inom ramen för det treåriga projektet Samba med finansiering via Europeiska socialfonden har ett antal prototyper utvecklats. Det har handlat dels om att skapa bättre förutsättningar för intern rörlighet vid behov av omplacering inom rehabiliteringsprocessen dels om nya former för praktik.

³⁰ Prognosen baserar sig på förväntade pensionsavgångar, övriga avgångar och volymförändringar.

Förvaltningsberättelse

Syftet med dessa prototyper och med projektet som helhet är att utveckla modeller för att behålla arbetskraft.

Under 2025 har övergripande riktlinjer för rekrytering med tillhörande vägledning implementerats. Dokumenten beskriver förhållningssätt, ställningstaganden och viljeinriktning vid rekrytering.

Kommunstyrelsen beslutade i december, i väntan på kommande lagstiftning, att införa registerkontroller inför anställning av personer som i arbetet ska göra hembesök eller befinna sig hemma hos äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning. Beslutet gäller från 1 januari 2026.

Avtal för nuvarande rekryteringssystem går ut under 2026 och en ny upphandling har påbörjats. Kommunerna i Umeåregionen och två av de kommunala bolagen deltar. Nytt avtal ska vara på plats 1 januari 2027.

En sammanhållen och enhetlig lönepolitik som upplevs förutsägbar och transparent är en viktig komponent för att en arbetsgivare ska framstå som attraktiv och därmed ha förutsättningar att klara kompetensförsörjningen. Lönepolicy och riktlinjen för lönestrategiskt arbete och arbetsvärdering som blev klar i början av året kopplades till processerna med löneutrymme och löneöversyn för att utgöra en långsiktig strategi för hållbar lönebildning i kommunen.

Kompetensförsörjning i kommunens bolag

Flera av de kommunala bolagen beskriver nuvarande och kommande svårigheter med kompetensförsörjning. Verksamheterna är beroende av personal med specialistkunskap och konkurrensen kan vara hård. Bolagen ser en fortsatt risk för resurs- och kompetensbrist i konkurrens med andra om personal med specialistkunskap.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i kommunen

Umeå kommuns arbete med friska och inkluderande arbetsplatser har fortsatt. Centrala delar i den processen är medarbetarenkäten, att ta fram mål för organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA-mål) och årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Tillvägagångssättet inkluderar undersökning, analys, åtgärder och uppföljning av resultat i det systematiska arbetsmiljöarbetet och lika rättigheter och möjligheter för att förhindra diskriminering.

Inom ramen för den gemensamma processen har dialog och åtgärder genomförts på enskilda arbetsplatser och på varje förvaltnings organisationsnivå upp till nämnd. Alla förvaltningar har gjort prioriteringar och en handlingsplan för kommande arbete med arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter. Prioriterade områden på övergripande nivå enligt 2025 års uppföljning är;

- tydliggörande av kommunens skyddsorganisation samt

Förvaltningsberättelse

- översyn av roller och ansvar, kopplade till fördelning av arbetsmiljöuppgifter.

Under året har ett utvecklingsarbete genomförts för att öka kunskap om rapportering av arbetsmiljöbrister, tillbud och skador. En film och stödmaterial har tagits fram i samarbete med förvaltningarnas HR, huvudskyddsombuden och stadsledningskontoret.

Implementering av ett systemstöd för att kvalitetssäkra dokumentation och det systematiska arbetsmiljöarbetet har slutförts utifrån respektive verksamhets egna förutsättningar och behov.

Under hösten utsattes kommunens leverantör av systemstöd inom arbetsmiljöområdet för en cyberattack. Som ett resultat av det har en kontinuitetsplan tagits fram för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Den kan aktiveras i händelse av framtida systemstörningar och informationssäkerhetsarbetet har stärkts.

Ledarskap

Arbetslivet förändras snabbt med nya krav på ledarskapet. För att ge möjlighet till kunskapspåfyllnad, kollegialt erfarenhetsutbyte och för att skapa forum för reflektion har ett flertal utbildningar genomförts för kommunens chefer. Utbildningarna har bland annat fokuserat på förändringsledning, samtalsmetodik och utbildning för erfarna chefer respektive chefer som leder chefer. Ett antal frukostseminarier har också genomförts med olika teman, till exempel konflikthantering, feedback, bromsande reaktioner vid förändring och psykologiskt kapital.

Målgruppen unga chefer har haft möjlighet att delta i ett kommungemensamt kollegialt nätverk där olika ämnesområden har behandlats för att stärka cheferna i sina uppdrag.

Ett kommunövergripande traineeprogram för blivande chefer är genomfört med 19 deltagare.

Under året har 67 chefer anställts, sommarvikarier är inte inräknade. Inom tre månader efter anställning har de kallats till den obligatoriska chefsutbildningen som 51 chefer påbörjade under året.

Utifrån det personalpolitiska målet om max 30 medarbetare per chef så visar den årliga uppföljningen en positiv tendens med ett genomsnitt på 20 medarbetare per chef. Sett till hela kommunen har 71 chefer (14 procent) ansvar för fler än 30 medarbetare. Det är en avsevärd minskning jämfört med föregående år då 88 chefer (18 procent) hade fler än 30 medarbetare.

Sjukfrånvaro i kommunen

Tabell 23. Sjukfrånvaro i kommunen³¹

Sjukfrånvaro (procent)	2025	2024	2023	2022	2021
Totalt	6,9	7,1	7,1	7,8	7,1
varav frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer (långtidssjukfrånvaro)	63	62	63	57	60
Kvinnor	7,8	8,0	8,1	8,7	8,2
Män	4,8	5,0	4,9	5,8	4,7
29 år eller yngre	6,9	7,1	7,2	7,7	6,9
30–49 år	6,7	6,8	6,7	7,4	6,8
50 år eller äldre	7,3	7,3	7,6	8,4	7,6

En viss minskning i sjukfrånvaron för både kvinnor som män kan noteras mellan 2024 och 2025. Det totala antalet sjukfrånvarotimmar 2025 motsvarar trots nedgången 821 årsarbetare.

Under femårsperioden har sjukfrånvaron för kvinnor minskat medan männens sjukfrånvaro har ökat. Differensen har gått från 3,5 till 3,0 procentenheter, men kvinnors sjukfrånvaro ligger trots det tydligt över medelvärdet för kommunens sjukfrånvaro.

Sedan 2020 har Umeå kommun haft lägre sjukfrånvaro än den genomsnittliga kommunen. I jämförelse med andra kommuner är Umeå kommuns totala sjukfrånvaro en relativt stor andel långtidssjukfrånvaro, 60 dagar eller mer. För 2024 var andelen 62,3 procent i Umeå kommun och 44,3 procent i medelkommunen. Det tydliggör behovet av att mer kraftfullt arbeta med arbetsplatsens friskfaktorer och tidigt fånga upp individer som har risk för ohälsa eller är på väg in i en sjukskrivning. Sjukskrivning innebär, förutom konsekvenser för den enskilde, ökad belastning på verksamheten med bland annat ökade kostnader, bristande kontinuitet och mer tid som behöver ägnas åt att skaffa vikarier och annan administration. Sjukfrånvaron förvärrar därmed ett redan ansträngt kompetensförsörjningsläge i många verksamheter.

Åldersgrupperna under 20 år, 50–54 år och 55–59 år har haft den mest gynnsamma utvecklingen av sjukfrånvaro under de fem senaste åren med en nedgång på omkring en procentenhet. Den största ökningen återfinns bland de äldsta medarbetarna, 60–64 år och 65 år eller äldre. Ökningen för dessa grupper ligger mellan 1,6 och 1,9 procentenheter under den senaste femårsperioden.

För att successivt kunna reducera sjukfrånvaron är det viktigt att fortsätta utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet, verka för alla medarbetares lika rättigheter och möjligheter och i övrigt prioritera förhållanden som påverkar hälsa och välbefinnande i positiv riktning.

³¹ Sjukfrånvaron för varje grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid. Uppgifter lämnas inte om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Tabell 24. Sjukfrånvaro per nämnd³²

Sjukdagar per årsarbetare/nämnd	2025			2024	2023	2022	2021
	kvinnor	män	totalt	totalt	totalt	totalt	totalt
Brand- och räddningsnämnden	9	4	5	7	6	12	8
Byggnadsnämnden	14	9	12	13	11	11	9
Fritidsnämnden	10	15	13	13	13	15	16
För- och grundskolenämnden	18	10	17	18	18	19	18
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	12	7	10	10	9	10	7
Individ- och familjenämnden	21	15	19	18	18	21	19
Kommunstyrelsen	9	6	8	9	9	9	8
Kulturnämnden	13	11	12	11	15	17	10
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	19	13	17	12	11	13	5
Tekniska nämnden	19	11	15	16	16	18	16
Valnämnden*	-	-	-	-	-	-	-
Äldrenämnden	22	14	19	19	19	21	20
Överförmyndarnämnden	13	3	12	7	10	9	10
Umeå kommun totalt	18	11	16	17	17	18	17

*Redovisas inte på grund av litet antal anställda inom nämndens verksamhet.

Generellt sett syns små förändringar i antal sjukdagar per årsarbetare. Två nämnder, miljö- och hälsoskyddsnämnden och överförmyndarnämnden, redovisar en större variation i form av en tydlig ökning i antal sjukdagar mellan 2024 och 2025. Övergripande har kvinnor fler sjukdagar per årsarbetare än män med undantag av fritidsnämnden och valnämnden. Nämnder med stor andel anställda i kontaktyrken har ett högre genomsnitt och i dessa yrken finns också fler kvinnor än män.

Personalstatistik

Antal anställda

Kommunkoncernen hade vid årets slut 13 407 anställda (13 517 anställda), en minskning jämfört med föregående år med 110 personer.

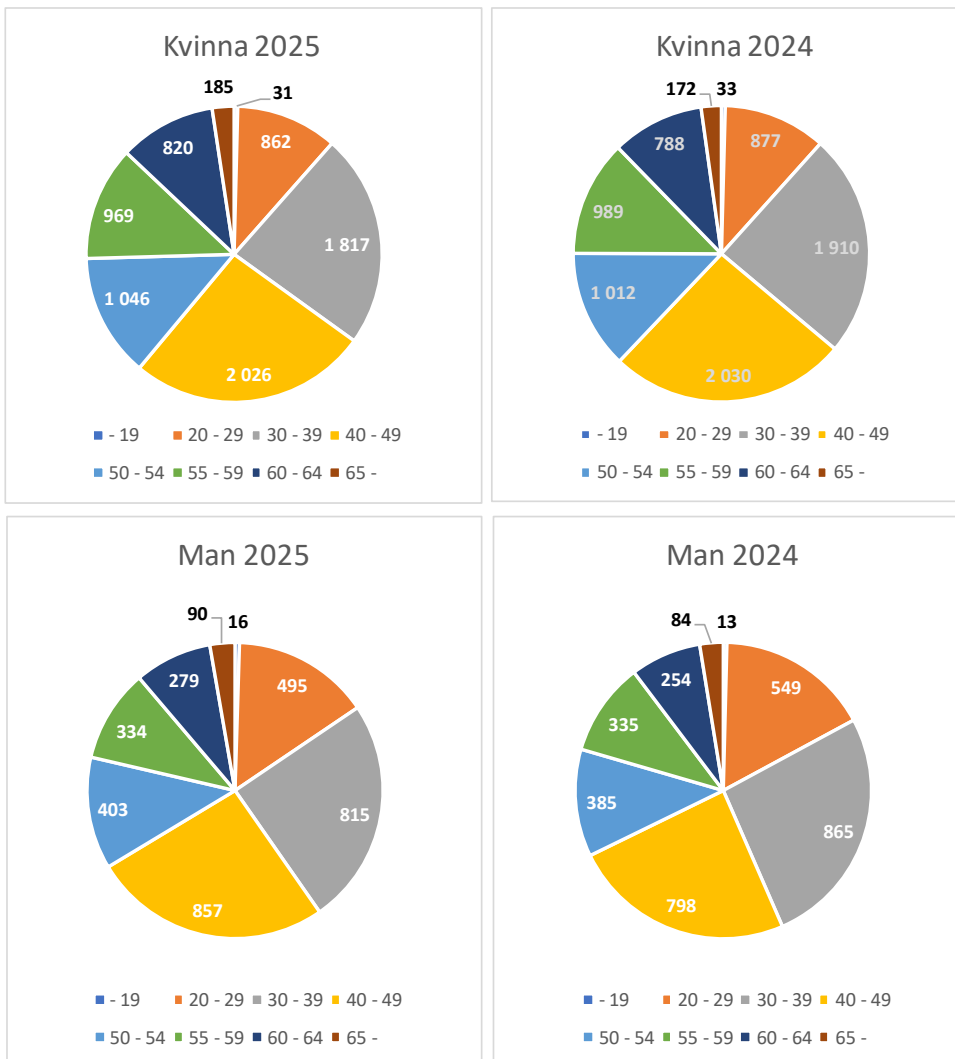
Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens personalstruktur jämfört med 2024. Umeå kommun hade vid årsskiftet 12 158 (12 285) anställda³³, varav 10 396 (10 410) tillsvidareanställda. Könsfördelningen bland tillsvidareanställda var 70 procent (71 procent) kvinnor och 30 procent (29 procent) män.

Antalet anställda minskade under 2024 och fortsatte minska något under 2025. Den totala procentuella minskningen 2025 är 1,0 procent jämfört med 2,5 procent under 2024 och det är framför allt antalet visstidsanställda som minskat. Minskningen härleds främst till för- och grundskolenämnden där minskade barnkullar har lett till anpassning av verksamheten.

³² Sjukdagar per årsarbetare har avrundats till närmast antal hela dagar.

³³ Unika personer som någon gång under året har arbetat heltid, visstid eller varit timavlönade i kommunen.

Diagram 15. Åldersfördelning anställda 2025 respektive 2024 (kommunen)

Åldersstrukturen är relativt lika mellan kvinnliga och manliga anställda. Det är något högre andel män i de yngre åldersgrupperna och högre andel kvinnor som är 55 och äldre. Tre av åldersgrupperna minskade i antal anställda jämfört med föregående år. Tydligast var det för medarbetare 30–39 år, därefter 20–29 följt av 55–59-åringarna. Den största procentuella minskningen, drygt 5 procent, är bland anställda 20–39 år. Ökning kan framför allt noteras i åldersgrupperna 40–54 och 60–64 med störst procentuell ökning (5–7 procent) för dem som är 60 år eller äldre.

Vid årsskiftet var antalet chefer i kommunen 513 (495). Ökningen kan bland annat förklaras av volymökning i vissa verksamheter och ett resultat av det långsiktiga arbetet att nå kommunfullmäktiges mål om antal medarbetare per chef. Av kommunens chefer är 71 procent (72 procent) kvinnor. Det innebär att könsfördelningen för chefer i stort sett motsvarar könsfördelningen bland kommunens medarbetare. I december 2025 var 75 procent av förvaltningscheferna kvinnor. Det betyder att kvinnors andel i kommunens högsta ledning var något högre än andelen kvinnor bland medarbetare.

Förvaltningsberättelse

Fyra av sexton verkställande direktörer i de kommunala bolagen är kvinnor per 31 december 2025.

I december 2025 hade 2,7 procent (3,0 procent) av kommunens chefer och ledare utomnordisk bakgrund. Vid samma tidpunkt hade 19,4 procent (19,2 procent) av medarbetarna utomnordisk bakgrund.

Medelantal anställda och arbetad tid

Ett annat sätt att beskriva personal är att utgå från arbetad tid och räkna om arbetade timmar till hur många heltider de skulle utgöra under ett år. Det benämns nedan som medelantal anställda och blir mer rättvisande utifrån volym och närvaro eftersom det inte påverkas av om verksamheten har haft många timavlönade eller visstidsanställda som har jobbat kortare perioder.

Tabell 25. Medelantal anställda och arbetad tid i kommunkoncernen och kommunen

	Kommunkoncernen		Kommunen		Förändring i kommunen			
	2025	2024 ³⁴	2025	2024	2025	2024	2025	2024
Medelantal ³⁵	11 181	11 194	9 932	9 962	-30	-0,3 %	52	0,5 %
varav kvinnor	7 246	7 263	6 801	6 823	-22	-0,3 %	51	0,7 %
varav män	3 935	3 931	3 131	3 139	-8	-0,3 %	1	0,0 %
Arbetad tid, timmar ³⁶	-	-	16 885 006	16 935 211	-50 205	-0,3 %	88 650	0,5 %

I kommunkoncernen har medelantalet anställda minskat med 13 stycken jämfört med föregående år. För kommunen har medelantalet minskat med 30 stycken (-0,3 procent) 2025, vilket indikerar en avstannande ökning jämfört med tidigare år. Medelantalet fördelar sig i likhet med föregående år på 68 procent kvinnor och 32 procent män.

När det gäller förändring i arbetad tid är variationen stor mellan nämnderna. Inom brand- och räddningsnämnden, tekniska nämnden och kommunstyrelsen finns de största procentuella ökningarna i arbetad tid. För brand- och räddningsnämnden beror det på en omorganisering för att kunna bemanna Umeåregionens andra heltidsbemannade brandstation. Inom kommunstyrelsens verksamheter har det skett mindre förstärkningar inom HR, Upphandling, Strategisk utveckling och Säkerhet. Tekniska nämndens verksamheter har tagit över en del arbetsuppgifter i egen regi som tidigare har legat på entreprenörer, andra verksamheter eller bolag. Tekniska nämnden har fått nya uppdrag vad gäller bland annat civil beredskap, grön omställning, digitalisering och förstärkningar i en stad som växer.

Ökningen inom individ- och familjenämnden är mindre procentuellt men bidrar mer till helheten eftersom det rör sig om en ökning av 23 årsarbetare. Det beror på bemanning av nya boenden,

³⁴ Fördelningen mellan medelantal män och kvinnor i kommunkoncernen har uppdaterats för 2024.

³⁵ Medelantal anställda: Arbetad tid dividerat med 1 700 timmar (genomsnittlig arbetad tid för en person i kommunal sektor under ett år enligt SKR:s schablon).

³⁶ Arbetad tid i kommunen: Arbetstid enligt sysselsättningsgrad inklusive mer- och övertid, reducerat med all frånvaro. Arbetad tid anges inte för kommunkoncernen.

Förvaltningsberättelse

ökade behov hos vissa brukare och stärkt arbete med tidiga insatser och förebyggande arbete enligt ny socialtjänstlag.

Arbetad tid inom valnämnden har minskat med mer än 60 procent jämfört med föregående år vilket har sin naturliga förklaring i att 2024 var ett valår. Byggnadsnämnden är den nämnd där arbetad tid minskar mest och det beror på anpassning av verksamheten utifrån färre inkomna ärenden om bygglov och att ett nytt verksamhetssystem har införts. Förändring i de stora nämnderna för- och grundskolenämnden och äldrenämnden ger mest utslag för kommunen som helhet med en minskning på totalt 124 årsarbetare. Inom för- och grundskolenämndens verksamhet, där den största minskningen finns, beror det på minskade barnkullar som har lett till anpassning av verksamheten. Inom äldrenämnden förklaras det främst med att det är färre platser inom vård- och omsorgsboenden som varit i drift jämfört med föregående år.

Tabell 26. Medelantal anställda³⁷ och arbetad tid per nämnd (kommunen)

Nämnd	2025		2024		Förändring		
	Medel- antal anställda	Arbetad tid (timmar)	Medel- antal anställda	Arbetad tid (timmar)	Medel- antal anställda	Arbetad tid (timmar)	Arbetad tid (%)
Brand- och räddningsnämnden	89	151 798	83	140 363	7	11 434	7,5
Byggnadsnämnden	96	162 479	99	168 202	-3	-5 723	-3,5
Fritidsnämnden	166	281 766	167	284 301	-1	-2 535	-0,9
För- och grundskolenämnden	3 391	5 765 216	3 471	5 900 611	-80	-135 395	-2,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	915	1 556 230	901	1 531 515	15	24 715	1,6
Individ- och familjenämnden	1 758	2 988 785	1 735	2 949 340	23	39 444	1,3
Kommunstyrelsen	275	466 819	265	450 053	10	16 766	3,6
Kulturnämnden	198	337 396	198	337 119	0	277	0,1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	68	114 994	67	113 073	1	1 921	1,7
Tekniska nämnden	1 027	1 745 153	981	1 667 630	46	77 523	4,4
Valnämnden	4	6 756	7	11 077	-3	-4 321	-64,0
Äldrenämnden	1 923	3 269 768	1 967	3 344 291	-44	-74 523	-2,3
Överförmyndarnämnden	22	37 847	22	37 636	0	212	0,6
Summa	9 932	16 885 006	9 962	16 935 211	-30	-50 205	-0,3

³⁷ Medeltal anställda och arbetad tid definieras i noter ovan. Förväxla inte medelantal anställda med unikt antal anställda personer.

Förväntad utveckling

Här redovisas förhållanden som är kända om framtiden och förväntningar som berör kommunkoncernen och kommunen, direkt eller indirekt.

Låga födelsetal under de senaste åren får påverkan på drift- och investeringsplanering kommande år för utbildningsverksamheten. Övriga demografiska förändringar i kommunen påverkas främst av att gruppen äldre än 80 år ökar kraftigt, det påverkar äldreomsorgsverksamhetens planering av investeringar och kompetensförsörjning.

Den stora utmaningen är hur kommunkoncernen på kort och lång sikt kan lösa kompetensförsörjning i samtliga verksamheter. Kommunfullmäktige gav inför 2024 kommunstyrelsen och samtliga nämnder i uppdrag att öka omställning för att möta framtida kompetensbrist. Det arbetet fortsätter också kommande år.

Efter att Sverige har varit i en lågkonjunktur de senaste åren är bedömningen för perioden 2026–2027 att Sverige är i en svag högkonjunktur. Utvecklingen för svensk ekonomi påverkas i hög grad av utvecklingen av inhemsk efterfrågan. Hushållens konsumtion förväntas bli den främsta drivkraften, men den har blivit förskjuten då hushållen på grund av en osäker omvärld har hållit tillbaka konsumtionen. Stigande reallöner, lägre bolåneräntor och en finanspolitik som stärker hushållens köpkraft talar för ökad optimism och konsumtion under 2026 och 2027. Osäkerheten hanteras genom att kommunen har ett högre resultatkrav och genom att SKR:s prognoser följs löpande.

En ny socialtjänstlag trädde i kraft 1 juli 2025. Förberedelser inför det har genomförts under 2024–2025, bland annat har en läges- och behovsanalys tagits fram. Umeå kommun har jobbat i samma riktning som lagen under flera år, men anpassningar kommer att behöva göras även i fortsättningen.

Inom de närmaste åren finns ett fortsatt stort behov av större ombyggnads- och underhållsinsatser i några av de bostadsområden som byggdes 1965–1975. Efterfrågan på hyresrätter bedöms vara fortsatt stark och framför allt öka i gruppen äldre kommande år. Hållbarhetsarbetet genomförs genom att bedriva verksamheten på ett ansvarsfullt sätt och skapa lösningar ur ekonomiska, ekologiska och sociala perspektiv.

Energibranschen står inför en behovsdriven omställning när det gäller klimatomställning, digitalisering, elektrifiering och robusthet. Elektrifiering är en grundläggande möjliggörare för att kunna möta uppsatta tillväxt- och klimatmål. Elnätet är en central förutsättning för ökad elektrifiering. Därför genomförs ett omfattande arbete för att bygga om och förstärka regionnätet.

Projektet Hållbar vattenförsörjning för en ny vattentäkt fortsätter.

Förvaltningsberättelse

Utökade lagkrav för utsläpp i vatten, som träder i kraft 2030, påverkar investeringsbehovet när det gäller vattenrening.

Från 1 januari 2027 införs fastighetsnära insamling av förpackningar för alla fastighetsägare.

Ytterligare en brandstation byggs och stationen beräknas tas i bruk i slutet av 2027.

Stora hamninvesteringar ska genomföras 2026–2030 enligt beslut i kommunfullmäktige.

I den nationella transportplanen för 2018–2029 anslag regeringen pengar till Trafikverket för att bygga Norrbotniabanan, sträckan mellan Umeå och Skellefteå. Efter förseningar fortsätter Norrbotniabanan att byggas längs den första etappen mellan Umeå och Dåva deponianläggning. Sträckan Umeå–Dåva beräknas vara klar 2026.

Resultaträkning

Resultaträkning

mnkr	Not	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun			
		2025	2024	2025	2024	Budget 2025	Budget-avvikelse 2025
Verksamhetens intäkter	6	5 623	5 657	2 019	2 061	1 686	332
Verksamhetens kostnader	7	-12 954	-13 032	-10 519	-10 502	-10 417	-102
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-1 390	-1 268	-708	-645	-705	-3
Verksamhetens nettokostnader		-8 721	-8 643	-9 208	-9 086	-9 436	228
Skatteintäkter	9	8 288	7 886	8 288	7 886	8 303	-15
Generella statsbidrag och utjämnning	10	1 448	1 491	1 448	1 491	1 483	-35
Verksamhetens resultat		1 015	734	528	291	350	177
Finansiella intäkter	11	37	45	238	249	284	-46
Finansiella kostnader	12	-344	-474	-336	-407	-439	103
Resultat efter finansiella poster		708	304	430	133	196	234
Extraordinära poster		0	0	0	0	0	0
Årets resultat		708	304	430	133	196	234

Balansräkning

mnkr	Not	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
		2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Programvaror och licenser	13	36	33	1	2
Goodwill	14	0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader, anläggningar	15	19 585	18 772	9 991	9 459
Pågående anläggningar	16	3 221	3 080	1 717	1 618
Maskiner och inventarier	17	5 757	5 446	613	554
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	18	353	287	401	378
Långfristiga fordringar	19	202	210	8 737	8 535
Summa anläggningstillgångar		29 153	27 828	21 459	20 546
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager, exploateringsfastigheter	20	234	228	54	56
Kortfristiga fordringar	21	1 560	1 555	916	883
Kortfristiga placeringar	22	194	198	138	134
Kassa och bank	23	180	217	1	2
Summa omsättningstillgångar		2 168	2 199	1 109	1 074
SUMMA TILLGÅNGAR		31 322	30 027	22 568	21 621
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	24				
Eget kapital vid årets början		11 892	11 498	6 188	6 057
varav resultatreserv		0	0	0	0
varav resultatutjämningsreserv		903	903	903	903
Årets resultat		708	304	430	133
Eget kapital vid årets slut		12 573	11 892	6 611	6 188
varav resultatreserv		0	0	0	0
varav resultatutjämningsreserv		903	903	903	903
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelse	25	1 215	1 178	1 215	1 178
Andra avsättningar	26	1 037	985	126	126
Summa avsättningar		2 251	2 163	1 340	1 304
Skulder					
Långfristiga skulder	27	13 465	13 177	12 553	12 221
Skuld investeringsbidrag	28	126	100	126	100
Kortfristiga skulder	29	2 907	2 695	1 938	1 809
Summa skulder		16 498	15 972	14 617	14 129
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		31 322	30 027	22 568	21 621
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
1. Pantar och därmed jämförliga säkerheter	30	103	105	1 269	1 267
2. Ansvarförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	31	2 076	2 136	2 076	2 136
b) Övriga ansvarförbindelser	32	73	10	73	10

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys

mnkr	Not	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
		2025	2024	2025	2024
Resultat efter finansiella poster		708	304	430	133
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
Avskrivningar och nedskrivningar, materiella och immateriella anläggningstillgångar		1 390	1 268	708	645
Bolagsskatt		68	70	0	0
Realisationsvinster/-förluster, materiella och immateriella anläggningstillgångar		4	7	4	4
Förändring av avsättningar		89	479	36	426
Övriga inte likviditetspåverkande poster	33	-29	-94	77	-421
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		2 230	2 034	1 255	788
Förändring av rörelsekapital					
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		-6	-5	1	16
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar		-17	253	-37	233
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder		212	-276	129	-116
Kassaflöde från förändringar av rörelsekapital		189	-28	94	133
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 419	2 006	1 349	921
Investeringsverksamheten					
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-66	-16	-23	-15
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-2 780	-2 684	-1 493	-1 536
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-14	-8	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		82	194	9	3
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 778	-2 515	-1 507	-1 548
Finansieringsverksamheten					
Förändring av långfristiga fordringar		8	-80	-202	-223
Förändring av långfristiga skulder		288	629	332	838
Investeringsbidrag kommunen		26	15	26	14
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		323	564	157	629
Ökning (+)/minskning (-) av likvida medel		-37	55	-1	2
Likvida medel vid årets början		217	162	2	0
Likvida medel vid årets slut		180	217	1	2

Noter

Not 1. Tillämpade redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer.

Kommunens bolag redovisar i enlighet med årsredovisningslagen och K3 (Bokföringsnämndens allmänna råd, BFNAR 2012:1). Bolaget Väven i Umeå AB redovisar enligt internationell redovisningsstandard, IFRS. Vid avvikelser mellan regelverken för kommunkoncernen kontra bolagen finns, görs omräkning till LKBR i den sammanställda redovisningen, förutom vad gäller pensioner. Det delägda bolaget Väven i Umeå AB redovisas i den sammanställda redovisningen utifrån principer som beskrivs under rubriken Sammanställd redovisning nedan.

Tillämpade redovisningsprinciper i årsredovisningen överensstämmer med dem som tillämpades när årsredovisning för 2024 upprättades.

Värderings- och omräkningsprinciper

I kommunens bokslut har grundläggande principer som LKBR reglerar tillämpats.

Värdering av tillgångar, avsättningar och skulder baseras på försiktighetsprincipen. Den innebär att tillgångar inte övervärderas och skulder inte undervärderas så att redovisningen tas fram med rimlig försiktighet och ger en försiktig bild av kommunkoncernens resultat och ställning.

Avsättningar värderas så att de motsvarar den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen.

Tillgångar och skulder har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde om inget annat anges.

Poster i utländsk valuta har omräknats till svenska kronor enligt den växelkurs som gäller på balansdagen.

Klassificering

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav tas upp som anläggningstillgångar. Andra tillgångar tas upp som omsättningstillgångar.

Skulder klassificeras som kortfristiga om de har en förfallotid inom ett år från balansdagen. Övriga skulder klassificeras som långfristiga.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster kommer av händelser eller transaktioner som förekommer sällan och är viktiga att informera om vid jämförelse med andra redovisningsperioder. Upplysning om resultateffekten av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande lämnas i enlighet med RKR R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster i separat not till berörda resultatposter i resultaträkningen. Redovisning av jämförelsestörande poster görs för belopp på 30 mnkr eller mer.

Leasing

Från och med årsredovisningen för 2023 redovisar kommunen i enlighet med RKR:s rekommendation R5 Leasing för samtliga leasingavtal som avser fast och lös egendom. I årsredovisningen för 2022 redovisade kommunen i enlighet med RKR:s rekommendation R5 Leasing för samtliga identifierade leasingavtal (hyresavtal)³⁸ som avser lös egendom och för de största hyresavtalen kopplade till fast egendom. I tidigare rapporter före 2022 avvek kommunen från RKR R5 Leasing och klassificerade samtliga leasingavtal som operationella leasingavtal och leasingavgifterna fördelades linjärt över leasingperioden.

Redovisning av leasade tillgångar enligt RKR R5 görs på olika sätt beroende på om avtalet om finansiering av tillgången har klassificerats som ett finansiellt eller ett operationellt leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal jämförelses med ett köp medan ett operationellt är en hyra under en specificerad period. Redovisning av finansiella leasingavtal innebär att en leasingtillgång och en leasingsskuld redovisas i balansräkningen.

Vid klassificering av hyresavtal som avser hyra av fast egendom (lokaler) som finansiell leasing har följande principer tillämpats:

- Bedömningen är att kontraktet kommer att förlängas mer än tio år framåt.
- Lokalen eller fastigheten är en specialfastighet, vilket gör att det finns svårigheter att hyra ut till annan hyresgäst utan större ombyggnationer, alternativt att bara kommunen kan hyra.

³⁸Ett leasingavtal är ett avtal enligt vilket en leasegivare enligt avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar. Leasingavtal kallas ibland hyresavtal, särskilt när det gäller leasing (hyra) av fastighet. Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal där ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Avtalet klassificeras som antingen finansiellt eller operationellt beroende på hur avtalet är utformat när det gäller ekonomiska risker och fördelar. Bedömning av om ett leasingavtal ska betraktas som finansiellt eller operationellt utgår från avtalets ekonomiska innebörd. Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal om det innebär att framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägande av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Leasingavtal som inte klassificeras som ett finansiellt leasingavtal är ett operationellt leasingavtal.

- Hyresbelopp (årshyra per lokal/fastighet) överstiger 1 mnkr.

Bidrag till infrastruktur

Med bidrag till infrastruktur menas bidrag som kommunen lämnar med stöd av lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter 2 kap. 1–2 §§ till finansiering av en investering i infrastruktur då bidragsmottagaren kommer att äga och förvalta den uppkomna tillgången.

När kommunen har beslutat om och undertecknat medfinansierings-/genomförandeavtal uppstår den legala förpliktelsen³⁹ och den ekonomiska händelsen ska bokföras. Ingångna medfinansieringsavtal redovisas som avsättning⁴⁰ och avser bidrag till Trafikverket för infrastruktur (se not till avsättningar i balansräkningen).

Beslutar kommunen om en avsiktsförklaring för sam- och medfinansiering (görs innan beslut om medfinansierings-/genomförandeavtal) är det en ansvarsförbindelse. Ingången avsiktsförklaring redovisas bland ansvarsförbindelser när beslut har fattats.

Intäkter

Intäkter som hör till räkenskapsåret tas med i bokslutet, oavsett tidpunkt för betalningen. Intäkter tas upp först när samtliga intäktskriterier enligt RKR R2 är uppfyllda:

- Inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen.
- De eventuella utgifter som har uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Villkoren för den ekonomiska uppgörelsen har i allt väsentligt fullgjorts.

En intäkt redovisas till det värde kommunen har erhållit eller kommer att erhålla.

EU-bidrag och riktade statsbidrag redovisas enligt det aktuella bidragets villkor och restriktioner.

Skatteintäkter redovisas i kommunen det år som de skattskyldigas inkomst tas upp till beskattning. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkterna baseras på SKR:s decemberprognos.

Umeå kommun har inte tagit ut några gatukostnadsersättningar under 2020–2025, vilket gör att några gatukostnadsersättningar inte har redovisats.

³⁹ En legal förpliktelse uppkommer till följd av ett avtal/ett kontrakt (genom dess uttryckliga eller underförstådda villkor), lag eller annan laglig grund.

⁴⁰ En avsättning är en legal förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst, men oviss till belopp eller till den tidpunkt då den ska infrias (6 kap. 8 § LKBR).

Klassificering statsbidrag

Statsbidrag redovisas i enlighet med RKR:s förtydliganden. 2025-12-31 redovisas följande generella statsbidrag i likhet med tidigare år:

- utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden.

Kommunen har för 2025 erhållit statsbidraget *Inställda digitala nationella prov* från Skolverket och statsbidraget *För skolor mot brott*. Inga villkor finns och därför redovisas statsbidragen som generella statsbidrag under 2025.

Verksamhetens kostnader

Periodisering

Utgifter redovisas som kostnad det räkenskapsår som kostnaden hör till. Vid periodisering är utgångspunkten leverans av varan eller tjänsten utifrån ingången överenskommelse. Enligt kommunens anvisningar ska väsentliga belopp periodiseras (större än 1,5 prisbasbelopp). Prisbasbeloppet för 2025 är 58 800 kr (57 300 kronor för 2024).

Pensionskostnader

Kostnader för pensioner redovisas enligt blandmodellen (LKBR). Det innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som pensionskostnad det år pensionen utbetalas och för pensioner intjänade efter år 1998 redovisas pensionskostnaden det år pensionen tjänas in. Under året intjänad avgiftsbestämd ålderspension (4,5 procent av lönen) redovisas som kortfristig skuld, till den del den inte har utbetalats och betalas i sin helhet ut till placeringsinstitut utifrån den anställdes individuella val.

Kommunen genomförde 2005 en försäkringslösning för före detta anställda födda 1940–1941. 2007 bildades en pensionsstiftelse i kommunen för före detta anställda födda tidigare än 1936. Kommunen genomförde under 2021 en partiell inlösen av pensioner via en försäkringslösning för anställda födda mellan 1959 och 1962. Pensionsförsäkringslösningarna reducerar pensionsförpliktelserna i kommunens ansvarsförbindelse. Gottgörelse från pensionsstiftelsen redovisas som reduktion av utbetalda pensioner.

Kommunens bolag tryggar sina pensionsförpliktelser genom en pensionsstiftelse och genom försäkringslösning.

Avskrivningar

För materiella anläggningstillgångar görs avskrivning för hela den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning. Avskrivning beräknas på anskaffningsvärde med avdrag för eventuellt restvärde. Avskrivning beräknas och bokförs från och med månaden efter anskaffning eller att tillgången har tagits i bruk. Mark och konst skrivs inte av.

Komponentavskrivning tillämpas för fastighetsinvesteringar och för investeringar i infrastruktur som gator, vägar, parker, broar och hamnverksamhet för tillgångar med väsentliga och identifierbara komponenter för avskrivning. För beskrivning av komponenter och procentsatser för avskrivning (tabell 26).

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella rättigheter av väsentligt värde som medför framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential tas upp som immateriell anläggningstillgång. Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning. Enligt LKBR 7 kap. 3 § ska nyttjandeperioden för en immateriell anläggningstillgång uppgå till högst fem år om inte en annan längre tid kan fastställas. Förvärvade IT licenser i kommunen följer avtalsperioden och skrivs av linjärt under avtalstiden som är 3–7 år.

Materiella anläggningstillgångar

Med anläggningstillgångar avses tillgångar som är avsedda att nyttjas stadigvarande i verksamheten. Materiella anläggningstillgångar är anläggningstillgångar som har ett bestående värde för kommunen och som är synligt påvisbara. Tillgångar aktiveras som en anläggningstillgång i balansräkningen när beloppet överstiger ett prisbasbelopp och nyttjandeperioden överstiger tre år.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivning. Avskrivning görs utifrån bedömd nyttjandeperiod. Avskrivningen speglar tillgångens förbrukning och görs linjärt för samtliga tillgångar som är föremål för värdeminskning. Mark och konst skrivs inte av.

Som anskaffningsvärde redovisas kostnader för tillgångens inköp, men inte räntekostnader och andra finansiella kostnader.

Investeringsbidrag redovisas från och med räkenskapsåret 2019 som en långfristig skuld. Skulden upplöses och intäktsförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande. För investeringar anskaffade före 2019 redovisas investeringsbidrag som en minskning av anskaffningsvärdet.

Pågående anläggningar aktiveras som anläggningstillgång när de tas i bruk. Avskrivning av maskiner, inventarier och byggnader börjar när anläggningen är tagen i bruk.

Omprövning nyttjandeperioder – fastighetskomponenter

Fastställda nyttjandeperioder för materiella anläggningstillgångar omprövas systematiskt. För fastighetskomponenter omprövas nyttjandeperioden när det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, till exempel behov rapporterade från hyresgäster, från fastighetsdriftorganisation eller från besiktningar som genomförs av planeringsingenjörer vid teknisk planering. Det kan även ske vid verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar. Inrapportering och besiktning sker löpande under året.

Omprövning av nyttjandeperioden sker alltid för komponenter vars fastställda livslängd går mot sitt slut. Vid denna omprövning sker även en översiktlig bedömning av fastighetens andra stora komponenter.

Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker väsentligt (skiljer sig mer än tre år) från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden för större komponenter (anskaffningsvärde över 25 basbelopp).

Omprövning av nyttjandeperioder – infrastrukturkomponenter

För infrastrukturkomponenter som gator och vägar sker också omprövning av nyttjandeperioden när det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, till exempel via inventeringar och besiktningar utförda av gatuingenjörer och teknisk personal eller felanmälningar från medborgare. Det kan även ske vid förändringar i stadsplanering, exploatering och förtätningar. Inrapportering och besiktning sker löpande under året. Omprövning av nyttjandeperioden (besiktning) sker alltid för komponenter vars fastställda livslängd går mot sitt slut.

Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker väsentligt (skiljer sig mer än tre år) från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden för större komponenter (anskaffningsvärde över 25 basbelopp).

Umeå kommuns byggnader i form av verksamhetsfastigheter och affärsfastigheter är indelade i sex olika komponentgrupper. Varje komponentgrupp delas därefter upp i sex olika komponenttyper. Respektive komponenttyp har en avskrivningstid mellan 10 och 60 år. Huvudsakligen tillämpas följande nyttjandeperioder:

Tabell 27. Materiella anläggningstillgångar – komponenter och nyttjandeperioder

Anläggningstillgång	Antal komponenter	Nyttjandeperioder
Gator	8	10, 20, 40, 50 och 60 år
Gågata/torg	8	40 år
Broar, tunnlar	5	40 och 80 år
Parker	2–4	5, 15, 20 och 40 år
Hamn	15	10, 15, 20, 25, 30, 40, 50 och 100 år
Byggnader	6	10, 15, 20, 30, 40 och 60 år
Maskiner och inventarier	0	3, 5, 7 och 10 år

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas som det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde. Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp som beräknas inflyta.

Från och med april 2025 bedöms kundfordringar äldre än tre månader som osäkra fordringar och reserveras. Innan dess bedömdes kundfordringar äldre än nio månader som osäkra. För övriga osäkra fordringar har en individuell bedömning gjorts.

Elcertifikat är undantagna eftersom de värderas till marknadsvärde på balansdagen och redovisas som lagertillgång.

Exploateringsstillgångar som är under bearbetning för försäljning eller är färdiga att avyttras redovisas som omsättningstillgångar. Principer som tillämpas är att när en detaljplan är fastställd och projektering av tomter har börjat betraktas marken som under bearbetning för försäljning och omklassificeras från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Beräkning av anskaffningsvärde och värdering görs i enlighet med BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3), kapitel 13. Anskaffningsvärdet för tomter beräknas per exploateringsstapp och fördelas schablonmässigt på respektive tomt, med yta som fördelningsnyckel.

Pensionsförpliktelser

Kommunen redovisar sina pensionsförpliktelser enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och kostnadsförs först i samband med utbetalning. Blandmodellen innebär också att förmånsbestämd ålderspension och även särskild avtalspension och visstidspensioner som har tjänats in från och med 1998 kostnadsförs löpande och redovisas som avsättning. Avsättningen avser främst pensionskund för personer som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp. Förpliktelser för pensioner beräknas enligt gällande praxis i kommunal verksamhet enligt RIPS-riktlinjerna och har beräknats av KPA.

Kommunen har satt av medel till kommunens pensionsstiftelse för tidigare anställda födda före 1936.

Kommunen genomförde under 2021 en partiell inlösen av pensioner via en försäkringslösning för anställda födda mellan 1959 och 1962. Kommunen genomförde 2005 en försäkringslösning för före detta anställda födda 1940–1941. Pensionsförsäkringslösningarna reducerar pensionsförpliktelserna i kommunens ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelser till anställda i kommunens bolag redovisas enligt K3, förutom för Väven i Umeå AB, i det fallet görs beräkningen enligt IFRS.

Löneskatt har beräknats (24,26 procent) på ansvarsförbindelse och avsättning i kommunen och redovisade pensionskostnader i kommunens bolag.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när en legal förpliktelse uppstår som en följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Kortfristiga skulder

Skulder med förfallotidpunkt inom ett år redovisas som kortfristig skuld. Skulder med förfallotidpunkt senare än ett år redovisas som långfristig skuld. Klassificering mellan långfristiga och kortfristiga lån definieras utifrån ändamålet med lånen och inte efter löptid, då lån med kortare löptid omsätts och ersätts med nya lån.

Beslutade, inte utbetalda bidrag till utomstående har skuldförts i årsbokslutet.

Skuldförvaltning och säkringsredovisning

Finansverksamheten i den kommunala koncernen regleras i kommunfullmäktiges finanspolicy och i kommunstyrelsens regler och riktlinjer för finansiell verksamhet. Finansverksamheten bedrivs inom Umeå kommuns internbank som finansierar den koncerngemensamma skuldportföljen för kommunen och kommunens majoritetsägda bolag med externa krediter. Externa krediter redovisas till nominellt värde.

Lån som tas upp av internbanken och som förfaller till betalning under det kommande året beräknas refinansieras i sin helhet mot bakgrund av det investeringsbehov som kommunkoncernen står inför. Av denna anledning klassificeras alla lån som långfristiga i redovisningen.

Av reglerna för finansverksamheten framgår att ränterisk, det vill säga risken att negativa resultateffekter orsakat av kraftiga ränterörelser, ska begränsas genom spridning av ränteförfall på olika löptider. Kommunkoncernen använder utifrån det räntederivat för att säkra ränterisken. Alla räntederivatinnehav kvalificerar för säkringsredovisning vilket innebär att ingen skuld eller tillgång redovisas för derivat med negativt eller positivt marknadsvärde. Ränteswapparnas kuponger redovisas som en del i räntekostnaderna.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och redovisar in- och utbetalningar under räkenskapsåret. Till posten likvida medel i kassaflödesanalysen klassificeras kassa- och banktillgodohavanden.

Sammanställd redovisning

Den kommunala koncernen i Umeå omfattar kommunen och de kommunala koncernföretagen⁴¹.

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den kommunala verksamhet som bedrivs, oavsett vilken juridisk person som utför den. Den sammanställda redovisningen i Umeå kommunkoncern omfattar Umeå kommun och bolag som kommunen äger minst 20 procent i röstandel av eller har ett varaktigt betydande inflytande över.

I den sammanställda redovisningen ingår Umeå Kommunföretag AB (100 procent) med dotter- och dotterdotterföretag. Den kommunala koncernen beskrivs i bild 2, kommunkoncernen.

Under 2025 har den kommunala koncernens sammansättning förändrats enligt följande:

- Modity Energy Trading AB ägs till 25 procent av Umeå Energi AB från och med 2025-04-01.
- Bolaget Dåva Deponi och Avfallscenter AB har ändrat namn till Umeå Deponi och Avfallscenter AB per 2025-05-19.

Bedömning har gjorts att Umeå Folkets Husförening u.p.a. inte utgör ett kommunalt koncernföretag utifrån kriterier för betydande inflytande i LKBR. Umeå Folkets Husförening u.p.a. konsolideras därmed inte.

Den sammanställda redovisningen har upprättats utifrån proportionell konsolidering (klyvningsmetoden) från och med årsskiftet 2018/2019, förutom det undantag som beskrivs nedan för Väven i Umeå AB. Klyvningsmetoden innebär att endast ägd andel av de kommunala koncernföretagens⁴² räkenskapsposter medtas i de sammanställda räkenskaperna.

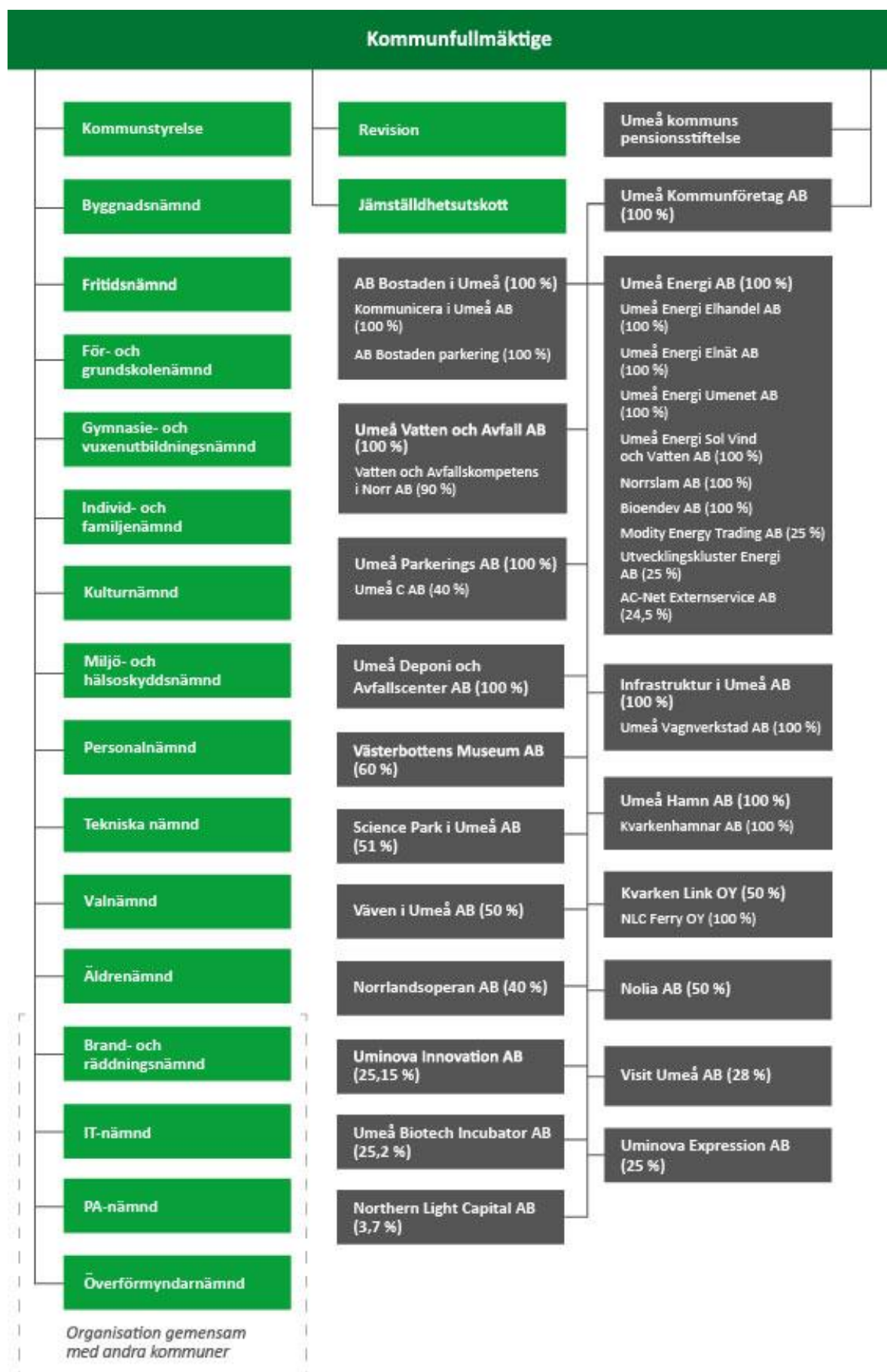
Den sammanställda redovisningen utgår från underkoncernernas bokslut. Koncernredovisning i de civilrättsliga koncernerna upprättas utifrån upprättade förvärvsanalyser med full konsolidering när moderbolaget har en röstandel överstigande 50 procent i ett dotterbolag.

Koncerninterna mellanhavanden har eliminerats i de sammanställda räkenskaperna. All kommunkoncernintern fakturering görs utan vinstpåslag. Undantagen utgörs av försäljning av el och bostadsföretagets uthyrning av bostäder och lokaler, som sker på affärsmässiga grunder.

⁴¹ Med kommunalt koncernföretag avses enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) en juridisk person över vars verksamhet kommunen har ett varaktigt betydande inflytande. Betydande inflytande definieras som mer än 20 procent av ägande, eller om företaget har särskild betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi. Företag som samägs med annan kommun och vars verksamhet är en kommunal angelägenhet anses ha särskild betydelse för kommunens verksamhet och utgör därmed ett kommunalt koncernföretag.

⁴² Ett kommunalt koncernföretag är enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR 2:5 §) en juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier kommuner har ett *varaktigt betydande inflytande*. Kommuner kan utöva ett sådant inflytande själva eller tillsammans med ett eller flera kommunala koncernföretag. Lagen säger också att ett *betydande inflytande* ska anses finnas vid ett innehav av minst tjugo procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ, om inte annat framgår av omständigheterna. Om inflytandet inte är betydande ska den juridiska personen ändå anses vara ett kommunalt koncernföretag om den har *särskild betydelse* för kommunens verksamhet eller ekonomi.

Bild 2. Umeå kommunkoncern

Noter

Intressebolaget Väven i Umeå AB konsolideras i den sammanställda redovisningen genom kapitalandelsmetoden. Bolaget tillämpar IFRS-regelverket i sina räkenskaper, vilket innebär att en annan värderingsprincip för tillgångar tillämpas i bolaget jämfört med i kommunen. Bolaget konsolideras i Umeå kommunkoncern enligt kapitalandelsmetoden med åberopande av särskilda skäl (LKBR 12:5), då en justering till kommunens tillämpade redovisningsregler hade medfört en alltför komplicerad omvärdering och omräkning.

Dotterföretagens obeskattade reserver har i balansräkningen betraktats dels som eget kapital (79,4 procent) dels som uppskjuten skatt (20,6 procent). I resultaträkningen har dotterföretagens bokslutsdispositioner exklusive uppskjuten skatt återförts och ingår i posten Förändring av eget kapital.

I den sammanställda redovisningen avviker redovisning av offentliga investeringsbidrag från RKR R2 Intäkter, då de i kommunens bolag redovisas som en minskning av tillgångens värde.

Umeå kommuns VA-verksamhet bedrivs genom kommunkoncernbolaget Umeå Vatten och Avfall AB. Anslutningsavgifter till VA-nätet periodiseras över 30 år.

Behovet av nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar bedöms årligen. Vid varje balansdag analyserar kommunkoncernen redovisade värden för materiella och immateriella anläggningstillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Om det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknar kommunkoncernen återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör. Vid varje balansdag bedöms också om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen helt eller delvis.

Principer för drift- och investeringsredovisning

Kommunens drift- och investeringsbudget bygger på en budget från kommunfullmäktige med nettoanslag till var och en av kommunens styrelse och nämnder. Under 2025 har tilläggsanslag eller resultatöverföringar mellan nämnder beslutats (bilaga 7).

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utreda och därefter avveckla den interna köp- och säljmodellen i Umeå kommun från 2016. Det innebär att kapitalkostnader inte fördelas internt utan redovisas gemensamt för hela kommunen.

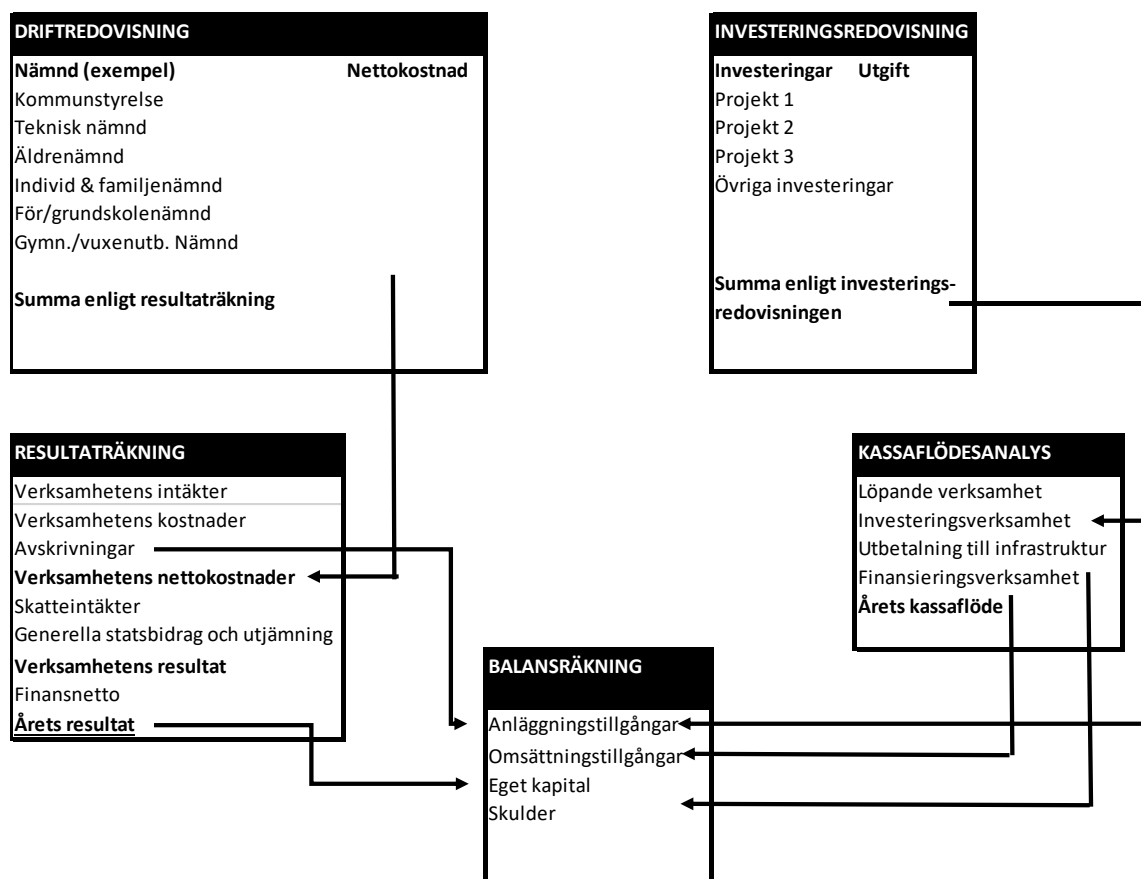
På lönekostnader läggs ett kalkylmässigt personalomkostnadspålägg, som redovisas i internredovisningen för styrelse och nämnders verksamheter. Skillnaden mellan faktiskt och kalkylmässigt personalomkostnadspålägg redovisas centralt i kommunstyrelsen.

Kommunens drift- och investeringsbudget bygger på ett personalomkostnadspålägg på 40,84 procent (44,05 procent) och kapitalkostnader för avskrivning och ränta som baseras som föregående år på en internränta om 2,5 procent (2,5 procent).

Avskrivningar redovisas i driftredovisningen under kommunstyrelsen, som en kommungemensam kostnad.

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar framgår översiktligt nedan. Driftredovisningen summeras i resultaträkningsposten verksamhetens nettokostnad, utifrån vad som har beskrivits ovan om redovisningsprinciper för drifts- och investeringsredovisningen. Investeringsredovisningen summeras i kassaflödesrapportens poster investering i immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Bild 3. Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Not 2. Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar⁴³

Under året har inga ändrade uppskattningar och bedömningar gjorts. Några väsentliga effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar har därför inte inträffat.

Not 3. Upplysning om upprättade särredovisningar

Följande särredovisningar har upprättats inom kommunkoncernen under räkenskapsåret:

Redovisningen avser	Lag	Finns tillgänglig på/hos:
Årsrapport vatten och avlopp	Lag om allmänna vattentjänster	www.vakin.se
Årsrapport avfall och återvinning	Kommunallagen (självkostnadsprincipen), miljöbalken (27:5) samt Guide 16 (Avfall Sverige)	www.vakin.se
Hållbarhetsrapport	Årsredovisningslagen	www.vakin.se
Elnätsverksamhet	Ellagen (1997:857)	Umeå Energi AB
Fjärrvärmeverksamhet	Fjärrvärmelag (2008:263)	Umeå Energi AB
Öppen redovisning	Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera (transparenslagen)	Umeå Energi AB
Separat redovisning	Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera (transparenslagen)	Umeå Energi AB

Not 4. Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster kommer av händelser eller transaktioner som förekommer sällan och är viktiga att informera om vid jämförelse med andra redovisningsperioder. Upplysning om resultateffekten av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande lämnas i denna not.

I denna årsredovisning redovisas jämförelsestörande poster som för 2025 eller för jämförelseåret 2024 uppgår till ett belopp om 30 mnkr eller mer.

De kraftintäkter som överstiger genomsnittet av utfallet de senaste fem åren redovisas som en jämförelsestörande post.

Några jämförelsestörande poster har inte identifierats för innevarande och föregående år.

Tabell 28. Jämförelsestörande poster (poster under 30 mnkr redovisas inte)

Jämförelsestörande poster (mnkr)	Beskrivning	Kommunkoncern		Kommun	
		2025	2024	2025	2024
Verksamhetens intäkter ökar /minskar (+/-)		0	0	0	0
Summa jämförelsestörande poster		0	0	0	0

Några extraordinära poster har inte identifierats.

⁴³ Enligt RKR R12 är uppskattningar och bedömningar antaganden som måste göras som underlag för mätning inom ramen för fastställda redovisningsprinciper.

Not 5. Kostnad för räkenskapsrevision

Här redovisas kostnad för räkenskapsrevision i kommunkoncernen och kommunen. Med räkenskapsrevision menas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. Kostnader för övrig revision redovisas också nedan. I den ingår förtroendevalda revisorers och lekmanarevisorers granskning av verksamheten och annan revision som har genomförts, men som inte är räkenskapsrevision.

Kostnad för räkenskapsrevision (tkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2025	2024	2025	2024
Sakkunnigt biträde	450	450	450	450
Förtroendevalda revisorer	95	90	95	90
Auktoriserade revisorer	1 586	1 610	0	0
Total kostnad för räkenskapsrevision	2 131	2 150	545	540
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	2 665	2 602	2 271	2 488
Förtroendevalda revisorer	811	968	726	888
Lekmannarevision	623	636	0	0
Total kostnad för övrig revision	4 099	4 206	2 997	3 376
Total kostnad för revision	6 230	6 356	3 542	3 916

Räkenskaperna granskas i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Det sakkunniga bitrådets yttrande om och granskning av bokslut och årsredovisning kommer att finnas på kommunens webbplats; www.umea.se/redovisning.

Noter till resultaträkningen

Not 6: Verksamhetens intäkter (mnr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2025	2024	2025	2024
Försäljningsintäkter	3 284	3 525	113	114
Försäljning elkraft	200	192	200	192
Taxor och avgifter	968	921	426	410
Hyror och arrenden	373	343	223	207
Erhållna statliga bidrag	780	743	740	699
Erhållna EU-bidrag	54	26	29	21
Övriga erhållna bidrag	88	212	54	140
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	212	242	185	216
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	42	60	42	60
Realisationsvinster försäljning av anläggningstillgångar	7	3	7	3
Övriga verksamhetsintäkter	602	333	0	0
Summa kommun	6 610	6 600	2 019	2 061
Avgår interna poster	-987	-944	0	0
Summa verksamhetens intäkter	5 623	5 657	2 019	2 061

Not 7: Verksamhetens kostnader (mnr)	2025	2024	2025	2024
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-6 943	-6 804	-6 115	-5 964
Pensionskostnader	-502	-687	-436	-625
Lämnade bidrag	-557	-547	-557	-547
Köp av verksamhet	-1 525	-1 525	-1 525	-1 525
Lokal- och markhyror, leasing av inventarier*	-1 110	-1 439	-356	-345
Material och energi	-1 511	-962	-589	-542
Fastighetskostnader	-294	-356	-294	-356
Konsulttjänster och övriga tjänster	-818	-742	-325	-272
Realisationsförluster och utrangeringar	-14	-10	-3	-7
Anskaffningskostnad för sålda exploateringsfastigheter	-8	-28	-8	-28
Bolagsskatt	-68	-70	0	0
Övriga rörelsekostnader	-590	-807	-311	-291
Summa kommun	-13 941	-13 976	-10 519	-10 502
*Varav leasing av maskiner och inventarier i kommunen 49 mnr (44 mnr)				
Avgår interna poster	987	944	0	0
Summa verksamhetens kostnader	-12 954	-13 032	-10 519	-10 502

Not 8: Avskrivningar och nedskrivningar (mnr)	2025	2024	2025	2024
Avskrivning programvaror och licenser	-8	-12	-1	-2
Avskrivning mark, byggnader och tekniska anläggningar	-749	-692	-441	-403
Avskrivning maskiner och inventarier	-476	-458	-149	-134
Nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar	-54	0	0	0
Återföring tidigare nedskrivning maskiner och inventarier på grund av utrangering	0	0	0	0
Avskrivning finansiell leasing, fastighet och lokaler	-77	-80	-117	-106
Avskrivning finansiell leasing maskiner och inventarier	-26	-26	0	0
Summa	-1 390	-1 268	-708	-645

Not 9: Skatteintäkter (mnr)	2025	2024	2025	2024
Preliminär kommunalskatt	8 332	7 895	8 332	7 895
Preliminär slutavräkning innevarande år	-43	25	-43	25
Slutavräkningsdifferens föregående år	-1	-34	-1	-34
Summa	8 288	7 886	8 288	7 886

Noter

Not 10: Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	2025	2024	2025	2024
Inkomstutjämningsbidrag	1 434	1 402	1 434	1 402
Kostnadsutjämningsbidrag	-857	-858	-857	-858
Regleringsbidrag	355	407	355	407
Bidrag för LSS utjämning	214	218	214	218
Kommunal fastighetsavgift	295	280	295	280
Stöd för att stärka välfärden	7	43	7	43
Summa	1 448	1 491	1 448	1 491

Not 11: Finansiella intäkter (mnkr)	2025	2024	2025	2024
Ränteintäkter	23	15	229	240
Borgensavgifter, övriga finansiella intäkter	13	29	4	4
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0	0	4	4
Ersättning från överskottsfond	2	1	2	1
Summa	37	45	238	249

Not 12: Finansiella kostnader (mnkr)	2025	2024	2025	2024
Räntekostnader lån inklusive erhållna räntebidrag	-302	-320	-301	-316
Räntekostnad, värdesäkring pensionsåtaganden	-35	-73	-35	-73
Räntekostnad på löneskatt	-7	-15	0	-18
Reaförlust aktier och andelar	-1	-66	0	0
Bankavgifter och övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa	-344	-474	-336	-407
Internbankens genomsnittliga upplåningsränta efter räntesäkring			2,12 %	2,35 %
Internbankens genomsnittliga upplåningsränta före räntesäkring			2,55 %	3,96 %
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med (mnkr)			-45	-159

Noter till balansräkningen

Not 13: Programvaror och licenser (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	228	285	23	23
Inköp	14	8	0	0
Överföringar	-3	0	0	0
Försäljningar och utrangeringar	-4	-66	0	0
Utgående anskaffningsvärde	235	228	23	23
Ingående ackumulerade avskrivningar	-195	-183	-22	-20
Årets avskrivning	-8	-12	-1	-2
Avskrivning försäljningar och utrangeringar	4	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-199	-195	-23	-22
Utgående planenligt restvärde	36	33	1	2
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	6	6	6	7

Not 14: Goodwill (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	11	11	0	0
Utgående anskaffningsvärde	11	11	0	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	0	0	0
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-11	-11	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-11	-11	0	0
Utgående planenligt restvärde	0	0	0	0

Noter

Not 15: Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mnkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	28 441	25 717	13 573	12 314
Rättelse	-7	0	-7	0
Inköp	680	821	555	530
Försäljningar och utrangeringar	-174	-197	-142	-31
Överföringar	1 043	2 101	691	759
Utgående anskaffningsvärde	29 983	28 441	14 670	13 573
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-27	-27	-27	-27
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-27	-27	-27	-27
Ingående ackumulerade avskrivningar	-10 471	-9 878	-5 671	-5 291
Årets avskrivning	-749	-692	-441	-403
Avskrivning försäljningar och utrangeringar	101	98	77	24
Utgående ackumulerade avskrivningar	-11 119	-10 471	-6 035	-5 671
Finansiella leasingavtal, lokaler och fastigheter:				
Ingående anskaffningsvärde	1 761	1 930	2 808	2 530
Rättelse	14	-86	0	0
Ny anskaffning	0	57	0	418
Avslutade avtal	-98	-140	-98	-140
Omvärderade avtal	0	0	-81	0
Utgående anskaffningsvärde	1 677	1 761	2 630	2 808
Ingående ackumulerade avskrivningar	-934	-954	-1 224	-1 133
Omklassificering	-14	86	0	0
Årets avskrivning	-77	-80	-117	-106
Avslutade avtal	94	14	94	14
Utgående anskaffningsvärde	-930	-934	-1 248	-1 224
Redovisat restvärde finansiella leasingavtal, lokaler och	747	827	1 382	1 584
Utgående planenligt restvärde	19 585	18 772	9 991	9 459
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	455	525	2 246	2 597
Framtida finansiella kostnader	-55	-71	-571	-730
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	399	454	1 676	1 867
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	50	49	110	105
Senare än 1 år men inom 5 år	186	198	458	453
Senare än 5 år	163	207	1 108	1 310
Totala minimileaseavgifter	399	454	1 676	1 867
Genomsnittlig nyttjandeperiod materiella tillgångar (år)				
Verksamhetsfastigheter	46	46	24	24
Affärsfastigheter	30	30	32	32
Publika fastigheter	37	37	38	39
Övriga fastigheter	20	20	21	21
Redovisat restvärde materiella tillgångar				
Markreserv	104	101	104	101
Verksamhetsfastigheter	16 332	15 976	5 356	5 080
Affärsfastigheter	338	309	338	309
Publika fastigheter	2 683	2 243	2 683	2 243
Andra fastigheter	128	143	128	143
Summa	19 585	18 772	8 609	7 876

Noter

Not 16: Pågående anläggningar (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 080	3 939	1 618	1 553
Inköp	1 774	1 542	833	829
Överföringar	-1 633	-2 400	-733	-764
Utgående anskaffningsvärde	3 221	3 080	1 717	1 618
Not 17: Maskiner och inventarier (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	12 702	12 229	1 539	1 378
Inköp	326	322	166	177
Förändrat ägande dotterbolag	0	20	0	0
Valutaomräkning maskiner i Kvarken Link OY	-40	23	0	0
Försäljningar och utrangeringar	-61	-154	-7	-21
Överföringar	582	262	42	5
Utgående anskaffningsvärde	13 509	12 702	1 739	1 539
Ingående nedskrivning	-193	-193	-4	-4
Försäljning, utrangering	-1	0	0	0
Årets nedskrivning	-54	0	0	0
Utgående nedskrivning	-248	-193	-4	-4
Ingående ackumulerade avskrivningar	-7 064	-6 688	-982	-867
Förändrat ägande dotterbolag	0	-13	0	0
Valutaomräkning maskiner i Kvarken Link OY	3	0	0	0
Årets avskrivning	-502	-484	-149	-134
Avskrivning försäljningar och utrangeringar	58	122	7	19
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 505	-7 064	-1 124	-982
Utgående planenligt restvärde	5 757	5 446	611	554
Varav finansiella leasingavtal				
Ingående anskaffningsvärde	773	726	2	2
Rättelse	0	47	0	0
Ny anskaffning	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	773	773	2	2
Ingående ackumulerade avskrivningar	-372	-316	-1	0
Rättelse	0	-32	0	0
Försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets avskrivning	-26	-24	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-398	-372	-1	-1
Redovisat restvärde finansiella leasingavtal	375	400	1	1
Totala minimileaseavgifter	376	411	1	2
Framtida finansiella kostnader	-12	-25	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	364	386	1	1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	24	26	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	340	373	0	1
Senare än 5 år	1	1	1	1
Totala minimileaseavgifter	364	400	1	1
Genomsnittlig nyttjandeperiod (antal år)				
Maskiner och inventarier	25	25	7	7

Noter

Not 18: Aktier och andelar (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	303	287	379	369
Anskaffning	66	16	22	9
Förändring kapitalandel i intressebolag inklusive utdelning	0	0	0	0
Överföringar	0	0	1	0
Utgående anskaffningsvärde	369	303	402	379
Ingående nedskrivning	-16	-15	-1	0
Årets nedskrivning	0	-1	0	-1
Återföring nedskrivning	0	0	0	0
Utgående nedskrivning	-16	-16	-1	-1
Utgående anskaffningsvärde	353	287	401	378

Not 19: Långfristiga fordringar (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Lån till Umeå Kommunföretag AB	0	0	8 650	8 448
Lån till Umeå Folkets Husförening	81	85	81	85
Parkeringsköp	0	0	6	1
Övriga långfristiga fordringar	121	125	0	0
Summa långfristiga fordringar	202	210	8 737	8 535

Not 20: Förråd, lager och exploateringsfastigheter (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Förråd, lager	181	174	2	1
Exploateringsfastigheter	53	54	53	54
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	234	228	54	56

Not 21: Kortfristiga fordringar (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Kundfordringar*	264	241	96	88
Interimsfordringar	804	808	449	464
Övriga kortfristiga fordringar	491	506	371	331
Summa kortfristiga fordringar	1 560	1 555	916	883
*Varav fordringar i kommunen som är äldre än en månad 15 (15) mnkr				

Not 22: Kortfristiga placeringar (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Övriga kortfristiga placeringar				
Anskaffningsvärde	120	128	134	130
Värdereglering	73	70	4	4
Summa kortfristiga placeringar	194	198	138	134

Not 23: Kassa och bank (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Kassa och bank	180	217	1	2
Summa likvida medel	180	217	1	2

Noter

Not 24: Förändring i eget kapital (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Eget kapital ingående värde enligt årsredovisning	11 892	11 498	6 188	6 057
Rättelse av fel, Svenska kommunförsäkrings AB	0	-7	0	-6
Rättelse av fel, placeringstillgång, pensionsstiftelse	7	186	0	129
Valutadifferenser i utländska koncernföretag	-28	15	0	0
Rättelse av fel, medfinansieringsprojekt	0	-126	0	-126
Direktavskrivning kraftverk	-7	0	-7	0
Rättelse av fel, diff IB uppskjuten skatt	0	-1	0	0
Omföring till resultatutjämningsreserv*	0	23	0	0
Periodens resultat	708	304	430	133
Summa eget kapital exklusive resultatutjämningsreserv	12 573	11 892	6 611	6 188
varav resultatreserv	0	0	0	0
varav resultatutjämningsreserv	903	903	903	903

*Avsättning 2023: 43 mnkr, 2022: 47 mnkr, 2021: 251 mnkr, 2020: 283 mnkr, 2019: 116 mnkr, 2017: 163 mnkr

Not 25: Avsättningar pensioner/förpliktelser (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Pensionsavsättning ingående värde inklusive löneskatt	1 178	878	1 178	878
Nyintjänad pension	24	197	24	197
Årets utbetalningar	-29	-28	-29	-28
Ränte- och basbeloppsuppräkring	35	73	35	73
Förändring av löneskatten	7	59	7	59
Övrigt	0	-1	0	-1
Pensionsavsättning utgående värde inklusive löneskatt	1 215	1 178	1 215	1 178

Not 26: Andra avsättningar (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Uppskjuten skatteskuld i koncernbolagen	845	802	0	0
Avsättning för återställande av Dåva deponi	34	31	0	0
Återställning mark vid nedmontering vindkraftverk och torvtäkt	13	12	0	0
Skadeersättning till fastigheter på grund av den allmänna VA-anläggningen	20	13	0	0
Bidrag infrastruktur*	126	126	126	126
Summa andra avsättningar	1 037	985	126	126

*Bidrag till Trafikverket avser rondell Tomtebo och Norrbotniabanan. Avtalen tecknades 2023 respektive 2016. Utbetalningar bedöms börja under perioden 2027–2030.

Not 27: Långfristiga skulder (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Lån från kreditinstitut inklusive nyttjad checkräkningskredit, kommunen	2 206	1 874	2 206	1 874
Lån från kreditinstitut inklusive nyttjad checkräkningskredit, koncernföretag	9 714	9 598	8 731	8 534
Långfristig extern finansiell leasingsskuld, kommunen	897	982	1 566	1 764
Övriga långfristiga skulder	647	722	49	49
Summa långfristiga skulder	13 465	13 177	12 553	12 221

Noter

Not 28: Långfristig skuld investeringsbidrag (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående värdeskuld, investeringsbidrag	109	92	109	92
Ny skuld, investeringsbidrag	29	17	29	17
Utgående skuld, investeringsbidrag	138	109	138	109
Ingående upplösning skuld, investeringsbidrag	-9	-7	-9	-7
Årets upplösning	-3	-2	-3	-2
Utgående upplösning skuld, investeringsbidrag	-12	-9	-12	-9
Utgående skuld investeringsbidrag	126	100	126	100

Not 29: Kortfristiga skulder (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Leverantörsskulder	902	851	575	531
Kortfristig del av långa lån	42	23	0	0
Kortfristig del extern finansiell leasingskuld, kommunen	79	76	110	105
Övriga interimsskulder	1 256	1 250	925	839
Övriga kortfristiga skulder	628	495	328	334
Summa kortfristiga skulder	2 907	2 695	1 938	1 809

Not 30: Panter och därmed jämförliga säkerheter (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Borgensåtaganden				
Kommunägda företag				
Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB	0	0	32	32
Umeå Kommunföretag AB	0	0	360	360
Umeå Energi AB	0	0	408	405
Kvarken Link OY	0	0	370	370
Summa kommunägda företag	0	0	1 170	1 166
Extern borgen				
Bostadsändamål	56	56	56	56
Övrig borgen	43	44	43	44
Totalt borgensåtaganden	99	100	1 269	1 267
Infriande av borgen	0	0	0	0
Panter				
Fastighetsinteckningar	2	2	0	0
Övrigt	2	2	0	0
Totalt panter	4	4	0	0
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	103	105	1 269	1 267

Noter

Not 31: Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (mnkr)	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	2 136	2 091	2 136	2 091
Årets utbetalningar	-126	-128	-126	-128
Ränte- och basbeloppsuppräknings	72	133	72	133
Nyintjänad pension	0	0	0	0
Övrigt	5	31	5	31
Förändring av löneskatten	-12	9	-12	9
Pensionsförpliktelser utgående värde inklusive löneskatt	2 076	2 136	2 076	2 136
Varav utgående värde, pensionsförpliktelse inklusive särskild löneskatt tryggt i stiftelse	49	58	49	58
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad (%)	97	97	97	97
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	5	3	5	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	231	150	231	150
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0
Pensioner för tidigare anställda födda 1935 och tidigare är tryggade genom Umeå kommuns pensionsstiftelse. Förpliktelsen för gruppen uppgår till 49 mnkr (58 mnkr) inklusive löneskatt. Anskaffningsvärde fondandelar i stiftelsen 120 mnkr (120 mnkr) och marknadsvärde fondandelar 186 mnkr (191 mnkr).				
Pensioner för före detta anställda födda 1940–1941 är tryggade genom försäkring tecknad 2005 varvid den totala förpliktelsen minskades med 88 mnkr. Ytterligare en försäkring för urval av årgång 1959–1963 tecknades under 2021 varvid förpliktelsen minskades med 139 mnkr. Överskottsmedel med 0 mnkr (0 mnkr) finns i försäkringarna.				
Not 32: Övriga ansvarsförbindelser	2025-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2024-12-31
Kommunens förvaldade donationsstiftelser	2	10	2	10
Avsiktsförklaring Trafikverket, trafikplats Dåva	71	0	71	0
Summa övriga ansvarsförbindelser	73	10	73	10
Umeå kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s medlemmar i Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 260 kommuner som per 2025-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.				
Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.				
Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Umeå kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2025-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 611 026 982 112 kronor och totala tillgångar till 636 322 976 082 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 11 458 601 163 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 11 869 097 371 kronor.				

Noter till kassaflödesanalysen

Not 33: Övriga inte likviditetspåverkande poster (mkr)	Umeå kommunkoncern		Umeå kommun	
	2025	2024	2025	2024
Redovisning av pensionsstiftelse resultatpåverkan	0	0	0	130
Investeringar finansiell leasing	0	0	0	-419
Valutaeffekt utländska dotterbolag	-28	15	0	0
Avyttring Folkets hus	0	23	0	0
Rättelse av fel, finansiella tillgångar	0	-6	0	-6
Rättelse av fel, medfinansiering infrastruktur	0	-126	0	-126
Omklassificering avtal finansiell leasing	0	0	84	0
Rättelse av fel, tillgångar	-1	0	-8	0
Summa	-29	-94	77	-421

Driftredovisning

I driftredovisningen redovisas en avstämning av utfall mot kommunfullmäktiges budget för den verksamhet som bedrivs i kommunens styrelse och nämnder. I driftredovisningen redovisas budgetavvikelsen för verksamhetens nettokostnad, men inte skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning eller finansiella intäkter och kostnader.

Tabell 29. Driftredovisning per nämnd

Driftredovisning per nämnd (mnr) ⁴⁴	2025		Budget-avvikelse 2025		Prognos helår augusti 2025	Prognos-avvikelse helår 2025	2024	Budget-avvikelse 2024	
	utfall	budget	mnr	%				utfall	mnr
Kommunfullmäktige (revision)	-3	-4	1	-25	0	1	-4	0	0
Kommunstyrelsen ⁴⁵	-1 103	-1 196	93	-8	55	38	-1 063	148	-12
Valnämnden	-3	-3	0	0	0	0	-18	1	-6
För- och grundskolenämnden ⁴⁹	-2 286	-2 338	52	-2	18	34	-2 307	2	0
Äldrenämnden ⁴⁶	-1 329	-1 397	68	-5	54	14	-1 347	0	0
Tekniska nämnden	-1 564	-1 554	-9	1	1	-11	-1 509	-35	2
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ⁴⁹	-632	-652	20	-3	22	-2	-601	19	-3
Individ- och familjenämnden	-1 791	-1 774	-17	1	-38	21	-1 737	-48	3
Fritidsnämnden	-158	-159	1	-1	1	0	-153	0	0
Kulturnämnden	-169	-170	0	0	0	0	-166	0	0
Byggnadsnämnden	-50	-63	13	-21	10	3	-69	-10	17
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-21	-22	1	-5	0	1	-21	-1	5
Personalnämnden	-1	-1	0	0	0	0	-1	0	0
Överförmyndarnämnden	-15	-16	1	-6	2	-1	-14	2	-13
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-83	-86	3	-3	2	1	-76	-3	4
IT-kapacitetsnämnden, gemensam, Umeå/Skellefteå	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PA-nämnden, gemensam, Umeåregionen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetens nettokostnader	-9 208	-9 436	227	-2	126	102	-9 086	76	-1

⁴⁴ Beloppen ovan är avrundade till närmsta miljontals kronor.

⁴⁵ I kommunfullmäktiges budgetbeslut för kommunstyrelsen ingår även finansiell kostnad för pensioner i anslaget. Då redovisning av finansiell leasing görs redovisas finansiella kostnader för dessa kontrakt på kommunstyrelsen. Dessa kostnader redovisas inte i ovan nämnda sammanställning, de redovisas bland finansiella intäkter och kostnader och ingår inte i verksamhetens nettokostnader.

⁴⁶ 2024-12-31 redovisades bidrag för Minskad timanställning och Utökad bemanning sjuksköterskor, Upprätthålla kvalitet i undervisningen och Allmänna val (EU-val) som generella statsbidrag, i enlighet med RKR:s normering. Under 2025 har Utökad bemanning sjuksköterskor fortsatt och ytterligare två statsbidrag har tillkommit. 2025-12-31 redovisas därmed följande generella statsbidrag: Utökad bemanning sjuksköterskor (6,0 mnr), Inställda digitala nationella prov (0,7 mnr) och statsbidrag För skolor mot brott (0,7 mnr). Det innebär att i driftredovisningen per 2025-12-31 ingår inte generella statsbidrag med följande belopp: äldrenämnden: (6,0 mnr), för- och grundskolenämnden (0,3 mnr) och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (0,4 mnr).

Ramjusteringar

Under året beslutades om ramjusteringar mellan nämnder vad gäller driftbudgeten. Samtliga ramjusteringar och datum för beslut framgår av bilaga 7. Den budget som redovisas i årsredovisningen är budget efter dessa ramjusteringar.

Budgetavvikelse per nämnd

Styrelse och nämnders sammantagna utfall mätt utifrån verksamhetens nettokostnader enligt RKR:s normering är 9 208 (9 086 mnkr) för 2025. Det är 122 mnkr högre nettokostnader jämfört med samma period föregående år.

Styrelse och nämnder redovisar ett utfall för verksamhetens nettokostnader som är 227 mnkr lägre än budget (föregående år 76 mnkr lägre än budget).

De största budgetavvikelserna har kommunstyrelsen (93 mnkr), äldre- och vårdnämnden (68 mnkr), för- och grundskolenämnden (52 mnkr), gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (20 mnkr), byggnadsnämnden (13 mnkr) och individ- och familjenämnden (-17 mnkr).

Kommunstyrelsens budgetavvikelse förklaras främst av lägre pensionskostnader och högre resultat från krafthandelsverksamheten.

Äldre- och vårdnämndens budgetavvikelse förklaras främst av väsentligt lägre efterfrågan på hemtjänst än beräknat och färre platser i drift vid utökning inom särskilda boenden.

För- och grundskolenämndens budgetavvikelse förklaras främst av lägre volymer inom förskoleverksamheten, grundskola och nyanlända än budgeterat och vakanser inom pågående förvaltningsdelning som genomförs 2026.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens budgetavvikelse förklaras främst av att kostnadsutvecklingen för flyktingmottagande inte har ökat i samma utsträckning som erhållna statsbidrag.

Byggnadsnämndens budgetavvikelse förklaras främst av att intäktsnivån har återhämtat sig och är högre än förväntat, men också av ett antal intäktsposter av engångskaraktär.

Individ- och familjenämndens negativa budgetavvikelse förklaras främst av underskott kopplat till prisökningar för placeringar och viten för beslutade boendeplatser som inte har tillhandahållits.

Prognosavvikelse per nämnd

Årets budgetavvikelse uppgår till 227 mnkr och är 102 mnkr bättre än den årsprognos som lämnades per sista augusti. Styrelse och nämnder som redovisar störst prognosavvikelse är kommunstyrelsen (38 mnkr), för- och grundskolenämnden (34 mnkr), individ- och familjenämnden (21 mnkr), äldre- och vårdnämnden (14 mnkr) och tekniska nämnden (-11 mnkr).

Driftredovisning

Kommunstyrelsens prognosavvikelse förklaras främst av lägre kostnader för pensioner och något högre intäkter från kraftverksamheten.

För- och grundskolenämndens prognosavvikelse förklaras främst av att anpassning efter minskade volymer inom förskoleverksamheten har gått bättre än beräknat och vakanser inom pågående förvaltningsdelning som genomförs 2026.

Individ- och familjenämndens prognosavvikelse förklaras av högre statsbidragsintäkter för arbete med ny socialtjänstlag och minskad volym inom hemtjänst.

Äldrenämndens prognosavvikelse förklaras främst av att medel för oförutsedda händelser inte har använts.

Tekniska nämndens prognosavvikelse förklaras främst av högre kostnader för uppvärmning av fastigheter, högre kostnader för civil beredskap och högre kostnader inom IT-verksamheten.

Budgetavvikelse per verksamhet⁴⁷

Tabell 30. Driftredovisning per verksamhet

Driftredovisning per verksamhet (mnkr)	2025		Budgetavvikelse 2025		2024	Budgetavvikelse 2024	
	Utfall	Budget	mnkr	%	Utfall	mnkr	%
Politisk verksamhet	-53	-57	4	7	-57	-3	-5
Kommunövergripande verksamheter	-151	-259	108	42	-275	236	46
Infrastruktur, skydd med mera	-2 479	-2 455	-24	-1	-2 343	-136	-6
Kultur och fritid	-402	-408	7	2	-397	1	0
Pedagogisk verksamhet	-2 880	-2 942	62	2	-2 868	16	1
Vård och omsorg	-3 164	-3 213	49	2	-3 108	-32	-1
Särskilt riktade insatser	-46	-48	1	2	-46	0	-1
Affärsverksamhet	-33	-53	20	38	9	-5	36
Summa verksamhetens nettokostnader	-9 208	-9 436	227	2	-9 086	76	1

Budgetavvikelsen inom *kommunövergripande verksamheter* avser främst lägre pensionskostnader.

För *infrastruktur, skydd med mera* avser budgetavvikelsen främst högre kostnader för beläggningsarbete.

I *pedagogisk verksamhet* förklaras den positiva budgetavvikelsen främst av lägre volymer i förskola och för nyanlända i grundskoleverksamheten och att kostnadsutvecklingen för

⁴⁷ Verksamhetsbegreppet utgår från SCB:s verksamhetsindelning utifrån räkenskapsammandraget (RS).

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utreda och därefter avveckla den interna köp- och säljmodellen i Umeå kommun från 2016. Därför redovisas kostnader för lokaler, lokalvård, IT och måltidsverksamhet i infrastruktur, skydd med mera. Majoriteten av dessa kostnader fördelas i räkenskapsammandraget ut till den verksamhet som kostnaden hör till.

Driftredovisning

flyktingmottagande i gymnasie- och vuxenutbildning inte har ökat i samma utsträckning som erhållna statsbidrag.

För *vård och omsorg* förklaras budgetavvikelsen främst av väsentligt lägre efterfrågan på hemtjänst än beräknat, färre platser i drift vid utökning av särskilda boenden för äldre, underskott när det gäller placeringar för barn och ungdomar på grund av fortsatta prisökningar och viten för boendeplatser som inte har tillhandahållits.

För *affärsverksamheten* förklaras budgetavvikelsen främst av högre intäkter i kraftverksamheten än förväntat.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen görs en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet. Utfall och prognos för investeringar som redovisas i denna rapport utgår ifrån beslutad investeringsbudget (bilaga 7).

Kommunfullmäktige ska ta ställning innan principiellt viktiga beslut fattas i de kommunala bolagen, till exempel beslut om stora investeringar. Investeringsredovisningen ska även omfatta de kommunala koncernföretagens investeringar som kommunfullmäktige har tagit ställning till. Under 2025 har kommunfullmäktige inte fattat några sådana beslut om stora investeringar och de redovisas därför inte i investeringsredovisningen.

Kommunens nettoinvesteringar⁴⁸ i materiella och immateriella anläggningstillgångar för året uppgår till 1 524 mnr (1 938 mnr). Utfallet är 414 mnr lägre än föregående år, främst då förra året innehöll nya finansiella leasingavtal till ett värde av 418 mnr och inga nya finansiella leasingavtal har tillkommit under innevarande år.

Årets utfall utgör cirka 74 procent av periodens budget och är 522 mnr lägre än budgeterat. Avvikelsen beror på att investeringar i fastigheter blivit pausade på grund av förändrade befolkningsprognoser, att projekt har blivit tidsförskjutna och att projekt har färdigställts till lägre kostnad än budgeterat. Dessutom har investeringsprojekt i kommunens exploateringsverksamhet blivit försenade eller framflyttade.

På verksamhetsnivå gäller de största budgetavvikelserna *infrastruktur, skydd med mera* och *pedagogisk verksamhet*.

För verksamheter i *infrastruktur, skydd med mera* är avvikelsen 177 mnr mot budget. Den största avvikelsen är för *mark och exploatering* som redovisar ett sammanlagt överskott på 138 mnr mot budget. Huvudsakligen beror förskjutningarna för mark och exploateringsprojekt på förseningar i planeringsprocessen, en process som har blivit svårare i och med att staden har blivit tätare, ökade lagkrav och påverkan från klimatförändringar. Särskilt stort genomslag får förseningarna i projekten Klockarbäcken (48 mnr), Obbola (22 mnr) och Teg (22 mnr).

För *pedagogisk verksamhet* är överskottet 172 mnr och avvikelsen beror dels på att flera projekt blivit tidsförskjutna. Det gäller utemiljön till Tegs centralskola (18 mnr), ny byggnad vid Innertavle grundskola (10 mnr) och två nya avdelningar till Rödåsel förskola (9 mnr). Därtill har flera projekt pausats eller inte startat ännu främst på grund av ändrade lokalbehov efter ny befolkningsprognos. De största av dessa är Hörnefors förskola (20 mnr), Storsjö förskola (9 mnr) och Sävar grundskola (10 mnr). Avvikelsen beror också på att flera projekt har haft lägre utfall och väntas slutföras till

⁴⁸ Nettoinvesteringar = investeringar efter avdrag för erhållna investeringsbidrag.

Investeringsredovisning

lägre kostnad än budgeterat vilket inkluderar utbyggnation av vuxenutbildning på Berghem (32 mnkr), Carlslund grundskola (14 mnkr), Kungsgården förskola (11 mnkr) och Berghemsskolan (10 mnkr).

Det största färdigställda projektet under perioden är avräkningen mellan kommunen och Trafikverket när det gäller ansvarsbyte för vägar kopplade till ringleden runt Umeå inklusive Västra länken som slutfördes under perioden. Projektet innebär att kommunen medfinansierar konstruktionen av Västra länken med 250 mnkr och lämnar ägandet av Kolbäcksbron och tre trafikplatser sammanlagt värda 60 mnkr i utbyte mot flera vägar innanför ringleden runt Umeå till samma värde.

Tabell 31. Investeringsredovisning per verksamhet⁴⁹

Investeringar per verksamhet (mnkr)	Budget jan–dec 2025	Utfall jan–dec 2025	Budgetavvikelse jan–dec 2025
Affärsverksamhet	36	10	26
Infrastruktur, skydd med mera	941	764	177
Kommunövergripande verksamheter	234	154	80
Kultur och fritid	67	71	-3
Pedagogisk verksamhet	558	387	172
Vård och omsorg	210	139	71
Totalsumma	2 046	1 524	522

Här redovisas årets investeringar per nämnd. Uppföljningen görs mot den budget som har beslutats av kommunfullmäktige. Tekniska nämnden ansvarar och har budget för försörjningsprocesserna och där ingår bland annat lokaler för samtliga nämnder. Umeå kommun har sedan 2016 ingen internfakturering.

Tabell 32. Investeringsredovisning per nämnd

Investeringar per nämnd (mnkr)	Budget jan–dec 2025	Utfall jan–dec 2025	Budgetavvikelse jan–dec 2025
Kommunstyrelsen	324	152	172
Valnämnden	1	0	0
Tekniska nämnden	1 575	1 263	311
Byggnadsnämnden	0	1	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0	0
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	33	24	9
Äldrenämnden	40	21	20
Individ- och familjenämnden	14	6	7
Fritidsnämnden	18	14	4
Kulturnämnden	5	4	1

⁴⁹ Verksamhetsbegreppet utgår från SCB:s verksamhetsindelning utifrån räkenskapssammandraget (RS).

Kommunfullmäktige beslutade under 2015 att utreda och därefter avveckla den interna köp- och säljmodellen i Umeå kommun från 2016. Därför redovisas investeringar i gemensamma lokaler och inom lokalvård, IT och måltidsverksamhet inom kommunövergripande verksamheter. Majoriteten av dessa kostnader fördelas i räkenskapssammandraget ut till den verksamhet som kostnaden hör till.

Investeringsredovisning

Investeringar per nämnd (mnkr)	Budget jan–dec 2025	Utfall jan–dec 2025	Budgetavvikelse jan–dec 2025
För- och grundskolenämnden	21	22	-1
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	14	15	-1
Totalsumma	2 046	1 524	522

Här redovisas de största investeringsprojekt som är färdigställda/slutaktiverade under 2025 respektive de största pågående investeringsprojekten 2025.

Tabell 33. Största färdigställda/slutaktiverade och pågående investeringsprojekt

Största färdigställda/aktiverade investeringsprojekt, december 2025 (mnkr)	Ackumulerade utgifter			Utgifter 2025		
	Budget t.o.m. 2025-12-31	Utfall t.o.m. 2025-12-31	Budget- avvikelse t.o.m. 2025-12-31	Budget 2025	Utfall 2025	Budget- avvikelse 2025
Västra länken, nybyggnation, medfinansiering ⁵⁰	250	311	-61	250	310	-60
Vuxenutbildning Berghem, utbyggnad	130	98	32	50	18	32
Kungsgården förskola, nybyggnad	88	77	11	28	17	11
Sjöfruskolan, utbyggnad	71	67	4	8	6	2
Mariedal förskola, nybyggnad	61	59	2	15	13	2
Bölevägen, reinvestering	22	38	-17	-5	11	-17
Gruppboende Sandlådan, nybyggnad	25	25	0	11	10	0
Gruppboende Obbola, nybyggnad	23	24	-1	9	10	-1
Gruppboende Komministern, nybyggnad	23	22	1	12	11	1
Bladet 1 kontorsbyggnad, anskaffning	40	20	20	40	20	20
Holmsund kommunkontor, reinvestering	0	18	-18	0	2	-2
Bergatrollet förskola, reinvestering	16	16	0	1	1	0
Dragongatan, reinvestering	8	13	-5	1	7	-5
Sjukhusbacken, reinvestering	7	12	-5	7	12	-5
Berghemsskolan, reinvestering	20	11	10	20	11	10
Största pågående investeringsprojekt, december 2025						
Vasaskolan, utbyggnad	92	91	1	63	62	1
Hedlundaskolan, utbyggnad	63	58	5	27	33	-6
Kungsvägen, reinvestering	42	55	-13	16	39	-23
Grisbackaskolan, utbyggnad	61	52	9	55	46	9
Västra stallet, ombyggnation	42	44	-2	34	35	-2
Umeå västra brandstation, vagnhall	30	36	-6	29	35	-6
Holmsund brandstation, återuppbyggnad	30	31	-1	29	30	-1
Nygatan, ombyggnad	20	27	-7	1	8	-7
Matrisen, anpassning för hemsjukvård	20	21	-1	9	10	-1
Gruppboende Cirkelgatan, nybyggnation	13	19	-6	9	15	-6
Mariehemsskolan, utbyggnad	22	17	5	20	14	5
Umeå östra brandstation, nybyggnation	47	16	31	37	7	31

⁵⁰ Kommunen medfinansierade Västra länken med 250 mnkr samt tar emot tillgångar värda 60 mnkr som möts av avyttringar av tillgångar värda 60 mnkr.

Bilagor

Bilaga 1. Sammanställning av rapporter från kommunens bolag 2025

Umeå Kommunföretag AB (UKF)

www.ukf.umea.se

Styrelseordförande: Hans Lindberg

Verkställande direktör: Fredrik Lundberg

Bolagets grunduppdrag

Umeå kommunföretag AB	Bedömning
Umeå kommun har valt att leda och samordna sina helägda bolag inom en koncern med Umeå Kommunföretag AB (UKF) som koncernmoder. Föremålet för bolagets verksamhet är att verka som moderbolag i Umeå kommuns bolagskoncern och att samordna verksamheten inom kommunkoncernen. Vidare ska bolaget biträda övriga bolag i kommunkoncernen med utbildning, management, juridisk kompetens och ledningstjänster samt i finansieringsfrågor. Moderbolaget utgör den sammanhållna funktionen för att utöva ägarstyrning över Umeå kommuns hel- och delägda bolag med syfte att förenkla, tydliggöra och stärka styrningen. Moderbolaget beslutar om ägardirektiv för dotterbolagen och ansvarar, under kommunstyrelsens uppsikt, för att verksamheten i de kommunala bolagen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och i enlighet med Riktlinjer för ägarstyrning i Umeå kommun. I delägda bolag där annan part har ett större ägande än Bolaget ska den partens riktlinjer för ägarstyrning ha företräde.	i hög grad uppfyllt
Moderbolaget ska utöver detta bereda eller yttra sig i ärenden rörande kommunens bolag som ska handläggas av kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige samt utgöra rådgivande part till de kommunala bolagen avseende verksamhetsfrågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.	i hög grad uppfyllt
Bolaget är rörelsedrivande och har uppdraget att för Umeå kommuns räkning; Planera, upphandla och administrera all kollektivtrafik inom Umeå kommun. Stödja och främja utvecklingen av nya företag genom finansiering och ägande. Bolaget ska med personal, lokaler och finansiering medverka till utvecklingen av unga entreprenörer genom företagsinkubatorn BIC factory.	i hög grad uppfyllt
Samordna verksamheten inom koncernen genom ledningen och det administrativa arbetet med koncernen.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Inför varje verksamhetsår tar bolaget fram en verksamhetsplan som bland annat följs upp vid styrelserapportering och rapportering till kommunstyrelsen. Utifrån uppföljningen bedöms att grunduppdraget i hög grad är uppfyllt.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

I UKF fortsätter arbetet att utveckla Umeå Eco Industrial Park och det tas ytterligare steg mot att utveckla framtidens energilösningar och gröna industri i Umeå. Det sker bland annat genom potentialen i att nyttja avfall som en värdeskapande resurs.

Planering pågår inför implementering av 100 procent eldrift i Umeås lokaltrafik. En ny mer kraftfull transformatorstation togs i drift i december 2025. Under året slutfördes också den första regiontrafikupphandlingen med krav på eldrift.

Bilaga 1

Projektsatsningen ViiBIC (Västerbottens inkluderande och internationella företagsinkubator) befinner sig i sin slutfas. Totalt har UKF stöttat 26 företag och sammanlagt 32 entreprenörer, varav 6 utrikesfödda, med lokal, affärsstöd, föreläsningar och skuggstyrelse. Dessutom har 6 inlandsföretagare erbjudits behovsanpassat digitalt affärsstöd genom BIC Workaround.

Årets investeringar uppgår till 12 mnkr och består av en laddstation i ett bussgarage.

Tabell 34. Koncernbidrag 2025

Mnkr	Givna	Mottagna
Umeå Deponi- och Avfallscenter AB	21	0
Umeå Energi AB	59	0
AB Bostaden i Umeå	7	0
Umeå Parkerings AB	10	0
Infrastruktur i Umeå AB	0	9
Umeå Kommunföretag AB	69	97
Umeå Hamn AB	0	60
Koncernbidrag totalt	166	166

Tabell 35. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Kommunföretag AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	201	199	181	170	176
Rörelsens kostnader	204	-195	-202	-186	-180
Resultat efter finansiella poster	-3	4	-21	-16	-4
Nettoinvesteringar	12	0	0	1	4
Självfinansieringsgrad (%)	129	-	-	0	0
Soliditet (%)	59	56	53	51	54
Långfristig låneskuld	312	355	396	448	524
Medelantal anställda	16	15	14	13	13

Umeå Energi ABwww.umeaenergi.se

Styrelseordförande: Emma Vigren

Verkställande direktör: Jan Ridfeldt

Bolagets grunduppdrag

Umeå Energi AB	Bedömning
Ändamålet med bolagets verksamhet är att med beaktande av den kommunala kompetensen och tillämpliga kommunalrättsliga principer såsom likställighetsprincipen och lokaliseringprincipen främja kommunens utveckling och uppbyggnad av infrastruktur inom områdena energiförsörjning, nätbyggande och kommunikation. Bolagets verksamhet ska bedrivas på affärsmässig grund. Bolaget ska inom sitt verksamhetsområde vara kommunens expertorgan och bistå kommunen i planerings- och utredningsverksamhet inom området. Bolaget ska bistå i frågor om energiförsörjning i övrigt inom kommunkoncernen	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Umeå Energis grunduppdrag är att bolagets affärer ska bidra till hållbar samhällsutveckling och minskat resursutnyttjande. Umeå Energi bedriver sin verksamhet i enlighet med det fastställda grunduppdraget. Det syns i den kontinuerliga utbyggnaden och moderniseringen av nät och

Bilaga 1

energisystem, till exempel via elnätutbyggnad och det planerade lågtemperaturnätet för fjärrvärme på Tomtebo strand. Det syns också i bolagets bidrag som kunskaps- och expertstöd i frågor av strategisk betydelse för kommunen, till exempel i arbetet med energiplanen och utvecklande av Umeå Eco Industrial Park.

Genom en affärsmässig grund har bolaget säkerställt en stabil och långsiktig utveckling av kommunens infrastruktur inom energi, nätbyggande och kommunikation. Insatserna sker på ett transparent och rättvist sätt och med tydligt fokus på lokal nytta för Umeås invånare och näringsliv.

Som kommunens expertorgan bidrar Umeå Energi aktivt i planerings- och utredningsfrågor som rör energiförsörjning och infrastruktur. Det sker både genom egna analyser och genom stöd till kommunen i strategiska beslut. Bolaget har även en central roll i att främja innovation och hållbar utveckling genom att kontinuerligt utveckla lösningar som stärker kommunens klimatarbete, tryggar energiförsörjning och möjliggör fortsatt tillväxt.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Under 2025 har elpriset varit lägre än föregående år, vilket har haft en negativ påverkan på bolagets intäkter från elproduktionen.

Elnätet utgör en central förutsättning för den ökade elektrifieringen i samhället och arbete pågår med att höja spänningen och förstärka regionnätet. Parallellt pågår ett kapacitetsprogram där målet är att skapa förutsättningar för ett ökat effektuttag med syfte att möjliggöra etablering av elintensiv industri.

Umeå Energi är i en investeringsintensiv fas, främst inom elnätsverksamheten där byggnation av flera större fördelningsstationer har börjat eller inom kort kommer att börja.

De största investeringarna under året:

- ledningsnät och region- och fördelningsstationer för cirka 279 mnkr
- värme- och kyldistribution, fjärrvärmecentraler och produktionsanläggningar för cirka 111 mnkr
- fiberanläggningar, noder och accesspunkter för cirka 30 mnkr
- övrigt, inventarier, fordon och immateriellt cirka 37 mnkr
- finansiella anläggningstillgångar på 50 mnkr.

Tabell 36. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Energi AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	1 740	1 761	1 735	1 760	1 581
Rörelsens kostnader	-1 594	-1 649	-1 624	-1 632	-1 468
Resultat efter finansiella poster	97	68	65	132	112
Nettoinvesteringar	508	403	278	339	242
Självfinansieringsgrad (%)	79	81	134	113	157
Soliditet (%)	41	41	40	41	42
Långfristig låneskuld	1 939	1 755	1 663	1 678	1 738
Medelantal anställda	426	432	400	387	414

AB Bostaden i Umeåwww.bostaden.umea.se

Styrelseordförande: Lena Karlsson Engman

Verkställande direktör: Jerker Eriksson

Bolagets grunduppdrag

AB Bostaden i Umeå	Bedömning
Verksamheten ska bedrivas utifrån ett allmännyttigt syfte och affärsmässiga principer. Det allmännyttiga syftet är att bolaget ska bidra till bostadsförsörjningen genom ett varierat utbud av bostäder som kan attrahera alla samt ta ett samhällsansvar. I det ligger att bidra till ekologiska, ekonomisk och socialt hållbar utveckling.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

I Bostadens affärsplan har grunduppdrag, inriktningsmål och särskilda uppdrag från kommunen funnits med sedan ett antal år. Till grunduppdraget och inriktningsmålen finns strategiska val framtagna med aktiviteter och måltal som följs upp tertialvis och redovisas till bolagets styrelse.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Folkmängden i Umeå har växt stadigt under lång tid och förväntas fortsätta växa under kommande år. Vid årets slut var antalet lägenheter i bolaget 16 156 (15 946), varav 4 539 studentbostäder. Under året har 502 lägenheter blivit färdigställda och klara för inflyttning.

Genomsnittlig bostadshyra per kvm och år är 1 371 (1 293) kr, exklusive enkelrum.

Lokalhyresmarknaden i Umeå har en vakansgrad på cirka 5 procent med en stigande trend och för Bostaden är vakansgraden fortsatt mycket låg.

På Ålidhem fortsätter renoveringen av enkelrum som byggs om till ettor med eget kök. Under året färdigställdes de sista 9 lägenheterna i etapp 2 på kvarteret Professorn, där 236 enkelrum har byggts om och samtidigt har ytterligare 27 lägenheter tillkommit.

På kvarteret Preceptorn (105 mnkr) har ombyggnation av 475 enkelrum och 8 lägenheter börjat och samtidigt tillkommer 25 nya lägenheter av tidigare gemensamhetsutrymmen. Inflyttning beräknas ske etappvis under 2026 och 2027.

Bilaga 1

På Västteg, kvarteret Glosboken, avslutas byggnation av 363 bostäder som omfattar vård- och omsorgsboende, seniorboende plus och vanliga lägenheter. Husen byggs i 4 till 6 våningar med underjordiskt garage.

I Bostadens projektportfölj ligger planering för cirka 600 lägenheter i varierande lägen som Haga, Ersboda, Ålidhem, Mariehem och Holmsund. Byggstarterna är planerade under de kommande fem åren.

Tabell 37. Översikt över verksamhetens utveckling för AB Bostaden i Umeå

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	1 408	1 328	1 202	1 183	1 107
Rörelsens kostnader	-1 202	-1 140	-1 058	-982	-940
Resultat efter finansiella poster	206	188	144	200	166
Nettoinvesteringar	342	395	742	777	498
Självfinansieringsgrad (%)	129	102	46	50	70
Soliditet (%)	43	41	40	42	43
Långfristig låneskuld	3 974	4 131	4 120	3 632	3 250
Medelantal anställda	180	178	174	168	168

Umeå Vatten och Avfall AB (Umeva)

www.vakin.se

Styrelseordförande: Per-Erik Johansson

Verkställande direktör: Robert Hansson

Bolagets grunduppdrag

Umeå Vatten och Avfall AB	Bedömning
Umeva är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Umeå kommuns verksamhetsområde. Umeva ansvarar även för kommunens verksamhet när det gäller avfallshantering. Umeva får sköta VA-drift och avfallshantering i andra kommuner, under affärsmässiga villkor och med separat ekonomisk redovisning. Verksamheten ska vara förenlig med vattentjänstlagen, miljöbalken och kommunala principer; likställighet, självkostnad och lokaliseringsprincipen i tillämpliga fall. Utöver det ansvarar Vakin långsiktigt för drift, underhåll och investeringar i delägarnas allmänna VA-anläggningar.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Umeva/Vakin har under perioden genomfört sitt grunduppdrag i hög grad enligt planeringsdirektiv, verksamhetsplan och kommunala och legala krav. Leverans av dricksvatten, avloppshantering och avfallstjänster har skett med god kvalitet och i linje med givna förutsättningar. Trots utmaningar kopplade till exempelvis väderförhållanden och förändrade regelverk har bolaget upprätthållit driftssäkerhet, kundnytta och miljöansvar.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

För vatten och avlopp höjdes brukningstaxan med i genomsnitt 4 procent inför 2025 vilket har resulterat i 10 mnkr högre taxeintäkter jämfört med föregående år. Bolagets rörelsekostnader har

Bilaga 1

ökat jämfört med 2024 som en effekt av lönerörelsen och en förstärkning av personalstyrkan i och med omorganisation.

För avfall och återvinning var avfallstaxan oförändrad under 2025. Intäkterna ökade under året med 3 mnkr på grund av större avfallsmängder i verksamheten. Kostnader för avfallshantering har ökat med 3 mnkr jämfört med föregående år. Det beror på ökade avfallsmängder som har medfört högre kostnader för insamlingsentreprenaden. De utökade öppettiderna på återvinningscentralerna har också bidragit till högre rörelsekostnader.

Årets största investeringar:

- Utbyggnad av Forslunda vattenverk (33 mnkr) invigdes 17 september. Kapaciteten i vattenverket har ökat med cirka 50 procent och bidrar till att säkra vattenförsörjningen för ett växande Umeå.
- Tomtebo strand, fas 1 (21 mnkr) försenades fyra månader på grund av överklagad upphandling och projektet är nu fas att genomföras.
- Mariehemsvägen, reinvestering av dag-, spill- och vattenledningar (20 mnkr) och utredning för att hitta rätt kapacitet för ledningarna med hänsyn till kommande exploateringar i området.

Tabell 38. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Vatten och Avfall AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	578	546	487	442	419
Rörelsens kostnader	-537	-496	-456	-428	-401
Resultat efter finansiella poster	-4	6	-4	-12	-9
Nettoinvesteringar	246	263	287	148	171
Självfinansieringsgrad (%)	29	28	23	38	32
Soliditet (%)	2	2	2	3	3
Långfristig låneskuld	2 282	2 175	1 928	1 711	1 641
Medelantal anställda	192	184	170	170	169

Infrastruktur i Umeå AB (Inab)**www.inab.umea.se**

Styrelseordförande: Lennart Holmlund

Verkställande direktör: Jonas Wållberg

Bolagets grunduppdrag

Infrastruktur i Umeå AB	Bedömning
Bolaget ska • äga och utveckla anläggningar, fastigheter och byggnader knutna till logistik och järnväg • tillhandahålla kompetens inom förvaltning, drift, tillstånd, godslogistik och utveckling i järnvägsrelaterade frågor • vara en projektresurs för kommunkoncernen för genomförandet av större eller komplexa infrastruktur- och byggnadsprojekt • tillhandahålla affärs- och marknadskompetens inom godslogistik i syfte att utveckla Umeås logistikanläggningar samt positionera Umeå som ett logistiskt nav • bidra med kompetens inom kommunikation och medfinansiering • företräda kommunen i järnvägsrelaterade frågor.	i hög grad uppfyllt
Bolagets grunduppdrag med bedömning uppdelad per verksamhet/huvudprocess:	
Strategisk positionering och planering	i hög grad uppfyllt
Projektgenomförande	i hög grad uppfyllt
Förvaltning	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Inab har under perioden verkställt sitt grunduppdrag med väldigt få avvikelser.

Pågående projekt har genomförts med god ekonomi och bra framdrift. Projekt- och bygglidare i Inab har däremot inte nyttjats av kommunkoncernen på tillfredställande sätt. Dialog för att skapa ett bättre samarbetsklimat pågår.

Efter att ny bolagsordning och nya särskilda ägardirektiv har antagits har en ny verksamhetsplan tagits fram med detaljerade och mätbara mål och aktiviteter kopplade till uppdraget.

Verksamhetsplan inklusive budget har följts upp regelbundet på styrelsemöten och på APT.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Inab har tillsammans med Umeå kommun säkrat medfinansiering av Sävar resecentrum med 60 mnkr. Syftet med resecentret är att möjliggöra framtida bostadsutveckling och stärka Sävar som en växande ort genom förbindelse med Norrbotniabanans tågtrafik.

Under året har ett nytt avtal för badhuset Navet tecknats med Umeå kommun utifrån kommunens nya fastighetspolicy. Det nya avtalet innebär en markant minskad hyresintäkt.

Tabell 39. Översikt över verksamhetens utveckling för Infrastruktur i Umeå AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	92	96	91	80	76
Rörelsens kostnader	-78	-83	-89	-71	-65
Resultat efter finansiella poster	-4	-6	-16	-4	-3
Nettoinvesteringar	8	10	61	115	36
Självfinansieringsgrad (%)	264	182	13	16	76
Soliditet (%)	21	20	18	18	19
Långfristig låneskuld	688	711	731	682	646
Medelantal anställda	18	19	20	19	20

Umeå Deponi och Avfallscenter ABwww.avfallscenter.se

Styrelseordförande: Catarina Holmberg

Verkställande direktör: Jörgen Aronsson

Bolagets grunduppdrag

Umeå Deponi och Avfallscenter AB	Bedömning
Bolaget ska ansvara för all kommunal deponiverksamhet i Umeå kommun samt med iakttagande av den kommunala kompetensen och tillämpliga kommunalrättsliga principer driva Dåva avfallsanläggning med flera. på ett miljömässigt och företagsekonomiskt riktigt sätt med inriktning att vara en regional och nationell resurs.	i hög grad uppfyllt
Bolaget ska vara drivande i utvecklingen av Umeå Eco Industrial Park med inriktning på etablering av företag inom sektorn för avfallshantering, återvinning och energi. Därtill ingår att säkra bolagets eget markbehov för framtida utbyggnad.	i hög grad uppfyllt
Bolaget ska på ett framåttänkande arbetssätt förbättra och utveckla nya metoder och lösningar för omhändertagande av avfall och andra restprodukter, dels på egen hand med egen kompetens dels i samverkan med externa aktörer. Bolaget ska ha en strävan att alltid ligga i framkant vad gäller teknik- och metodutveckling inom behandling, förädling och omhändertagande av avfall. Där behov finns ska bolaget erbjuda mottagning och behandling av fasta avfall, slam samt flytande avfall. Detta för att säkerställa ett neutralt och korrekt omhändertagande av regionens avfallsflöden.	i hög grad uppfyllt
Bolaget ska verka för att Umeåregionen kan fortsätta utvecklas och skapa förutsättningar för att byggnationer och infrastrukturprojekt kan genomföras på bästa sätt, både miljömässigt och ekonomiskt. Bolaget ska till exempel skapa förutsättningar för att sulfidjord från Umeåregionen kan omhändertas på ett rationellt och långsiktigt sätt.	i hög grad uppfyllt
Bolaget ska vidare vara tillgänglig som resurs för Umeå kommuns bolag med avseende på bolagens restprodukter samt som kommunens rådgivare och kompetensresurs för de marksaneringar som uppkommer i kommunens regi.	i hög grad uppfyllt
Bolaget ska arbeta för att den regionala samverkan utvecklas.	i hög grad uppfyllt
Bolaget har i uppdrag att avsluta kommunens gamla deponier enligt beslut i kommunfullmäktige.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bolaget driver verksamheten helt enligt det grunduppdrag som beskrivs i det särskilda ägardirektivet. Bolaget har en stabil roll på marknaden och har byggt upp en väl fungerande kundkrets. Arbetssättet går ut på att arbeta rationellt och kostnadseffektivt utan att tumma på kvalitet och miljö. Bolaget agerar neutralt på marknaden och är öppet för alla aktörer på ett marknadsmässigt rättvist sätt. Bolagets upptagningsområde för farligt avfall är allt från Sundsvall i söder till Kiruna i norr, vilket gör bolaget till en resurs för större delen av Norrland.

Bilaga 1

Bolaget tar emot förorenad jord, både farligt avfall och icke-farligt avfall, och sulfidjord från olika sanerings- och byggprojekt. Massorna kommer främst från större infrastrukturprojekt som byggs när Umeå växer och utvecklas.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla verksamheten och verksamhetsområdet inom Umeå Eco Industrial Park. Det stärker bolagets kompetens och framåttänkande och främjar Umeås utveckling och expansion.

Bolaget har avsynat, efterbehandlat och avslutat majoriteten av kommunens gamla deponier. Bolaget utför fortfarande efterkontroll och provtagning på vissa av dem.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Under 2025 har bolaget tagit emot stora mängder förorenad jord, muddermassor och sulfidjord från olika sanerings- och byggprojekt. Massorna kommer främst från större infrastrukturprojekt som byggs när Umeå växer och utvecklas. Det innebär att verksamheten varierar från år till år. Intäkterna under 2025 var de högsta i bolagets historia bortsett från föregående år. Därmed minskade ändå resultatet jämfört med förra året på grund av den exceptionellt stora mängden avfall som togs emot 2024.

Bolaget har slutfört investeringar i ny lakvattendamm med tillhörande pumpstation (12 mnkr) och en ny avvattningsplatta (5 mnkr). Bolaget har också förnyat fordonsparken med mer miljövänliga fordon (2 mnkr).

Tabell 40. Översikt över verksamhetens utveckling för Dåva Deponi och Avfallscenter i Umeå AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	80	96	50	59	59
Rörelsens kostnader	-50	-46	-35	-27	-27
Resultat efter finansiella poster	31	57	13	28	28
Nettoinvesteringar	19	16	4	4	17
Självfinansieringsgrad (%)	183	377	343	777	181
Soliditet (%)	48	34	46	40	41
Långfristig låneskuld	-	-	-	-	-
Medelantal anställda	10	9	9	9	9

Umeå Parkerings AB (Upab)

www.upab.umea.se

Styrelseordförande: Robin Enander

Verkställande direktör: Annika Ljungblad

Bolagets grunduppdrag

Umeå Parkerings AB	Bedömning
Upab ska tillhandahålla parkeringsanläggningar, driva parkeringsrörelse och parkeringsövervakning och teckna avtal om parkeringsfriköp på affärsmässiga grunder. Bolaget ska aktivt bidra till intentionerna i Umeå kommuns översiktsplan.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Upab arbetar kontinuerligt med att förbättra och utveckla sitt arbete att driva parkeringsrörelse och parkeringsövervakning. Arbetet sker i nära samarbete med bland andra kommunen, övriga fastighetsägare och blåljusverksamheter för att skapa en så tillgänglig och trygg stad som möjligt.

Bolaget arbetar ständigt med kundfokus när det gäller information, kundtjänst, digitala hjälpmedel och kundinterface. Stor fokus i år har varit att digitalisera och skapa operativ stabilitet i bolaget för att möta den snabba utvecklingen på marknaden. Det kommer att ge bättre data för att driva insikter, utveckling och kunskap. Arbetet kommer att fortsätta även under 2026.

Upab arbetar nära fastighetsägare, kommunstyrelsen (Mex) och byggnadsnämnden (Detaljplanering) för att erbjuda och säkra framtida exploateringar. De ekonomiska målen har nåtts.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

För Upab ökade intäkterna med 10 mnkr jämfört med föregående år. Avgiftsparkeringen, som utgör cirka 60 procent av bolagets intäkter, ökade i omsättning med 15 procent och i antal parkeringstillfällen med 12 procent jämfört med föregående år. Månadsabonnemang som motsvarar 25 procent av Upab:s intäkter ökade med 7 procent i omsättning. Ökningen beror på indexuppräknningar av pris, men till största delen på volymökningar.

Under året genomfördes följande betydande affärer: nyteckning av Samhällsbyggnadsbolagets (SBB) område på Umedalen, omförhandlat avtal för Åhlénstaket och utökat och förlängt avtal med Diös.

Investeringsbeslut togs av styrelsen i december för att bygga ett nytt parkeringshus vid Östra station.

Tabell 41. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Parkerings AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	130	120	112	105	92
Rörelsens kostnader	114	-104	-101	-90	-86
Resultat efter finansiella poster	17	16	11	15	5
Nettoinvesteringar	2	2	3	2	1
Självfinansieringsgrad (%)	1 047	1 187	520	850	785
Soliditet (%)	23	21	23	21	23
Långfristig låneskuld	98	97	96	100	102
Medelantal anställda	26	26	25	24	25

Västerbottens Museum AB

www.vbm.se

Styrelseordförande: Anders Lidström

Verkställande direktör: Ulrica Grubbström

Bolagets grunduppdrag

Västerbottens Museum AB	Bedömning
Ändamålet med bolagets verksamhet är att vara länsmuseum i Västerbotten och bidra till samhället och dess utveckling.	i hög grad uppfyllt

Bilaga 1

Västerbottens Museum AB	Bedömning
Västerbottens museum ska verka för att en bred allmänhet kan ta del av regionens kulturarv i syfte att främja kunskap, kulturuplevelser och fri åsiktsbildning.	i viss grad uppfyllt
Bolaget ska iakttä god ekonomisk hushållning i verksamheten.	i hög grad uppfyllt
Verksamheten ska präglas av hög kunskap och kvalitet, mångfald, jämställdhet och tillgänglighet	i viss grad uppfyllt
Västerbottens museum ska samla, bevara, utveckla, levandegöra och öka tillgängligheten till länets materiella och immateriella kulturarv och därvid knyta samman historia, nutid och framtid.	i viss grad uppfyllt
Västerbottens museum ska utveckla museet som besöksmål.	i hög grad uppfyllt utifrån rådande förutsättningar
Västerbottens museum ska bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad inom museets verksamhetsområden.	inte uppfyllt
Västerbottens museum ska ansvara för kulturmiljöverksamheten i egenskap av länsmuseum.	i hög grad uppfyllt
Västerbottens museum ska utifrån ett barnperspektiv utveckla verksamheten för barn och unga.	i hög grad uppfyllt
Västerbottens museum ska utveckla museet i ett nationellt och internationellt perspektiv.	inte uppfyllt
Västerbottens museum ska förvalta bolagets fastigheter samt därtill förvalta samlingarna och byggnaderna tillhörande Stiftelsen Västerbottens museums samlingar.	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Den främsta orsaken till att kraven i ägardirektiven inte uppnås är museets ekonomiska situation. Det krävs inte många oförutsedda händelser för att kostnaderna för bolagets fastigheter ska överskrida budget.

Tillgängligheten till kulturarvet begränsas genom att det inte finns ändamålsenlig förvaring av museets arkiv, föremål och fotografier. Därför finns inte heller möjligheten att fullt ut nå forskare och intresserad allmänhet. Museistyrelsen har inte prioriterat att utveckla museet i ett nationellt och internationellt perspektiv utan prioriterat att utveckla besöksmålet och museets regionala uppdrag.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Västerbottens museum redovisar ett positivt resultat för året som beror på återvunnen moms och en reglering av tidigare års projektskuld. Verksamheten är beroende av resultaten i den affärsdrivande verksamheten (kafé, programvaruutveckling och arkeologi) då anslagen från regionen och Umeå kommun inte täcker kostnaden för att bedriva basverksamheten.

Under året förnyades museets kompactorsystem i fotoarkivet för att hantera ett omfattande arbetsmiljöproblem och förbereda för bättre förvaring av museet åtta miljoner bilder och filmer.

Ett flertal publika arrangemang har fullföljts under museets kvällsöppet. Sommarverksamheten på Gammlia har genomförts och stor publik kom till midsommarfirandet. Förberedelser och genomförande av den arkeologiska fältsäsongen har också präglat året.

Tabell 42. Översikt över verksamhetens utveckling för Västerbottens Museum AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	61	58	60	60	57
Rörelsens kostnader	-59	-57	-60	-58	-54
Resultat efter finansiella poster	2	1	0	2	3
Nettoinvesteringar	4	3	3	3	3

Bilaga 1

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Självfinansieringsgrad (%)	115	69	89	94	27
Soliditet (%)	46	44	46	45	43
Långfristig låneskuld	17	17	15	14	10
Medelantal anställda	57	59	60	59	59

Science Park i Umeå AB

Styrelseordförande: Urban Eriksson

Verkställande direktör: –

Bolagets grunduppdrag

Science Park i Umeå AB	Bedömning
Grunduppdraget i sin helhet	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bolaget har sedan tidigare tagit viktiga steg för att skapa nya verksamhetslokaler. Det arbetet har sedan pausats enligt beslut från ägarna. Nu pågår ett arbete för att se över och ändra koncernstrukturen.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Science Park i Umeå AB:s verksamhet kommer att fusioneras med Uminova Innovation AB under inledningen av 2026. Det sker för att skapa en mer enhetlig inkubatorsverksamhet i kommunen.

Tabell 43. Översikt över verksamhetens utveckling för Science Park i Umeå AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	3	4	3	3	2
Rörelsens kostnader	-3	-3	-3	-2	-2
Resultat efter finansiella poster	1	1	1	1	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	0	–	–	–	–
Soliditet (%)	93	61	64	25	16
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	0	2	1	1	1

Umeå Folkets Husförening u.p.a.www.umeafolketshus.se

Styrelseordförande: Ingela Wallrud

Verkställande direktör: Håkan Bäckström

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Umeå Folkets hus egna arrangemang som festivaler, vinluncher, Soul Train och öl- och vinmässan har under året haft högre besökarantal än tidigare. Bolagets fokus ligger på att fortsätta utveckla dessa evenemang för att skapa positiva effekter för stadens näringsidkare och invånare.

Årets investeringar uppgår till 3 mnkr och består främst av uppgraderingar av ventilation och teknikinventarier.

Tabell 44. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Folkets Husförening u.p.a.

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	76	78	83	71	52
Rörelsens kostnader	75	-74	-83	-70	-50
Resultat efter finansiella poster	1	4	0	1	0
Nettoinvesteringar	3	3	4	13	1
Självfinansieringsgrad (%)	100	100	100	57	100
Soliditet (%)	21	20	18	18	18
Långfristig låneskuld	81	85	85	88	76
Medelantal anställda	55	55	58	56	52

Umeå Hamn AB

www.umeahamn.se

Styrelseordförande: Gunnar Dahlberg

Verkställande direktör: Patrik Mattsson

Bolagets grunduppdrag

Umeå Hamn AB	Bedömning
Bolagets verksamhet är att äga fastigheterna i Umeå hamn och tillhandahålla hamninfrastruktur för framför allt Kvarkenhamnar men även övriga verksamma i hamnområdet. Bolaget ska alltså inte bedriva egen hamnverksamhet utan endast fungera som så kallad landlord. I det ingår ansvar för att Umeå hamns fastigheter ska vara i sådant skick att hamnverksamheten kan utföras på ett ändamålsenligt sätt och för att vara beställarombud för investeringar i Umeå hamn.	i viss grad uppfyllt, upprustning av infrastrukturen pågår
Bolagets grunduppdrag uppdelat med bedömning per verksamhet/huvudprocess:	
Personalens omfattning och inriktning ska motsvara bolagets begränsade verksamhet. Samordning ska ske med övriga bolag och enheter inom Umeå kommunkoncern.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Utbyggnad och renovering av Umeå hamn tar tid. Hamnens delar rustas upp över tid med god planering och upprättad tidplan som i dagsläget sträcker sig till 2031.

Rollen som beställarombud är mer inriktad som beställare med daglig insikt i arbetet med hamnens utbyggnad.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Umeå Hamn AB äger från och med 2025 hela bolaget Kvarkenhamnar AB och bedriver inte längre hamnverksamheten i Vasa. Resultatet är bättre än föregående år på grund av volymökningar inom Kvarkenhamnar. Umeå hamn har lägre kostnader för reparation och underhåll på grund av

Bilaga 1

framflyttade och omvärderade åtgärder och lägre räntekostnader till följd av att investeringar har blivit senarelagda. De största investeringarna under 2025 är ny- och ombyggnad av Norra kajen (78 mnkr), renovering av färjepir, pelare och kassun (19 mnkr), farled (4 mnkr) och verksamhetsyta (4 mnkr).

Tabell 45. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Hamn AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	32	31	24	18	15
Rörelsens kostnader	-51	-103	-60	-47	-38
Resultat efter finansiella poster	-20	-72	-35	-29	-24
Nettoinvesteringar	122	32	35	151	217
Självfinansieringsgrad (%)	23	92	91	23	7
Soliditet (%)	10	11	13	9	7
Långfristig låneskuld	791	683	678	730	596
Medelantal anställda	1	1	1	1	1

Kvarkenhamnar AB

www.kvarkenports.com

Styrelseordförande: Gunnar Dahlberg

Verkställande direktör: Patrick Mattsson

Bolagets grunduppdrag

Kvarkenhamnar AB	Bedömning
Bolagets verksamhet ska ha till föremål att driva hamnrörelse i Umeå hamn med ett brett utbud av tjänster för transport- och sjöfartsnäringens behov, som vedertagna hamnoperationer och kompletterande service i form av lagring, godsadministration och spedition, förvaltning av lokaler och markanläggningar inom hamnområdet samt annan verksamhet med de föregående direkt sammanhängande. Bolaget är skyldigt att utföra uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bolaget har klarat att öka sina godsvolymer och förbättrat sitt resultat jämfört med budget och föregående år.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Resultatet är betydligt bättre än föregående år och det beror främst på ökade godsvolymer. Från och med 2025 bedriver bolaget bara hamnverksamheten i Umeå. Bolaget har tecknat avtal med Stegra vilket kommer att ge ökade godsvolymer i hamnen.

Tabell 46. Översikt över verksamhetens utveckling för Kvarkenhamnar AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	93	114	106	100	93
Rörelsens kostnader	-103	-129	-118	-103	-97
Resultat efter finansiella poster	-10	-16	-13	-3	-4
Nettoinvesteringar	3	1	6	17	0
Självfinansieringsgrad (%)	0	0	0	0	0

Bilaga 1

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Soliditet (%)	26	20	28	36	44
Långfristig låneskuld	29	28	20	19	8
Medelantal anställda	25	37	37	34	31

Väven i Umeå ABwww.vaven.se

Styrelseordförande: Fredrik Lundberg

Verkställande direktör: –

Bolagets grunduppdrag

Verksamheten består av att förvalta fastigheten Väven där kommunens stadsbibliotek finns. Byggnaden består av cirka 24 000 kvadratmeter lokalyta som fördelas på både kulturella och kommersiella verksamheter. Inga anställda finns i koncernen.

Väven i Umeå AB	Bedömning
Bolaget ska direkt och indirekt utföra byggnads- och anläggningsarbeten, äga, förvalta, hyra ut och bedriva handel med fastigheter och bedriva därmed förenlig rörelse.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bolaget har under året i hög grad fullgjort grunduppdraget genom att ha tillhandahållit ändamålsenliga lokaler, bedrivit en hållbar och kostnadseffektiv förvaltning och genomfört strategiska investeringar som stärker fastighetsbeståndets funktion och värde.

Under året har särskilt fokus lagts på energioptimering, uppdatering av styrsystem och investeringar i energieffektiva lösningar, vilket bidrar till både minskad miljöpåverkan och förbättrad driftsekonomi. Styrelsen följer löpande upp hur väl uppdraget efterlevs och säkerställer att verksamheten bedrivs i linje med hyresgästernas behov och prioriteringar.

Nolia ABwww.nolia.se

Styrelseordförande: Stefan Askenryd

Verkställande direktör: Jonas Dahlberg

Bolagets grunduppdrag

Nolia AB	Bedömning
Grunduppdraget i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bolaget har fullföljt sitt grunduppdrag att arrangera mässor och konferenser för att bidra till en positiv utveckling av näringsliv, föreningsliv och samhällen i ägarkommunerna och i regionen.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Nolia AB har genomfört 17 mässor och stora arrangemang under 2025 på ägarorterna och i övriga regionen. Bolaget har under året haft flera stora och små konferenser och externa arrangemang på konferensanläggningen i Umeå. Det inkluderar bland annat SEE Hållbarhetsvecka vilket bidrar till Umeås tillväxtmål.

Tabell 47. Översikt över verksamhetens utveckling för Nolia AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	36	48	45	49	21
Rörelsens kostnader	-35	-46	-49	-48	-25
Resultat efter finansiella poster	1	2	-3	1	-4
Nettoinvesteringar	0	1	1	1	0
Självfinansieringsgrad (%)	4	8	-	2	-
Soliditet (%)	51	59	41	66	56
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	63
Medelantal anställda	19	20	21	19	20

Norrlandsoperan AB

www.norrlandsoperan.se

Styrelseordförande: Malin Malm

Verkställande direktör: Helle Solberg

Bolagets grunduppdrag

Norrlandsoperan AB	Bedömning
Norrlandsoperan ska bedriva produktion av opera, musik, dans, konst-utställningar, pedagogisk verksamhet och konsulentinsatser inom musik-, dans- och teaterlivet, samt därmed scenisk och kulturell verksamhet och annan publik sidoverksamhet. Verksamheten ska i huvudsak bedrivas i Umeå kommun och Västerbottens län.	i hög grad uppfyllt
Bolagets grunduppdrag uppdelade med bedömning per verksamhet/huvudprocess:	
Norrlandsoperan ska utifrån ett barnperspektiv utveckla verksamheten för barn och unga	i hög grad uppfyllt
Verksamheten ska kännetecknas av mångfald, jämställdhet, attraktionskraft och tillgänglighet	i hög grad uppfyllt
Norrlandsoperan ska verka för att en bred allmänhet kan ta del av verksamheten, i syfte att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning	i hög grad uppfyllt
Norrlandsoperan ska sträva efter en mycket hög konstnärlig kvalitet inom opera, musik och dans och i detta syfte verka i ett nationellt och internationellt sammanhang för att samverka och främja utbyten som bidrar till hög kvalitet i verksamheten.	i hög grad uppfyllt
Utifrån ett nationellt och internationellt perspektiv utveckla bolagets verksamhet	i hög grad uppfyllt
Vara en aktiv part i utvecklandet av Norrlands nätverk för Musikteater och dans	i hög grad uppfyllt
Utveckla pedagogisk verksamhet inom scenkonst, musik och dans	i hög grad uppfyllt
Använda och utveckla möjligheter för publik att ta del av opera, musik och dans via digitala lösningar	i hög grad uppfyllt
Inneha huvudmannskapet för de regionala danskonsulentverksamheten Dans i Västerbotten	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Norrlandsoperan har under året genomfört verksamhet enligt fastställda mål, verksamhetsplan och budget för 2025. De konstnärliga och administrativa verksamheterna följer upp sina mål och

indikatorer under året i skriftlig rapport vilken ligger till grund för bedömningen av genomfört huvuduppdrag.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Genom samarbete under året med Malmö opera och Norrlands nätverk för musikteater och dans lyckades Norrlandsoperan nå ut till orter från Östersund upp till Kiruna med operaföreställningar. Den regionala verksamheten i Västerbotten var också präglad av försök att nå ut till nya och mindre orter. Norrlandsoperan verkade i alla regionens 15 kommuner under 2025 och ambitionen var att kunna erbjuda scenkonst inte bara till invånare i de större städerna.

I arbetet för att öppna upp operahuset i Umeå genomfördes ett antal nya evenemang med fritt inträde för att sänka tröskeln och skapa nyfikenhet hos både befintlig och ny publik. Bland annat genomfördes öppna repetitioner med Norrlandsoperans symfoniorkester och i augusti arrangerades Öppet hus riktat till barnfamiljer som gästades av cirka 1 100 besökare.

Tabell 48. Översikt över verksamhetens utveckling för Norrlandsoperan AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	136	134	131	132	125
Rörelsens kostnader	-137	-135	-132	-132	-124
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-1	-1	0	1	-1
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	15	17	15	20	16
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	116	117	118	121	119

Kvarken Link Oy

www.kvarkenlink.com

Styrelseordförande: Tomas Häyry

Verkställande direktör: Peter Ståhlberg

Bolagets grunduppdrag

Bolagets grunduppdrag är att säkerställa trafiken mellan städerna Umeå och Vasa. Bolaget äger färjan Aurora Botnia som trafikerar mellan Umeå och Vasa, medan dotterbolaget NLC Ferry Oy Ab har ansvarat för den operativa verksamheten mellan Umeå och Vasa.

Bedömning och motivering

Bedömning saknas.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Bolaget äger färjan Aurora Botnia som trafikerar sträckan Vasa–Umeå. Färjan är uthyrd till dotterbolaget NLC Ferry Oy som sköter om den operativa verksamheten på linjen. 5 februari 2026 övergår hela aktiestocken i dotterbolaget NLC Ferry Ab Oy till Stena Line Scandinavia AB. Under 2025

Bilaga 1

fördes förhandlingar om en försäljning av NLC Ferry Ab Oy och ett förköpsavtal skrevs i slutet av 2025. Fartyget Aurora Botnia kommer även i fortsättningen att trafikera mellan Vasa och Umeå, då ett nytt bareboat-avtal på tio år har ingåtts med den nya ägaren till NLC Ferry OY.

Resultatet för perioden överstiger föregående år med 110 mnkr och beror i sin helhet på att dotterbolaget NLC Ferry Oy betalade ut en utdelning på 111 mnkr under året.

Årets investeringar uppgår till 48 mnkr för utökad batterikapacitet ombord på Aurora Botnia.

Tabell 49. Översikt över verksamhetens utveckling för Kvarken Link OY

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	39	40	40	23	10
Rörelsens kostnader	-40	-41	-38	-36	-26
Resultat efter finansiella poster	110	0	1	-9	-1
Nettoinvesteringar	48	0	0	0	3
Självfinansieringsgrad (%)	306	-	-	-	-
Soliditet (%)	42	38	38	37	37
Långfristig låneskuld	640	725	701	703	681
Medelantal anställda	0	0	0	0	5

NLC Ferry OY

www.wasaline.com

Styrelseordförande: Fredrik Lundberg

Verkställande direktör: Peter Ståhlberg

Bolagets grunduppdrag

Bedömning saknas.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Under 2025 har förhandlingar har förts och förköpsavtal har skrivits för en försäljning av NLC Ferry OY till Stena Line Scandinavia AB. Under 2026 kommer hela aktiekapitalet för NLC Ferry att flyttas till köparen. Under året minskade fraktvolymerna med 2 procent mot föregående år medan passagerarvolymerna ökade med 3 procent och fordonsvolymerna ökade med 3 procent. Omsättningen ökade med cirka 4 procent inom passagerarsegment och cirka 3 procent i ökning för fraktsegmentet.

Tabell 50. Översikt över verksamhetens utveckling för NLC Ferry OY

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	367	346	359	336	193
Rörelsens kostnader	-346	-314	-325	-301	-187
Resultat efter finansiella poster	25	34	37	35	6
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	14	62	62	63	73
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	124	129	129	118	104

Uminova Expression AB**www.expressionumea.se**

Styrelseordförande: Mikael Långström

Verkställande direktör, tillförordnad: Emil Hägglund

Bolagets grunduppdrag

Uminova Expression AB	Bedömning
Uminova Expression är en inkubator för kulturella och kreativa företag. Uppdraget är att stödja innovatörer från akademi och näringsliv i att utveckla affärsidéer till hållbara företag.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bolaget har under perioden genomfört planerade aktiviteter, erbjudit affärsutvecklingsstöd till inkubatorbolag och initierat samarbeten mellan akademi, näringsliv och kultursektorn. Bolaget har genomfört sitt uppdrag och uppnått sina mål.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Bolaget har under året genomfört planerade aktiviteter, erbjudit affärsutvecklingsstöd till inkubatorbolag och initierat samarbeten mellan akademi, näringsliv och kultursektorn. För att bilda en mer enhetlig inkubatorsverksamhet i Umeå har beslut fattats om fusion mellan Uminova Expression AB och Science Park i Umeå AB.

Tabell 51. Översikt över verksamhetens utveckling för Uminova Expression AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	8	9	10	12	11
Rörelsens kostnader	-8	-9	-10	-12	-11
Resultat efter finansiella poster	1	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-	-	-
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	56	60	60	43	50
Långfristig låneskuld	-	-	-	-	-
Medelantal anställda	5	6	7	8	9

Uminova Innovation AB**www.uminovainnovation.se**

Styrelseordförande: Urban Eriksson

Verkställande direktör: -

Bolagets grunduppdrag

Uminova Innovation AB	Bedömning
Affärsutveckling av företagsidéer i Umeå och regionen kring Umeå med god teknikhöjd	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Inflödet av företagidéer under 2025 var 94, varav 25 idéer antogs till förinkubation och 5 till inkubatorn. I inkubatormiljön fanns under året cirka 40 affärsidéer och startupbolag i olika faser av utveckling.

Bolagen behöver kapital för att växa i tidiga skeden där annan typ av finansiering än ägarkapital är mycket viktig eftersom osäkerheten är stor och få riskkapitalbolag vill investera tidigt med högre risk. Under 2025 har Uminova Innovations affärsstöd inneburit att bolagen i miljön attraherat 127 mnkr i kapital varav 79 mnkr är ägarkapital från investerare.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Under våren 2025 fattades beslut att Uminova Innovation AB fusioneras med kommunens tre andra samägda inkubatorer. Det innebär att bolagen Umeå Biotech Incubator, Expression och Umeå Science Park kommer att upptas i Uminova Innovation.

Inflödet av företagidéer under 2025 uppgick till 94 styck varav 25 idéer antogs till förinkubation och fem till inkubatorn. I inkubatormiljön fanns under året cirka 40 affärsidéer och startupbolag i olika faser av utveckling. Under perioden har Uminova Innovations affärsstöd inneburit att bolagen i miljön attraherat 127 mnkr i kapital varav 79 mnkr är ägarkapital från investerare.

Tabell 52. Översikt över verksamhetens utveckling för Uminova Innovation AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	28	29	27	27	29
Rörelsens kostnader	-27	-29	-27	-27	-29
Resultat efter finansiella poster	1	0	1	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	24	21	19	18	18
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	13	16	16	17	18

Visit Umeå AB

www.visitumea.se

Styrelseordförande: Peter Juneblad

Verkställande direktör: Gabriella Hed Vall

Bolagets grunduppdrag

Umeå kommunföretag AB	Bedömning
Visit Umeå AB är ett plats- och besöksutvecklingsbolag med huvudsakligt syfte att skapa livskvalitet och attraktionskraft för besökare och Umeåbor. Det görs genom att utveckla platsen och besökslivet till en händelserik och attraktiv plats som fler vill upptäcka, bo och verka på. Visit Umeås verksamhet ska, baserat på insikter och faktiska behov, utveckla attraktioner och upplevelser, värva och utveckla evenemang och möten, samt till dessa genomföra positionerande och besöksdrivande marknadsaktiviteter och kommunikation.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Under året har Visit Umeå värvat 12 stora möten till ett värde av cirka 39 mnkr som beräknas generera cirka 12 000 gästnätter de kommande åren. Arbetet har också bidragit till värvning av ett flertal nya evenemang som distrikts-SM i innebandy 2027–2031, Världscupen, Veteran-VM och Sverigecupen i skidororientering 2027, Rock the Night Festival 2026 med flera.

Arbetet med SM-veckan har fått stort utrymme under året. Visit Umeå har projektledningen av evenemanget och bidrar med grafisk kompetens och kommunikationskompetens.

Bolaget fortsätter att bidra till att utveckla naturturismen i Umeåregionen genom samordning och nära samverkan med länsstyrelsen, fritidsförvaltningen och Umeåregionens kommuner. Flera leder är nu restaurerade och skyltade i enlighet med det nationella ramverket. Arbetet förstärks genom marknadsföring. Ett nytt ledprojekt inom Interreg Aurora har startat under ledning av Region Västernorrland.

Två stora projekt avslutades 31 december: Västerbotten Sweden och Bothnian Coastal Route. Båda bedöms som framgångsrika och bolaget kommer under 2026 att jobba för att implementera lärdomar i ordinarie verksamhet och verka för en ny, stark projektansökan till Interreg Aurora.

Fokus på stadskärnan som den viktigaste mötesplatsen har under året inneburit en nystart av Stadskärneforum både på strategisk och operativ nivå. Tydliga fokusområden har identifierats och arbetet kommer att fördjupas framöver. Visit Umeå har bland annat genomfört en ny Rix FM-festival med rekordstort antal besökare och den nya kulturfesten Spelrum tillsammans med kulturförvaltningen.

Bolaget fortsätter att använda Responsible Tourism Program som verktyg för en mer hållbar utveckling av besöksnäringens aktörer i Umeåregionen. Verktuget har utvecklats så att det nu också kan appliceras på evenemangsarrangörer, vilket bidrar till arbetet med evenemangsplanen.

Under året har flera framgångsrika marknadsföringskampanjer genomförts bland annat med tema kultur, evenemang och en aktiv och kreativ livsstil. Visit Umeå har starka kanaler och kan nå närmarknader och lokalbefolkning på ett bra sätt.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Visit Umeå fortsätter att nå målet att intäkterna ska möta kostnaderna för året. En viktig indikator för Visit Umeås arbete är antalet gästnätter i Umeå. Under 2025 registrerades preliminärt 772 000 gästnätter vilket är cirka 3 procent fler än föregående år och väldigt nära rekordåret 2023 (775 000).

Tabell 53. Översikt över verksamhetens utveckling för Visit Umeå AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	18	16	17	16	15
Rörelsens kostnader	-18	-16	-17	-16	-15
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	-	-	-	-	-

Bilaga 1

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	22	21	21	15	10
Långfristig låneskuld	-	-	-	-	-
Medelantal anställda	12	11	10	10	12

Umeå Biotech Incubator AB (UBI)www.ubi.se

Styrelseordförande: Urban Eriksson
 Verkställande direktör, tillförordnad: Peter Jacobsson

Bolagets grunduppdrag

Umeå Biotech Incubator AB	Bedömning
"Bolaget ska tillhandahålla tjänster avseende förädling och utveckling av affärsidéer inom Life Science med fokus på läkemedel, diagnostik, mediceknik, eller andra medicinska och/eller biologiska applikationsområden." (uppdragsavtal, januari 2018)	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Umeå Biotech Incubator AB (UBI) arbetar i enlighet med grunduppdragen från respektive ägare; Umeå universitet Holding AB, Region Västerbotten och Umeå Kommunföretag AB.

Händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

UBI:s verksamhet består av affärsstöd, mötesplatser, labb-infrastruktur och nationell nod. UBI har under 2025 stöttat 19 affärsidéer i fyra olika inkubatorfaser och coachat cirka tio affärsidéer. UBI är halvvägs genom regionalfondsprojektet *Life Science City* som är ett treårigt projekt. Projektet innebär att stödja idébärare att transformera kunskap till affärspotential och ge affärsstöd till företag och därmed öka deras innovationskraft samt bygga attraktiva företag. UBI har också genomfört studiebesök för att bygga nätverk och gynna lokala företag och olika investerarmöten för att skapa möjligheter till investeringar i regionen.

Tabell 54. Översikt över verksamhetens utveckling för Umeå Biotech Incubator AB

mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Rörelsens intäkter	17	16	18	18	18
Rörelsens kostnader	-18	-16	-19	-17	-18
Resultat efter finansiella poster	-2	0	-1	1	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad (%)	-	-	-	-	-
Soliditet (%)	71	70	71	63	61
Långfristig låneskuld	0	0	0	0	0
Medelantal anställda	9	11	14	14	15

Bilaga 2. Rapportering av nämndernas grunduppdrag

Nämndernas grunduppdrag följs upp inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning. Det görs genom att respektive nämnd lämnar en rapport med bedömning av hur väl de har lyckats med sitt grunduppdrag.

Nedan är en sammanfattning av nämndernas bedömning av hur grunduppdraget har genomförts under 2025. Av totalt 16 nämnder redovisar 13 att grunduppdraget har uppfyllts i hög grad och tre att det har uppfyllts i viss grad. Redovisning per nämnd återfinns på följande sidor.

Nämnd	Bedömning
Kommunstyrelsen	i hög grad uppfyllt
Byggnadsnämnden	i hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden	i hög grad uppfyllt
För- och grundskolenämnden	i hög grad uppfyllt
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	i hög grad uppfyllt
Individ- och familjenämnden	i hög grad uppfyllt
Kulturnämnden	i hög grad uppfyllt
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	i hög grad uppfyllt
Personalnämnden	i hög grad uppfyllt
Tekniska nämnden	i hög grad uppfyllt
Valnämnden	i hög grad uppfyllt
Äldrenämnden	i viss grad uppfyllt
Brand och räddningsnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt
IT-kapacitetsnämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
PA-nämnden (gemensam nämnd)	i hög grad uppfyllt
Överförmyndarnämnden (gemensam nämnd)	i viss grad uppfyllt

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens verksamhet bedrivs i en förvaltning, stadsledningskontoret, som leds av stadsdirektör.

Nämndens grunduppdrag

Kommunstyrelsen	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Utifrån direktiv från kommunfullmäktige har styrelsen konkretiserat sin planering i en verksamhetsplan för 2025. Bedömningen av grunduppdraget vilar på i vilken grad verksamhetsplanen har verkställts (det finns en separat uppföljning). Då väsentliga delar i verksamhetsplanen är genomförda eller i hög grad uppfyllda bedöms grunduppdraget vara i hög grad uppfyllt.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

I tabellen nedan redovisas väsentliga delar av kommunstyrelsens grunduppdrag och resultat av genomförande.

Uppföljning	Resultat	Bedömning
Styrning, ledning och samordning		
Genomförande av styrelsens uppsiktsplikt (extern revisionsgranskning)	Uppsiktsplikten tillgodoses genom kontinuerlig kontroll av fasta moment samt genom tillämpning av rutin för avvikelshantering ekonomi och genom inhämtande av information fr bolag, nämnder och övr. verksamhet. Beredning av förslag till förstärkning och formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt sker i enlighet med beslut i kommunstyrelsen per 11 november.	i hög grad uppfyllt
Genomförande av övergripande planerings- och uppföljningsprocess	Kommunfullmäktige har fått information och relevanta beslutsunderlag. Revidering av riktlinje pågår bland annat kring översyn av investeringsprocessen.	i hög grad uppfyllt
Efterlevnad god ekonomisk hushållning	God ekonomisk hushållning innebär att både kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga grunduppdrag uppnås. Kommunstyrelsens följer upp ekonomin månadsvis och nämndernas grunduppdrag i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Arbete pågår med att ta fram långsiktiga finansiella mål, samt att arbeta in de nya riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i riktlinjer för bland annat planering och uppföljning.	i hög grad uppfyllt
Ansvar som anställande myndighet	Avtalsrörelse avslutades utan konflikter och i tid. Lönekartläggning visar inte på några osakliga löneskillnader relaterat till kön. Chefsstöd och traineeutbildningar genomförs med gott resultat.	i hög grad uppfyllt
Beredning inför och uppföljning av kommunfullmäktiges beslut		
Efterlevnad riktlinje för styrdokument	Implementerad process (översyn 2 ggr/år) leder till mer aktuella och relevanta styrdokument och bättre översikt över helheten. Arbete pågår med uppföljning och koppling till ordinarie uppföljningsprocess.	i hög grad uppfyllt
Uppföljning av motionshantering	Sammanställning av motioner som är under beredning har redovisats till KF i april och oktober 2025. Motionshanteringen håller sig inom den stipulerade tiden (ett år), med ett undantag.	i hög grad uppfyllt
Utveckling av strategiskt viktiga områden		
Uppföljning av inriktningsmål i delårs- och årsrapport	Bedömning av måluppfyllelse och resultat är tillställda fullmäktige. Fördjupad uppföljning och kunskapsunderlag finns även på externwebben.	i hög grad uppfyllt
Utveckling av modell för programhantering	Tydligare ledningsstruktur med starkare beslutsmandat. Ansvar för mål har blivit tydligare på nämnds och bolagsnivå. Ett program har fått tydligare fokus inför 2026.	i hög grad uppfyllt

Fokusområden

Förutom återkommande delar av grunduppdraget har förvaltningen jobbat med ett antal gemensamma fokusområden under året. Det handlar till exempel om att öka kontinuitet och försörjningsförmåga utifrån ett beredskapsperspektiv, skapa förutsättningar för mer datadrivna arbetssätt, utmaningar kring kompetensförsörjning, stärka kapaciteten för klimatomställning och stärka Umeås position som norra Sveriges största stad.

Andra händelser av vikt

Kommunstyrelsen har enligt beslut i kommunfullmäktige ansvar för kommunens visselblåsarfunktion. Visselblåsarfunktionen har under stor del av året stått utan styrgrupp vilket medfört att inkomna ärenden inte har hanterats.

Under våren 2025 beslutades om en oberoende granskning av visselblåsarfunktionen. Utifrån granskningen har kommunstyrelsen hösten 2025 beslutat om ett antal uppdrag för att återupprätta förtroende och ändamålsenlighet i kommunens visselblåsarfunktion och en tillfällig förstärkt styrgrupp har utsetts av kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott. Förslag till riktlinje för Umeå kommuns visselblåsarfunktion kommer att presenteras för kommunstyrelsen under våren 2026 och därefter ska varaktig organisation implementeras.

Central krisledning aktiverades för att omhänderta konsekvenserna och samordna den interna hanteringen av en cyberattack som drabbade leverantören Miljödata under augusti. Efter ett par veckor var det fastställt att Umeå kommun var förskonade från läckta personuppgifter och krisledningen avvecklades.

Byggnadsnämnden

Nämndens grunduppdrag

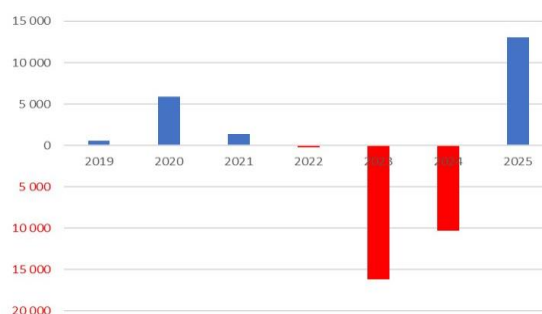
Byggnadsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämndens uppföljning enligt styrmodellen sker i perspektiven; kund, verksamhet, ekonomi och personal. Verksamhetsuppföljningen visar som helhet en leverans i enlighet med grunduppdraget.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Nämnden tog under 2024 fram en handlingsplan för en budget i balans senast 2026. En lång rad av åtgärder har vidtagits vilket har påverkat verksamheten på olika sätt. Sammanfattningsvis har ekonomiska besparingar gett effekt och nämnden har en budget i balans redan vid utgången av 2025. Bilden nedan visar nämndens bokslut 2019–2025.

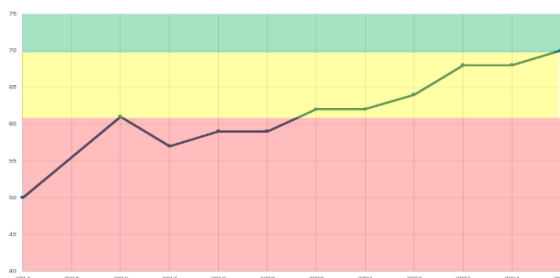

Nämndens deltar sedan drygt tio år tillbaka i Insikt, en servicemätning som genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att mäta kvaliteten på kommunernas myndighetsutövning. Fördelar med Insikt:

- Frågorna avser endast faktorer som kommunerna själva har ansvar för och kan påverka.
- Det är endast företagare som haft en kontakt med kommunen som deltar.

- Resultaten utgör ett konkret verktyg för förbättringsarbete.
- Kommunen ser resultaten i webbportalen i nära anslutning till fattat beslut.
- Undersökningen möjliggör jämförelser över tid och med andra kommuner.

Nämnden har två områden som mäts i Insikt; bygglov och fastighetsbildning. I bilden till höger visas resultatet för bygglov från 2014–2025. Från ett läge där företagen gav verksamheten låga betyg har bygglov nu för första gången fått bedömningen höga betyg (70).

Fritidsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Fritidsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Fritidsnämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar. För en mer utförlig redovisning hänvisas till fritidsnämndens rapport för januari–december 2025.

Fritid bad har under året bedrivit verksamhet och hållit anläggningarna öppna enligt plan med undantag för Storsjöhallen och Hemgårdens bad och gym. I Storsjöhallen genomfördes ett planerat renoveringsarbete av bassängen vilket medförde en stängning under en begränsad period. I samband med renoveringen upptäcktes förekomst av legionella, vilket resulterade i en förlängd stängning av bad- och omklädningsutrymmen under cirka tre och en halv månad. Hemgårdens anläggning har varit stängd sedan juni till följd av planerad ombyggnation.

Fritid drift har haft samtliga anläggningar öppna i enlighet med fastställda säsongslängder och öppettider. Under slutet av vårsäsongen utökades allmänhetens tider i takt med att föreningslivets bokningar minskade. Under sommaren genomfördes särskilda satsningar på friluftsliv, motionsspår och strandbad. Den varma sommaren medförde en markant ökad belastning på strandbaden vilket hanterades genom tillförande av extra resurser och omprioriteringar. Under sommaren installerades även en tillgänglighetsanpassad brygga vid Nydalabadet.

Föreningsbyrån har under året handlagt samtliga stöd inom ramen för *Umeå kommuns stöd till ideella föreningar* samt övriga stöd som kommunen tillhandahåller. Dessa stöd utgör grunden för nämndens uppdrag och är avgörande för att möjliggöra ett brett och varierat aktivitetsutbud i hela kommunen. Utöver detta har flera samverkans- och rådgivningsmöten genomförts med föreningslivet. Vidare har lotteritillstånd beviljats i enlighet med spellagen samt Spelinspektionens riktlinjer och rekommendationer.

Bilaga 2

Fritid unga har under perioden genomfört cirka 2 600 mötestillfällen under kvällstid inom ramen för öppen verksamhet. Samtliga tillfällen har varit kostnadsfria och erbjudit trygga och drogfria mötesplatser. Inom ramen för *Fritid för alla* har öppen verksamhet bedrivits vid 103 tillfällen och därutöver har arrangemang och resor genomförts. Samverkan har skett med skola, socialtjänst och polis, dels inom ramen för samverkansforumet SSPF, dels genom främjande kontakter och verksamhetsbesök mellan aktörerna.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Arbetet med *Umeå Summer Zone* inleddes under årets första tertial med målet att skapa en trygg, inkluderande och levande aktivitetsyta som erbjuder meningsfulla sommarlovsaktiviteter för alla åldrar. Testverksamhet genomfördes under tre veckor i juli på Nydala där två fritidsledare i samverkan med föreningslivet erbjöd aktiviteter som cirkus, basket och boule.

Under 2025 ökade antalet besök på Fritid ungas mötesplatser med cirka 19 000 jämfört med föregående år. Flera åtgärder som initierades under hösten bedöms ha bidragit till den positiva utvecklingen. Andelen flickor och ickebinära uppgick till 36 procent vilket är en ökning jämfört med 2024 då motsvarande andel var 34 procent.

Fritid unga har under året samverkat med Kulturskolan kring utformningen av Hamnmagasinet lokaler. Arbetet har genomförts i nära samarbete med Fastighet och anlitade arkitekter.

Förberedelsearbetet inför SM-veckan vinter 2026, ett kommunövergripande arrangemang, har bedrivits under året med fokus på anpassning av anläggningar och samordning med berörda aktörer.

Under hösten övergick Navet till fastighetsförvaltningens drift, medan Inab fortsatt kvarstår som fastighetsägare.

För- och grundskolenämnden

Nämndens grunduppdrag

För- och grundskolenämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt
<i>Nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet:</i>	
Förskola	i hög grad uppfyllt
Grundskola	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

För- och grundskolenämnden bedömer att grunduppdraget i hög grad är verkställt för både förskola och grundskola enligt reglementets krav. Nämnden har säkerställt att alla barn i kommunen har tillgång till förskola, pedagogisk omsorg, skolgång och fritidshem i både kommunala och fristående verksamheter, samt fördelat resurser enligt principen om lika villkor. Skolpliktsbevakning, samverkan med fristående aktörer och tillsyn av fristående förskolor har genomförts, och nämnden har genom ledning och samordning utvecklat det kommunala skolväsendet i enlighet med gällande lagstiftning.

Bilaga 2

Uppföljning av grunduppdraget sker via tertialrapporter, styrkort, verksamhetsplan, kvalitetsrapport och intern kontroll enligt beslutat årshjul.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

28 april fattade kommunfullmäktige beslut om att dela utbildningsförvaltningen i en för- och grundskoleförvaltning respektive gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltning. Arbetet med organisationsförändringen mot en funktionell för- och grundskoleförvaltning har därför slutförts. De anpassningar på huvudmannanivå som samverkades med de fackliga organisationerna ryms inom tilldelad budget. Den nya förvaltningen träder i kraft från och med 1 januari 2026.

Umeå kommuns senaste befolkningsprognos P25 visar en fortsatt lägre tillväxttakt på grund av färre födda barn, vilket har intensifierat omställningsarbetet inom förskolan och kommer att påverka nämndens arbete under flera år. Det lägre barnafödandet innebär cirka 200 färre förskolebarn i augusti 2026 jämfört med augusti 2024, särskilt eftersom betydligt fler lämnar förskolan för förskoleklass än antalet ettåringar som börjar. Detta har lett till att tre förskolor och en en-avdelningspaviljong avvecklats under året, samtidigt som fler avdelningar har ofyllda barngrupper som skapar underskott. Ett omfattande personalrelaterat omställningsarbete har därför börjat och kommer att prägla nämndens arbete under flera år framåt.

Studieresultat för elever i årskurs 9 läsåret 24/25 visar att behörighet till gymnasieskolans nationella yrkesprogram ligger oförändrat på 90 procent jämfört med föregående läsår.

Den andra december genomfördes en utbildningsinsats tillsammans med polismyndigheten för samtliga chefer och rektorer i för- och grundskola. Målet var att stärka förskolans och skolans avgörande roll i det förebyggande arbetet mot gängkriminalitet, infiltration och otillbörlig påverkan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt
<i>Nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet/kärnprocess:</i>	
Gymnasieskola	i hög grad uppfyllt
Vuxenutbildning	i hög grad uppfyllt
Arbetsmarknad	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att grunduppdraget i hög grad är uppfyllt utifrån nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter enligt fastställt reglemente.

Nämnden har säkerställt att alla ungdomar och unga vuxna i kommunen har tillgång till utbildning via kommunens fyra gymnasieskolor, fristående verksamheter eller genom insatser inom det kommunala aktivitetsansvaret. Resurser har fördelats till både egen och fristående verksamhet enligt

Bilaga 2

principen om lika villkor. Nämnden har i enlighet med sitt ansvar medverkat i att planera och dimensionera gymnasie- och kommunal vuxenutbildning inom samverkansområdet.

Uppföljning av grunduppdrag, mål och övriga uppgifter sker genom huvudmannarapporter, styrkort, tertialrapporter och intern kontroll. Verksamheterna arbetar utifrån årliga aktivitetsplaner som följs upp regelbundet. Resultatmått kopplade till grunduppdraget används för att följa utvecklingen och jämförelser görs där det är möjligt även nationellt. Samtliga mått är möjliga att följa över tid.

Inom det kommunala aktivitetsansvaret har insatserna riktats mot ungdomar 16–19 år som varken arbetar eller studerar, med syfte att stärka deras möjligheter att återuppta gymnasiestudier eller gå vidare till annan meningsfull sysselsättning.

Vuxenutbildningen har bedrivits med målet att öka studerandes möjligheter till arbete, vidare studier och inkludering, i nära samverkan med näringsliv och myndigheter. I enlighet med nationella krav på arbetsmarknadsstyrd dimensionering har Umeå kommun fördjupat samarbetet inom Västerbottensvux, som nu omfattar 17 kommuner. Detta regionala avtal säkrar ett likvärdigt utbildningsutbud och möjliggör gemensamma ansökningar om statsbidrag för yrkesutbildningar, vilket stärker regionens kompetensförsörjning.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

En stor omorganisation har inletts under hösten 2025 efter att kommunfullmäktige fattade beslut om att tidigare utbildningsförvaltningen ska delas i två. Ett omfattande arbete har skett för att nämnden från och med 1 januari 2026 fullt ut ska ha en egen förvaltning.

Under hösten 2025 samlades vuxenutbildningens verksamheter i det nya Vuxenutbildningens hus som skapar en sammanhållen utbildningsmiljö och ökar samverkan. Utbildningsutbudet har också stärkts genom starten av en ny yrkeshögskoleutbildning till byggnadsvårdsingenjör.

Arbetsmarknadsenheten har fortsatt erbjudit arbetsrehabiliterande insatser för att stärka individers väg mot egen försörjning och aktivt samhällsdeltagande. Byggåterbruket, som invigdes i januari, har utvecklats och erbjuder nu tränings- och praktikplatser. Verksamheten bidrar både till målet om en klimatneutral stad och till ökad social hållbarhet.

Nämnden har även arbetat för god integration och stärkt samverkan inom kommunen när det gäller mottagande av nyanlända. Arbetet har omfattat bostadsförsörjning, etableringsinsatser och mottagande av skyddsbehövande från Ukraina.

Brottsförebyggande arbete och trygghetskapande insatser

Förvaltningen har aktivt medverkat i Umeå kommuns brottsförebyggande arbete inom ramen för satsningen *Umeå växer tryggt och säkert*.

Trygghet och säkerhet

Från och med 1 juli 2025 införs nya bestämmelser i skollagen (kap. 6 a) avseende beredskap för allvarliga våldssituationer och regler för tillträde till skolenhet.

UP2-projektet och närvaroarbete

UP2-projektet (2023–2025), i samverkan med SKR, har haft fokus på förebyggande närvaroarbete och stöd för elever som har avbrutit sina studier. Projektet slutredovisades i december 2025.

Resultat och gymnasieval

Andelen avgångselever med gymnasieexamen har minskat något jämfört med föregående läsår, från 91,1 procent till 90,4 procent (källa: Umeå kommun, Edlevo). Även genomsnittligt meritvärde har sjunkit, från 14,38 till 14,18 poäng. En gymnasieexamen är en viktig skyddsfaktor för framtida livsvillkor och även om resultaten har försämrats något ligger de fortsatt på en hög nivå.

Gymnasievalet avslutades i maj och andelen elever som har valt en kommunal gymnasieskola ökade från 76,9 till 77,4 procent.

Samverkan och dimensionering av gymnasial utbildning

Ny bestämmelse i skollagen innebär att planering och dimensionering av gymnasial utbildning från och med 2025 ska utgå från både elevers efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Det ställer ökade krav på regional samverkan genom primära och sekundära samverkansavtal.

Implementering av Gy25

Arbetet för att införa ämnesplaner enligt Gy25 pågår och påverkar både gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning genom förändrade strukturer för planering, undervisning och uppföljning.

Ferieverksamhet

Ferieverksamheten har haft fortsatt högt söktryck med 947 inkomna ansökningar (478 pojkar och 469 flickor). Av dessa deltog 92 ungdomar i ferieskolan. Samtliga ungdomar födda 2008 som ansökte i tid erbjöds feriearbete.

Lägenhetsadministration

Under året fattades beslut om att teknik- och fastighetsförvaltningen ska överta ansvaret för lägenhetsadministrationen från integrationsverksamheten och planering för att genomföra det har börjat.

Arbetsmiljö

Förvaltningen har fortsatt fokus på arbetsmiljöfrågor. Samtliga chefer har utbildats i arbete med egenkontrollplaner och relevant material har tagits fram och gjorts tillgängligt.

Individ- och familjenämnden

Nämndens grunduppdrag

Individ- och familjenämnden	Bedömning
Uppdraget är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor	i hög grad uppfyllt
<i>Aktiviteter i grunduppdraget:</i>	
Systematiskt kvalitetsarbete	i viss grad uppfyllt
Förebyggande arbete	i hög grad uppfyllt
Myndighetsutövning	i hög grad uppfyllt
Verkställande av insatser	i hög grad uppfyllt
Planerade åtgärder/områden 2025	i hög grad uppfyllt
Kvalitet och utveckling i delprocesserna	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden har under 2025 verkställt sitt grunduppdrag i hög omfattning. Majoriteten av aktiviteterna i grunduppdraget har bedömts som i hög grad uppfyllda (se bilaga) och de flesta planerade åtgärderna för året har genomförts eller pågår enligt plan. Nämndens systematiska kvalitetsarbete beskrivs i kvalitets- och patientsäkerhetsberättelserna som fastställs i februari. Där beskrivs det kvalitets- och patientsäkerhetsarbete som har skett under året. Det har blivit tydligt att det finns behov av att förbättra delar av nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Arbete pågår för att åtgärda det. I enlighet med nya socialtjänstlagens intentioner har stort fokus varit på att utveckla och stärka det förebyggande arbetet i samtliga verksamheter. Nämnden har sedan tidigare ett stort antal lätt tillgängliga insatser för medborgare att ta del av, bland annat i form av gruppaktiviteter/stödgrupper. Nämndens myndighetsutövning har under året genomförts på en hög nivå. Både anmälningar och utredningar som gäller barn/unga har i hög grad hanterats och handlagts i tid under året. Nämnden har sammantaget i hög grad kunnat verkställa beslutade insatser under året. Utvecklingen är positiv och de åtgärder som vidtagits ger resultat. Det finns fortsatta svårigheter att verkställa vissa beslut.

Nämnden hade inför året planerat ett antal övergripande åtgärder inom olika områden. De flesta av dessa är genomförda eller pågår enligt plan. En del har inte kunnat genomföras enligt plan. Det handlar bland annat om översättning av brukarundersökningar till minoritetsspråk som finns inom kommunens förvaltningsområde, något som inte har varit möjligt att genomföra på grund av svårigheter att hitta översättare. Det handlar också om åtgärder för att stärka förutsättningar för inkluderande arbetssätt, varav endast en del har kunnat genomföras under året, och om byte av verksamhetssystem som beskrivs ytterligare under *Väsentliga händelser*.

Nämndens grunduppdrag är uppdelat i åtta delprocesser och kvalitet och utveckling följs. Samtliga delprocesser bedöms utvecklas i positiv utveckling i förhållande till processmålen. Det beskrivs utförligare nedan, under *Verksamhetens utveckling*.

Verksamhetens utveckling – kvalitet och utveckling i processerna

Ge stöd och service enligt LSS: Positiv utveckling. Verkställandegraden av beslut enligt LSS har ökat i jämförelse med 2024, främst på grund av att flera LSS-boenden har startats. Men, det är fortfarande svårt att verkställa beslut om kontaktperson och ledsagning. Förvaltningen har under året vidtagit åtgärder som förväntas ge resultat under 2026. Arbetet för att utveckla forum och form för LSS-samverkan mellan Umeå kommun och intresseföreningar för LSS har utvecklats positivt under året. Flera aktiviteter pågår när det gäller området barnrättsfrågor. För att öka barns delaktighet har en brukarenkät som är riktad till barnverksamhet tagits fram under året. Som en del i nämndens jämställdhetsarbete har verksamheterna analyserat könsfördelning för beslut som inte är verkställda inom LSS. I analysen har man inte funnit några omotiverade skillnader mellan könen som föranleder åtgärder.

Ge stöd, skydd och omsorg till barn, unga och familj: Positiv utveckling. Uppföljning visar på förbättring i flertalet mått sedan 2024. Prioriteringar har varit nödvändigt under året, trots det har arbete pågått i alla planerade aktiviteter och ett stort antal av dem har genomförts. Verksamheterna tar stöd av varandra, den interna samverkan har stärkts och målgruppens behov sätts i fokus. Arbetet i några verksamheter med att tydligare synliggöra barnets perspektiv har gett resultat. Inom UVTS har nämnden stått för 12 av de 46 aktiviteterna i den gemensamma aktivitetsplanen. Arbetet går helt i linje med omställningen till ny socialtjänstlag och samtliga tolv aktiviteter har pågått, men i olika omfattning. Arbetet för att minska placeringar har fortsatt genom att bland annat förstärka nätverksarbetet och systematisera den interna uppföljningen av de placerade barnen och genom att utveckla insatser på hemmaplan.

Ge råd och stöd i samt handlägga familjerättsliga ärenden: Positiv utveckling. Familjerätten har haft barnsamtal eller träffat barn i alla de ärenden där det bedömts lämpligt, vilket är mycket positivt utifrån ett barnrättsperspektiv och i linje med målet om att barns bästa ska vara avgörande i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge. Processens planerade aktiviteter har genomförts enligt plan och familjerätten har bland annat arbetat för att samordna familjerättsliga ärenden med barnskyddsutredningar.

Tillgodose behov av stöd i boende under skolgång till vissa elever vid Rh-gymnasium: Positiv utveckling. Verksamheten har bland annat arbetat för att se över strukturer för delaktighet och medskapande för eleverna och för att utveckla systemstöd för dokumentation.

Ge stöd, skydd och omsorg till vuxna: Positiv utveckling. Nämnden har fortsatt arbeta med insatser för att möta behov av stöd på hemmaplan och har bland annat öppnat en lågröskelverksamhet kallad Kraftverket, skapat utslusslägenheter till Bryggans sociala boende, formaliserat samverkan kring tandvård till personer i utsatthet och fortsatt utveckla boendestödet. Några aktiviteter har inte genomförts enligt plan, bland annat Bostad först som införs under våren 2026.

Ge stöd till självförsörjning och ge ekonomiskt bistånd: Positiv utveckling. Försörjningsstödet har under året arbetat intensivt med nya socialtjänstlagen genom bland annat telefonmottagning,

Bilaga 2

delaktighet i lågtröskelverksamheten Kraftverket samt att tillgängliggöra stödet på nya arenor. Arbetet med att införa barnkonsekvensanalyser vid beslut som kan påverka barn har fortsatt och kommer att utvecklas ytterligare under 2026. Sedan december har försörjningsstödet två handläggare som arbetar med felaktiga utbetalningar och försörjningsstödet ingår i ett nationellt nätverk för att förebygga välfärds kriminalitet. Samtliga aktiviteter i verksamhetsplanen har genomförts enligt plan och de mått som följs visar i stort på en positiv utveckling. Men, det finns tecken på att arbetsmarknaden i Umeå har försämrats, vilket ger effekter på behovet av ekonomiskt bistånd.

Erbjuda familjerådgivning: Positiv utveckling. Andel som blivit erbjuden rådgivning inom en månad är på fortsatt låg nivå, även om det har skett en marginell ökning under året. Insamlad statistik visar också att väntetiderna för att få familjerådgivning har minskat över tid. De planerade aktiviteterna för året har genomförts enligt plan. Familjerådgivningen har arbetat med att följa väntetiderna och sett över nuvarande arbetssätt. Det har bland annat resulterat i att testa en ny samtalsmetod som bland annat förväntas bidra till ökad tillgänglighet.

Erbjuda hälso- och sjukvård: Positiv utveckling. Flera aktiviteter inom HSL syftar till att arbeta mer preventivt och förebyggande utifrån ett brukarperspektiv. Ett exempel är ett pågående arbete för att stärka teambaserade arbetssätt inom arbetsgruppen. Samtliga resultatmätt inom processen har positiva resultat. När det gäller VHU har samtliga personer i aktuellt åldersintervall identifierats och alla utom två personer har erbjudits hälsoundersökning. Bedömning att undanta dessa två är grundade på de enskildas individuella behov. Två årliga undersökningar har införts, varav den ena har fokus på tillgänglighet och den andra bemötande. Analys av tillgänglighetsundersökningen visade vissa skillnader i kön som har hanterats under året och följs upp under 2026.

Väsentliga händelser

Nämndens åtgärder för budget i balans

Under året har förvaltningen fortsatt verkställandet av de effektiviseringsåtgärder som nämnden beslutade om i december 2023. De positiva effekter som kunde konstateras före sommaren har bestått under hösten, vilket har bidragit till en successiv förbättring av nämndens ekonomiska resultat.

Brist på verksamhetsanpassade lokaler

Nämndens behov av verksamhetsanpassade lokaler, både verksamhetslokaler och administrativa lokaler, har inte kunnat tillgodoses i tillräcklig omfattning. Det påverkar nämndens förutsättningar att fullgöra sitt grunduppdrag. För att åtgärda situationen vidtas insatser på flera nivåer. Åtgärderna har under året gett positiva resultat, bland annat genom en ökad leverans av boenden. För daglig verksamhet kvarstår svårigheter att verkställa beslut på grund av bristande lokalyta. När det gäller administrativa lokaler råder ökad trängsel, brist på mötesrum och begränsade möjligheter för vissa verksamheter att utöka sin verksamhet, till exempel Centrum mot våld.

Omställning till ny lagstiftning

1 juli 2025 trädde en ny socialtjänstlag i kraft. Omställningsarbetet har pågått sedan tidigare och intensifierades under året – vilket beskrivs under *Planerade åtgärder/områden 2025*. Intentionerna med den nya lagen är att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig, främja jämställda och jämlika levnadsvillkor och arbeta kunskapsbaserat. Omställningen är ett omfattande och resurskrävande arbete för nämndens verksamheter.

Byte av verksamhetssystem

Under våren 2025 kom Umeå kommun och leverantören Cambio överens om att avsluta avtalet om socialtjänstens processverktyg Viva. Anledningen är att man under verksamhetsanalys och införande insett att verksamhetens behov inte uppfylls. Arbetet för att förbereda en ny upphandling har startat.

Kulturnämnden

Nämndens grunduppdrag

Kulturnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Kulturnämndens bedömning är att grunduppdrag i hög grad är uppfyllt. Som framgår av verksamhetsbeskrivningen med tillhörande statistik och separat rapport från kulturförvaltningen till kulturnämnden har verksamheterna väl levererat i enlighet med både kommunfullmäktiges och nämndens planer och uppdrag.

Verksamheten har bedrivits med god ekonomisk hushållning inom tilldelade ekonomiska ramar.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Bibliotek

2025 har präglats av implementeringen av nytt bibliotekssystem och ny bibliotekswebb, med omfattande förberedelser och arbetsintensiv konverteringsfas. Frånsett fyra dagars nödvändig stängning under den huvudsakliga konverteringen har biblioteken fortsatt vara öppna rum för demokrati och kunskap, berättelser och kreativitet, möten och upplevelser. Själva systembytet kunde utföras enligt plan under vecka 39, men mycket efterarbete har krävts och kommer att fortsätta under 2026 för att uppnå full funktionalitet enligt ställda krav och behov.

Bibliotekssystemet är upphandlat för alla Umeåregionens bibliotek, inklusive skolbibliotek som också har behövt stöttning i processen.

Bibliotekens läsförmedlande verksamhet är omfattande. Den består bland mycket annat i sago- och sångstunder för barn, bokprat och högläsning. Därtill genomförs ett flertal läsecirklar för såväl barn och unga som vuxna, för olika målgrupper. Några exempel från 2025 är lättläst bokcirkel med SFI,

Bilaga 2

poesicirkel, queer bokcirkel och läsecirklar med metoden Shared Reading på Anstalten Umeå och Häktet Umeå. Läsfrämjande verksamhet främjar även demokratin, eftersom god läsförmåga bidrar till möjligheten att delta i det demokratiska samhällets utveckling. Andra exempel på demokratifrämjande insatser under året är nyhetscafé på lätt svenska och samtalsserien Demokrati och inkludering med aktuella frågor i fokus.

Bibliotekens arbete med nationella minoriteter och minoritetsspråk har under året bland annat bestått i sagostunder på finska, medverkan i Tornedalingarnas dag på Västerbottens museum och medverkan på konferensen Aktuell skolpolitik, där bibliotekens utbud av språkväskor och böcker på minoritetsspråk visades. En utbildningsdag om antisemitism har i samarbete med Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA) genomförts för all bibliotekspersonal.

Inom projektet Bokstart Funkis har ett nytt samarbete inletts med Region Västerbottens Barnhabilitering samt Syn- och Hörselhabilitering. Projektets målgrupp är de minsta barnen (0–3 år) med funktionsnedsättning och deras vårdnadshavare. Under året har bibliotek vid några tillfällen erbjudit särskilda NPF-öppettider med begränsade sinnesintryck för besökare.

Under 2025 har det byggts en extern entré till Holmsundsbiblioteket som nu är kommunens fjärde meröppna bibliotek, det första utanför staden Umeås gränser.

Det ICLD-finansierade projektet Service Design in Libraries med den kenyanska regionen Kajiado har slutförts under året med önskvärt resultat, med ömsesidig kunskaps- och erfarenhetsöverföring och en politiskt förankrad biblioteksstrategi för Kajiado County. ICLD har i samband med godkännande av slutrapporten skickat hälsningen ”Vi är väldigt imponerade över hur mycket ni har åstadkommit. Att just Umeå som har en så stark struktur för bibliotek.”

Besök och lån vid folkbiblioteken i Umeå	2025	2024	Förändring (%)	Notering
Besök på minabibliotek.se	1 595 702	1 837 936	-13,2	Systembyte**
Fysiska besök på biblioteken	1 214 587	1 186 190	2,4	
Totalt antal lån	1 558 877	1 577 725	-1,2	-0,9 % exkl. SBS
varav antal lån via SBS	102 319	108 678	-5,9	Lån till skolor
varav antal lån av barnmedia	1 001 950	1 004 429	-0,2	63,3 % av alla
varav antal e-lån	40 474	38 782	4,4	2,6 % av alla

** Systembytet medför viss osäkerhet om statistiken för antal webbesök och lån.

Aktiviteter vid folkbiblioteken i Umeå	2025	2024	Förändring (%)	Notering
Antal aktiviteter	2 513	2 710	-7,3	
varav för barn och unga	1 520	1 623		60,5 % av alla
varav för personer med annat modersmål än svenska	226	294		9,0 % av alla
varav för personer med funktionsnedsättning	279	293		11,1 % av alla
varav för att öka den digitala kompetensen	154	253		6,1 % av alla
Totalt antal deltagare	40 849	44 177	-7,5 %	Deltagare via streaming ej inräknat

Kulturskola

Under första halvan av 2025 la Kulturskolan mycket arbete på lokalprocessen i dialog med medarbetare, och planering för verksamhetens nya lokaler. Dialogen med Fritid unga har varit viktig, utifrån samverkan i Hamnmagasinet, där Kulturskolan delar lokaler med Ungdomens Hus. Dialog har även inletts med gymnasieskolan, för fortsatt samverkan på Midgårdsskolan utifrån Kulturskolans lokal- och verksamhetsbehov. Under slutet av året har renoveringen och ombyggnationer av Kulturskolans nya lokaler på Vasagatan dragit i gång, medan ombyggnationerna av Hamnmagasinet ligger cirka ett halvår fram i tiden.

Under 2025 har arbetet med Kulturlöftet inletts och genomförande har börjat. Samverkan har skett med både utbildningsförvaltning och med kulturinstitutioner och andra kulturaktörer runt om i Umeå. I augusti lanserades en bokningssida för kommunens alla lärare att ta del av, en Sharepoint-sida som har byggts i samverkan med DoIT. Denna typ av digital struktur är nödvändig för en fungerande administration och den organisation som krävs av Kulturskolan för en sådan omfattande insats som Kulturlöftet. Genom Kulturlöftet nås nu alla barn i de kommunala grundskolorna, samt anpassad grundskola, av 1–2 kulturaktiviteter per läsår. Under läsåret 25–26 undersöks också hur stor del av förskolan kan bli garanterad en kulturaktivitet.

Under skolloven erbjöd Kulturskolan kulturaktiviteter på påsk-, höst- och sommarlov. Aktiviteterna har erbjudits i Umeå på bibliotek, i Kulturskolans egna lokaler och på fritidshem. Under sommarlovet genomfördes också ett kulturkollo i Umeå i en gemensam regional satsning. Kulturskolans verksamhetschef finns med i styrgrupperna för både de kommunala lovsatsningarna och den nya satsningen på *Umeå Summer Zone* som startade under 2025 och som utvecklas inför 2026.

Under 2025 har projektet KulturCrew bedrivits tillsammans med programavdelningen för att främja ungas arrangörskap. KulturCrew har också erbjudits som feriearbete genom Umeå kommun under augusti. Projektet avslutas under 2025 och har nått 60 unga som har engagerat sig som arrangörer och cirka 1 500 i publiken med sammanlagt 13 kulturarrangemang och events. KulturCrew fortsätter som ordinarie verksamhet i Kulturskolan från och med 2026.

I ett samarbete med musikinstitutet Kuula i Vasa besökte 18 stråkelever och lärare Vasa under en helg i april. Utbytet bestod av repetitioner som utmynnade i en gemensam konsert i Vasa, nya kontakter och nätverk för lärare och nya vänner och erfarenheter och idéer hos medföljande elever. Kulturskolan fortsätter samarbeta med musik- och kulturinstitut (motsvarande den svenska kulturskolan) i Vasa och fler utbyten planeras.

Kulturskolan medverkade på Spelrum, både med öppet hus och prova-på i egna lokaler och med akter på Hamnmagasinet scener.

Verksamheten har genomförts enligt planering i de tre verksamhetsbenen; kursverksamheten, den öppna och riktade verksamheten samt verksamheten i och för förskola och grundskola, inklusive anpassad grundskola. I denna tertialrapport presenteras statistik för 2025.

Bilaga 2

Inom kursverksamheten erbjuds såväl en bredd för många att testa, som möjligheten till ett fördjupat lärande i våra olika estetiska ämnen. Genom fördjupningsprogram, regionala samverkansmöjligheter och samarbeten med till exempel Norrlandsoperan och Umeå filmfestival får elever som vill utvecklas inom sitt ämne stora möjligheter till det.

Med den riktade verksamheten skapar vi möjligheter för fler att hitta till Kulturskolans utbud av kurser och ämnen, men med lägre tröskel in i verksamheten. Även här finns möjlighet till bredd och spets.

Den öppna verksamheten har karaktär av prova-på och drop-in. Här arbetar Kulturskolan framför allt mot familjer med yngre barn, men också mot äldre målgrupper. Den öppna verksamheten ligger på helger, skollov, i Kulturskolans egna lokaler eller i samarbete med till exempel närbiblioteken.

Kulturskolans verksamheter	2025	2024
Öppen verksamhet	6 725	6 350
varav Skapande lördagar, öppet hur och andra familjeaktiviteter (familjer med barn upp till 7 år)	2 200	3 800
varav besök på scenkonstföreställningar och andra aktiviteter (framför allt på biblioteken)	975	1 100
varav lovaktiviteter	1 500	1 250
varav riktade verksamheter (After School, anpassad Kulturskola, kultur för hälsa, KulturCrew)	550	480
varav ung publik på KulturCrew-arrangemang (Hela Umeå bygger LEGO, konserter, öppen scen, queermarknad)	1 500	-
Verksamhet i skola och förskola	13 630	14 300
varav kulturpedagogiska program	6 550	6 400
varav scenkonstbesök	4 500	6 800
varav El Sistema	280	280
Ytterligare elever genom kulturlöftet, i samverkan med andra aktörer (NO, VBM, Bildmuseet, Folkets Bio)	2 300	-
Kursverksamheten	1 700	1 600
Totalt hela verksamheten	22 055 barn och unga	22 250 barn och unga

Program

Programavdelningens producenter har under året varit engagerade i ett flertal kommunövergripande uppdrag vad gäller offentliga arrangemang utanför Väven. Bland annat har de tillsammans med Visit Umeå engagerats i programläggning av Advent event (cirka 1 000 besökare) och varit delaktiga i planering inför SM-veckan Vinter 2026. Som vanligt arrangerade programavdelningen Nationaldagsfirandet i Döbelns park (cirka 3 000 besökare) och Medborgarceremonin i Väven (571 inbjudna).

Tillsammans med Visit Umeå har programavdelningen under året genomfört den nya satsningen Spelrum – ett event där föreningar, kulturaktörer, engagerade eldsjälar, arrangörer och näringsliv gick samman för att skapa utrymme för kreativitet och upplevelser. Arrangemanget lockade många besökare och utvärdering visar att samtliga medverkande samarbetsparter är positiva till att medverka även 2026. Satsningen är treårig med hopp om fortsättning.

Bilaga 2

Under 2024 beviljades medel från sociala hållbarhetsfonden för arbete med arrangörsutvecklingsprojektet KulturCrew. Programavdelningen och Kulturskolan har haft ett gemensamt ansvar för genomförandet av projektet och under 2025 startade ett flertal KulturCrew-grupper bland annat på Maja Beskow-skolan. KulturCrew var under sommaren en del av Umeå kommuns sommarferieutbud och ungdomarna som antogs till feriearbetet avslutade sitt feriearbete med medverkan på Spelrum. Kulturskolan fortsätter nu satsningen inom ordinarie verksamhet.

Utöver utställningsverksamhet har konstverksamheten bidragit med kompetens och expertis i kommunens många stadsutvecklingsprojekt. Musei- och konstenheten har varit delaktig i ombyggnadsplanerna för Renmarkstorget, där bland annat restaurering av Stig Lindbergs fontän och en möjlig ny konstnärlig gestaltning har diskuterats. Internt har enheten fortsatt investera i att förbättra sina egna lokaler och samlingar. Upprustning och ombyggnation av kommunens konstförvaring har skett för att effektivisera logistiken och skapa bättre förutsättningar för den växande konstsamlingen.

Under 2025 har investeringsmedel inom programavdelningen satsats på att utveckla förutsättningarna för digitala sändningar i den uthyrningsbara lokalen Upplev multisal. Ett helhetsgrepp om teknik, användarvänlighet och miljö har setts över för streaming av högre kvalitet i framtiden. Vävenscenens bildmiljö har uppdaterats för att säkerställa fortsatt hög kvalitet kopplad till bildprojektion.

2024 invigdes den nya scenen Kajscenen och ett gediget arbete för att möjliggöra för parallella program på Kajscenen och Vävenscenen utreddes då. Under 2025 har ett flertal arrangemang kunnat genomföras på de två olika scenerna, under samma kväll. God framförhållning och flexibel planering har varit centrala delar för att möjliggöra det utbud vi satt oss att genomföra. Intresset för att boka den nya scenen har varit stort och under 2025 har antalet bokningar ökat med 24 procent jämfört med 2024. Under året har Arrangemang och scener genomfört 58 arrangemang i egen regi och/eller i samarbete med kulturföreningar och andra aktörer.

Under slutet av 2025 avslutades den populära utställningen I rikets hemliga tjänst vid Kvinnohistoriskt museum. Utställningen som belyste kvinnliga spioners insatser under andra världskriget lockade totalt cirka 30 000 besökare under sin visningsperiod (4 maj 2024–20 september 2025). I anslutning till utställningen genomfördes 16 programpunkter och 35 skolklasser (motsvarande 994 elever) tog del av skraddarsydda skolvisningar. Även museets yngre besökare engagerades – över 1 200 spionmysterier (interaktivt uppdrag för barn) genomfördes kopplade till utställningen och hela 91,5 procent av besökarna svarade positivt på frågan om de hade lärt sig något nytt av utställningen.

Parallellt under året har Kvinnohistoriskt museum visat den fördjupade utställningen Bukhoor – rökelsens väg (9 november 2024–pågående) som behandlar rökelsens historia och kvinnors hantverkstraditioner i Mellanöstern/Nordafrika. Genom Bukhoor har museet fortsatt söka nya målgrupper, särskilt unga med kopplingar till MENA-regionen. Under våren genomfördes planerade

Bilaga 2

workshops kopplade till utställningen inom ramen för Umeå växer tryggt och säkert-satsningen och ett nytt samarbete med Midgårdsskolan inleddes för att fördjupa arbetet med ungdomar som målgrupp. För att sänka tröskeln för unga att besöka museet arrangerades även feministiska filmkvällar, vilket har lockat en yngre publik till museet.

I november öppnade Kvinnohistoriskt museum ytterligare en ny utställning The Goddess Returns – Protect the Earth. Utställningen, en internationell samproduktion, utforskar ekofeminismens idévärld genom verk av fem konstnärer; Monica Sjöo, Glenda León, Moki Cherry, Ira Lombardia och Elisabeth von Samsonow. The Goddess Returns knyter an till mytologi och modern aktivism i konsten och erbjuder en visuell resa som uppmanar till reflektion över vår relation till jorden och varandra.

Programavdelningens statistik, januari–december	2025	2024
Antal besök, Kvinnohistoriskt museum	39 000	45 288
Antal pedagogiska program/visning/workshops, Kvinnohistoriskt museum	96	288
Antal deltagare vid programaktiviteter*	2 601	3 561
Antal digitala program*	0	2
Antal digitala tittare*	0	206
Antal besök, Umeå konsthall	20 700	21 195
Antal pedagogiska program/visning/workshops	114	149
Antal deltagare*	2 110	2 270
Antal publik, Kultur för seniorer	11 202	9 907
Antal arrangemang	118	89
Antal digitala program*	11	13
Antal digitala tittare	1 141	1 940
Antal bokningar av samtliga uthyrningsbara lokaler i Väven	996	1 202
Antal offentliga bokningar med kulturellt innehåll i Väven	768	976
Antal bokningar, Kajscenen*	143	116
Antal bokningar, Vävenscenen	134	129

*Nya kategorier som vi ämnar mäta framöver är bland annat våra satsningar på streaming/digitala program samt antal programaktiviteter kopplade till den ”nya” Kajscenen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

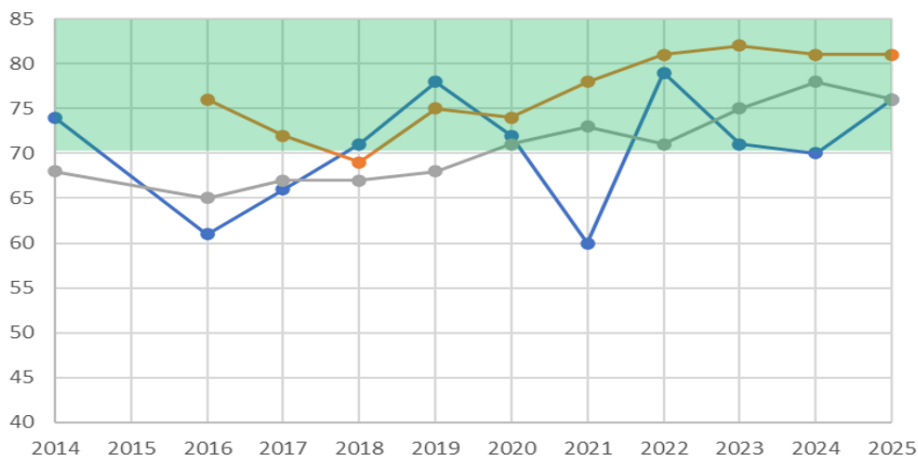
Nämndens uppföljning enligt styrmodell sker i perspektiven; kund, verksamhet, ekonomi och personal. Verksamhetsuppföljningen visar som helhet leverans i enlighet med grunduppdraget.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Nämndens deltar sedan drygt tio år tillbaka i Insikt. Insikt är en servicemätning som genomförs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att mäta kvaliteten på kommunernas myndighetsutövning. Fördelar med Insikt:

Bilaga 2

- Frågorna avser endast faktorer som kommunerna själva har ansvar för och kan påverka.
- Det är endast företagare som haft en kontakt med kommunen som deltar.
- Resultaten utgör ett konkret verktyg för förbättringsarbete.
- Kommunen ser resultaten i webbportalen i nära anslutning till fattat beslut.
- Undersökningen möjliggör jämförelser över tid och med andra kommuner.

Nämnden har tre områden som mäts i Insikt; serveringstillstånd (blå), livsmedel (orange) och miljöskydd (grå). Samtliga tre områden ligger i det gröna området som definieras som höga betyg av företagen i kommunen.

Nämnden har under åren 2023–2025 i samband med yttrande över planeringsdirektiv 1 lämnat förbättringsförslag på programstyrningen. Nämndens insatser i arbetet med inriktningsmål och program utgår helt från grunduppdraget och har inte ändrats sedan programstyrning infördes. Vi behöver tillsammans i koncernen växla upp för att uppfylla inriktningsmålen.

Personalnämnden

Nämndens grunduppdrag

Personalnämnden	Bedömning
Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor. Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Personalnämnden bedömer att den i hög grad uppfyller grunduppdraget. Nämnden följer och stödjer kontinuerligt övriga nämnders arbete med de personalpolitiska målen och de riktlinjer som fastställs inom det personalpolitiska området, inte minst gör nämnden det genom ett aktivt arbete med internkontrollplanen inom det personalpolitiska området.

Genom löpande dialog med nämndföreträdare och partsföreträdare i frågor som nämnder bedömer vara av särskild vikt och betydelse för att uppnå en enhetlig och sammanhållen personalpolitik kan

Bilaga 2

personalnämnden fånga upp områden som behöver förtydliganden eller stöd för att enhetlighet och sammanhållning ska kunna säkerställas hos arbetsgivaren, inom och mellan nämnders verksamheter.

I nämnden återrapporteras även omvärldsfaktorer som kan komma att påverka kommunen som arbetsgivare för att på så sätt bereda och säkerställa att nämnderna ges goda förutsättningar. Det kan gälla utvecklingen av kollektivavtal, lagstiftning och tillhörande normförflyttning.

Personalnämnden delgavs under våren 2025 en fördjupad åiterrapport av samtliga verksamhetsnämnders redovisning av arbetet med de personalpolitiska målen för 2024. Det gjordes för att ge en samlad bild och visa på bredden i kommunens arbete med de personalpolitiska målen. Nämnden uttalade sig även om de personalpolitiska målen i sitt yttrande på förslaget till planeringsdirektiv 2026.

En viktig förutsättning inom det personalpolitiska området och för nämnden är att bidra till kommunens organisatoriska omställningskapacitet. I takt med att nämnderna omprövar prioriteringar och fokus på grunduppdrag krävs förändrade arbetsformer och innovativa förhållningssätt. Verksamheterna kommer möta inslag av prioriteringar, fördjupade förväntningar på samarbete, samverkan och omprövning av nyttjande av resurser. Ny teknik, automation, AI-stödd digitalisering kommer även skapa nya förutsättningar och förväntningar i och på de kommunala verksamheterna. Med det som utgångspunkt lämnade personalnämnden remissvar på det förslag till plan för digitalisering som tekniska nämnden skickade ut under våren 2025. Nämnden följer även noga utvecklingen om hur HR-objektets förvaltning utvecklas med riktning mot en förvaltning av de kommungemensamma systemstöden som gemensamt kan skapa förutsättning för en enhetlig och sammanhållen personal-politik.

Förändringskompetens är organisationens förmåga att använda och utveckla kompetens för att genomföra förändring. Det gäller medarbetares kompetens, grupperns kompetens eller organisationens kompetens som helhet. Ett förändringsarbete kräver en organisationskultur, ledarskap och medarbetarskap som ger organisatoriska förutsättning med bibehållen trygghet, hälsa och engagemang. Inte minst krävs en kultur för en lärande organisation där kapacitet byggs för att ta tillvara den tillgängliga kraften hos befintliga medarbetare och även ge förutsättningar för att vid behov ställa om kompetens och verksamhet. En stark kultur krävs även för att leda och organisera förändring som också skapar förutsättning för delaktighet och medinflytande från medarbetarna. Ett genomgripande arbete med friskfaktorerna, som ingår i ett av de tre personalpolitiska målen, är för det en avgörande nyckel. Det avser inte minst de faktorer som rör delaktighet, inflytande, kompetens-utveckling och kommunikation.

Under 2025 berör personalnämnden området omställningskapacitet på flera sätt, bland annat genom beredning av en uppdaterad medarbetar- och ledarskapspolicy med tillhörande värdegrund, vilket är nära sammankopplat med det fortsatta arbetet med friskfaktorer. Fortsatta ansträngningar med chefers förutsättningar och insatser för att stärka och utveckla ledarskapets kapacitet att möta och leda i förändring är av största vikt.

Bilaga 2

Arbetet för utvecklade arbetsformer när det gäller tidiga insatser och omställning för grupper och enskilda medarbetare har uppmärksammats av nämnden. Genom det treåriga projektet Samba kommer kommunerna i Umeåregionen och Region Västerbotten tillsammans med Omställningsfonden och Försäkringskassan att utveckla arbetsformer med ett starkt "behållarperspektiv" på arbetsmarknaden.

Dialog med den centrala samverkansgruppen

Nämnden har återkommande dialog med den centrala samverkansgruppen (CSG) som en del i att upprätthålla partsgemensam dialog i enlighet med samverkansavtalet. Under 2025 har personalnämnden bjudit in CSG för fördjupade samtal vid två tillfällen. Temat för samtalen under våren var medarbetarinflytande och skyddsombudens förutsättningar och under hösten var temat kompetensutveckling och lärande.

Enhetlig och sammanhållen lönepolitik

Nämnden verkar för en enhetlig och sammanhållen lönepolitik. Nämnden antog i slutet av 2024 riktlinje för lönestrategiska frågor och beredde en revidering av lönepolicy för beslut i kommunfullmäktige, vilket togs i januari 2025. Under 2025 har personalnämnden på nära håll följt utveckling och utfall av de mycket omfattande centrala avtalsförhandlingarna och följt upp lönekartläggning och utfall i relation till riktlinjen för lönestrategiska frågor och lönepolicy.

Under 2025 har samtliga centrala kollektivavtal för kommunal sektor löpt ut och både nya huvudöverenskommelser och tillhörande avtalsskrivningar är nu på plats, utan större konflikter eller stridsåtgärder mellan parterna. Personalnämnden har fått löpande återkoppling från förhandlingschef med flera om utfall och lokala konsekvenser och åtaganden i nya avtal.

Samordning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Uppdraget att samordna det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs bland annat genom åiterrapportering till nämnden från årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering. Under 2025 fortgick den gemensamma processen där medarbetarenkäten utgör grund till både uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet och analys av aktiva åtgärder för att förhindra diskriminering. Bägge delprocesser är Umeå kommuns arbetsprocesser för att säkerställa den systematik som krävs av en organisation i arbetsmiljö- och diskrimineringslagstiftningen. Som komplement till den gemensamma processen adderades 2025 frågeställningar som bidrar till nationell forskning, MORFAR-projektet, om organisatorisk hälsa. Därmed skapas ytterligare underlag från medarbetarenkäten till nämndernas arbete med friskfaktorer.

Under året uppmärksammar personalnämnden även de förändringar som sker av Arbetsmiljöverkets författningssamling, AFS, som består av föreskrifter och allmänna råd. Information har lämnats till nämnden.

Området hot och våld och otillåten påverkan har kommit in tydligare inom arbetsmiljö-området. Förstärkningar sker av kommunens säkerhets- och rutinarbete och personal-nämnden har även följt upp frågan inom ramen för sitt internkontrollarbete.

Samordning av det övergripande kompetensförsörjningsarbetet

Nämndens uppdrag när det gäller att samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete och verka för mångfald och inkludering genomförs i första hand genom avrapportering till nämnden om pågående arbete samt uppföljning vid delår och årsrapport av de personalpolitiska målen.

Kommunens gemensamma kompetensförsörjningsplan har uppdaterats under året och från 2026 utgör den bilaga till personalnämndens verksamhetsplan. På så sätt kan vi bättre sätt fånga upp pågående utveckling på området, inte minst nationellt inom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och initiativ inom området attraktiv arbetsgivare. Planen har även tagit starkt intryck av de planeringsförutsättningar som beslutas om för perioden 2026–2029, till följd av nämndernas svar på Tilläggsuppdrag 2023:1.

Personalnämnden hade för avsikt att under 2025 ta del av nämndernas arbete med sina kompetensförsörjningsplaner, i första hand genom en skriftlig återrapport från nämnderna som på likvärdigt sätt beslutar om dem som del av verksamhetsplan för 2026. Det har inte skett under året, men ligger kvar som en aktivitet för 2026.

För att ge förutsättning för de kommunala verksamheternas kompetensförsörjning krävs ett välfungerande arbete med befolkningsfrågorna. I nämndens samordningsuppdrag ingår även ansvaret att koordinera samarbetsytor som Umeåregionen och länet när det gäller insatser som kan främja kommunernas kompetensförsörjning. Under året har Umeå kommun bidragit på flera sätt i det regiongemensamma kompetensförsörjningsarbetet, bland annat genom dragningar för regionens Beredning för kompetensförsörjning samt Strategiråd för kompetensförsörjning. Det tvåpartsavtal som finns mellan Umeå kommun och Umeå universitet har även kompetensförsörjning som ett av sina fokusområden, vilket på många sätt har omfattat aktiviteter för att fler studenter ska stanna kvar.

Nämnden har även i sin internkontrollplan identifierat risk att kompetensförsörjningen av kommunal verksamhet försvåras på grund av att länet och arbetsmarknadsregionen inte samordnar sina insatser, risk 9. En rad viktiga steg för att minska den risken har skett under året. Bland annat fortsätter det nära samarbetet och samplaneringen av insatser mellan kommunerna i Umeåregionen som arbetsgivare genom personalchefsgruppen. Bland annat är projektet Samba en del av effekterna av det arbetet men även gemensamma upp-handlingar av till exempel företagshälsovård och andra insatser för att behålla medarbetare och stärka kompetensförsörjningsarbetet. Noteras bör även att Region Västerbotten som arbetsgivare är med i Samba-projektet.

Bilaga 2

I ett länsperspektiv har Umeå kommun och Skellefteå kommun genom sina HR-direktörer, tagit initiativ till ett personalchefsnätverk för länets femton kommuner. Ett nätverk som nu har rullande möten och även deltagande från regional utveckling vid Region Västerbotten. Grupperingen bereder även de aktiviteter som SKR har på området genom det HR-direktörsnätverk som finns nationellt.

För att ytterligare stärka det gemensamma lärandet och utvecklingen av kompetens-utvecklingsarbetet i länet deltar Umeå kommun genom HR-direktör i det region-gemensamma projektet Reglab, lärandeprojekt Attrahera och behålla. Det utgör ett gemensamt krafttag för internationell konkurrens. Projektet sker i samarbete mellan SKR och bland andra Tillväxtverket för att stärka Sveriges och den kommunala sektorns konkurrenskraft vad gäller internationell arbetskraft och regionernas roll i synnerhet.

Region Västerbotten är även medfinansiärer tillsammans med Region Västernorrland, Region Norrbotten och Tillväxtverket för det gemensamma projektet Datadriven befolknings- och kompetensförsörjning. Projektet är en del av den regionala planen Thriving Northern Cities, TNC, med Umeå kommun som projektägare och Luleå och Örnsköldsviks kommuner som deltagare. Projektet är tvåårigt och syftar till att genom metod- och data-utveckling stärka platserna och organisationernas kapacitet för analys som leder till träff-säkra insatser för befolknings- och kompetensförsörjning.

Inför året uppmärksammade personalnämnden en risk för att nämnder inte nyttjar möjligheterna som finns till utveckling och anpassning av gymnasie- och vuxenutbildnings-utbud, IK-risk 2025:6, för att möta utbildningsbehov kopplade till kompetensförsörjningsbehovet.

Under året har fördjupad dialog skett mellan nämndernas förvaltningar om på vilket sätt det finns möjlighet att nyttja lokalt gymnasie- och vuxenutbildningsutbud för att möta utbildningsbehov. Inte minst har det rört äldreomsorgens behov och möjligheter. Perspektivet finns även med i flera av förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner inför 2026.

Samordning och utveckling i personalpolitiska frågor

Personalnämnden har uppdraget att verka för samordning och utveckling i personalpolitiska frågor, samt i dessa frågor ge råd och bistånd till övriga nämnder.

Ett viktigt utvecklingsområde under 2025 handlar om att utveckla arbetsformer i linje med möjlig förändrad lag om vilka kontroller en kommunal arbetsgivare kan, bör och får göra. Syftet är att förhindra så kallade möjliggörare och organiserad brottslighet att etablera sig i verksamheterna. Förslag till förändrad lag har efterfrågats av personalnämnden genom förslag till remissvar på Utökade registerkontroller vid anställning i kommun, Ds 2024:24. Nämnden har avkrävt förberedelse från förvaltningen för att snabbt efterleva ny lag när den finns på plats. Till personalnämnden har rapporterats förslag till förändrade arbetsformer och justering av vägledande och styrande dokument vid rekrytering. Personalnämnden har även i linje med remissvar lämnat ett svar på

motion 21/2024: Kräv utdrag ur belastningsregistret vid rekrytering av omsorgspersonal. Kommunstyrelsen som anställande myndighet beslutade i slutet av 2025 om kontroller inför anställning.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Det personalpoliska året 2025 har främst präglats av den nationellt stora avtalsrörelsen och dess utfall. Nämnden noterar att nya avtal har kommit på plats utan större stridigheter mellan parterna och att de tidsatta avtalen blev tvååriga säkerställer bättre planeringsförutsättningar för verksamheterna.

Utöver lönepolitiken med starkt nationell prägel har personalnämnden noga följt utvecklingen runt lagstiftning som ska möjliggöra och tydliggöra förutsättningarna för kommunen som arbetsgivare att göra registerkontroller inför och under anställning i alla verksamheter.

Tekniska nämnden

Nämndens grunduppdrag

Tekniska nämnden	Bedömning
Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem samt Umeå kommuns fastigheter – både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård. Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden. Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden bedöms att under 2025 i hög grad uppfyllt sitt grunduppdrag. Bedömning och motivering per verksamhet nedan.

Digital omställning och IT

Under året har verksamheten levererat de tjänster som ligger inom sitt uppdrag. I mätningar och i dialoger i styrgrupper, verksamhetsdialoger och liknande får verksamheten övervägande positiv återkoppling och i det fall negativa synpunkter sker det ofta på ett konstruktivt sätt.

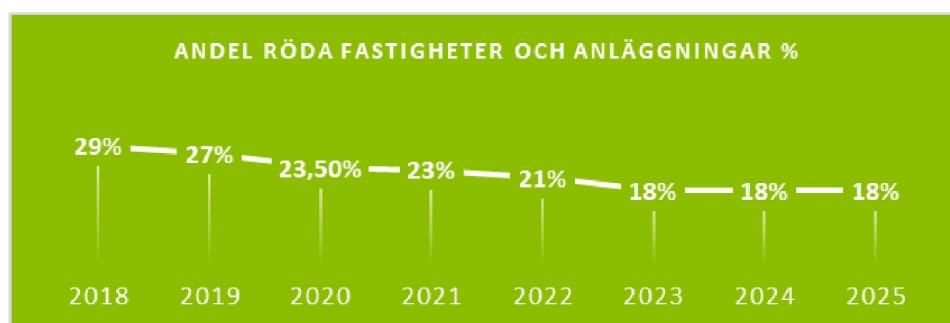
E-tjänster	Från årsskiftet har kommunens e-tjänster sparat motsvarande 370 timmar manuellt arbete. I genomsnitt får kommunens e-tjänster användarbetyget 4,1/5 vilket är högt.
Data och AI	Inom objektet för datadriven kommun har vi under 2025 hittills utvecklat 32 nya analysstöd.

Bilaga 2

	• Antalet aktiva användare av analysstöden har ökat till 887 i T2, vilket är 93 % fler än vid årets början. 70 procent upplevde att de var nöjda eller mycket nöjda med det analysstöd de har tillgång till. • Vi har ökat antalet användare till 70 med licens för Microsoft Copilot till och tydliggjort användning av Copilot utan licens vilket samtliga inom kommunen kan göra. Enligt tidigare uppföljning sparar en medarbetare i genomsnitt cirka 1,5 timmar arbetstid per person och vecka med AI-assistans för administrativa arbetsuppgifter. • Hittills i år har vi sparat in cirka 1 300 timmar av andra verksamheters tid genom att automatisera manuellt arbete med digitala robotar (RPA).
Konsolidering	• Hittills i år har vi avvecklat två system mer än vi infört. Därmed har vi fortsatt en bra trend utifrån tidigare nämndbeslut att minska antalet system inom kommunen.
Utdelade datorer	• Under 2025 har vi delat ut 2 700 PC-datorer vilket är en stor ökning mot tidigare prognos 2 000 på helåret. En bakomliggande orsak till mängden är att operativsystemet Windows 10 inte längre säkerhetsuppdateras vilket kräver en uppgradering till Windows 11 som i sin tur har högre krav på hårdvaran och medför byte av dator.
Nöjdhetsindex	• Kommunbolagen har svarat på en omfattande enkät för att vi ska få fram ett nöjdhetsindex. Resultatet är 3,4/5 vilket är godkänt. Vi ser också över vilka åtgärder som kan vidtas för att nästa mätning ska bli högre.

Fastighet

Verksamhetens uppdrag är att säkerställa att kommunens behov av lokaler tillgodoses, att fastighetsbeståndet driftas och underhålls på ett effektivt sätt och att projekt genomförs med hög kvalitet och god genomförandekraft. Under perioden har detta uppdrag uppfyllts i hög grad.

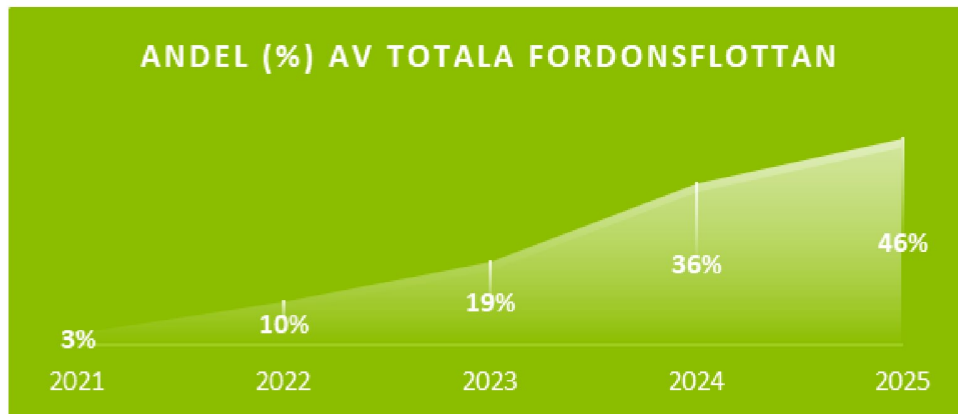

För att säkerställa en stabil och högkvalitativ leverans enligt Fastighets uppdrag har den prioriterade aktiviteten under året varit att stärka organisationens kapacitet. Under året har Fastighet därför genomfört flera strategiska nyrekryteringar. Dessa rekryteringar har varit nödvändiga för att möta de utökade krav och uppdrag som tillkommit inom verksamheten och har bidragit till att skapa bättre förutsättningar för en effektiv och långsiktigt hållbar leverans.

Bilaga 2

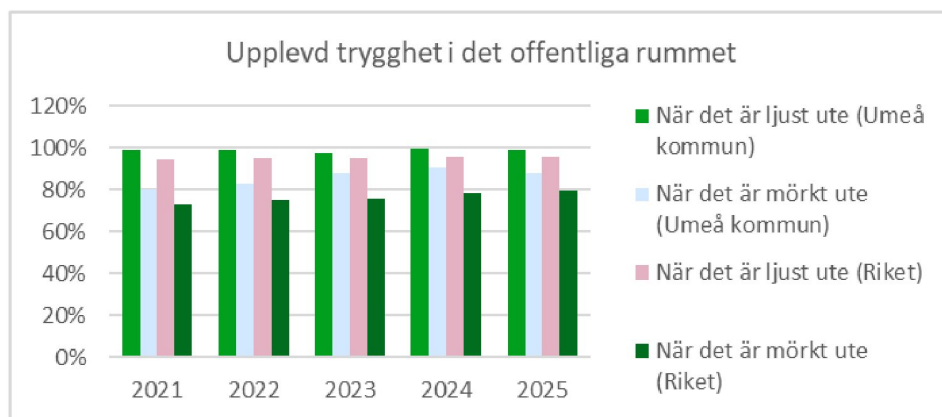
Driftkostnaderna har under året ökat marginellt i jämförelse med föregående år. Samtidigt har antalet kvadratmeter i egna lokaler ökat, vilket har bidragit till att Fastighets kostnader totalt sett har kunnat hållas på en lägre nivå än i fjol, vilket är positivt. Driftkostnaden per kvadratmeter har minskat med 13 kronor jämfört med föregående år.

En långsiktig hållbar omställning till en fossilfri fordonsflotta kräver även robusthet och därmed en diversifierad sammansättning av kommunens tjänstebilar. I dagsläget består fordonsflottan av 27 procent elbilar och 39 procent dieslbilar som kan drivas fossilfritt med HVO100. Kombinationen av eldrift och möjligheten att använda fossilfritt flytande bränsle minskar klimatpåverkan och ökar driftstabiliteten. Laddinfrastrukturen byggs ut i takt med behovet vid införskaffandet av elfordon.

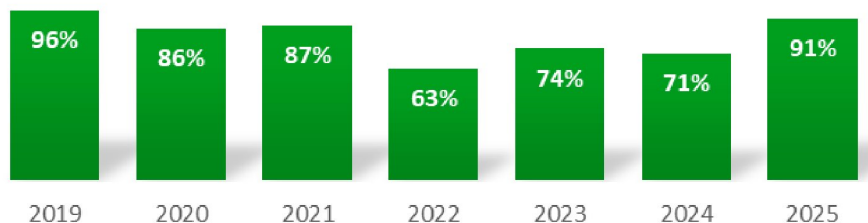
Gator och parker

Vintern under kalenderåret har varit relativt lugn och standarden på driften av gång- och cykelbanor samt vägnät har varit god. Året avslutades med en storm där ett 60-tal träd blåste omkull, men utan större påverkan för framkomligheten.

Den upplevda tryggheten har minskat något i mörkret, men ligger fortfarande över riksnittet och på en hög nivå. Tillgången till rekreationsmiljöer är fortsatt god och ligger på en stabil nivå.

Genomförandekraft, i % av budget

Genomförande kraften i procent av budget har ökat rejält och andel projekt som kommit i gång redan under första halvåret har ökat. Det betyder att arbetet med att skapa förutsättningar för Umeås övergripande mål för tillväxt pågår med full kraft.

Nöjdheten med färdtjänstresorna har ökat rejält under året. Bytet av entreprenör och det arbete som gjorts för det har fått ett positivt utfall.

Ett flertal projekt för att förbättra förutsättningarna att klara klimatomställningar har initierats, bland annat ramupphandlingar med krav på fossilfria drivmedel och utsläppsfria entreprenadmaskiner.

Bedömningen är att verksamheten har levererat grunduppdraget med hög kvalitet under året.

Måltidsservice

Under året har verksamheten levererat goda och hälsosamma måltider. Verksamheten har fortsatt jobba med konceptet Gästens väg för att hela tiden förbättra service och bemötande. Verksamheten har med stabil ekonomi och bra struktur förutsättningar att fokusera på grunduppdraget att laga goda, hälsosamma och klimatsmarta måltider vilket bidrar till god folkhälsa.

Antalet tillagningskök ökar varje år vilket är en positiv utveckling eftersom verksamheten vill laga mat nära kunden. Med tillagning nära kund finns större möjligheter till lokala anpassningar och nöjda kunder. Tillagning på plats innebär också minskat svinn.

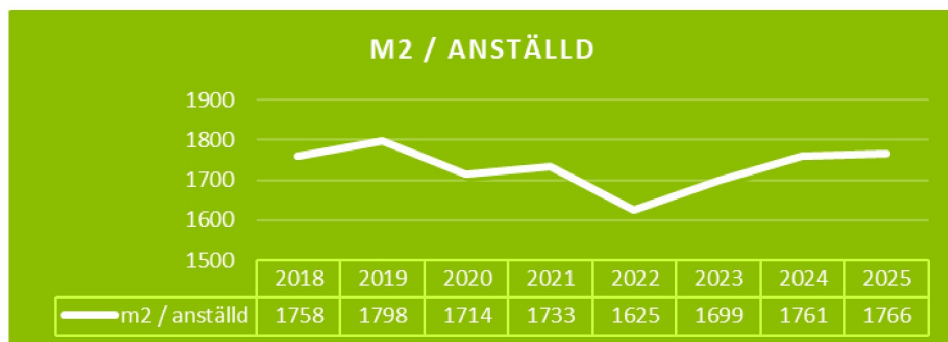
Under de senaste 5 åren har vi minskat produktionen av enportionsmat med cirka 40 procent. Från i genomsnitt drygt 500 aktiva kunder till 269 aktiva kunder 2025. Bara personer med behov av specialkost och anpassad kost får numer biståndsbeslut.

Många förskoleavdelningar och även ett par hela förskolor har stängts under 2025 och vi har anpassat bemanningen.

Underrapportering i månadspuls vilket medför att antal portioner och kostnad per portion är fel. Till 2026 kommer vi kunna använda måltidsnärvaron och få en mer sanningsenlig siffra.

Städ och verksamhetsservice

En svensk lokalvårdare städar i genomsnitt mellan 1 000 och 2 000 m² per dag beroende på objekt. Verksamheten ligger inom detta snitt.

Siffrorna för kemikaliefri städning har varit relativt konstanta. Det är främst nybyggda och nyrenoverade objekt där denna metod är genomförbar. Verksamheten söker kontinuerligt efter nya miljövänliga alternativ, men dessa är svåra att hitta till en funktionell och kostnadseffektiv nivå. Det är även svårt att hitta alternativa fungerande lösningar för till exempel toaletter.

Det finns möjlighet att lämna digitala felanmälningar och förbättringsförslag som går direkt till respektive enhetschef för vidare åtgärd. Under 2025 har dessa varit i paritet med 2024.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Digital omställning och IT

Under 2025 infördes en ny organisation med två områdeschefer för att tydliggöra det strategiska ansvaret inom utveckling och arkitektur samt infrastruktur och cybersäkerhet och minska personberoendet. Kommunfullmäktige beslutade om en plan för digital omställning med sex prioriterade inriktningar och vi har identifierat behovet av stärkt styrning för att planen ska realiseras. Huvudfokus under året har varit att bygga upp kommunens datadrivna förmåga och stärka IT- och cybersäkerheten. Ett cybersäkerhetsteam har etablerats och stöd har tagits in för att möta kommande lagkrav (NIS2). Arbetet med krisledning har börjat och samarbeten pågår både inom koncernen och med andra regioner och kommuner, med fler planerade på regional och nationell nivå.

Fastighet

Året har präglats av gynnsamma väderförhållanden, vilket har minskat behovet av snöhantering även om viss taksrottning har krävts. Förebyggande åtgärder har genomförts löpande. Lokalförsörjning

Bilaga 2

och investeringsplanering har anpassats efter färre barn och fler äldre, vilket har påverkat särskilt utbildningsområdet där förskoleavdelningar avvecklats och planerade projekt skjutits upp. Fastighet har fått utökad ansvar för lägenheter till nyanlända och hanterar nu administrationen av det. Flera större byggprojekt fortlöper enligt plan och flera har slutförts, bland annat förskola på Mariedal, ombyggnad av Hedlundaskolan och Vasaskolan och nytt garage i Västra stallet. Arbetet med garantihantering har förbättrats, vilket har minskat fel vid garantibesiktningar. Satsningar på klimatsmarta material och energieffektivisering har intensifierats och återbruk har gått från planering till genomförande. Fastighet har dessutom inlett arbetet med en ny fastighetspolicy, övertagit driften av Navet och prioriterat att återställa skyddsrum.

Gator och parker

Umeås tillväxt kräver trygg och hållbar infrastruktur. Under året övertogs vägar innanför ringleden, vilket gick smidigt utan större störningar. Det var en mild vinter och varm sommar, med stormen Johannes som undantag, men ingen akut påverkan. Två viktiga utvecklingsprojekt har inletts: smart dagvattenhantering och elektrifierade arbetsmaskiner. Nya ramavtal ställer krav på fossilfria drivmedel och utsläppsfria maskiner. Stadsmiljön har förbättrats med nya och upprustade parker och trivselarrangemang. Projektet BATS har främjat cykling och bättre vinterväghållning. Året har präglats av stabil och hållbar drift.

Måltidsservice

Måltidsservice har fått ansvar för lagerhållning och distribution av reservlivsmedel vid kris. Med stöd från Livsmedelsverket har beredskapen snabbt stärkts under 2025, nu med lager för tre veckor inklusive frystorkat och lagringsdugliga livsmedel. Förvaringsutmaningar har lösts i samarbete med flera verksamheter. Måltidsnärvaron som lanserades 2024 har lett till 30 procent minskat matsvinn och inspirerat andra kommuner och forskning genom effektiv digital planering.

Städ och verksamhetservice

Under 2025 har fokus legat på att höja och följa upp städkvaliteten. Ett egenkontrollprogram färdigställdes mot slutet av året och arbetet fortsätter under 2026. Miljö- och hälsoskydd har genomfört kvalitetskontroller och förelägganden när det gäller städskvalitet och städfrekvens, men länsstyrelsen avlog kraven på vite då de ansågs otydliga. En central fråga rör städfrekvens, där Miljö- och hälsoskydd vill se högre nivåer enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer, men Umeå kommuns nivåer ligger i linje med eller över branschstandard. Under 2024 antogs och vidareutvecklades en handlingsplan för kvalitetsutveckling, och verksamheten har nu ett fungerande internkontrollsystem enligt INSTA 800. En omorganisation har lett till jämnare arbetsfördelning och bättre förutsättningar för kvalitetsarbete. Verksamheten har även vuxit med nya objekt och fokus framåt ligger på fortsatt kvalitetsutveckling och långsiktig hållbarhet.

Valnämnden

Nämndens grunduppdrag

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallag (2005:837), folkomröstningslag (1979:369) och lag om kommunala folkomröstningar (1994:692). Nämnden ansvarar för att det finns lämpliga vallokaler och nämnden ansvarar även för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om kommunfullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen

Valnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i hög grad uppfyllt
Valnämnden ansvarar för att det finns lämpliga vallokaler	i hög grad uppfyllt
Valnämnden ansvarar även för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Grunduppdragets genomförande

Bedömningen av grunduppdraget anses uppfyllt under perioden utifrån de planerade insatserna som behöver göras året före valår.

Grunduppdragets genomförande enligt verksamhetsplan	Beskrivning	Beslut
Valdistrikt	Valnämnden fattade beslut om utökning av antalet valdistrikt från 72 till 78. Befolkningsökningen medför att valdistrikten över tid behöver bli fler. Inför valet till riksdag, kommun- och regionfullmäktige 2026 har det gjorts en bred analys av den nuvarande valdistriktsindelningen. Kommunfullmäktige beslutar om kommunens valdistriktsindelning vilken sedan fastställs av länsstyrelsen.	2025-03-18 Dnr: VN-2025/00012 Beslut Kommunfullmäktige 2025-04-28 Diariernr: KS-2025/00334 Beslut Länsstyrelsen Västerbotten 2025-11-27 Diariernr: 4467-2025
Val- och röstningslokaler	Valkansliet har besökt samtliga val- och röstningslokaler för att besiktiga tillgängligheten. Den har kontrollerats bland annat med hjälp av Myndigheten för delaktighets checklista för tillgängliga val. Fastställande av förtidsröstningslokaler och öppettider vid valen 2026 Fastställande av vallokaler vid valen 2026	2025-11-18 Diariernr: VN-2025/00029 2025-11-18 Diariernr: VN-2025/00030
Valförberedelser inför valen 2026	Information till Valnämnden om kommande upphandlingar inför valen 2026 Rekrytering av röstmottagare startade när nämnden fattat beslut om arvoden och timlön för röstmottagare vid valen till riksdagen, region- och kommunfullmäktige 2026. Analyserat kapaciteten i de lokaler som ska användas under förtidsröstningen och därefter gjort en övergripande personalplanering.	Diariernr: VN-2025/00004 2025-11-18 Diariernr: VN-2025/00031

Bilaga 2

Kommande förändringar	Från 1 december trädde ny lag i kraft som syftar till att öka skyddet av de allmänna valen och stärka väljarnas möjlighet att utnyttja sin rösträtt. • Krav på att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare tydliggörs. • Incidenter i samband med valet ska skyndsamt rapporteras. • En röstmottagare ska alltid vara närvarande när en väljare får hjälp av en annan person. • Digitala röstkort införs och även ett moderniserat sätt att förtidsrösta. Alla val- och röstningslokaler har analyserats med utgångspunkten att väljaren ska kunna ta valsedlar och göra i ordning sin röst på en och samma plats i lokalen.	
Verksamhetens styrande dokument	Valnämnden fastställde en reviderad dokumenthanteringsplan. Valnämnden fastställde delegationsordning. Revidering och översyn av rutiner och andra dokument som valkansliet använder i verksamheten har skett löpande under året.	2025-11-18 Dnr: VN-2025/00034 2025-11-18 Dnr: VN-2025/00036
Verksamhetssystem	Valkansliet har deltagit vid den användarträff som leverantören av systemet anordnar. Erfarenhetsutbyte med andra kommuner har också varit viktigt för att kunna använda systemet fullt ut. Under hösten har det också pågått ett projekt för att undersöka hur data från verksamhetssystemet ska kunna överföras till kommunens lönesystem.	
Samordning med kommunens verksamheter	Den 26 november arrangerade valkansliet en VAL-frukost där representanter från berörda verksamheter i kommunen deltog. Syftet med mötet var att valkansliet vid ett och samma tillfälle kunde informera verksamheterna inför det kommande valet.	
Bra förutsättningar	I slutet av året förstärktes valkansliet med en person som arbetar med rekrytering. En utbildningsansvarig och en kommunikatör som ska vara resurs för valkansliet har utsetts.	

Valnämnden fattade beslut om utökning av antalet valdistrikt från 72 till 78 på sammanträdet i mars. Kommunfullmäktige fastställde sedan valnämndens beslut.

Valnämnden fattades beslut i november 2025 om val- och röstningslokaler. Inför besiktningarna så informerades verksamheter inom för- och grundskoleförvaltningen, fritidsförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen så tidigt som april. Länsstyrelsen i Västerbottens län fattades beslut i november 2025.

Under perioden har besiktning skett av externa förhyrningar av förtidsröstningslokaler, matsalar i kommunala skolor och kommunens gymnastikhallar. Samtliga besiktningar sker utifrån kansliets checklista som utgår från Myndigheten för delaktighets checklista för tillgänglighet i val- och röstningslokaler.

26 november arrangerade valkansliet en valfrukost där representanter från berörda verksamheter i kommunen deltog. Syftet med mötet var att valkansliet vid ett och samma tillfälle kunde informera och förbereda verksamheterna som berörs av valen 2026.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Propositionen Säkerhet och tillgänglighet vid val behandlades av riksdagen under hösten 2025. Det innebär att ny lag trädde i kraft 1 december 2025 och att ändringarna i vallagen kommer att tillämpas för första gången i samband med valen till riksdagen, region- och kommunfullmäktige 13 september 2026. Det innebär bland annat följande:

- Valmyndigheten ska stödja och samordna valmyndigheternas arbete med skydd av val samt analysera och bedöma risker som kan hota valens genomförande.
- Länsstyrelser, kommuner och utlandsmyndigheter som har röstningslokaler ska skyndsamt rapportera incidenter som kan påverka genomförandet av val till Valmyndigheten.
- Kraven på att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare tydliggörs bland annat genom att kommunerna ska informera Valmyndigheten om lokalernas tillgänglighet.
- Fler väljare, bland andra personer som är placerade på särskilda ungdomshem eller intagna i polisarrest, ska få möjlighet att rösta med ambulerande röstmottagare.
- En röstmottagare ska alltid vara närvarande när en väljare får hjälp av en annan person med att göra i ordning sina röster, i syfte att stärka väljarens skydd mot otillbörlig påverkan och säkerställa att personen som hjälper väljaren följer väljarens instruktioner.
- Utlandssvenskar som fallit ur röstlängden ska kunna förtidsrösta i Sverige och genom förtidsrösten återupptas i röstlängden.

Utöver den lag som nämns ovan så införs också möjlighet att skicka digitala röstkort till väljare som har digital brevlåda och som har valt att ta emot myndighetpost dit.

En kommande förändring enligt Valmyndigheten är att anpassa förtidsröstning och använda digitala väljarförteckningar.

Verksamhetens styrande dokument som rutiner och övriga handlingstyper är uppdaterade.

Nämndens dokumenthanteringsplan fastställdes i november.

Verksamhetssystemet Kaskelott är uppdaterat inför valen 2026. Under hösten genomfördes användardagar för kommuner som nyttjar systemet. Arbetet med integrationen mellan Kaskelott och kommunens lönesystem har planerats och testkörts för att säkerställa att utbetalningen av arvoden till röstmottagarna fungerar. Arbetet har genomförts tillsammans med DoIT, Lönesupport och systemförvaltare.

Valnämnden har även lånat ut valmaterial till Samernas riksförbund i samband med sametingsvalet samt till Svenska kyrkan under kyrkovalet i september.

Äldrenämnden

Nämndens grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer som är 65 år och äldre. Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och möjlighet att bo kvar i hemmet. Det sker genom förebyggande verksamhet, information om seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämnden ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård och stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende och stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Äldrenämnden	Bedömning
Uppdelning av nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhetsområde:	
Vård- och omsorgsboende	i viss grad uppfyllt
Hemtjänst	i hög grad uppfyllt
Utredning äldre och prevention	i hög grad uppfyllt
Hälso- och sjukvård	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Inom vård- och omsorgsboende har inte alla personer som fått beslut kunnat erbjudas boende inom tre månader. Situationen har stabiliserats och blivit mer hållbar i slutet av 2025 men sett över hela året och med anledning av flera icke-verkställda beslut bedöms det påverka måluppfyllelsen negativt. Det har även varit ett ansträngt år utifrån kvalitetsbrister som uppmärksammas från olika håll och utmaningar kopplade till kompetensförsörjning.

Äldrenämnden följer månatligen aktuella ärenden inom hemsjukvården. Verksamheten har haft långa köer en längre period. Fler och mer sjuka patienter är en förklaring, en ytterligare är att personer som ska komma hem från slutenvården behöver prioritera vilket medför att rehabiliterande åtgärder av mer förebyggande karaktär innebär långa väntetider för den enskilde vilket inte är i linje med att kunna ge tidiga insatser. Jämfört med föregående år syns dock en minskning av antal väntande ärenden utifrån åtgärder som vidtagits. Samverkan med regionen fortsätter för att rätt huvudman ska ansvara för olika insatser utifrån den avtalade hemsjukvården. För verksamhetsområde utredning äldre och prevention har utveckling av nya tidiga insatser som flexibel korttidsavslösning och handläggare på akutmottagningen tillsammans med omfattande förebyggande arbete, förbättrad information och kontaktvägar och effektiv handläggning av ansökningar varit till grund för bedömningen. Hemtjänsten har utifrån uppdraget kunnat erbjuda insatser genom att snabbt verkställa beslut, säkerställa hemgång från slutenvården och dessutom

hanterat ett stort antal tillkommande hemtjänsttagare samtidigt som förbättringsarbete har genomförts.

Det finns etablerade processer för kvalitets- och patientsäkerhetsarbete inom äldreomsorgen som baseras på aktuell lag. Ett arbete startade under hösten för att utveckla avvikelseprocessen. Både äldrenämnden och förvaltningsledningen har initierat granskningar och genomlysningar av händelser och hantering. Kommunrevisorerna genomför också två granskningar av nämndens kvalitetsarbete. Resultaten förväntas inkomma vid olika tillfällen under våren och kommer tas om hand för att fortsätta att stärka och utveckla verksamheten.

Den samlade bedömningen för året när det gäller uppfyllnad av grunduppdraget blir ”i viss grad”.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Året inom äldrenämnden har till stor del präglats av förtroendekris utifrån allvarliga händelser som inträffat och hantering av dessa, internt och externt med tillhörande omfattande mediabevakning. Särskilda åtgärdsplaner, nya rutiner och arbetsätt har tagits fram för att minska risker och säkra trygghet, ett arbete som behöver fortsätta under kommande år. Fortsatta utmaningar finns när det gäller kompetensförsörjning och tillgång till utbildad personal.

Enligt framtagen plan har två vård- och omsorgsboenden stängts och en tidigare stängd enhet har öppnats då flertalet boendebeslut inte kunde verkställas inom lagstadgad tid. Huruvida det var en mer tillfällig anhopning återstår att se.

Två leverantörer inom hemtjänsten avslutade sina avtal under våren vilket innebar att cirka 580 personer behövde välja en ny hemtjänstutförare. Under hösten fattades beslut om att övergå till lag om offentlig upphandling (LOU) som upphandlingsform för hemtjänst och arbete pågår för att förbereda det.

Trots ett ansträngt år och med delar av en problematik som också syns nationellt, har ordinarie verksamhet och förbättringsarbeten för en hållbar äldreomsorg utifrån nämndens verksamhetsplan fortlöp och det finns flera positiva exempel som tas upp i rapporten.

Andel äldre personer med beslut om insats	2021	2022	2023	2024	2025
Andel äldre personer 65+ med beslut om hemtjänst (%)	Umeå: 8,3 Riket: -	Umeå: 8,2 Riket: 6,5	Umeå: 8,4 Riket: 6,8	Umeå: 8,1 Riket: 6,9	Uppgift ännu inte publicerad
Andel äldre personer 65+ med beslut om särskilt boende (%)	Umeå: 4,4 Riket: -	Umeå: 4,1 Riket: 3,6	Umeå: 4,0 Riket: 3,8	Umeå: 3,8 Riket: 3,8	Uppgift ännu inte publicerad

Umeå har fortfarande en något högre andel personer med hemtjänst jämfört med riket. Både antal hemtjänsttagare och antal timmar har minskat under året. Nämnden följer utvecklingen i samband med månatlig ekonomirapport.

Andel äldre personer med beslut om särskilt boende är nu i paritet med övriga landet. En utmaning för nämnden är att lägga en träffsäker prognos framåt, hur kommer behoven se ut på längre sikt och

Bilaga 2

i hur hög utsträckning kan nämndens övriga strategier med förebyggande insatser och kvarboende med rätt stöd påverka detta? Fakta är dock att andelen äldre drastiskt kommer öka kommande år. En grupp som ökat i storlek är gruppen äldre 90+, vi lever allt längre.

Trygg och säker vård och omsorg	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nöjda brukare, hemtjänst (%)	93	–	89	90	87	85
Andel svarande: 56 %						Riket 85
Nöjda brukare, särskilt boende (%)	82	–	69	69	72	73
Andel svarande: 37 %						Riket: 79
Antal Lex Maria-anmälningar, IVO	3	1	4	3	5	6

Nöjdhet – hemtjänst och vård- och omsorgsboende

Andel nöjda äldre inom hemtjänst har minskat något och är nu i paritet med riket i stort. Det område som framför allt har ett lägre resultat i förhållande till förra året är upplevelsen att personalen har tillräckligt med tid för arbetet (78 procent i jämförelse med 83 procent). Orsaken kan vara den offentliga debatt som funnits kopplad till schabloner och den enskildes beslut om insatser.

Andel nöjda äldre i särskilt boende har i stället ökat något jämfört med föregående år. Förtroende för personalen på äldreboende har ökat i samband med att känslan av ensamhet har minskat i jämförelse med tidigare år. Svaret på frågan om personalen pratar tillräckligt god svenska har ökat från 69 procent 2024 till 75 procent 2025.

Lex Maria

Rapportering av avvikelser är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och ska utgöra underlag för förbättringar, för att kunna förebygga att liknande händelser sker igen och för att undvika allvarliga vårdskador genom att tidigt uppmärksamma mindre allvarliga incidenter och hantera dessa. Allvarliga vårdskador och risk för allvarliga vårdskador anmäls till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Antal Lex Maria-anmälningar var under året sex stycken. Nämnden tar del av det samlade patientsäkerhetsarbetet och beslutar om fokusområden för kommande år i den årliga patientsäkerhetsberättelsen.

Nyckeltal för produktion, genomsnittliga årsvärden	2021	2022	2023	2024	2025
Beslutade timmar hemtjänst	68 447	71 435	76 227*	75 810	69 849
Belagda lägenheter på vård- och omsorgsboende	1007	944	927	920	914
Andel externa utförare av hemtjänsttimmar (%)	55	52	56	53	48

*Korrigerad från 2023 års rapport då siffran felaktigt avsåg beslutade timmar för december månad, 79 969.

Fortsatt minskning av hemtjänsttimmar relaterat till förbättrad uppföljning, färre hemtjänsttagare och lägre genomsnittlig tid.

Andelen timmar som utförs av externa utförare har minskat under året och kommunal utförare har nu den större omfattningen.

Brand- och räddningsnämnden

Nämndens grunduppdrag

Brand- och räddningsnämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag i sin helhet	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Brand- och räddningsnämnden bedömer att den till viss grad uppfyllt sitt grunduppdrag. Orsaken till det är att målet som gäller tillsynsverksamheten inte har uppnåtts under året. Det beror på att erfaren personal har valt att avsluta sin anställning i kombination med att prioriteringar har gjorts med anledning av det pågående arbetet med verksamhetsutveckling.

Vidare har nämnden under året haft perioder då den inte kunnat upprätthålla den beslutade beredskapen på RiB-stationerna, med anledning av personalbrist.

Förutsättningar för tillsynsverksamheten kommer med stor säkerhet att finnas på plats inför kommande verksamhetsår för att kunna uppfylla nämndens grunduppdrag fullt ut. När det gäller personalsituationen i RiB-verksamheten kommer vissa osäkerheter att finnas också i fortsättningen.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Verksamheten är inne i en period av expansion och utveckling som kommer fortsätta under de kommande åren. Det har sin grund i den kommande driftsättningen av den andra brandstationen i Umeå tätort, men det är även en anpassning till de ökade krav och behov som finns utifrån att Umeå växer, omvärldsläget förändras och uppdragen breddas och blir flera. Stort fokus ligger på denna verksamhetsutveckling och det får viss påverkan på genomförande av övriga uppdrag.

Vidare pågår ett fortsatt utvecklingsarbete kopplat till det gemensamma räddningsledningssystemet Räddningssamverkan Nord där ett fördjupat samarbete med Räddningsregion mittnorrland (Västerbottens inland, Jämtland och Västernorrland) nu har börjat. Trots att vårt område inte var särskilt belastat i samband med sommarens skogsbränder så visar sommarens händelser ändå vikten av att samverka i större ledningssystem och att den nuvarande inriktningen är rätt väg att gå.

Den nedbrunna stationen i Holmsund och takraset i Umeå har fortsatt haft viss påverkan på verksamheten under året. I november kunde den nya vagnhallen i Umeå invigas och tas i bruk. Den nya vagnhallen har en utformning och funktionalitet som är anpassad till verksamhetens behov och gällande krav.

RiB-verksamheten har till viss del varit påverkad när det gäller bemanning ett antal RiB-stationer vilket har medfört svårigheter att över tid upprätthålla beslutad beredskap.

Behovet inom området RUHB (räddningstjänst under höjd beredskap) har fortsatt att öka och ytterligare medel har tillförts länet för både kompetenshöjning och inköp av materiel. Umeå kommun är fortsatt värdkommun för räddningstjänsterna i Västerbotten när det gäller samordning av direktiven som kommer från Myndigheten för civil beredskap (MCF).

Bilaga 2

Inom den olycksförebyggande verksamheten har stort fokus legat på verksamhetsutveckling med syfte att skapa bättre förutsättningar att kunna arbeta bredare med det olycksförebyggande uppdraget i organisationen som helhet. Prioritering av verksamhetsutveckling i kombination med att erfaren personal har valt att avsluta sin anställning har inneburit att uppsatt mål för året inte har uppfyllts. På sikt kommer organisationen ha bättre möjligheter att genomföra uppdragen och ta en större roll och ett större ansvar i samhället.

Den olycksförebyggande verksamheten har fortsatt arbetet att genomföra insatser och utbildningar när det gäller särskilt riskutsatta personer. Arbetet har till största delen genomförts i Vindelns kommun men kommer på sikt även att omfatta Robertsfors och Umeå kommuner.

IT-kapacitetsnämnden

Nämndens grunduppdrag

IT-kapacitetsnämnden är gemensam för Umeå, Vännäs och Skellefteå kommuner. Nämnden har ansvar för lagring, virtualisering och backup för kommunernas IT-verksamhet. Umeå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Umeå kommuns organisation.

IT-kapacitetsnämnden	Bedömning
IT-kapacitetsnämnden ska • medföra en kostnadseffektiv IT-drift för alla parter • optimalt använda resurser och kompetens • säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Grunduppdraget utförs inom ramen av ordinarie processer för Umeå kommuns IT-driftverksamhet och IT-säkerhetsorganisation. Genom att nyttja skalbarheten i dessa strukturer kan IT-tjänsterna levereras på ett effektivt, säkert och likvärdigt sätt till de anslutna kommunerna Vännäs, Skellefteå och Umeå. Uppdraget att använda resurser och kompetens optimalt anses uppfyllt.

Kostnaderna fördelas genom en fördelningsnyckel som är baserad på kommunernas faktiska nyttjande av kapaciteten. Nyttjandet läses av en gång per år i slutet av oktober inför kommande budget. Under året har vi fått i uppdrag att göra en jämförelse med externa leverantörer för att se hur kostnader står sig. Nämnden ligger bra till och vi uppfyller med god marginal uppdraget att IT-driften ska vara kostnadseffektiv och det anses därmed vara uppfyllt.

Tillgängligheten på nämndens IT-kapacitet för 2025 var 100 procent. Inga oplanerade avbrott har skett. Uppdraget att säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster anses uppfyllt.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

IT-driftmiljön förvaltas och vidareutvecklas löpande för att vara modern, skalbar och säker. Hårdvara byts ut vart femte år. Övervakning och uppdateringar utförs löpande under året. I händelse av

Bilaga 2

oplanerat driftavbrott hanteras dessa enligt Umeå kommuns processer och rutiner för återställning av IT-tjänst.

Under 2025 har verksamheten

- upphandlat backuphårdvara och installerat ny utrustning
- planerat och förberett för upphandling och kommande införande av datacenterswitchar (corenät)
- tecknat avtal för backup av Microsoft 365 och EntraID med införande under 2026
- förberett för att göra en gemensam upphandling av en säkerhetscentertjänst (Security Operations Center – SOC)
- inlett behovsanalys och omvärldsbevakning av alternativ för virtualiseringsplattformen VMware som under 2025 fick en stor prisökning.

PA-nämnden

Nämndens grunduppdrag

Nämndens uppdrag regleras i reglementet för samverkande kommuner med mål att

- åstadkomma effektiv drift och hantering av personaladministrativa system
- åstadkomma optimalt användande av resurser och kompetens.

Dessa beskrivs närmare i nämndens grunduppdrag som presenteras nedan.

PA-nämnden	Bedömning
Nämndens grunduppdrag • upphandla personaladministrativa system • avtal och avtalsuppföljning mot leverantören • övergripande systemförvaltning • applikationsdrift • server och databasdrift • driftmiljö (licenser och hårdvara) • vidareutveckling • personuppgiftsbiträde.	i hög grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Nämnden bedöms i sin helt i hög grad uppfylla sina uppdrag och sina strategiska mål. Bland annat har nämnden under perioden gjort klart avtalet för fortsatt leverans enligt huvudavtalet med leverantör, kontinuerligt träffat leverantör i taktiska och strategiska möten, samt däremellan mer operativa möten för samverkan och framåt drift. Vidare har arbetet fortsatt med utveckling utifrån resultaten av förstudien och digitala satsningar genom inköp av funktionalitet. Under året har Umeå kommuns IT-enhet genomfört flera åtgärder och revidering av kontinuitetsplan har gjorts för fortsatt säker drift och god systemkontroll. Systemförvaltningen är välfungerande och hanterar förändringar och uppkomna situationer väl, vilket inte minst blev tydligt i samband med attack mot närliggande systemflora hos Miljödata och i samband med andra IT-relaterade störningar under året. Vidare har

Bilaga 2

översyn av tid för gemensamma resurser genomförts och samarbete och utbyten har ökat genom en gemensam konferens med övriga kommuner i Norr- och Västerbotten med samma lönesystem. Det har utmynnat i fortsatta kontakter mellan kommunerna.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

PA-nämndens arbete har under året varit stabilt och fokuserat på utveckling och säkerhetsarbete. Uppgraderingar, systemförändringar till följd av förändringar inom lag- och avtalsområdet och flera insatser för att stärka den digitala säkerheten har genomförts. IT-attacken som genomfördes mot närliggande systemflora Miljödata gav flera lärdomar även till systemförvaltning av personaladministrativt system. Andra IT-relaterade störningar har under året också gett möjlighet till bra övnings- och lärtillfällen och systemförvaltningen har därigenom stärkt sin förmåga inför framtida situationer. Nämnden har under året fortsatt att arbeta intensivt tillsammans med leverantör för leverans på restlistan och till dags dato återstår två (2) punkter innan den är klar i sin helhet. Dessa två punkter kräver ett större utvecklings- och leveransarbete och en införandeprocess i respektive kommun, vilket gör att det tar tid. Under året har även avtal för fortsatt leverans enligt huvudavtalet efter 2026-12-31 genomförts. Nämndens årliga mål 2025 innehöll fem (5) mål varav fyra (4) bedöms vara helt uppfyllda. Det mål som är delvis uppfyllt gäller leverans av de två återstående punkterna på restlistan.

Överförmyndarnämnden

Nämndens grunduppdrag

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen är gemensam nämnd för Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner, nedan kallad nämnden. Umeå kommun är värdkommun för nämnden och nämnden ingår i Umeå kommuns organisation.

Nämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten bedrivs i enlighet med bestämmelserna i föräldrabalken och andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarverksamhet.

Nämnden har till huvudsaklig uppgift att besluta om förordnande och entledigande av gode män och förvaltare, ta till vara den enskildes intresse genom kontroll av förmyndarnas, gode männens och förvaltarnas förvaltning, lämna information till allmänheten, och att ansvara för ärenden som enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn stadgas för överförmyndaren.

Överförmyndarnämnden	Bedömning
Nämnden har till huvudsaklig uppgift att besluta om förordnande och entledigande av gode män och förvaltare, ta till vara den enskildes intresse genom kontroll av förmyndarnas, gode männens och förvaltarnas förvaltning, lämna information till allmänheten, och att ansvara för ärenden som enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn stadgas för överförmyndaren.	i viss grad uppfyllt
Rekrytering av gode män och förvaltare	i viss grad uppfyllt
Kontroll av gode mäns, förvaltare och förmyndares förvaltning	i viss grad uppfyllt

Bedömning och motivering

Bedömningen av att grunduppdraget innehållande delarna, rekrytering av ställföreträdare och kontroll av redovisning, anses vara till viss del uppfyllt syftar till att måluppfyllelsen inte uppnåddes i önskad grad. Målet att granska alla årsräkningar till och med 30 september uppfylldes inte helt, 89 procent av årsräkningarna var granskade till dess. I december uppnåddes målet till 100 procent.

När det gäller målet om attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser ökade sjukfrånvaron under 2025. Det berodde mest på en långtidssjukskrivning, men även viss korttidsfrånvaro under året.

Mål	Resultatmätt/aktiviteter	Målvärde 2025	Mätvärde 2025
Yttre kvalitet			
Nämndmål: Öka kvalitet, produktivitet och rättssäkerhet i hela Umeåregionen.	Andel av årsräkningar som ska vara granskade till och med 30 september (%)	100	89
Inre kvalitet			
Vi ska ha attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser	Sjukfrånvaro (%)	2,0	4,8

Målet att rekrytera ställföreträdare bedöms inte vara helt uppfyllt beroende på att det under året varit många personer som fortfarande väntar på att få en god man eller förvaltare. Under 2025 har det i snitt varit en kö på 126 personer varje månad som väntar på en ställföreträdare.

Vidtagna åtgärder för att uppnå målen

För att uppnå 100 procent granskning till 30 september har personalen erbjudits möjlighet att granska årsräkningar på kvällar och helger. Utöver det har särskilda fokusveckor och andra strategier utförts för att prioritera arbetsuppgiften att granska. Det som har försvårat och försenat granskningsarbetet är konkurrensen av andra prioriterade arbetsuppgifter och arbetsbelastningen för medarbetarna har varit konstant alltför hög under hela 2025. Det är en bild som resultat i medarbetarundersökningen 2025 styrker.

För att försöka med att rekrytera tillräckliga antal nya ställföreträdare har flera åtgärder vidtagits. Bland annat har en rekryteringskampanj hållits under hösten 2025. Mingelkvällar, deltagande i samverkan med andra myndigheter, utbildningsinsatser mot bland annat Seniororget och sjukvården. Trots dessa åtgärder ser Överförmyndarnämnden att de nya ställföreträdare som rekryteras inte motsvarar det antal nya ansökningar som inkommer till verksamheten. En ökad dialog med förvaltarenheterna i Umeå och i Örnsköldsvik har genomförts som har resulterat i att förvaltarenheten i Umeå har börjat utöka kapaciteten med två årsarbetare och nya anställningar startar i februari 2026. Men, det är inte tillräckligt för att nå det rekryteringsbehov som finns.

Grunduppdragets genomförande

Nämndens bedömning är att grunduppdraget är till viss grad uppfyllt.

Bilaga 2

Nämnden har ett utredningsansvar för personer med behov av godmanskap eller förvaltarskap och ansvar för rekrytering och utbildning av gode män och förvaltare.

Rekrytering av gode män, förvaltare och förmyndare

Rekrytering av ideella ställföreträdare innebär stora utmaningar. Intresset och möjligheten att ta sig an frivilliga uppdrag som fordrar både mycket tid, kraft och arbete är låg hos allmänheten.

Nämnden behöver vidta ytterligare åtgärder kring rekrytering av gode män då det i dag är långa väntetider att få en god man eller förvaltare. Åtgärder som är inledda är bland annat en gemensam rekryteringsgrupp som startat under våren med deltagare från båda kontoren. Ett gemensamt rekryteringsmaterial har utarbetats i samråd med kommunikationsavdelningen. Rekryteringskampanj i hela regionen är inplanerad under oktober månad.

Under våren 2025 har det arrangerats mingelkvällar för befintliga gode män både i Umeå och i Örnsköldsvik. Under hela 2025 deltar medarbetare från överförmyndarenheten i informationsmöten med närliggande verksamheter, bland annat till Seniortorget, sjukvården och intresseföreningar inom funktionsrätt.

Utöver rekrytering riktad mot privatpersoner, så kallade lekmän, finns två förvaltarenheter med anställda gode män och förvaltare.

Nämnden har även gett förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten att använda privata utförare som ett komplement till ideella och anställda ställföreträdare.

Förvaltarenheten i Umeå kommun som finns under miljö- och hälsoskyddsnämnden har i dagsläget fem anställda, men har ytterligare två till tre nyanställningar planerade för 2026. Förvaltarenheten i Örnsköldsviks kommun finns under kommunstyrelsen och har fyra anställda, privata aktörer anlitas till ett antal av Örnsköldsviks förvaltarenhets ärenden.

Åtgärder är vidtagna för att minska väntetider; rekryteringskampanjer, utbildningsinsatser till befintliga godemän och förvaltare, utökning av förvaltarenheten i Umeå. Trots dessa åtgärder är det i slutet av december 2025 ändå cirka 110 personer som står utan god man eller förvaltare.

Bedömningen av uppfyllelse av uppdraget avseende rekrytering av gode män och förvaltare är att uppdraget till viss del är uppfyllt.

Kontroll av förmyndarnas, gode männens och förvaltarnas förvaltning

Nämndens tillsyn baseras till övervägande del genom granskning av redovisningshandlingar.

Nämndens mål för 2025 är att samtliga årsredovisningar ska vara granskade till 30 september.

Åtgärder som verksamheten utfört för att nå målet med att granska inkomna redovisningshandlingar före 30 september är att ha fokusveckor på granskning, erbjuda möjlighet att gå in extra på helger och kvällar för ordinarie personal och att anställa vikarier vid sjukfrånvaro. Men, granskningsarbete är en arbetsuppgift som kräver god kännedom om ärenden och erfarenhet, något som försvåras när ny personal ska utföra uppgiften. Utöver denna problematik rapporterar personalen om att den

Bilaga 2

ökade handläggningen i ärenden tar mer och mer tid, vilket innebär att tiden sammantaget inte räcker till för att både utreda, handlägga och kontrollera ärenden med den befintliga personalen i verksamheten. I praktiken är därmed det mål som nämnden har att alla årsräkningar ska vara klara 30 september inte möjligt att uppnå med befintliga resurser. Om andelen granskning skulle prioriteras ännu mer i verksamheten skulle det innebära allvarliga brister i andra handläggningssuppgifter som till exempel sämre tillgänglighet i telefon, ytterligare minskade utbildningsinsatser, längre handläggningstider som i sin tur innebär att ännu fler ansökningar om anstånd till tingsrätten skulle ske och så vidare.

Ett räkneexempel för målet med färdigställda årsräkningar finns i tabellen nedan. Räkneexemplet visar medarbetare på båda kontoren.

Antal årsräkningar att granska	Personal	Tid per årsräkning	Arbetstid	Räkneexempel
Umeå: 1 470 årsräkningar	10 medarbetare	I snitt cirka 4 timmar/årsräkning. Kan variera 1–10 timmar beroende på svårighetsgrad.	En arbetsdag är 7,5 timmar. Varje vecka ger 37,5 timmar.	$2\,110/16=131,8$ årsräkningar per person.
Örnsköldsvik: 640 årsräkningar	6 medarbetare		Antal veckor 1 januari till 30 september: 40 veckor. Räkna bort semester, påsk och sportlov, så återstår cirka 34 veckor.	Det innebär $5 \times 16 = 80$ årsräkningar per vecka. $80 \times 34 = 2\,720$ granskade årsräkningar. Om alla gör 5 årsräkningar per vecka klarar verksamheten målet.
Totalt: 2 110 stycken årsräkningar	16 personer totalt som kan utföra arbetet att granska.	Hinner cirka 2 årsräkningar per dag.	Totalt antal arbetstimmar: 1 275 timmar per person.	Det vill säga 3 heldagar till handläggning, telefontid, utbildning, rekrytering, dokumentation, post och så vidare.

Årsräkningar i Umeå, baserat på 2025 års beräknade mängd som ska granskas under 2026.

Under perioden har verksamheterna haft utmaningar med sjukfrånvaro och det tog åtta månader tills ny handläggare hade börjat sin tjänst, vilket har inneburit ökad belastning på verksamheten. Det har inneburit mer arbete per person i verksamheten, en ökad belastning och en mycket svår prioritering av vilka arbetsuppgifter som ska hinnas och inte hinnas med. Konsekvenser av prioritering har märkts bland personal som upplever en hög arbetsbelastning med låg möjlighet till återhämtning, försämrad kvalitet i arbetet, indragna årliga förbättringsaktiviteter som att uppdatera rutiner, planera kommande verksamhetsår, uteblivna verksamhetsmöten, minskade insatser och utbildning till allmänheten och så vidare. Sammantaget är det en verksamhet som utöver detta även inväntar en stor ytterligare arbetsuppgift redan i juli 2026, utan att några resurser är inplanerade att stärka upp verksamheten.

Digitaliseringsprojekt som pågått och pågår har inte gett den förväntade effektivisering i verksamheten som väntat. Under tiden akterna inte är färdigskannade behövde medarbetarna både

Bilaga 2

skriva ut alla handlingar och skanna in dem i pappers akter, något som tar mycket tid. För att nå nästa steg i verksamhetsutveckling mot digitalisering skulle en övergång från pappersakt till digital akt behöva ske. Detta steg behöver utredas noggrant och behöver också vara i linje med länsstyrelsens krav och behöver förankras i ny dokumenthanteringsplan och nya arbetsätt i verksamheten. Nästa steg i digitaliseringen, att kunna frångå skanning och kopiering av papper och i stället erhålla handlingar digitalt från ställföreträdare har inte kunnat börja i den utsträckning som förväntats. Driften av verksamhetssystemet har efter en dialog med DoIT landat i en intern lösning. Den har blivit fördröjt flera gånger under 2025 och vid årsslutet har DoIT inte börjat arbetet.

Lämna information till allmänheten

Verksamheten håller regelbundet utbildning till ställföreträdare samt har telefontider och besökstider för allmänheten, ställföreträdare, huvudmän och myndigheter. En enkätundersökning riktad till ställföreträdare kommer att skickas ut under januari 2026. Syftet är att undersöka hur ställföreträdare upplever kontakten med överförmyndarenheten och få en bild över de förbättringsområden som kan finnas.

Ansvara för ärenden som enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn stadgas för överförmyndaren

Verksamheten har ett tydligt uppdrag att skyndsamt utse ställföreträdare för ensamkommande barn. Denna uppgift prioriteras mycket högt och handläggningen sker ytterst skyndsamt av utsedda handläggare.

Uppföljning av grunduppdragets måluppfyllelse görs via nämndens tertialrapporter, styrkort och intern kontroll.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Umeåregionens beslutade projekt för att digitalisera verksamhetens samtliga akter har med ny scanningsutrustning kunnat slutföras och kvalitetssäkring av de skannade akterna och återrapportering till kommunchefsgruppen har skett under senare delen av 2025.

Det blir allt svårare för gode män och förvaltare att utföra sitt uppdrag. Både huvudmän och ställföreträdare befinner sig i ett digitalt utanförskap, det vill säga att ställföreträdare till exempel får svårt att utföra bankärenden som är en stor del av uppdraget. Att som lekman ta sig an uppdrag som god man för personer i stor utsatthet med komplexa livssituationer innebär både tidskrävande och utmanande uppdrag. Målgruppen med komplexa behov ökar nationellt. Det innebär att det blir en allt större utmaning att rekrytera ställföreträdare inom överförmyndarnämndens verksamhetsområde. Det är en bild som delas av hela landet.

Utifrån nämndens beslut i februari 2025 har avdelningschefen på miljö- och hälsoskyddsnämnden inlett en rekrytering av två nya medarbetare. En översyn av avtalet mellan nämnden och

Bilaga 2

förvaltarenheten på Umeå kommun är inledd och översyn av avtalet med Örnsköldsviks förvaltarenhet ska också inledas.

Biträdande enhetschef på 30 procent började 1 maj.

Sommarplanering för kontoren skedde under sommaren 2025 gemensamt i syfte att efterleva det beslut som nämnden har fattat att arbeta kontorsövergripande mellan de två arbetsplatserna. Gemensam telefontid infördes juni 2025 och har permanentats i verksamheten under slutet av 2025. Utvärdering av insatserna kommer att ske under 2026.

En ny handläggare började sin anställning 1 augusti. Handläggaren slutade efter kort tid, varpå ny rekrytering kommer att ske i januari 2026.

Under perioden januari till december har avdelningen Demokrati och juridik haft gemensamma arbetsplatsträffar under våren med fokus på återhämtning. Personalen har uppskattat insatserna, särskilt den föreläsning som hölls under hösten 2025 med fokus på återhämtningsstrategier.

Förvaltningen har fått i uppdrag av nämnden att utreda möjlighet att anlita privata aktörer för att ta uppdrag som förvaltare och god man. Upphandlingsbyråns signal till verksamheten är att det behöver ske ett upphandlingsförfarande och att det troligen är en annan nämnd som behöver vara upphandlande nämnd på grund av jäv.

Bilaga 3. Nämndernas rapportering av personalpolitiska mål

I planeringsdirektivet för 2025 fastställde kommunfullmäktige tre personalpolitiska mål. I underlagen till årsredovisningen har nämnderna lämnat en bedömning av arbetet med de personalpolitiska målen utifrån om arbetet går enligt plan eller om mer arbete krävs. På följande sidor redovisas respektive nämnd.

Kommunstyrelsen

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjningen är en fortsatt utmaning för verksamheterna på Stadsledningskontoret. Förvaltningen har därför fortsatt att utveckla och arbeta för att behålla våra medarbetare, bland annat genom att delta i det EU-finansierade projektet Samba. Det syftar till att finna nya former för att knyta samman rehabiliterings- och kompetensförsörjningsprocesserna och därigenom förutsättningar att finna nya vägar tillbaka till arbete för medarbetare som har drabbats av ohälsa.

Ledarskap

Med syfte att erbjuda chefer på Stadsledningskontoret ett utökat stöd och bättre förutsättningar för sitt ledarskap utökades HR-funktionen på förvaltningen från 50 till 100 procent. En HR-chef på heltid anställdes under 2025.

Genom en organisatorisk förändring har chefstätheten säkerställts under året, vilket innebär att antal medarbetare per chef är fortsatt lägre än riktvärdet 30 för samtliga chefer på förvaltningen. Ambitionen är att behålla en chefstäthet som är lägre än riktvärdet. När antalet anställda närmar sig 30 vidtas därför åtgärder som säkerställer att gränsen hålls.

Med syfte att erbjuda chefer på Stadsledningskontoret ett utökat kollegialt stöd har SLK:s chefsforum återupptagits under 2025. Vid mötena möjliggörs erfarenhetsutbyte och dialoger mellan chefer och även kompetenshöjande insatser för cheferna på olika teman.

Under 2025 har det, utöver de ordinarie erbjudandeutbildningar för chefer i kommunen, funnits möjlighet för chefer på Stadsledningskontoret att delta vid sex frukostseminarier med olika teman och vid den kommungemensamma ledardagen med tema Bättre tillsammans, som bland annat ägnades åt frågor som psykologisk trygghet och Umeå växer tryggt och säkert.

Friskfaktorer

Fokus i 2025 års *Handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) och aktiva åtgärder* var återhämtning och arbetsbelastning, vilket också identifierades som utvecklingsområden bland medarbetare på Stadsledningskontoret.

Chefer har med stöd av ett material som har tagits fram av SLK-HR kunnat arbeta med frågan om återhämtning på arbetsplatsträffar. Fokus på SLK-dagen, till vilken samtliga medarbetare på förvaltningen bjuds in, var återhämtning i arbetslivet.

Vid tidig signal om ohälsa initierar och genomför chef ett samtal med medarbetare och om det krävs görs därefter anpassningar av medarbetarens arbetsuppgifter. Vid behov utarbetar chef och medarbetare tillsammans även en rehabiliteringsplan.

Den totala sjukfrånvaron på förvaltningen har under 2025 varit relativt oförändrad jämfört med 2024 (-0,4 procent), men sjukfrånvaron bland kvinnor har minskat något (-0,8 procent) medan sjukfrånvaron för män i viss mån har ökat (+0,5 procent). Det är en tendens som även speglas i andelen långtidsfriska. Sjukfrånvaron för Stadsledningskontoret ligger väl under det av personalnämnden fastställda målvärdet för 2025.

Resultatmått, kommunstyrelsen	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	3,9	2,4	3,4	4,7	1,9	3,8
Andel långtidsfriska (%)	60	76	82	78	75	81	77
Andel heltidsanställda (%)	92	95	90	93	95	90	94
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)		100	-	100	100	-	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)		100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde		5,2	5,3	5,2	5,2	5,3	5,2

Byggnadsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Nämndens kompetensförsörjningsplan har reviderats under året och ingår som bilaga till verksamhetsplanen. Verksamheten har inga betydande rekryteringsproblem, men vissa svårigheter kan ses att rekrytera erfarna medarbetare. Fokus i kompetensförsörjningsplanen är att behålla och utveckla befintliga medarbetare.

Bilaga 3

Personalomsättningen är högre än målvärdet för året och påverkas både av antalet som har slutat och antalet som har börjat inom nämndens verksamheter. Sju medarbetare har slutat på egen begäran och nio medarbetare har nyanställts.

Ledarskap

Inför 2025 gjordes en omorganisering på Bygglov som nu har tre enheter i stället för tidigare fyra. Antal medarbetare/chef följer verksamhetens plan. En verksamhet når inte riktvärdet med max 30 medarbetare/chef, men med den plan som finns och verksamhetens goda resultat är målvärdet 90 procent och det uppnås. Medelantalet medarbetare per chef är 10.

Förvaltningens chefsnätverk fortsätter att träffas ett antal gånger per år och är ett uppskattat forum för information, dialog, erfarenhetsutbyte och möjlighet till kompetensutveckling.

Friskfaktorer

Under året har alla medarbetare deltagit i en förvaltningsgemensam utbildning inom jämställdhetsområdet. Utbildningstillfället syftade till att höja både kunskapsnivå och kvalitet på verksamheternas jämställdhetsarbete i relation till kommunens övergripande inriktningsmål för jämställdhet.

Temat på en av chefsnätverkets träffar under året var friskfaktorer med gemensam dialog om friskfaktorernas betydelse och vilka som är prioriterade för olika verksamheter att arbeta med. En verksamhet berättade hur man har kommit i gång med friskfaktorarbete och involverat medarbetare på APT.

Återhämtning är ständigt ett aktuellt område, det visar sig inte minst i medarbetarenkätens resultat och flera enheters OSA-mål. Höstens förvaltningsdag handlade om återhämtning och omfattade också en föreläsning av en psykolog från företagshälsovården som gav flera tips och verktyg för medarbetare att ta till sig av.

Resultatmått, byggnadsnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	5,0	5,9	3,5	4,7	7,0	3,4	5,3
Andel långtidsfriska (%)	60	62	84	73	67	86	76
Andel heltidsanställda (%)	90	97	98	97	99	98	98
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	–	100	100	–	100	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	86	100	90	83	100	90
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,3	5,3	5,2	5,3	5,4	5,3

Fritidsnämnden***Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen***

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan

Bilaga 3

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

För verksamhetsår 2025 redovisas inga betydande utmaningar för kompetensförsörjning på fritidsförvaltningen. Kandidatunderlaget är överlag gott både vad gäller numerär och kompetensnivå. De utmaningar förvaltningen ser består i att det saknas adekvata utbildningar i badbranschen och att det saknas fritidsledarutbildning i geografisk närhet. Fritid drift rapporterar vissa utmaningar i att konkurrera lönemässigt med privata aktörer och att kvälls- och helgarbete också utgör en viss utmaning vid rekrytering. Det goda kandidatunderlaget innebär att tillbörlig kompetens finns att rekrytera även om det råder viss diskrepans mellan kandidatens och förvaltningens lönenivåer. Föreningsbyrå och stab har generellt låg omsättning av personal och har ett gott kandidatunderlag när det finns behov av rekrytering.

Två enhetschefsrekryteringar och en ersättningsrekrytering inom HR har samtliga genererat ett stort kandidatunderlag och det visar också hög attraktivitet. Fritidsnämnden satte för 2025 som mål att i medarbetarenkäten nå ett genomsnittresultat på 5,1 av möjliga 6,0 som ett mått på attraktivitet. Resultatet på medarbetarenkäten uppgår till 5,0 vilket är ett fantastiskt bra resultat.

Ledarskap

Samtliga chefer inom fritidsnämnden har fortsatt färre än 30 medarbetare vilket är en av grundförutsättningarna för att kunna tillämpa ett engagerat och närvarande ledarskap. På förvaltningen träffas samtliga chefer månadsvis vid ett chefsforum där aktuella ämnen hanteras med fokus på dialog och erfarenhetsutbyte. HR träffar även samtliga ledningsgrupper inför respektive tertialuppföljning och bland annat arbetsmiljö och sjukfrånvaro följs upp. Förutom en djupare dialog om statistiska underlag, är syftet att tillsammans skapa bättre förutsättningar både för ledarskap, arbetsmiljö och sjukfrånvaro. Nämnden når inte uppsatt mål för högre resultat i medarbetarenkäten när det gäller ledarskap än kommunens resultat som helhet. Fritidsnämnden når 4,8 och kommunens genomsnittliga ledarskapsresultat uppgår till 4,9 av 6 möjliga.

Friskfaktorer

Fritidsnämnden bedömer att arbetet med aktiv rehabilitering är systematiskt och välfungerande. Chefer har stöd i processen för rehabilitering och i uppföljning mellan HR och ledningen. Förvaltningen har också ett systematiskt och väl fungerande arbetsmiljöarbete. Under årets tredje tertial genomfördes en gemensam utbildning för förvaltningens chefer tillsammans med förvaltningens samtliga skyddsombud, för att bredda kunskapen och stärka den gemensamma dialogen i arbetsmiljöarbetet.

Bilaga 3

Det finns variationer framför allt när det gäller korttidsfrånvaro mellan de olika verksamheterna. Korttidsfrånvaron är väsentligt lägre där arbetstagare i huvudsak inte arbetar med fysiskt möte med kund eller besökare. Långtidsfrånvaro är med något undantag inte direkt arbetsrelaterad och det är gemensamt för alla verksamheter. Långtidsfrånvaro grundar sig bland annat i benbrott eller somatiska sjukdomar. Fritidsnämnden har under det gångna året också haft högre korttidsfrånvaro än väntat, vilket beror på virussjukdomar som har fått större fäste och påverkan än beräknat.

Resultatmätt, fritidsnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	4,0	5,0	5,6	5,3	5,4	4,8	5,1
Andel långtidsfriska (%)	70	70	68	69	61	63	62
Andel heltidsanställda (%)	90	77	82	80	85	86	86
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	100	100	90	93	75	73	73
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,1	5,0	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0

För- och grundskolenämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Arbetet har fokuserat på förskolans personalomställning, budgetstyrd personalplanering och höjd kompetens genom examination av 20 barnskötare. Samverkan kring tjänsteplanering och med Lärarhögskolan har stärkts. Rekrytering till skolledartraineeprogrammet gav 15 deltagare och arbetet med kommunikationsplan och arbetsgivarvarumärke har prioriterats.

Ledarskap

Chefer har fått stöd inom OSA för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning genom uppföljning, handledning och avlastning. Förskolan har satsat på förändringsledning och grundskolan på pedagogiskt och kommunikativt ledarskap. Det administrativa stödet har setts över och en ny organisation har skapats för att stärka chefstödet.

Friskfaktorer

Arbetet med arbetsmiljö och aktiva åtgärder har fortsatt och OPUS har införts med utbildningar och gemensamma rutiner. Hot- och våldsförebyggande arbete har prioriterats genom rutingenomgångar,

Bilaga 3

stöd i studiero och trygghetshöjande utbildningar. Arbetsmiljöverkets inspektion av 11 förskolor ledde inte till några krav. Sjukfrånvaron är fortfarande över målet men minskar totalt, med särskilt god utveckling i F–9 och förbättringar i förskolan.

Resultatmätt, för- och grundskolenämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	7,6	4,4	7,0	8,3	4,6	7,5
Andel långtidsfriska (%)	65	56	69	59	54	69	57
Andel heltidsanställda (%)	91	92	92	92	92	91	92
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	67	57	65	63	54	61
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	79	63	75	62	52	60
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Arbete pågår i enlighet med aktivitets- och handlingsplaner.

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

På förvaltningsnivå har ett omfattande arbete skett under året i syfte att skapa förutsättningar för en ny funktionell gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltning. Utveckling av organisation, uppdrag och roller och ny samverkansorganisation har prioriterats. Kompetensförsörjningsarbetet har därutöver fortlöpt i enlighet med nämndens kompetensförsörjningsplan och förvaltningens fastställda aktivitetsplan för kompetensförsörjning. Revidering av kompetensförsörjningsplanen planeras för våren 2026. Genomförda rekryterings- och kompetensförsörjningsanalyser under perioden visar att nämndens verksamheter är attraktiva för sökande till lediga tjänster. Men, utmaningar befaras på längre sikt i enlighet med långsiktiga kompetensförsörjningsprognoser.

Samverkansarbetet med Lärarhögskolan fortsätter att vidareutvecklas och gemensamma strategiska frågor har identifierats och processats under året. Insatser för utveckling av det förvaltningsspecifika arbetsgivarvarumärket har genomförts med fokus på att bredda rekryteringen och attrahera fler grupper. Gemensamma kommunikationsinsatser inleddes även under året i samverkan med Lärarhögskolan. Kompetensutvecklingsinsatser för speciallärare med inriktning intellektuellt funktionshinder fortgår och säkerställer hög behörighet bland lärare i anpassad gymnasieskola. Utvecklingsarbete för karriärtjänster för lärare har fortskridit enligt planering i positiv riktning.

Mycket av arbetet i förvaltningen har handlat om arbetsorganisation och arbetstid; bland annat förändrad organisering av förvaltningsstruktur och differentiering av lärares arbetsuppgifter för att möjliggöra för fler professioner att bidra och avlasta i skolans verksamhet. Ett partsgemensamt arbete med Sveriges lärare har också börjat när det gäller tjänstefördelningsprocessen.

Ledarskap

Åtgärder har fortlöpt inom ramen för OSA i syfte att förebygga ohälsosam arbetsbelastning och främja återhämtning. Chefernas förutsättningar följs upp både på grupp och individnivå och åtgärder i form av stöd och anpassningar vidtas för att skapa balans i uppdrag. Inom området hot och våld fortsätter arbetet med trygghetsskapande insatser i form av stöd, verktyg och kompetensutveckling. Frågor kopplade till lokaler och städ har under året upplevts vara en bidragande orsak till arbetsbelastning bland chefer. Arbete för att utveckla lokala rutiner kopplade till egenkontroll är av vikt. Kompetensutveckling för chefer prioriteras och genomförs med systematik och med fokus på ledarskap och arbetsgivarfrågor. Mot bakgrund av stabilitet i ledningsorganisationen inom nämndens område deltar inga i traineeprogram för blivande rektorer under 2025. Inom ramen för årlig löneöversyn har chefer prioriterats.

Friskfaktorer

Arbete har genomförts i enlighet med det systematiska arbetet för arbetsmiljö och lika rättigheter och möjligheter. Prioriterade åtgärder i handlingsplanen för arbetsmiljö och aktiva åtgärder 2025 har fortlöpt. Implementering av kommunövergripande systemstöd för systematiskt arbetsmiljöarbete (OPUS) har inletts under året genom att alla chefer har fått tillgång till systemet och att utbildningsinsatser har genomförts.

Trygghetsskapande åtgärder har vidtagits för ökad beredskap och trygghet i situationer då hot och våld kan uppstå och det har skett i form av verktyg och stöd för utbildning, övning och dialog på APT. Insatser har även genomförts för att införliva skollagens nya krav på skolsäkerhet i befintliga rutiner och bland annat har säkerhetsvandringar i lokaler genomförts. Konsekvenserna av Miljödatas cyberattacker i slutet av perioden T2 innebar påverkan på förvaltningens arbetsformer. Verksamheterna har god förmåga att snabbt ställa om och arbetsgivarens gällande rutiner har upprätthållits även utan systemstöd.

Sjukfrånvaron för nämndens område ligger totalt sett på en mycket låg nivå och under målvärdet. Men, sjukfrånvaron ökar jämfört med utfall föregående år. Utveckling av andel långtidsfriska går i positiv riktning, men ligger trots det något under målvärdet. Andel heltidsanställda ökar, men ligger under målvärdet. Det sker en mycket positiv utveckling för resultatmålet ”andel chefer med max 30 medarbetare” jämfört med tidigare år, det överstiger också fastställt målvärde. Medarbetarenkäten visar ett bibehållet gott utfall även för 2025.

Bilaga 3

Resultatmätt, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Målvärde	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	4,2	4,6	2,8	4,0	4,5	2,7	3,8
Andel långtidsfriska (%)	80	75	85	79	74	84	78
Andel heltidsanställda (%)	90	86	89	87	85	88	86
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	76	25	60	79	38	67
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	87	100	84	94	94	94	94
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,1	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2	5,2

Individ- och familjenämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Ambassadörsverksamheten fortgår och fler ambassadörer har rekryterats. Några exempel på aktiviteter de har varit delaktiga i är socionomdagen på Umeå universitet, en mini-MOA mässa för årskurs 5 och en aktivitet som genomfördes tillsammans med Västerbottens handelskammare – klassrumsträffar för högstadielärover. Allt är i syfte att skapa intresse för våra verksamhetsområden och locka fler att välja vård- och omsorgsyriken. Hälften av eleverna som genomför praktik inom stöd och omsorgs olika verksamheter går vidare till en anställning efter avslutad praktik. Det visar att praktikplatserna fungerar som en effektiv rekryteringsväg och bidrar till att stärka kompetensförsörjningen. En aktivitet för att klara de ökande kompetensförsörjningsbehoven har bestått av att ta fram en handbok för cheferna i funktionshinderomsorgen; *Bemanningsstrategi i praktiken – en handbok för chefer inom FO*. Den är tänkt att ge cheferna handfasta råd om hur en genomtänkt bemanningsstrategi kan ge chef bättre förutsättningar att leda verksamheten effektivt, skapa hållbara arbetsvillkor för medarbetare och uppnå verksamhetens mål.

Ledarskap

Ett arbete har gjorts på förvaltningen vilket har lett till att allt fler chefer nu når målet om att ha högst 30 medarbetare. Resultatet visar att vi är på god väg och att utvecklingen går i en positiv riktning. Inom alla verksamhetsområden har det under året pågått olika aktiviteter för att säkerställa en rimlig arbetsbelastning. Några exempel är att man inom myndighetsutövning gjort en kartläggning av möten enhetschefer har och vilka andra åtaganden de blir inblandade i. IFO har identifierat faktorer som upplevs påverka arbetsbelastningen och det jobbar man vidare med. Inom

Bilaga 3

funktionshinderomsorgen har man bland annat haft särskilda arbetsmiljödagar för enhetschefer och arbetsbelastning har då varit en av delarna man arbetat med. Flertalet enhetschefer inom stöd och omsorg anser att de får stöd i att utveckla grupper och individer i medarbetarskap. Inom några verksamhetsområden har chefer utbildats i grupputvecklingsmodellen HUSET. Modellen ger en stabil struktur som hjälper till att skapa goda förutsättningar för både grupp- och individutveckling. Fler chefer kommer under nästa år att utbildas i modellen.

Friskfaktorer

Den totala sjukfrånvaron inom nämndens verksamheter har ökat något jämfört med föregående år. Den största ökningen är inom funktionshinderområdet och personlig assistans. Några faktorer som påverkat sjukfrånvaron anges vara sämre scheman, svårigheter att hitta tid till återhämtning och medarbetare som har blivit långtidssjukskrivna (inte arbetsrelaterat). Återhämtning är det område som får sämst resultatet i medarbetarenkäten, inte bara inom personlig assistans utan även för förvaltningen i stort. Aktiviteter under året kopplade till återhämtning är bland annat att enhetscheferna har jobbat med onboardingprocessen för att säkerställa en god introduktion. Inom personlig assistans har man gjort en schemakartläggning för att skapa hållbara och korrekta scheman. Det har övriga verksamhetsområden inom funktionshinderomsorgen också jobbat med under året. Deltagarna i projektet Samba har fortsatt sitt arbete för att utveckla ny kunskap och försöka hitta nya arbetsätt för att behålla medarbetare på den gemensamma lokala arbetsmarknaden.

Resultatmått, individ- och familjenämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	8,6	6,2	7,8	8,3	6,3	7,7
Andel långtidsfriska (%)	60	58	63	59	61	60	61
Andel heltidsanställda (%)	92	89	91	90	88	89	88
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	73	67	71	71	63	69
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	97	100	97	96	96	96
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,1	5,1	5,0	5,1	5,0	5,0

Kulturnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan/mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Under verksamhetsåret har flera pensionsavgångar ersatts genom internrekryteringar. De interna rekryteringarna tjänar flera syften. Dels tar förvaltningen ansvar för kompetens som konverterar till tillsvidareanställningar, dels ges möjlighet till konkret intern kompetensutveckling och karriär. I de externa rekryteringar som sker tillförs ny kompetens till verksamheterna.

Under sommaren har biblioteken i sedvanlig ordning tagit emot feriearbetande ungdomar. Ett brottsförebyggande projekt i samarbete med Umebrå har också skett under perioden.

Kulturskolan möter rekryteringsbehovet med aktiv personalplanering för att ersätta pensionsavgångar och tillgodose lärare för instrument som har ett lägre elevunderlag.

Rekrytering av enhetschef har genomförts under perioden, både för programavdelningen och biblioteken. Enhetschef på biblioteken rekryterades externt medan rekryteringen inom arrangemang och scener tillsattes med en intern kandidat som har genomgått Umeå kommuns interna traineeutbildning för arbetstagare och vill utveckla sitt ledarskap. Det är ett gott exempel på en välfungerande kompetensförsörjning med både interna karriärvägar och extern attraktivitet.

Kulturförvaltningen har som mål att medarbetarenkätens medelvärde ska överstiga 5,0, vilket är ett mått på attraktivitet som arbetsgivare. Årets medelresultat i medarbetarenkäten uppgick till 5,1.

Ledarskap

Kulturnämndens samtliga chefer har färre medarbetare än 30 vilket är en av de viktigare förutsättningarna för ett närvarande och engagerat ledarskap. Tillsättning av HR-partner under tertial 2 skapar fortsatt förutsättningar för ett närvarande och engagerat ledarskap.

Mål för att mäta ledarskapet på förvaltningen sattes till 5,0 i medarbetarenkätens ledarskapsdel. För 2025 uppnådde förvaltningen målet och förvaltningens medelvärde för ledarskap överträffade även kommunens samlade resultat 4,9 inom samma område.

Friskfaktorer

Arbetsättet aktiv rehabilitering tillämpas på förvaltningen och syftar till en tät och förtroendefull dialog, god förståelse för arbetstagares återgång till arbete och för att arbetstagare ska ha god insikt i sin betydelse för verksamheten. Nämnden når inte uppsatta mål för den totala sjukfrånvaron, Flera virussjukdomar har påverkat korttidsfrånvaron i större utsträckning än tidigare verksamhetsår, men den långtidssjukfrånvaro som bidrar till total sjukfrånvaro är nästan uteslutande inte direkt arbetsrelaterad.

Bilaga 3

Resultatmått, kulturnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	4,5	5,3	4,7	5,1	5,4	2,9	4,6
Andel långtidsfriska (%)	72	62	68	64	63	77	68
Andel heltidsanställda (%)	82	82	78	81	82	78	81
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	100	88	75	83	86	78	82
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	100	100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,0	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Flera rekryteringar har gjorts under året, bland annat miljöinspektörer, förvaltare och enhetschefer. Generellt finns inga betydande svårigheter att rekrytera personal, men i några yrkesgrupper finns en tendens till svårigheter att rekrytera medarbetare med längre erfarenhet.

Kompetensförsörjningsplanen är reviderad under året. Aktiviteter sker löpande och fokus ligger på att behålla och utveckla medarbetare och behålla attraktiva arbetsplatser.

Ledarskap

Inför 2025 gjordes en omorganisering på avdelningen och en till enhet bildades; Små avlopp. Det medförde bättre förutsättningar för ledarskapet på avdelningen, fördelning av ansvar och mer närvarande ledarskap. Riktvärdet för antal medarbetare per chef uppnås, medelantalet är 15 medarbetare per chef.

Friskfaktorer

Under året har alla medarbetare deltagit i en förvaltningsgemensam utbildning inom jämställdhetsområdet. Utbildningstillfället syftade till att höja både kunskapsnivå och kvalitet på verksamheternas jämställdhetsarbete i relation till kommunens övergripande inriktningsmål för jämställdhet.

Temat på en av chefsnätverkets träffar under året var friskfaktorer med gemensam dialog om friskfaktorernas betydelse och vilka som är prioriterade för olika verksamheter att arbeta med. En

Bilaga 3

verksamhet berättade hur man har kommit i gång med friskfaktorarbete och involverat medarbetare på APT.

Återhämtning är ständigt ett aktuellt område inom verksamheten, det visar sig inte minst i medarbetarenkätens resultat och flera enheters OSA-mål. Höstens förvaltningsdag handlade om återhämtning och innehöll en föreläsning från en av företagshälsovårdens psykologer.

Sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående år och når inte målvärdet. Det är främst långtidssjukfrånvaron som har ökat, sjukfrånvaro längre än 90 dagar. Avdelningen har under året haft två medarbetare som har varit sjukskrivna på deltid längre än 365 dagar. Oavsett orsak till sjukdom är ohälsa arbetspåverkande och anpassningar sker i den mån det går för verksamheten. En fördjupad analys av sjukfrånvaron kommer att göras i början av 2026.

Resultatmått, miljö- och hälsoskyddsnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	5,0	7,5	5,3	6,8	5,8	2,9	4,8
Andel långtidsfriska (%)	60	62	64	62	65	76	68
Andel heltidsanställda (%)	90	98	100	99	98	100	99
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	100	-	100	100	-	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	100	100	100	100	50	75
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Personalnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Nämnden har behandlat eller i övrigt tagit del av bland annat följande:

- verksamhetsbesök, Bruksbacken i Sävar, med fokus på scheman och medarbetarinflytande
- möjlighet till finansiering av mottagande av personer som står långt från arbetsmarknaden
- yttrande över plan för digital omställning
- lönekartläggning 2024
- nämndernas verksamhetsplaner ur ett jämställdhetsperspektiv
- avtalsrörelsen
- registerkontroller vid anställning

Bilaga 3

- motion "Kräv utdrag ur belastningsregistret vid anställning av omsorgspersonal"
- medlemskap i EU:s kompetenspakt
- delning av utbildningsförvaltningen
- ansökan för ERASMUS-projekt
- datadriven kompetensförsörjning
- bemanningsläget inför sommaren
- kompetensförsörjning i arbetsmarknadsregionen
- kompetensförsörjningsplaner 2026, instruktion från kommunstyrelsen
- nämndinitiativ "Förstärkta kontroller vid anställning i Umeå kommun"
- motion "Möjlighet att donera förtjänstgåva till välgörande ändamål"
- övriga nämnders delårsrapporter, arbete med personalpolitiska målen
- kommungemensam kompetensförsörjningsplan 2026–2028
- EU:s lönetransparensdirektiv
- uppföljning, distansarbete.

Ledarskap

Nämnden har behandlat eller i övrigt tagit del av bland annat följande:

- uppföljning av chefers förutsättningar
- revidering av ledarpolicy, medarbetarpolicy och värdegrund
- kommungemensamt traineeprogram
- överenskommelse vid uppsägning.

Friskfaktorer

Nämnden har behandlat eller i övrigt tagit del av bland annat följande:

- dispens, dygnsvila
- arbetsmiljöverkets nya regelstruktur
- samverkansmodell för att behålla arbetskraft, Samba
- uppföljning av handlingsplan, suicidprevention
- årlig uppföljning av SAM och aktiva åtgärder
- medarbetarenkäten
- friskvårdserbjudande
- stärkt skydd för offentligtanställda mot våld, hot och trakasserier
- cyberangrepp, Miljödata
- arbetsdomstolens dom om EU:s mödravårdsdirektiv
- motion "Friskvård för alla – en flexibel modell för hälsa och välmående"
- skyddsombudens förutsättningar

Bilaga 3

Resultatmätt, Umeå kommun	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	7,8	4,8	6,9	8,0	5,0	7,1
Andel långtidsfriska (%)	60	59	68	61	58	67	61
Andel heltidsanställda (%)	92	92	94	93	92	92	92
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	67	66	67	68	64	67
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	86	87	86	81	85	82
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,0	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0

Tekniska nämnden

Nämndens arbete med att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Utifrån kompetensförsörjningsplanen har förvaltningen arbetat med fyra prioriterade fokusområden; arbetsgivarvarumärket, tidiga kompetensförsörjningsinsatser, hälsopromotion och anställningsprocessen.

Arbetet har haft fokus på att stärka verksamheternas förutsättningar att attrahera, behålla och utveckla medarbetare. Inom ramen för det har förvaltningen arbetat aktivt med att öka synligheten i rekryteringar och kommunikation med syfte att synliggöra förvaltningens olika yrkesgrupper.

Fortsatt arbete med implementeringen av friskfaktorer och aktiv rehabilitering kan ha bidragit till minskad sjukfrånvaro inom några verksamheter.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Ett av de strategiska områdena för att stärka verksamheternas attraktivitet och interna utveckling har varit att utveckla arbetsgivarvarumärket – en avgörande faktor för att attrahera, rekrytera och behålla rätt kompetens. En central del av arbetet har varit att skapa och tydliggöra utvecklingsmöjligheter och karriärvägar.

Under året genomfördes en medarbetardag för samtliga medarbetare på förvaltningen med fokus på att lyfta det viktiga arbete som utförs i alla verksamheter. Vid det tillfället lanserades även en film som presenterar förvaltningens olika verksamheter.

Det fleråriga projektet om framtida kompetensbehov har bland annat resulterat i utvecklingen av intranätssidan Utveckling och karriär. Där beskrivs nu olika karriärvägar och alternativ för att bredda kompetensen inom nya områden. Arbetet syftar till att främja en lärande organisation som stödjer

Bilaga 3

både medarbetares och chefers utveckling. För chefer har fokus varit på lärande organisation, bland annat genom föreläsningar och workshops inom området.

Arbetet med friskfaktorer och en hälsosam, hållbar arbetsmiljö har fortsatt i verksamheterna. Det har även inneburit en resursförstärkning inom kompetensområdet fysisk arbetsmiljö.

Ledarskap

Andelen chefer med högst 30 medarbetare har ökat, vilket innebär att färre chefer ansvarar för fler än 30 medarbetare. För verksamheter där antalet medarbetare per chef fortfarande är högt finns en plan, bland annat genom att anställa fler chefer.

Friskfaktorer

Arbetet med friskfaktorer, tidiga insatser och arbetsanpassning, inklusive aktiv rehabilitering, har sannolikt bidragit till att påverka sjukfrånvaron positivt. Under de senaste åren har den totala sjukfrånvaron minskat något, vilket kan vara ett resultat av dessa insatser.

Resultatmätt, tekniska nämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,2	7,4	4,6	6,2	7,8	4,5	6,4
Andel långtidsfriska (%)	65	60	67	63	59	66	62
Andel heltidsanställda (%)	96	95	98	96	94	97	96
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	97	75	85	81	79	88	84
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	90	90	96	93	90	96	92
Medarbetarenkäten, medelvärde	5,0	5,2	5,3	5,2	5,3	5,2	5,2

Valnämnden

Under perioden har valkansliet intensivt börjat planera för valen 2026. Valnämnden fattade beslut på sammanträdet i mars att utöka antalet valdistrikt från 72 till 78 valdistrikt. Kommunfullmäktige fastställde valnämndens beslut i april 2025. Länsstyrelsen i Västerbotten fattade beslut om ny valdistriktsindelning i november 2025.

Enhetschefen för valkansliet är från 1 maj 2025 även biträdande enhetschef för överförmyndarnämnden på 30 procent.

I slutet av året förstärktes valkansliet med en person som arbetar med rekrytering. En utbildningsansvarig och en kommunikatör har utsetts som resurs för valkansliet.

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Att behålla valkansliets kompetens och erfarenhet av valadministration är en prioriterad fråga för valnämnden. Valkansliet har personuppgiftskoordinatorer för valnämnden, kommunstyrelsen och personalnämnden och bistår på kommunfullmäktiges möte. Valkansliets personal finns representerade i kommunens centrala krisledningsgrupp och har kommungemensamma utredningsuppdrag.

Nämndens bedömning är att mål 5 är uppfyllt.

Ledarskap

Valkansliets chef ingår i ledningsgruppen för avdelning Demokrati och juridik. Via Stadsledningskontoret HR ges möjligheter till kompetenshöjande utbildningar och seminarier. Valnämnden uppfyller målet att chef ska ha max 30 medarbetare.

Nämndens bedömning är att mål 6 är uppfyllt.

Friskfaktorer

Valkansliet ingår i avdelningen Demokrati och juridik som har avdelningens gemensamma arbetsplatsträffar. Valkansliets svar på medarbetarenkäten resulterade i en handlingsplan för enheten som enhetschefen ansvarar för. Arbete med organisatoriskt systematiskt arbetsmiljöarbete sker på avdelningsnivå.

I juni månad genomfördes en avdelningens gemensam arbetsplatsträff med fokus på återhämtning, en av punkterna i avdelningens handlingsplan från medarbetarenkäten 2024. Förstärkning av valkansliet genomfördes under december 2025 som planerat.

Nämndens bedömning är att mål 7 uppfyllt.

Resultatmått*, valnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	-	-	-	-	-	-
Andel långtidsfriska (%)	60	-	-	-	-	-	-
Andel heltidsanställda (%)	92	100	100	100	100	100	100
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	60	100	-	100	100	-	100
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	100	-	100	100	-	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	-	-	-	-	-	-

*Vissa mått redovisas inte på grund av för få anställda personer i valkansliet.

Äldrenämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	mer arbete krävs
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	mer arbete krävs
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	mer arbete krävs

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Grunden för arbetet är äldrenämndens kompetensförsörjningsplan och nämndens årliga utbildningsplan för kompetensutveckling. Arbete för kompetensförsörjning har omfattat allt från att utbilda medarbetare till undersköterskor till att vara synliga på till exempel rally-VM. Äldrenämnden har stora utmaningar när det gäller att rekrytera medarbetare med rätt kompetens till verksamheterna, men rekrytering till sommaren gick över förväntan.

Processarbete kopplat till äldreomsorgens strategier har fortsättningsvis haft som huvudfokus att öka andel undersköterskor på förvaltningen. Målet för året var att öka andelen undersköterskor till 55 procent från tidigare 52 procent. Målet uppnåddes inte utan landade på att 53 procent av tillsvidareanställda medarbetare är utbildade undersköterskor. Det främsta verktyget för att jobba med att öka andelen undersköterskor är äldreomsorgslyftet. Tack vare satsningen fick förvaltningen 25 nya undersköterskor under året.

Ledarskap

Riktvärdet på inte mer än 30 medarbetare per chef har inte varit prioriterat i budget och det har inneburit att varje verksamhetsområde har arbetat med satsningen inom ram. Där det har funnits förutsättningar har förtätning av chefer genomförts. Vissa av rekryteringarna genomfördes i slutet av året, vilket inte kommer att få genomslag på resultatet förrän nästa år. Medelvärdet på antal medarbetare per chef är 25 vilket är en medarbetare mer än tidigare. 72 procent av cheferna har max 30 medarbetare vilket är en försämring av resultatet jämfört med året innan med tre procentenheter. Men, medelvärdet av chefer som har fler än 30 medarbetare har minskat från 37 till 36 vilket visar att vi har en jämnare fördelning än föregående år.

För att förbättra enhetschefernas förutsättningar inom vård- och omsorgsboende trots medarbetarantalet har en ny roll införts som coachande enhetschef och det planeras även i hemtjänsten.

Friskfaktorer

Årets medarbetarenkät hade en lägre svarsfrekvens jämfört med föregående år: 70,4 procent jämfört med 74,6 procent 2024. Enkäten visade ett samlat OSA-index som är oförändrat från

Bilaga 3

föregående och ligger kvar på 4,9 (max 6). Arbetsbelastning, krav och stöd visar ett försämrat resultat med 0,1 enheter medan återhämtning och lika rättigheter och möjligheter visar ett förbättrat resultat med 0,2 respektive 0,1 enheter.

Sjukfrånvaron är förbättrad med 0,1 enheter jämfört med föregående år och ligger på 8,5 procent. Men, det är fortfarande långt från målet och fortsatt arbete krävs. Andelen långtidsfriska har ökat till 54 procent från tidigare 51 procent. Nämnden följer sedan 2024 även korttidsfrånvaron för medarbetare under 30 år. Vid första mätningen hade gruppen ett medelvärde på 5,8 procent. Efter att det har synliggjorts bland enhetschefer och arbete har börjat för att fånga upp denna kategori medarbetare har förvaltningens resultat förbättrats till 4,9 procent. Frånvaron är fortfarande högre än andra ålderskategorier så det finns fortsatt utrymme för förbättring. Medelvärdet för korttidsfrånvaro för alla ålderskategorier är 4,1 procent.

Arbetet med friskfaktorer ska vara inkluderat i alla processer och fortsätter som en del i helheten för att det ska ge bäst effekt.

Resultatmått, äldrenämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	7,5	9,6	6,0	8,5	9,4	6,9	8,6
Andel långtidsfriska (%)	60	53	58	54	51	59	53
Andel heltidsanställda (%)	95	97	98	97	96	96	96
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	47	61	50	63	61	63
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	75	69	83	72	73	85	75
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9

Brand- och räddningsnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Arbete för kompetensförsörjning har bedrivits enligt den kompetensförsörjningsplan som nämnden har fastställt. Nämnden har utmaningar i kompetensförsörjningen när det gäller RiB-personal. Utveckling av arbete för kompetensförsörjning kommer att kunna bedrivas på ett bättre sätt i den nya organisationen.

Ledarskap

Arbete för att utveckla organisationen har fortsatt under året. Syftet med organisationsutvecklingen är dels att anpassa organisationen för att bedriva räddningstjänst från två stationer, dels att organisationen ska kunna möta kraven när Umeå växer, omvärldsläget förändras och uppdragen blir fler och bredare. Med denna förändring har bättre förutsättningar skapats för verksamhetens chefer att bedriva ett ledarskap som ger förutsättningar för goda resultat.

Personalen har varit delaktig i organisationsutvecklingen genom dialogtillfällen med möjlighet att lämna synpunkter innan förslagen samverkas och förhandlas.

Hela organisationsutvecklingen har samverkats och förhandlats med de fackliga parterna och arbete har inletts för att utifrån den nya organisationen utveckla verksamheten.

Friskfaktorer

Sjukfrånvaron inom brand- och räddningsnämndens verksamhet ligger lågt i jämförelse med målvärdet för 2025. Sjukfrånvaron och övriga resultatmått följs upp löpande i verksamheten.

För att främja arbete med friskfaktorer i verksamheten pågår ett personalutvecklingsarbete genom den personalutvecklingsplan som har fastställts. I planen ingår insatser och aktiviteter för att skapa en hållbar organisation, vilket bland annat omfattar jämställdhet, lika behandling, medarbetarskap och mångfald.

Resultatmått, brand- och räddningsnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	3,7	1,6	1,9	2,2	2,6	2,6
Andel långtidsfriska (%)	60	82	89	88	73	86	84
Andel heltidsanställda (%)	92	100	100	100	100	100	100
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	90	–	60	60	–	60	60
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	100	100	100	100	100	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	5,2	5,1	5,1	5,2	5,0	5,0

IT-kapacitetsnämnden

Nämnden har ingen anställd personal.

PA-nämnden

Nämnden har ingen anställd personal.

Överförmyndarnämnden

Nämndens arbete för att nå de personalpolitiska målen

Personalpolitiska mål	Bedömning
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	enligt plan

Åtgärder och viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Överförmyndarenheten har goda förutsättningar för att rekrytera ny personal till verksamheten och behålla personal oavsett yrkesroll. Personalomsättningen har varit låg. En ny medarbetare har anställts under perioden. Nämnden tar tillvara medarbetare över 65 år på ett bra sätt, de ges möjlighet att förlänga arbetslivet och på så sätt kan verksamheten hantera ett visst vikariebehov. Överförmyndarenheten tar även emot personer i behov av arbetsträning.

Nämndens bedömning är att mål 5 är uppfyllt.

Ledarskap

Överförmyndarenhetens enhetschef ingår i ledningsgruppen för avdelning Demokrati och juridik. Via Stadsledningskontoret HR ges möjligheter till kompetenshöjande utbildningar och seminarier.

Överförmyndarnämnden uppfyller målet att chef ska ha max 30 medarbetare.

Överförmyndarnämndens bedömning är att mål 6 är uppfyllt.

Friskfaktorer

Överförmyndarenheten ingår i avdelningen Demokrati och juridik som har avdelningsgemensamma arbetsplatsträffar. Överförmyndarenhetens svar på medarbetarenkäten resulterade i en handlingsplan för enheten som enhetschefen ansvarar för. Arbete med organisatoriskt systematiskt arbetsmiljöarbete sker på avdelningsnivå.

Överförmyndarnämndens bedömning är att mål 7 uppnåddes under 2025, men sjukfrånvaron har ökat jämfört med tidigare år på grund av en långtidssjukskrivning under 2025.

Resultatmått, överförmyndarnämnden	Målvärde 2025	Utfall 2025			Utfall 2024		
		kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro totalt (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.	6,5	5,5	1,4	4,8	2,9	1,2	2,5
Andel långtidsfriska (%)	60	74	67	73	75	100	93
Andel heltidsanställda (%)	92	96	80	93	91	100	93
Andel skyddsombud som har genomgått introduktion (%)	60	–	–	–	–	–	–
Andel chefer med max 30 medarbetare (%)	85	100	–	100	100	–	100
Medarbetarenkäten, medelvärde	4,8	–	–	4,8	–	–	4,6

Bilaga 4. Uppföljning av mål och program

Kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer. Styrning inom inriktningsmålen samlas i tre program;

- Program för tillväxt
- Program för social hållbarhet
- Program för klimatneutrala Umeå 2040.

Inriktningsmålen följs upp genom att utveckling inom programmen rapporteras. Bedömningen görs utifrån om kommunen gör tillräckligt, om mer arbete krävs eller om kommunen behöver göra mycket mer inom området. Först redovisas en överblick av inriktningsmålen med bedömning, därefter beskrivs kort respektive program.

Inriktningsmål 1	Gör vi tillräckligt?
Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050	
Inriktningsmål 2	
Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden	
Inriktningsmål 3	
Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv	
Inriktningsmål 4	
Umeå ska vara klimat neutralt till år 2040	

I kolumnen "Görs det tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, det görs tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, det behöver göras mycket mer till höger.

Program för tillväxt

Inriktningsmål 1	Gör vi tillräckligt?
Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050	●
Fokusområden	
1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer	●
2. Universiteten som tillväxtmotorer kvinnor	●
3. Umeå ska vara klimatneutralt till år 2040	●

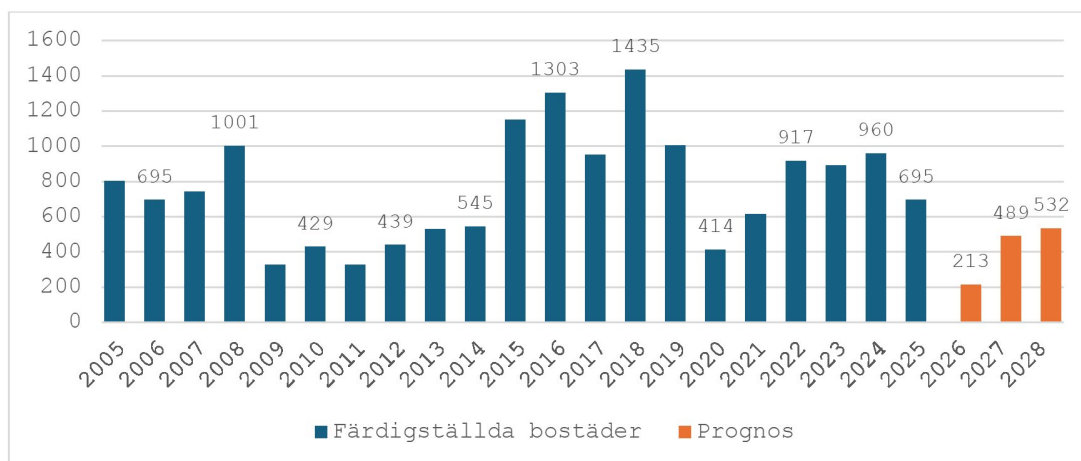
I kolumnen "Görs det tillräckligt" har bedömning gjorts utifrån de senaste årens utveckling och den önskvärda utvecklingen. Bedömningen är antingen grön, gul eller röd. Färgförklaring finns till höger.

- = Ja, det görs tillräckligt
- = Nej, mer arbete krävs
- = Nej, det behöver göras mycket mer till höger.

Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

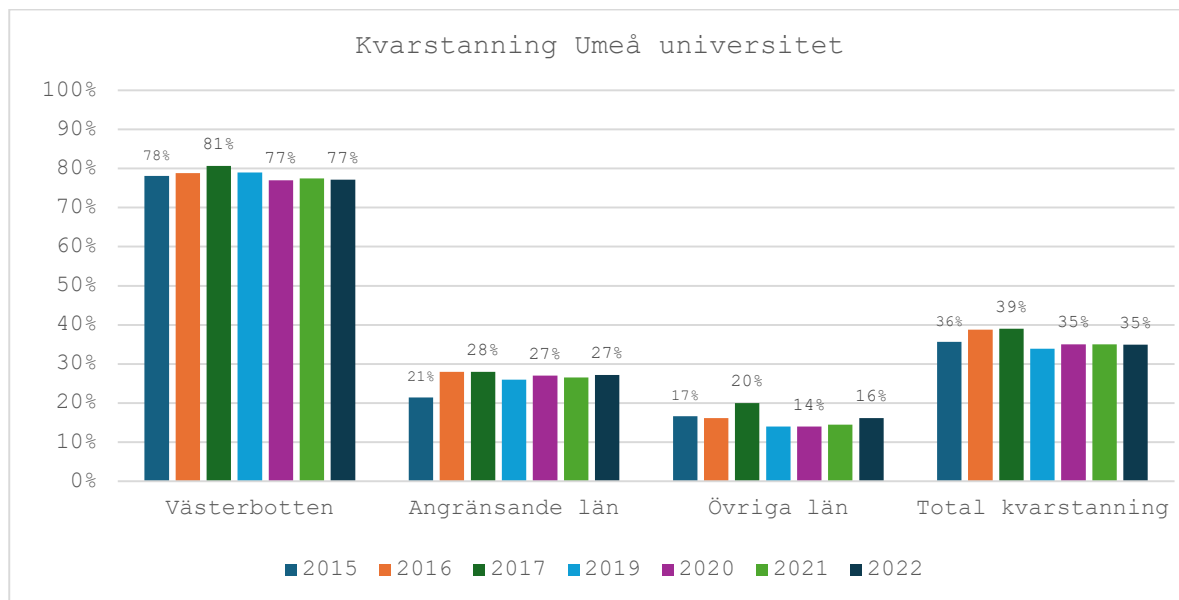
Umeå uppvisar fortsatt stark befolkningstillväxt och goda boende- och livsmiljöer i jämförelse med andra kommuner. Samtidigt som planeringskapaciteten har stärkts och den kommunkoncernövergripande samplaneringen utvecklats ligger bostadsbyggandet fortsatt på låg nivå för samtliga bostadstyper, i linje med den nationella trenden. Den demografiska utvecklingen under senare år, med avtagande befolkningstillväxt och lågt barnafödande tydliggör vikten av att planera för barnfamiljer, både ur ett bostadsförsörjningsperspektiv och som en förutsättning för den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Sammantaget bedöms tidigare insatser inte vara tillräckliga för att möta behovet av rätt bostadstyper och tillräcklig byggnivå i relation till tillväxtmålet och demografisk utveckling.

Universiteten som tillväxtmotorer

Umeå universitet fortsätter att vara ett av landets mest attraktiva lärosäten och hade höstterminen 2025 flest antagna studenter i Sverige. För att fullt ut stärka universitetets roll som tillväxtmotor behöver fler studenter stanna kvar efter examen. Tydligare kopplingar mellan utbildning och framtidens arbetsmarknad är en avgörande faktor för det.

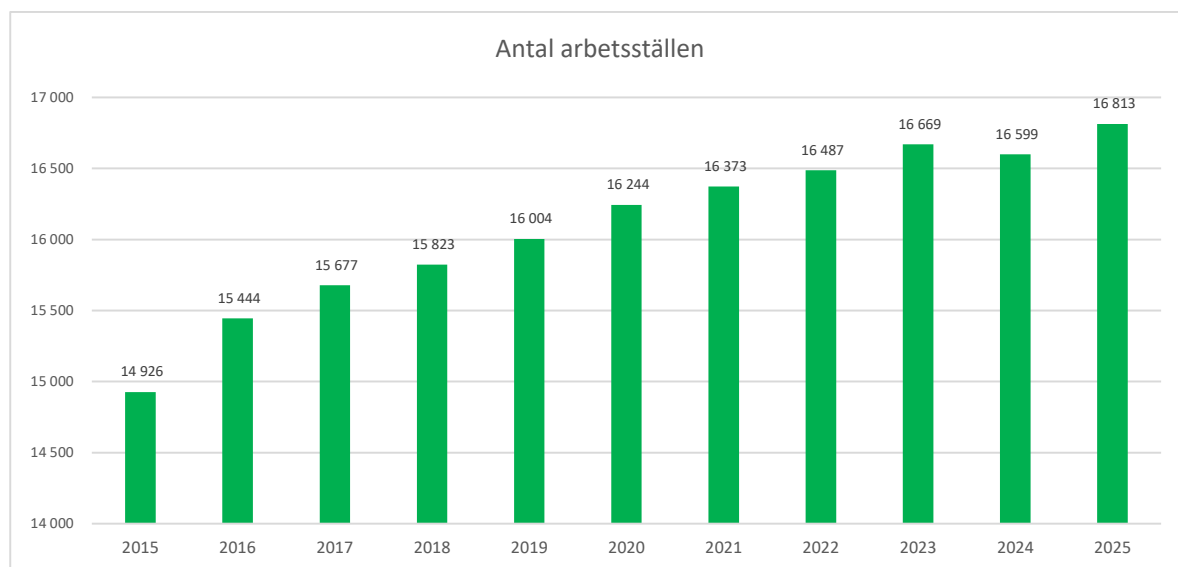
Utvecklingen av Universitetsstaden mot en mer levande, integrerad och attraktiv stadsdel har börjat och är en viktig del i arbetet för att behålla och attrahera kompetens. Universitetet fungerar därigenom som en central tillväxtmotor genom att attrahera kompetens, stärka matchningen mot arbetsmarknaden och bidra till innovation.

Trots hög attraktivitet i studentrekryteringen bedöms kvarstanning efter examen och koppling till arbetsmarknaden ännu inte vara tillräckligt stark för att fullt ut realisera universitetens potential som tillväxtmotor.

Etableringar och företagens tillväxt

Umeås näringsliv visar fortsatt styrka genom ett växande antal företag och en långsiktigt positiv demografisk utveckling av personer i arbetsför ålder. Samtidigt har antalet anställda minskat något under 2025, vilket speglar en period av omställning snarare än försvagning. Minskningen sker parallellt med nyetableringar och företagsflyttningar och kan delvis kopplas till effektiviseringar, förändrade kompetensbehov och konjunkturella anpassningar. På kort sikt ryms mycket av utvecklingen i stadens befintliga strukturer, men bristen på mark för industri- och handelsetableringar riskerar på sikt att begränsa Umeås tillväxtkapacitet. I ett längre perspektiv är utvecklingen av strategisk infrastruktur en grundförutsättning för tillväxt.

Trots ett växande antal företag bedöms tillgången till mark, strategisk infrastruktur och samordningen i etableringsarbetet ännu inte vara tillräckliga för att säkra långsiktig tillväxtkapacitet.

Utblick

Arbetet är nu i gång i ordinarie processer för både utvecklingen av ett karriärcenter och den fortsatta utvecklingen av Universitetsstaden. Båda är i linje med målet att stärka kopplingen mellan utbildning, arbetsmarknad och platsutveckling.

Programarbetet har konkretiserat behovet av ett koncernövergripande arbets sätt med gemensam riktning, tydligare prioriteringar och fördjupad samverkan. Detta arbete har börjat och tar särskilt sikte på frågor om kvarstanning efter examen och bostäder för barnfamiljer som strategiska förutsättningar för Umeås långsiktiga tillväxt.

Parallellt utvecklas samverkan inom tillväxtavdelningarna för att arbeta mer samlat och strategiskt med etableringar. Sammantaget innebär det att flera identifierade utvecklingsområden redan är under genomförande och fortsatt samordning, uthållighet och gemensam prioritering är avgörande för att nå de övergripande tillväxtmålen.

Läs mer om program för tillväxt på umea.se/programtillvaxt

Program för social hållbarhet

Sammanfattning

Umeå kommun har en gynnsam position i arbetet med social hållbarhet. Sverige och övre Norrland, med Umeå som största stad, rankas högt när det gäller social hållbarhet i EU-kommissionens EU Social Progress Index. Umeå kännetecknas av hög tillit mellan människor. Det främjar deltagande i demokratiska processer och socialt engagemang. Samtidigt syns tendenser

Bilaga 4

till splittring och ökade klyftor. Det förebyggande arbetet är av största vikt för att minska dessa problem.

Kommunens arbete för social hållbarhet grundar sig i värden som trygghet, tillit och gemenskap. Segregation, där människor med olika förutsättningar lever åtskilda, utgör därmed ett problem. Planering för socioekonomiskt blandade områden är en prioriterad fråga och arbetet med att främja trygga, tillgängliga och inkluderande boendemiljöer fortsätter.

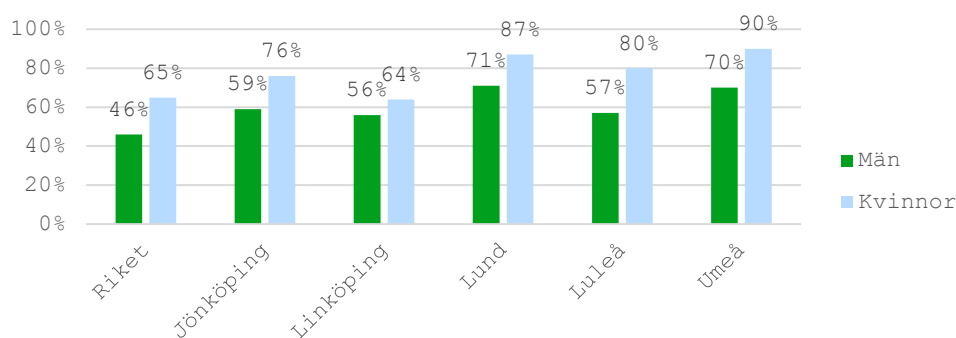
Umeå har generellt ett bra utgångsläge med låg brottslighet, låg otrygghet och relativt hög tillit till myndigheter. Det finns heller inga stadsdelar i Umeå som klassas som utsatta av polisen. Men, det finns ändå utmaningar. Organiserad brottslighet är ett växande problem. Antalet ärenden som gäller våld i nära relationer ligger på en fortsatt hög nivå, vilket kräver bättre samordning och ökade resurser.

När det gäller ungas livsvillkor är avhopp från gymnasiet på en fortsatt hög nivå. Många avhopp kopplas till dåligt mående. Framför allt unga tjejer är ofta stressade och har problem med psykosomatiska symptom. Barnfamiljer har även generellt sett fått det svårare ekonomisk under de senaste åren.

Kommunens arbetskraftsdeltagande har minskat något och det finns grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kompetensbristen i Umeå förblir också en utmaning. Flera verksamheter i Umeå kommun arbetar för att minska antalet personer i långvarigt utanförskap, men det behövs bättre kännedom om situationen för dem som varken arbetar, studerar eller är arbetssökande.

Umeå kommun strävar efter att vara en bra plats att växa upp på, där alla ska ha jämlika villkor oavsett bakgrund. Mycket pekar också på att Umeå är en plats med goda förutsättningar att leva och verka på. Men, fortsatt arbete krävs för att behålla och stärka kommunens sociala hållbarhet. Det är av stor vikt att fortsätta utökat samarbetet mellan kommunen och andra samhällsaktörer.

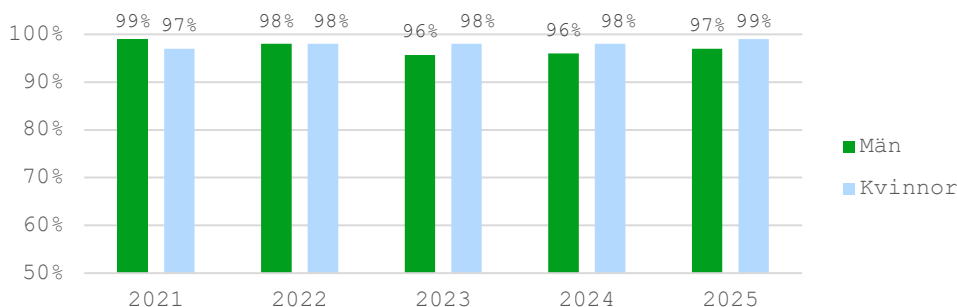
Sociala relationer och tillit, index 2024⁵¹

⁵¹ Indexet baseras på indikatorerna: Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, Invånare 16–84 år med avsaknad av emotionellt stöd och sammanvägs till ett nyckeltal på en skala från 0 till 100.

Källa: Tillväxtverkets beräkningar, baserat på uppgifter från MUCF och Fohm

Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel, 2025⁵²

Källa: Medborgarundersökningen, SCB

Fokusområden

Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.

- *Umeå växer tryggt och säkert:* Tydliga tecken på att rekrytering av barn och unga pågår. Fördjupad samverkan behövs i det sekundär- och tertiärpreventiva arbetet.
- *Ett Umeå fritt från våld:* Våldsförebyggande arbete är fortsatt prioriterat, med särskilt fokus på våld i nära relationer och unga i riskmiljöer, där stärkt samordning bedöms som avgörande för framgång.
- *Motverka segregation och framväxten av utsatta områden:* Fortsatt problem med misstro mot myndigheter och utanförskap. Behov av bättre underlag och samverkan i arbetet mot segregation.

Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

- *Fortsätta arbete med jämställd stadsplanering:* Arbetet pågår och är väl inarbetat. Nya goda exempel behövs för att flytta fram positioner.
- *Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling:* Arbetet för att medvetandegöra förutsättningar för kvinnor och män och konsekvenser av det pågår ständigt.
- *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra:* Yrkesverksamma som arbetar med våldsutsatta upplever ett stort behov.

Barns uppväxtvillkor

⁵² Andel som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan "Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?" i SCB:s medborgarundersökning.

Bilaga 4

- *Barns och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas:* Arbete pågår med dialog och demokratiutveckling. Det finns behov av att fortsätta arbeta med att stärka ungas inflytande och delaktighet i skolan.
- *Motverka barnfattigdom:* Andel barn i ekonomisk utsatthet är lägre än i riket. Barnfattigdom kräver fortsatt uppmärksamhet, särskilt i utsatta socioekonomiska grupper.
- *Förebyggande folkhälsoarbete:* Umeå ligger väl till nationellt, men ungas hälsa, rörelse, stress och våldsutsatthet kräver fortsatt fokus för stärkt folkhälsa.

Boende och bebyggelsemiljö

- *Fortsätta arbete med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten:* Planering har fortsatt för blandade miljöer och hållbara flöden utifrån stadsbyggnadsprinciper som främjar social hållbarhet i hela kommunen.
- *Stärka mötesplatser och överbygga barriärer:* Arbete för mötesplatser och lokal service som främjar social sammanhållning och motverkar barriärer i både stadsdelar och landsbygd har fortsatt.
- *Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet:* Andel barnfamiljer och unga som lägger en stor del av inkomsten på boendekostnader har ökat senaste åren.

Arbete och försörjning

- *Skapa förutsättningar för en ekonomisk jämlikhet och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden:* För att stärka ekonomisk jämlikhet krävs fortsatt fokus på utrikesföddas etablering, ungas skolgång och förebyggande insatser mot studieavbrott.
- *Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden:* Fortsatta insatser krävs för att förbättra situationen för dem som är långt från arbetsmarknaden.
- *Åtgärder för att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter måste fördjupas och breddas:* Arbete pågår för att skapa arbetsplatser som är lika och tillgängliga för alla.
- *Motverka framväxten av ett skuggsamhälle och en ökad arbetslivskriminalitet:* Det finns behov av ökade insatser kopplade till skuggsamhället och den arbetskraftskriminalitet som finns.

Läs mer om program för social hållbarhet på umea.se/programsocialhallbarhet

Program för klimatneutrala Umeå 2040***Sammanfattning***

Det är tydligt att omställning pågår men att takten behöver accelereras betydligt för att uppnå antagna klimatmål. Omställningen är samhällsekonomiskt lönsam och för att öka takten krävs arbete med både strukturella förändringar och förändrade beteendemönster.

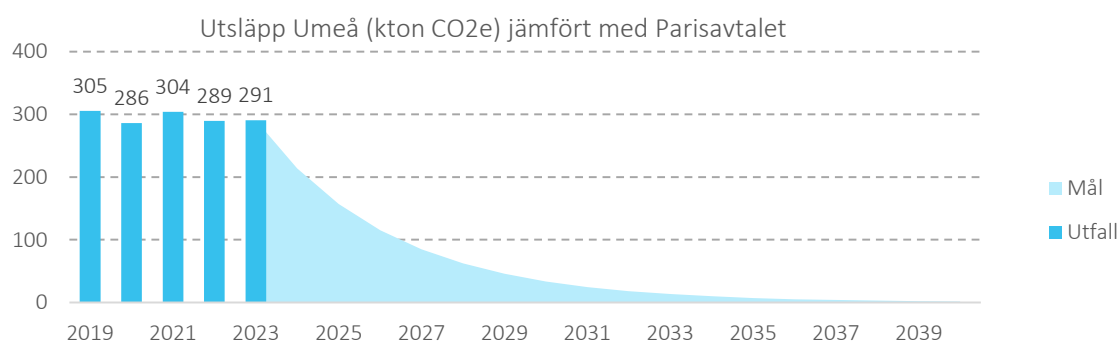
Bilaga 4

Under perioden januari–december 2025 har arbetet fortsatt med att konkretisera Umeås klimatambitioner genom att vidareutveckla åtgärdsförslag och projektportföljer som baseras på tidigare scenario- och konsekvensanalyser. Fokus har successivt flyttats från planering till genomförande, med ökad betoning på att identifiera och prioritera insatser, säkra finansiering och realisera projekt som kan accelerera omställning av samhällssystemen.

Eftersom omställning av samhällssystemen i stor utsträckning kräver insatser bortom Umeå kommuns egen rådighet, fortsätter Umeå att stärka sitt arbete med samverkan och partnerskapsbyggande. Arbetet sträcker sig från lokal mobilisering inom ramen för klimatfärdplanen till aktiv medverkan i internationella initiativ som EU:s mission för 100 klimatneutrala och smarta städer. Denna flerskaliga samverkan är en förutsättning för att långsiktigt uppnå målet om ett klimatneutralt Umeå 2040.

Territoriella utsläpp

Umeås utsläpp uppgick 2023 till 291 kton CO₂e, vilket innebär en ökning från föregående år, men samtidigt en minskning med 32 procent jämfört med 1990. Transportsektorn är fortsatt den största utsläppskällan och stod för 57 procent av de totala utsläppen.

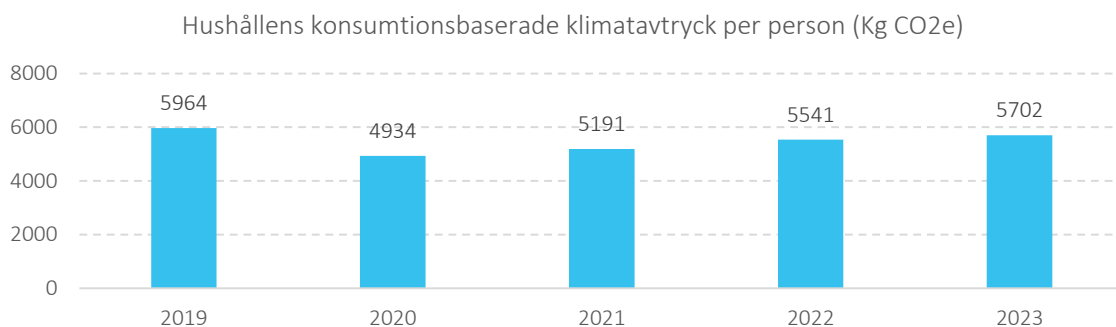

För

För att nå målet om klimatneutralitet till 2040 behöver Umeå accelerera takten i och minska utsläppen snabbare. Sedan 2019 har växthusgasutsläppen legat relativt konstant, vilket understryker behovet av kraftfulla åtgärder. Insatser inom flera sektorer pågår och utgör en viktig grund för klimatomställningen. För att öka takten krävs fortsatt utveckling när det gäller fossilfria transporter, hållbar mobilitet, cirkulära flöden och hantering av återstående utsläpp.

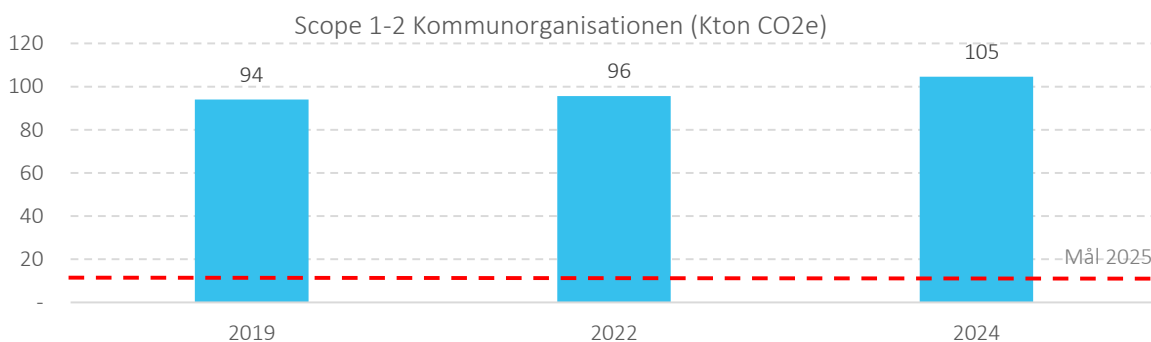
Konsumtionsbaserade utsläpp

Hushållens konsumtionsbaserade utsläpp ökar.

Hushållens konsumtionsbaserade utsläpp visar en ökande trend, vilket understryker behovet av kraftfulla insatser för att vända utvecklingen. Det handlar bland annat om att öka kunskap om både privat och offentlig konsumtions klimatpåverkan och att utveckla nya arbetssätt som stödjer mer hållbara konsumtionsmönster.

Kommunkoncernens utsläpp uppgick till 105 kton CO₂e under 2024, vilket innebär en ökning jämfört med föregående år. Ökningen berodde till stor del på att fjärrvärmesystemet behövde kompletteras med oljeeldning under den extremt kalla perioden i januari.

För uppnå målet om en klimatneutral kommunkoncern krävs att existerande planer nu omsätts i praktiken och samtidigt förstärks med ytterligare åtgärder. Arbetet behöver intensifieras med fokus på fossilfri uppvärmning, energieffektivisering och hållbara transporter och minskade utsläpp från fordonsflottan är särskilt prioriterat. Det är genom en kombination av tekniska lösningar, styrning och investeringar som den nödvändiga utsläppsminskningen kan åstadkommas.

Fokusområden

Transporter

Transportsektorn står fortsatt för den största andelen av Umeås utsläpp. För att uppnå klimatmålen behöver omställning till fossilfria fordon och ökat hållbart resande accelereras ytterligare, genom till exempel infrastruktursatsningar, beteendeförändringar och stöd till fossilfria transporter.

Bygg och anläggning

Bilaga 4

Energianvändningen i bostäder visar en positiv trend, men fler indikatorer behövs för att följa utvecklingen inom hela sektorn. Framåt krävs kraftfullare åtgärder för att öka användning av klimatsmarta material och minska utsläppen från byggarbetsplatser.

Energi, el och fjärrvärme

Umeås elproduktion är i stort sett fossilfri, men fjärrvärmens utsläpp ökade under 2024. Det krävs stärkt motståndskraft i energisystemet och minskad användning av fossila bränslen per capita för att nå klimatneutralitet.

Cirkulär ekonomi

Mängden avfall minskar och sysselsättning i sektorn ökar, men återvinningsgraden förblir låg. Nästa steg är att främja resurseffektiva affärsmodeller och cirkulära flöden i samverkan med näringslivet.

Övergripande insatser

För att öka takten i omställningen behöver Umeå kommun fortsätta utveckla finansieringsmodeller, portföljstyrning och fördjupa både den interna, tvärssektoriella samverkan och externa partnerskap på lokal, regional, nationell och EU-nivå.

Läs mer om program klimatneutrala Umeå på umea.se/programklimatneutral

Bilaga 5. Uppdragsredovisning

Här redovisas status för tilläggsuppdrag som kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen och nämnderna 2025. Av totalt sex tilläggsuppdrag är tre genomförda och tre delvis genomförda i slutet av året.

Uppdrag	Sammanvägd status 2025	Sammanställd motivering/kommentar
Tilläggsuppdrag 2024:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att se över kommunövergripande målstyrning och planering som tillkom före införandet av kommunens nuvarande styrmodell och ta fram förslag för hur sådan styrning kan inordnas inom ram för kommunfullmäktiges styrning via inriktningsmål och program.	delvis genomfört	Modell för aktualitets- och relevansprövning av befintliga styrdokument är implementerad och bedöms vara ändamålsenlig. Genom att aktualitets- och relevansprövning genomförs systematiskt och återkommande (2 ggr/år) prövas äldre styrning allt eftersom. Vid sådan prövning undersöks möjlighet om äldre styrning ska fasas ut eller om den ska revideras så den kan kvarstå/infogas inom ram för inriktningsmål och program. Arbetet tar tid men genomförs med systematik och envishet.
Tilläggsuppdrag: 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.	delvis genomfört	Arbete med fördjupad analys av framtida tillgång till och efterfrågan av kompetens är genomförd och hanterad i berörda nämnder. I de fall fördjupad samverkan mellan förvaltningar påtalats så arbetar berörda förvaltningar vidare med frågan. Förhoppningen om att den fördjupade analysen skulle leda till en tydligare långsiktig inriktning för omställning av nämndernas verksamhet har dock ej infriats. De nämnder som sen tidigare haft en sådan långsiktig inriktning har upprätthållit den och använt analysen av framtida kompetensbrist för att förstärka och fördjupa tidigare arbete. För att bredda ansatsen och ta med fler parametrar som är väsentliga för formulering av framtida inriktning för respektive nämnd är tilläggsuppdrag 2025:1 och den analys av demografiska förändringar som ingår en viktig komplettering.
Tilläggsuppdrag: 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.	genomfört	Arbetet sker på ett flertal olika sätt för att åstadkomma förflyttning i enl. med 2023:1. Ett exempel på sådant samarbete är arbetet med datadriven kommun där Stadsledningskontoret samarbetar med teknik- och fastighetsförvaltningen för att ge stöd till kommunens nämnder/förvaltningar.
Tilläggsuppdrag 2023:3 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen	genomfört	Uppdraget är genomfört och redovisat.

Bilaga 5

Uppdrag	Sammanvägd status 2025	Sammanställd motivering/kommentar
i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett inrättande av ett klimatpolitiskt råd.		
Tilläggsuppdrag: 2022:11 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en revidering av upphandlingspolicyn och tillhörande riktlinjer.	genomfört	Reviderad policy och riktlinje beslutades av kommunfullmäktige i oktober. Implementering pågår.
Tilläggsuppdrag 2021:8 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta	delvis genomfört	Kompetenshöjande insatser inom området är genomförda. Arbetet med lokal lägesbild är utvecklat för att fånga upp risker för välfärdsbrott. En grundstruktur är framtagen för att motverka möjliggörare. Stöd till myndighetsutövning inom stöd- och omsorg för att upptäcka välfärdsbrott har tagits fram tillsammans med nationell samverkansgrupp "CURA". Under hösten har Säkerhetsenheten inlett arbetet med att ta fram kommunövergripande strukturer och styrning för att motverka välfärds kriminalitet.

Bilaga 6. Beslutade förändringar styrdokument

I bilagan redovisas förändringar som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under 2025 har beslutat när det gäller organiserande, normerande och aktiverande styrdokument för hela eller delar av kommunen. Det gäller fastställande av nya styrdokument, revidering av befintliga och utfasning av styrdokument. Orsak till att styrande dokument har fasats ut kan vara sammanslagning av flera styrande dokument till ett samlat dokument, att styrningen sker på annat sätt eller att styrningen behöver förändras för att uppnå rätt effekt.

Under året har 21 styrdokument reviderats, 21 nya styrdokument har fastställts (varav många är taxor/avgifter) och 14 har upphävts genom beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Organiserande styrdokument

Reglementen, delegationsordningar, bolagsordningar och instruktion för stadsdirektör fastställer ansvar och befogenheter. Sex organiserande styrdokument reviderades eller fastställdes under året och ett upphävdes.

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Instruktion för stadsdirektör	instruktion	KS 2025-02-11
Reviderades	Kommunstyrelsens delegationsordning	delegationsordning	KS 2025-03-18
Reviderades	Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	reglemente	KF 2025-03-31 KF 2025-04-28 KF 2025-10-27
Reviderades	Bolagsordning för DÅVA DAC (Umeå deponi och avfallscenter AB)	bolagsordning	KF 2025-04-28
Reviderades	Bolagsordning för Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	bolagsordning	KF 2025-04-28
Reviderades	Reglemente för kommunens revisorer	reglemente	KF 2025-10-27

Status	Beskrivning	Typ av dokument	Datum
Upphävdes	Ansvar- och rollfördelning vid upphandling inom Umeå kommun		KF 2025-10-27

Aktiverande styrdokument

Program, planer och ägardirektiv utgör aktiverande styrning som beskriver förflyttning, vad som ska uppnås. Kommunfullmäktige fastställde i juni 2024 planeringsdirektiv och budget för 2025 och plan för 2026–2028. Utöver planeringsdirektiv och budget fastställdes/reviderades nio aktiverande styrdokument under 2025.

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Energiprogram Umeå kommun	program	KF 2025-01-27
Fastställdes	Samverkansöverenskommelse och medborgarlöften med polismyndigheten 2025–2027	överenskommelse	KS 2025-02-11
Fastställdes	Kollektivtrafikplan 2025–2028	plan	KS 2025-04-15
Reviderades	Generella ägardirektiv för Umeå kommuns hel- och majoritetsägda bolag	ägardirektiv	KF 2025-04-28
Reviderades	Särskilt ägardirektiv för Infrastruktur i Umeå AB (Inab)	ägardirektiv	KF 2025-04-28

Bilaga 6

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Plan för kommersiell service på Umeås landsbygder	plan	KS 2025-06-03
Fastställdes	Plan för digital omställning 2025–2028	plan	KF 2025-08-25
Fastställdes	Länsgemensam strategi för suicidprevention i Västerbotten 2025–2030	program	KF 2025-09-29
Fastställdes	Plan för implementering av policy och riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet 2025–2027	plan	KF 2025-10-27

Åtta aktiverande styrdokument upphävdes under 2025.

Status	Dokumentnamn	Typ av dokument	Datum
Upphävdes	Strategi för extern kommunikation	program	KF 2025-04-28
Upphävdes	Näringslivsstrategi 2019–2025	program	KF 2025-04-28
Upphävdes	Umeå kommuns handlingsplan mot våld	plan	KF 2025-04-28
Upphävdes	Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	plan	KF 2025-04-28
Upphävdes	Umeå Växer tryggt och säkert färdriktning 2020–2025	program	KF 2025-04-28
Upphävdes	IT-strategi	program	KF 2025-11-24
Upphävdes	Strategi för E-service	program	KF 2025-11-24
Upphävdes	Handlingsplan för halverad barnfattigdom	plan	KF 2025-11-24

Normerande styrdokument

Policyer, riktlinjer taxor och föreskrifter utgör normerande styrning som beskriver hur något ska göras, det vill säga förhållningssätt, principer, processer och arbetsätt. Följande 27 dokument fastställdes eller reviderades under 2025. En stor del av dem är taxor (17 stycken).

Status	Beskrivning	Typ av dokument	Datum
Fastställdes	Riktlinje för lönestrategiskt arbete	riktlinje	KS 2025-01-14
Reviderades	Justering av taxa i kollektivtrafiken (förslag till kollektivtrafikmyndigheten)	taxa	KS 2025-01-14
Reviderades	Lönepolicy	policy	KF 2025-01-27
Fastställdes	Omställnings- och pensionsbestämmelser OPF-KR 25	riktlinje	KF 2025-01-27
Fastställdes	Tillämpningsanvisningar OPF-KR25	anvisning	KF 2025-01-27
Fastställdes	Taxa för enpersonsfordon för att bedriva uthyrningsverksamhet på offentlig plats	taxa	KF 2025-02-24
Reviderades	Riktlinje för kredit- och kravverksamhet	riktlinje	KS 2025-03-18
Reviderades	Riktlinjer för informationssäkerhet	riktlinje	KS 2025-03-18
Fastställdes	Anvisning för hantering av nämndinitiativ	anvisning	KS 2025-03-18
Fastställdes	Anvisning för taxor och avgifter	anvisning	KS 2025-04-15
Fastställdes	Föreskrifter för avfallshantering i Umeå kommun	föreskrift	KF 2025-05-26
Reviderades	Taxa för byggnadsnämndens verksamheter	taxa	KF 2025-06-16
Fastställdes	Föreningstaxor inom bad	taxa	KF 2025-06-16
Fastställdes	Avgift för parkeringsanmärkning	taxa/avgift	KF 2025-06-16
Reviderades	Taxa för utlämnande av allmän handling	taxa	KF 2025-06-16
Reviderades	Regler för elhandel	regler	KS 2025-08-12
Reviderades	Riktlinje för Umeå kommuns kraftverksamhet	riktlinje	KF 2025-08-25
Reviderades	Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen	taxa	KF 2025-08-25
Reviderades	Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare	riktlinje	KF 2025-08-25
Fastställdes	Policy för inköps- och upphandlingsverksamhet	policy	KF 2025-10-27
Fastställdes	Riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet	riktlinje	KF 2025-10-27
Fastställdes	Taxa för dödsboförvaltning 2026	taxa	KF 2025-10-27

Bilaga 6

Status	Beskrivning	Typ av dokument	Datum
Reviderades	Taxa för verksamhet enligt miljöbalken	taxa	KF 2025-10-27
Reviderades	Justering av taxan i Ultra-trafiken från 2026-05-04 (förslag till kollektivtrafikmyndigheten)	taxa	KS 2025-11-11
Fastställdes	Policy för jämställdhetsarbete i Umeå kommun	policy	KF 2025-11-24
Reviderades	Taxa för byggnadsnämndens verksamheter	taxa	KF 2025-11-24
Reviderades	Taxa enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa	taxa	KF 2025-12-15

Fem normerande styrdokument upphävdes under året.

Status	Beskrivning	Typ av dokument	Datum
Upphävdes	Användning av sociala medier för extern kommunikation	riktlinje	KF 2025-04-28
Upphävdes	Inköps- och upphandlingspolicy KF 2016-12-19	policy	KF 2025-10-27
Upphävdes	Regler för inköp och upphandling i Umeå kommun	regler	KF 2025-10-27
Upphävdes	Strategidokument för upphandlingar med sociala krav i Umeå kommunkoncern 2018-06-07	riktlinje	KF 2025-10-27
Upphävdes	Riktlinjer för direktupphandlingar i Umeå kommun	riktlinje	KF 2025-10-27

Bilaga 7. Tilläggsanslag eller resultatöverföringar mellan nämnder 2025, drift respektive investeringar

Diarienummer (mnr)	KS-2023/00651 Driftbudget 2025	KS-2024/00711 Teknisk ramjustering, licenser	KS-2024/00918 Justeringar i kommunstyrelsens budget 2025	KS-2025/00119 Teknisk ramjustering, mottagningsenheten	Aktuell driftbudget 2025 efter beslutade omföringar
11 Överförmyndarnämnden	-16,16				-16,16
12 Kommunstyrelsen	-1 315,73				-1 315,73
13 Kommunfullmäktige	-3,98				-3,98
14 Personalnämnden	-1,29				-1,29
15 Valnämnden	-3,50				-3,50
20 Tekniska nämnden	-1 550,90	-3,52			-1 554,42
21 Byggnadsnämnden	-62,93				-62,93
23 Miljö- och hälsoskydds nämnden	-21,75				-21,75
25 Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86,38				-86,38
31 Äldrenämnden	-1 396,75			-0,37	-1 397,12
32 Individ- och familjenämnden	-1 774,78			0,37	-1 774,41
40 Fritidsnämnden	-158,69				-158,69
45 Kulturnämnden	-169,85	0,17			-169,68
50 För- och grundskolenämnden	-2 340,72	2,70			-2 338,02
55 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-652,45	0,65			-651,80
70 Gemensam IT-nämnd, Umeå/Skellefteå	0,00				0,00
71 Gemensam PA-nämnd, Umeåregionen	0,00				0,00
Summa	-9 555,87	0,00	0,00	0,00	-9 555,87

Bilaga 7

Diarienummer (mnkr)	KS-2023/00651 Investerings- budget 2025	KS-2023/00651 MEX-budget 2025	KS-2023/00394 Ombudgetering från 2023	KS-2024/00588 Ombudgetering från 2024	KS-2025/00304 Civil beredskap	Aktuell investerings- budget 2025 efter beslutade omföringar
12 Kommunstyrelsen	-61,08	-265,10		-18,21	20,00	-324,39
15 Valnämnden	-0,55					-0,55
20 Tekniska nämnden	-944,13		-76,47	-533,97	-20,00	-1 574,56
21 Byggnadsnämnden	-0,47					-0,47
23 Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,28					-0,28
25 Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-29,55			-3,38		-32,93
31 Äldrenämnden	-37,15			-3,03		-40,18
32 Individ- och familjenämnden	-9,71			-4,22		-13,93
40 Fritidsnämnden	-15,70			-2,28		-17,98
45 Kulturnämnden	-4,87					-4,87
50 För- och grundskolenämnden	-21,43					-21,43
55 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-11,00		1,62	-5,02		-14,40
Summa	-1 135,91	-265,10	-74,84	-570,11	0,00	-2 045,97

Umeå kommun
Skolgatan 31 A
901 84 Umeå
090-16 10 00
umea.kommun@umea.se
www.umea.se

§ 114

Diariernr: KS-2026/00352

Översyn av styrdokument våren 2026

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att Internationella programmet revideras

att normerande styrdokument för klimatanpassning tas fram.

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunens riktlinje för styrdokument ska styrdokument regelbundet ses över. Syftet med översynen är att utvärdera dokumentens syfte och styreffekt. Vanliga orsaker till att dokument upphävs är att verksamheten fungerar väl utan styrdokument eller att frågorna har infogats i annan styrning. Det är inte en värdering eller viktning av området i sig. Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas.

Innan ett nytt styrdokument tas fram ska det göras en nulägesanalys över hur styrningen fungerar idag och vilka områden som behöver förbättras. För att undvika målkonflikter är det viktigt att se över även befintliga styrdokument relaterade till området.

För att skapa bättre överblick görs översyn av flera dokument vid ett och samma tillfälle. Se bilaga för en sammanfattning av orsaker till besluten samt bakgrundsanalyser. Bakgrundsbeskrivningarna är en översyn av hela området och föreslår ibland annan eller relaterad styrning. Dessa frågor är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras på annat sätt.

De tidigare beslutade styrdokument som berörs i ärendet är inte bifogade. De går i stället att ta del av på www.umea.se/styrdokument

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Sammanställning av bedömningar och bakgrundsanalyser

Beredningsansvariga

Sara Nordström

Lina Renfors

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Lars Forsgren (SD) – Ändringsyrkande: Att internationella programmet stryks samt att normerande styrdokument för klimatanpassning ej tas fram.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* Lars Forsgrens (SD) förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Lars Forsgren, Anders Norqvist, Hans Lindberg, Davis Kaza, Lars Brännström, Mariam Salem och Lars Nilsson.

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Anders Norqvist (L) och Mariam Salem (MP) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Lars Forsgren (SD) – Ändringsyrkande: Att internationella programmet stryks samt att normerande styrdokument för klimatanpassning ej tas fram.

Propositionsordning som godkänns

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-04-27

Kommunstyrelsens förslag *mot* Lars Forsgrens (SD) förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Nämnder och Umeå Kommunföretag AB (UKF)

Sammanställning av bedömningar och bakgrundsanalyser

Aktualitets- och relevansbedömning av styrande dokument våren 2026

Bedömningar

Nedan styrdokument föreslås revideras.

Styrdokument	Beslut	Dnr	Beslutat av	Dokument-ansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. nedan
Internationellt program för Umeå kommun	2018	KS-2017/00536	KF	Kommunstyrelsen	Programmet bör revideras i sin helhet och anpassas till förändrade förutsättningar för det internationella arbetet. Tydliga EU-positioner bör fastställas och struktur för påverkan och finansiering införs.	2

Nedan styrdokument föreslås tas fram (igångsättningsbeslut).

Område	Beslutas av	Dokument-ansvarig nämnd	Kommentar	Sidnr. nedan
Klimat-anpassning	KF	KS	Ett normerande styrdokument för kommunkoncernens arbete med klimatanpassning behövs för att tydliggöra syfte, inriktning och ramar för arbetet samt skapa samsyn. Det ger förutsättningar för att kraftsamla, samordna och prioritera inom koncernen. Det är viktigt att varje förvaltning/bolag även fortsättningsvis äger sina egna processer och att den normerande styrningen huvudsakligen handlar om: - ATT klimatanpassning ska ingå i alla beslut där kunskap om ett förändrat framtida klimat är en relevant beslutsgrund, - HUR ett systematiskt och samordnat arbetssätt inom kommunkoncernen ska gå till (inkl. samsyn kring riskbild, prioriterade arbetsmetoder och verktyg), - VAR kunskap om klimatförändringen hämtas.	4

Bakgrundsanalyser

Aktualitets- och relevansprövning av internationellt program för Umeå kommun

Bakgrund

Umeå kommuns internationella program antogs 2016 och utgör en plattform för kommunens internationella arbete. Programmet beskriver mål, inriktningar, principer och ansvarsfördelning och syftar till att stärka Umeås utveckling genom internationell samverkan.

Programmet har haft en bred ansats med fokus på omvärldsbevakning, positionering, kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling.

Nuläge

Sedan programmets antagande har förutsättningarna för det internationella arbetet förändrats. EU:s roll har stärkts inom till exempel klimat, digitalisering, infrastruktur och beredskap. Den kommande budgetperioden 2028–2034 innebär förändringar och ett delvis ändrat fokus, vilket är ett viktigt påverkansfönster. Ett ökat fokus på Arktis påverkar Umeå arbete.

Umeå har stark position inom klimat, jämställdhet och hållbar stadsutveckling samt aktivt nätverksdeltagande. Samtidigt saknas tydliga prioriteringar och utifrån det ett sammanhållet arbete.

Jämförelse mot andra städer (t.ex. Uleåborg och Malmö) visar att de har tydligare EU-strategier, roller och strukturer samt koppling till policy och program.

Utvärdering av styrdokumentet

Programmet har inte följts upp systematiskt utan fungerat som vägledning.

Styrkor: gemensam grund, tydlig ambition, bredd.

Svagheter: för generellt, saknar prioriteringar, otydlig ansvarsfördelning, begränsad operativ vägledning.

Effekter: stark närvaro och projekt men otydlig prioritering och risk för reaktivt arbete.

Förbättringsbehov: tydligare fokus, koppling till EU, struktur och ansvar.

Bilaga 1

Framtida styrning

Det finns behov av att revidera programmet till ett mer strategiskt styrande verktyg.

Programmet bör vara aktiverande och innehålla:

- Tydliga EU-positioner
- Koppling till EU:s struktur
- Fokus på policy och påverkan
- Stark nordlig/arktisk dimension

Resurser

De resurser som finns idag bedöms kunna hantera framtida styrning. Revidering av det internationella programmet bedöms inte få ekonomiska konsekvenser.

Intressenter

Programmet rör Umeå kommun samt kommunala bolag. Koppling finns mot andra aktörer t.ex. Umeå universitet, SLU, Region Västerbotten, N6, gränsregionala forum.

Sammanfattning

- Programmet bör revideras i sin helhet
- Utvecklas till mer strategiskt styrdokument
- Tydliga EU-positioner bör fastställas
- Struktur för påverkan och finansiering införs

Handläggare:

Mikael Brändström, Utvecklingsdirektör

Nulägesanalys av klimatanpassning

Bakgrund

Jordens klimat har redan blivit varmare, och den förändringen kommer att fortsätta. Klimatförändringarna resulterar i bland annat mildare och blötare vintrar, stigande havsnivåer, ändrade flöden i vattendragen och längre växtsäsong. Vi får fler tillfällen med extremt väder, som skyfall och värmeböljor - och det extrema vädret blir mer intensivt. Klimatanpassning innebär att rusta samhället och dess olika verksamheter både för den förändring av klimatet vi ser redan idag och för den klimatförändring som vi inte kan förhindra i framtiden.

Enligt Sveriges nationella strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning har kommunerna och de kommunala företagen en central roll i arbetet med klimatanpassning i och med sitt planmonopol, och genom sitt ansvar för gator samt vatten- och avloppssystem. Kommunerna ansvarar för att bedöma risken för skador på den byggda miljön, kopplade till klimatförändringarna. Förutom dessa kopplingar till stads- och samhällsbyggande processer så har klimatanpassningsarbetet nära samband med insatser för att stärka den civila beredskapen.

Umeå kommun arbetar i varierande grad redan aktivt med klimatanpassning. I flera fall sker det dock under andra benämningar. Även i de fall det inte är ett uttalat fokusområde så samspelar klimatanpassningens syften väl med kommunens övergripande mål och strategier. Men trots att Umeå kommun redan arbetar med att genomföra klimatanpassningsåtgärder, (främst kopplade till översvämningar och dagvatten) saknas en kommunövergripande strategisk inriktning. I dagsläget finns förvisso klimatanpassning med som en aspekt att beakta i ett antal styrdokument (t.ex. översiktsplan och dagvattenprogram), men flera förvaltningar berörs inte på ett tydligt sätt och saknar därför insikt om och hur klimatförändringens konsekvenser är relevanta för dem.

Omvärldsbevakning

Klimatanpassning är, trots sin lokala prägel, en global angelägenhet. Både Parisavtalet och globala målen (Agenda 2030) beskriver vikten av att det parallellt med utsläppsminskningar och energiomställning sker ett omfattande arbete med klimatanpassning. Båda sidorna av klimatarbetet är nödvändiga och ska inte vägas mot varandra, liksom även beredskapsarbetet bör ingå i ett integrerat helhetsfokus.

EU:s klimatanpassningsstrategi (2021) har en vision för EU 2050 som ett klimatresilient samhälle som är helt anpassat till de oundvikliga effekterna av klimatförändringen. Denna ambition återspeglas i Sveriges nationella strategi och regeringens handlingsplan för

Bilaga 1

klimateanpassning (2024) vars mål för samhällets anpassning till ett förändrat klimat är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter. Särskilt relevant för Sveriges kommuner är att: "Samhällsviktig verksamhet ska vara klimatanpassad och robust, vilket bidrar till att Sverige får en god beredskap för naturkatastrofer, kriser och ytterst krig. Samhällets aktörer behöver vara medvetna om klimatrisker och vilket ansvar de har för att hantera dem och ansvariga aktörer ska ha kunskap, rådighet och resurser att kontinuerligt utveckla anpassningsarbetet utifrån klimatets förändringar samt ny kunskap och nya erfarenheter. Åtgärder för klimatanpassning ska vidtas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt med ett helhetsperspektiv och i samverkan mellan relevant aktörer. Det är viktigt att Sveriges unika natur- och kulturvärden bevaras."¹

I Sverige har SMHI ett samordnande uppdrag genom *Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning*. Där samlar de information bland annat från FN:s klimatpanel (IPCC) och från de svenska myndigheter som omfattas av förordningen om myndigheters arbete med klimatanpassning (2018:1428). För att underlätta det systematiska arbetet med klimatanpassning har SMHI tagit fram en så kallad "Lathund för klimatanpassning", där framför allt kommunerna får vägledning i det systematiska arbetet med att identifiera risker och sårbarheter, prioritera och genomföra åtgärder, samt ta fram och besluta om en klimatanpassningsstrategi/-handlingsplan.

IVL Svenska Miljöinstitutet gör vartannat år en kommunranking över kommunernas klimatanpassningsarbete². Det som präglar högt rankade kommuners arbete är en tydlig riktning i vardagens beslut och ett säkrat politiskt mandat med såväl budgetposter och resurser som en lokalt förankrad, tvärssektoriell plattform för strategisk samordning. Detta är något som gör arbetet mer motståndskraftigt över tid, vilket är helt nödvändigt då klimatanpassning inte handlar om avgränsade engångsinsatser utan om ett kontinuerligt förändrings- och utvecklingsarbete.

Trots att det inte finns någon särskild tvingande lag eller föreskrift som ålägger kommunerna att arbeta med klimatanpassning så finns, utöver egenintresset att säkerställa en lokal robusthet, flera relevanta lagar som ändå leder till hantering av klimatrisker (bild 1).

¹ Regeringen. [Skr. 2023/24:97 Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning](#) (s.21)

² IVL Svenska Miljöinstitutet [Klimatanpassningsrapport-2025.pdf](#)

Bilaga 1

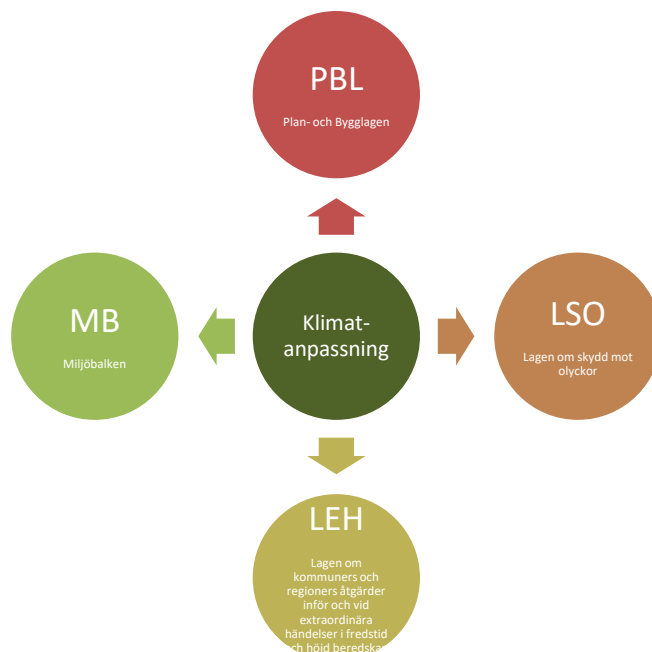

Bild 1. Exempel på lagar med relevans för kommunens klimatanpassningsarbete.

I den klimatanpassningsutredning som skickades ut på remiss under sommaren 2025³ finns ett antal förslag avseende lagstiftning och finansiering som skulle kunna få konsekvenser för kommunernas arbete. Bland annat skulle ändringar i Plan- och Bygglagen (PBL) kunna leda till att översiktsplanarbetet inte bara ska beskriva kommunens klimatrelaterade riskbild utan även redogöra för hur denna risk kan minska eller upphöra. Vad gäller detaljplaner kan kommunerna komma att bli skyldiga att upphäva eller ändra detaljplaner i den del det finns obebyggda tomter där risken för klimatrelaterade översvämningar, ras/skred/erosion är stor, liksom markreservat för klimatanpassningsanläggningar ska kunna införas i detaljplan. Kommunernas möjlighet att villkora bygglov med klimatanpassningsanläggning föreslås utökas. Ytterligare förslag handlar om att öppna dagvattenanordningar ska omfattas av ledningsrättslagen, att kommunen (och VA-bolag) ska tillhandahålla underlag när fastighetsägare vill genomföra klimatanpassningsåtgärd, samt att klimatanpassningsåtgärder ska kunna utgöra särskilt skäl för upphävande av/dispens från strandskyddet.

Vid omvärldsbevakande kontakter med andra kommuner framkommer att dessa har valt olika vägar vad gäller styrning av klimatanpassning (bilaga 1). Flera har fokuserat på de största identifierade klimatriskerna och skapat handlingsplaner kring dessa, medan andra kommuner tagit fram övergripande handlingsplaner för investering i klimatanpassning eller för att arbeta fram ett strategiskt, systematiskt och kommunövergripande arbets- och för-

³ Statens Offentliga Utredningar (SOU) 2025:51 [*bättre-förutsättningar-for-klimatanpassning-sou-202551-.pdf](#)

hållningssätt. Samtliga uttrycker värdet av långsiktighet och politisk förankring för klimatanpassningsfrågan i dess fulla spännvidd, samt ett behov av normerande styrning som omfattar bredden av klimatförändringens konsekvenser och alla kommunens verksamheter.

Befintlig styrning i Umeå kommun, med relevans för klimatanpassning

I kontexten av Umeå kommuns befintliga styrdokument finns klimatanpassningsperspektivet representerat på olika sätt. Klimatanpassning kan ses som en självklar del i arbetet med att nå kommunens inriktningsmål 1 (*Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050*), även om det inte är uttalat. Sambandet finns underförstått eftersom en långsiktigt hållbar tillväxt förutsätter hänsynstagande till klimatförändringens effekter i såväl planerings-/projekterings- som i genomförande- och uppföljandefasen av kommunens stads-/samhällsbyggande arbete.

I översiktsplanen konstateras att *”Konsekvenser av klimatförändringar är svåra att i detalj förutse. Det måste finnas beredskap för olika scenarier. Ett framgångsrikt klimatarbete ses som en utvecklingspotential för samhället med vinster mellan hållbarhet och samhällsutveckling.”* (s.58-59). I översiktsplanen (och i Fördjupning för älvlandskap/Fördjupning för kusten) finns också ett resonemang om riskbild, riskhantering och åtgärdsarbete avseende översvämning, ras/erosion, havsnivåhöjning och dagvatten. Däremot saknas resonemang om påverkan från exempelvis ökande temperaturer, förändrade förutsättningar för grundvattentillgång, påverkan på förvaltning av kulturmiljöer och hälsokonsekvenser genom förekomst av nya typer av smittor.

Tillväxtprogrammets fokusområde 1 (Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer) ligger nära klimatanpassningsarbete i och med behovet att beakta de klimatutmaningar som infrastruktur och ny bebyggelse kan komma att utsättas för i framtiden i såväl planering som genomförande.

I Plan för civil beredskap 2024-2026, och Riktlinje för Umeå kommuns arbete med civil beredskap är klimatförändringen identifierad som ett av många hot i en komplex och föränderlig hotbild som kommunen måste ha beredskap och förmåga att hantera.

Energiprogrammet berör ytterst summariskt klimatanpassning i de delar som berör robusthet och beredskap.

Dagvattenprogrammet är det styrdokument som mest genomgående fångar klimatanpassningsfrågan, genom att det hanterar den fråga som för många är synonym med klimatanpassning, dvs risken för översvämning. I programmet poängteras hur klimatanpassning måste ingå i planeringsarbetet och i samverkan mellan kommunförvaltningar, Vakin och fastighetsägare. Klimatanpassning är dock till sin natur en huvudsakligen sektorsöver-

Bilaga 1

gripande fråga, som spänner över fler än de tekniska, stadsbyggande och krishanterande förvaltningarna inom kommunen. Det framkommer inte i helheten av Umeå kommuns styrdokumentssamling. Frågan saknas exempelvis i fastighetspolicyn (där det däremot står om miljö- och klimatpåverkan) och i äldreplanen.

Nuläge avseende resurser och organisering för klimatanpassning inom Umeå kommun

Sedan våren 2025 utgör kommunens Samhällsbyggnadsforum styrgrupp för klimatanpassningsarbetet, genom den sedan 2024 anställda klimatanpassningsstrategen (bild 2). Det har även tillskapats en strategisk arbetsgrupp (UKKA⁴) med representation från stads-/samhällsplanering, teknik och fastighet, samhällsskydd och beredskap, samt Vakin och Umeå Energi. Därtill finns en representativ arbetsgrupp på Gator och parker (GoPKA⁵), vars syfte är att etablera klimatanpassningsperspektivet i relevanta rutiner och arbetsprocesser för verksamheterna. För den för klimatanpassning så centrala frågan om dagvatten så har kommunen en heltidsstrateg och en dagvattensamordningsgrupp, som bland annat arbetar utifrån dagvattenprogrammet.

Kommunen har även avsatt medel för att arbeta med klimatanpassning. Tekniska nämnden har en separat post för klimatanpassning i Gator och parkers investeringsbudget på ca 12 mnkr/år. Kommunstyrelsen har för Strategisk utveckling avsatt en budgetpost för klimatanpassning på 600 tkr/år.

Bild 2. Befintligt läge avseende styrning och resurser för Umeå kommuns klimatanpassningsarbete.

⁴ UKKA = Umeå kommunkoncernövergripande klimatanpassningsgrupp

⁵ GoPKA = Gator och parkers klimatanpassningsgrupp

Bedömning av nuläget

Umeå kommun arbetar som sagt redan idag med klimatanpassning. Det är positivt att frågan finns med i flera olika styrdokument, men det är samtidigt ett potentiellt problem då det inte är säkert att klimatanpassning används eller förstås på samma sätt inom de tre programmen för inriktningsmålens genomförande. Med tanke på att det är en tvärsektoriellt angelägen fråga så kan det uppstå problem för verksamheter att identifiera sig med den om den allt för starkt och ensidigt sammankopplas med ett specifikt förvaltningsområde. Det är exempelvis inte enbart en stadsbyggnads- eller beredskapsfråga, utan även något för äldreomsorgen att beakta. Dessutom finns risk att det saknas samsyn kring vilket framtida klimat man ser framför sig och planerar utifrån, liksom otydligheter kring ansvar och arbetssätt kan försvåra nödvändig samverkan. I värsta fall kan det leda till konkurrens om medel, bristande samordning och uteblivna synergier.

Det som i nuläget behövs för att ge mandat och kraftsamla resurserna är en tydligt uttalad, och politiskt förankrad inriktning för vad arbetet ska leda till för resultat och vilket arbetssätt som förordas för att nå dit. Bedömningen är att ett normerande policydokument skulle kunna fylla det behovet och, tillsammans med en övergripande klimatanalys för Umeå kommun (som SMHI presenterar under våren 2026), leda till samsyn kring klimatförändringens potentiella konsekvenser och hur Umeå kommun behöver rusta sig för att öka sin robusthet.

Ett sammanhållet mandat att inkludera hela kommunens organisation tydliggör ramarna för arbetet och kommunicerar insikten att denna fråga berör hela kommunkoncernen, även om det konkreta arbetet sedan sker differentierat och anpassat till respektive verksamhetsområdes sårbarheter, behov och förutsättningar. Det politiska mandatet och viljeinriktningen krävs också för att resursätta (prioritera) insatser och att alla förstår att (och hur) deras roll bidrar till en robust helhet.

Förslag till framtida styrning

Utifrån ovanstående kartläggning och resonemang, och på grund av klimatanpassningsutmaningens sektorsövergripande relevans, föreslås att Umeå kommun tar fram ett normerande policydokument för arbetet med klimatanpassning. Avsikten är att tillhandahålla vägledning för kommunens verksamheter, i de fall, och på de sätt, som de berörs av klimatförändringens konsekvenser.

Förslaget att utforma ett normerande policydokument i stället för en strategi med uttalade mål gör att verksamheterna får erforderlig vägledning samtidigt som de bibehåller ansvar och frihet att formulera egna mål och handlingsplaner. Det är viktigt att varje förvaltning

Bilaga 1

även fortsättningsvis äger sina egna processer och att den normerande styrningen handlar om ATT klimatanpassning ska ingå i alla beslut där kunskap om ett förändrat framtida klimat är en relevant beslutsgrund, samt om HUR ett systematiskt och samordnat arbetssätt inom kommunkoncernen ska gå till (inkl. samsyn kring riskbild, prioriterade arbetsmetoder och verktyg), samt VAR kunskap om klimatförändringen hämtas.

I steget efter en normerande klimatanpassningspolicy föreslås den aktiverande styrningen utgå från nämnd/bolagsledning, där övergripande inriktning och budget sätts, för att på förvaltnings-/bolagsnivå formuleras i handlings-/åtgärdsplaner och på avdelningsnivå förfinas i investerings- och driftsplanering, samt i ansvar för genomförande och uppföljning. På detta sätt följer klimatanpassningsarbetet principerna som gäller för svenskt krishanteringsarbete, dvs att det man är ansvarig för i normalläget är man också ansvarig för i krissituationer. Det säkerställer också att ansvaret för sårbarhetsanalyser och åtgärdsplanering förläggs så nära verksamheten som möjligt, för att säkerställa att kännedom om verksamhetens vardagsförutsättning och särskilda utmaningar vävs in i klimatanpassningsarbetet. Ett sådant förfarande bidrar även till att förlänga klimatanpassningspolicyns livslängd, och till att integrera klimatanpassningsperspektivet i verksamheterna på ett naturligt och relevant sätt.

Ett politiskt beslutat styrdokument, och därpå följande styrning inom förvaltningar/bolag, skulle bemöta regeringens och myndigheters förväntan på kommunerna att utforma strategier och mål för klimatanpassningsarbetet, samt att det visar att det finns ett tydligt uttalat och långsiktigt politiskt mandat i kommunen.

Avslutningsvis poängteras att arbetet med klimatanpassning kompletterar arbetet med klimatomställning och att de två spåren i klimatarbetet inte bör ställas emot varandra, utan snarare i högre grad samordnas och integreras. Därtill finns ett fortsatt behov av integrering även med kommunens arbete med civil beredskap. Detta integreringsbehov bör beskrivas i klimatanpassningspolicyn.

Resurser

Arbete med utformning, förankring och implementering av policydokumentet samordnas av klimatanpassningsstrategen, med stöd av de två arbetsgrupperna (UKKA och GoPKA).

Det fortsatta arbetet med att utveckla den aktiverande styrningen sker genom att respektive verksamhet ansvarar för att ta fram verksamhetsrelevanta sårbarhetsanalyser och handlings-/åtgärdsplaner. För detta arbete kan de internavropa stöd från klimatanpassningsstrategen eller från specifikt sammansatt (tematisk) arbetsgrupp.

Bilaga 1

Till det kontinuerliga och kommunövergripande arbetet med klimatanpassning knyts rimligtvis stödfunktioner som exempelvis GIS/lantmäteri och kommunikation.

Intressenter

Kommunens alla förvaltningar samt de kommunala bolagen, var för sig, tillsammans och på varierande sätt, är huvudintressenter.

Övriga samverkanspartners (näringsliv, akademi) samt kommuninvånarna har också intresse i att kommunens avsikter med klimatanpassningsarbetet tydliggörs.

Beredning

Beredning görs förslagsvis i Kommunstyrelsen inför beslut i Kommunfullmäktige.

Beredningsunderlaget förbereds och samordnas av klimatanpassningsstrateg, med hjälp av redan tillsatta resurser för klimatanpassning (UKKA, GoPKA) och genom en internremiss-runda, för såväl inhämtning av kommentarer som förankring av frågan.

Sammanfattning

Föreslås att:

- Umeå kommun tar fram ett normerande policydokument (kan ändras till annan typ av styrdokument under framtagningsprocess)
- Klimatanpassningsstrategen uppdras att leda processen med framtagandet av policydokument

Handläggare: Viktoria Vingmarker, klimatanpassningsstrateg, Gator och parker

Bilaga A. Omvärldsbevakning – kommunal styrning av klimatanpassning (hösten 2025)

Bilaga A. Omvärldsbevakning – kommunal styrning av klimatanpassning (hösten 2025)

Kommun	Styrdokument	Beslutsinstans	Budget	Styrning av bolag	Mål	Organisering	Övrigt
Uppsala	Miljö- och klimatprogrammet (strategi, aktiverande). Handlingsplan för miljö och klimatprogrammet (åtgärder). Mål och budget (normerande?).	KF. Alla nämnder och bolag deltog i framtagandet.	Ingen specifik budget.	Miljö- och klimatprogrammet gäller alla nämnder och bolagsstyrelser i Uppsala kommunkoncern.	Övergripande mål i strategin: "Uppsala ska vara klimatanpassat senast 2040". Etappmål 1) krontäckning, etappmål 2) minskad översvämningsrisk. I målbudget: under fokusmål "Uppsala ska leda klimatomställningen" finns uppdraget: "Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat"	Klimatanpassningsarbetsgrupp på tjänstegruppsnivå som samordnar och skapar framdrift i arbetet med klimatanpassning. Den består av utvecklingsledare på kommunledningskontoret och kompetens från strategisk planering (stadsbyggnadsförvaltningen), beredskapsenheten och Uppsala Vatten och Avfall AB.	Kompletterande styrning på G: I arbetet med kommande ÖP tas en klimatanpassnings-riktlinje fram, som ska sätta nivåer för klimatanpassning vid ny-, till- och ombyggnation. Även en grön- och blåstrukturplan tas fram, där klimatanpassning är en strategi för hur kommunens gröna och blåa ytor ska användas. En klimat- och sårbarhetsanalys på kommun-övergripande nivå tas också fram. De ser också över miljö- och klimatsstyrningen just nu, och den kan därför komma att ändras inom en snar framtid.
Karlstad	Översvämningsprogram (aktiverande). Riktlinjer (normerande).	KF	Ingen specifik budget. De flesta åtgärder har i praktiken genomförts genom ordinarie budget-process, och/eller i den långsiktiga investeringsplanen.	De kommunala bolagen är en aktiv part i processen att utforma planen, bl.a. deltar de i arbetsgrupper och har varit involverade i klimat- och sårbarhetsanalysen.		Översvämningsamordnare, dagvattensamordnare, geotekniker, samhällsplanerare	Arbetet med översvämningsfrågan har främst fokuserat på risker kopplade till älv- och sjö (Klaräven och Väneren). För närvarande arbetar de dock med att ta fram ett samlat styrdokument i form av en klimatanpassningsplan, som kommer att omfatta fler klimatrisker och naturolyckor (t.ex. skyfall, värmeböljor, ras och skred mm). Syftet är att hantera hela klimatanpassningsområdet mer strategiskt och strukturerat, på ett liknande sätt som de gjort med översvämningsfrågan.
Helsingborg	ÖP. Handlingsplan för klimatanpassning (aktiverande).	KF (ÖP). Stadsbyggnadsnämnd (hp).	Handlingsplanen är stadsbyggnadsförvaltningens plan för klimatanpassningsinvesteringar kommande år. Det finns dock ingen utskrivna budget för de beskrivna målen.		I ÖP: "natur och parker ska vara mångfunktionella, skapa karaktär och bidra till klimatanpassning", samt lista med riktlinjer. I handlingsplanen behandlas kusterosion, skyfall och stigande hav.	Klimatstrategi har, med stöd av styrgrupp (och driftsbolagen för VA-frågor), tagit fram handlingsplanen. Relaterade chefer träffas 1-2 ggr/år med fokus på klimatanpassning. Den enda (heltids-)tjänsten som klimatstrategi ska täcka ett stort område. Med mer resurser hade de kommit längre i frågan.	Saknar en övergripande klimatanpassningsplan som täcker in alla relevanta frågor (dvs även exempelvis hur värme påverkar vård och omsorg), och som beslutats av KF.
Göteborg	Göteborgs stads plan för klimatanpassning 2024-2026 (planerande styrende).	KF (direktören för Utveckling och hållbarhet är dokumentansvarig)	Ingen budget för åtgärder (ffa för att de i denna plan fokuserar på att etablera arbetssätt). 10Mkr/år i centrala medel till de förvaltningar som fått i uppdrag att göra analyser, karteringar-/utredningar och driva samverkanskluster.	Planen omfattar kommunens nämnder/styrelser samt delägda bolag där GS är majoritetsägare.	Har fokus på skyfall och värme (och följdeffekter som ras/skred/erosion, brandrisk och torka); minskar sårbarhet i alla delar av kommunens organisation/uppdrag. Med utgångspunkt i strategin är inriktningen för stadens klimatanpassningsarbete att: • människors liv och hälsa skyddas där sårbara grupper är prioriterade. • samhällsviktig verksamhet fungerar inkluderande den infrastruktur som krävs för att klara detta. • värdefulla livsmiljöer, ekosystem och kulturarv bevaras och stärks och kommunal egendom värdesäkras. • ny bebyggelse klimatanpassas och blå-gröna strategier (naturbaserade lösningar, ekosystemtjänster och grön infrastruktur) nyttjas för att förebygga och mildra effekter av ett förändrat klimat.	Stadsledningskontoret ansvarar inom sitt samordningsuppdrag (mha stadenövergripande nätverk) för att i implementeringen av planen, utveckla den övergripande processen och staden-nätverket, gemensamma arbetssätt, metoder och verktyg som stöd för förvaltningar och bolag i det växelvisa arbetet i planen, samt särskilt stötta de utpekade samordningsuppdragen. På stadsbyggnadsförvaltningen finns två heltidsanställda klimatanpassningsspecialister/-planeringsledare. Det finns tre typer av samordningsansvar: 1) för vissa åtgärder; 2) för att driva utvecklingsfrågor inom sektor kopplat till KA; 3) geografiska fokusområden - koordinering av partners åtgärder. Det finns ett klimatanpassningsnätverk som riktar sig till alla förvaltningar och bolag i staden.	Revidering av plan inför kommande period.